

עיר וקדיש מז שמיא נחית

טא תשכח מפי זרען

ספר תורת הזוהר

והוא ספר הזוהר שחבר התנא האלוקי
רבן שמעון בר יוחאי זיע"א
בלשון הקודש למען ירוץ הקורא בו
מנוקד ומחולק ללמוד יומי

חלק כא

בזוהר דא יפקון מן גלותא

והמשכילים ייהוו כזוהר הרקיע

עֲזָרִי מֵעַם ה' עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר תּוֹרַת הַזֹּהַר

חֶלֶק כֹּא

וְהוּא סֵפֶר הַזֹּהַר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ לְמַעַן יִרוּץ הַקּוֹרֵא בּוֹ
מִנְקֵד וּמַחֲוֹלֵק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מְזוּהָר פ' פְּקוּדֵי דָף רסג עַד זוהר פ' וִיקְרָא דָף כב

וּמִצּוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכִּלְלִי, 2. תִּפִּילַת הַדֶּרֶךְ 3. תִּפְלַת הוֹדִיָּה
לְבוֹרֵא עוֹלָם, 4. תִּפְלָה לִפְנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מַג,
6. תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֱלִיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפָץ לְלֹא מִטְרַת רוּחַ כָּלֶל – לְקִירוּב הַגָּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכָךְ נִסִּים יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילּוּלַת הַרְשָׁב"

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעֵל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה"ק בֵּית שְׁמַשׁ תּוֹבֵב"א
שֶׁבֶט תִּשְׁע"ד לִפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות
ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד
תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים
צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי
תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכ"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"

**מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם**

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

**גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: 0527-651911**

הַדְּבּוּר הַטָּמֵא, וּכְשֶׁמוֹצִיא אָדָם אַחֵר כֶּךָ דְּבּוּר קָדוֹשׁ, אֵלּוּ הָרוּחוֹת הַטָּמְאוֹת מְקַדִּימוֹת, וְנוֹטְלוֹת אוֹתוֹ הַדְּבּוּר הַטָּמֵא, וּמַטְמְאוֹת אֶת אוֹתוֹ הַדְּבּוּר הַקָּדוֹשׁ, וְהָאָדָם לֹא זוֹכֶה בּוֹ, וּכְבִּיכּוֹל תִּשָּׁשׁ כַּח הַקִּדְשָׁה.

וּמַעַל לְאֵלֶּה יֵשׁ מִמֶּנָּה אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ סַפְסִירִיט"א. וְכַמָּה שׁוֹמְרֵי חֵק, וְזֶה מִמֶּנָּה עֲלִיָּהֶם, הֵם נוֹטְלִים אוֹתָם דְּבּוּרִים רָעִים, וְכֶךָ גַּם נוֹטְלִים כָּל אוֹתָם דְּבָרִים שְׁזוּרִק אָדָם בִּידּוֹ כְּשֶׁרָגַז שׁוֹרָה עָלָיו. שֶׁהָרִי אֹז, הַמִּמֶּנָּה הַזֶּה סַפְסִירִיט"א לּוֹקַח אֶת הַדָּבָר הַזֶּה שְׁזוּרִק אָדָם בְּרָגְזוֹ, וְעוֹלָה וְאוֹמֵר: זֶה קָרְבָּנוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי שֶׁהִקְרִיב לְצַד שְׁלָנוֹ.

מִשּׁוּם שֶׁכָּל צַד שֶׁל נֶחֱת הוּא מַצַּד הַיָּמִין וּמַצַּד הָאַמּוֹנָה, וְכָל צַד הָרָגַז הוּא מִהַצַּד הָאַחֵר הָרָע, צַד הַטְּמָאָה. וְלִכֵּן מִי שְׁזוּרִק מִידּוֹ דָּבָר בְּרָגַז, כָּל אֵלּוּ נוֹטְלִים אֶת אוֹתוֹ דְּבָר שְׁנִזְרִק וּמַעֲלִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה, וְנִקְרָב לְאוֹתוֹ הַצַּד, וְאוֹמְרִים: זֶה (עֲבוֹדַת הַקָּרְבָּן) קָרְבָּנוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי.

וְהַפְּרוֹז קוֹרָא בְּכָל אוֹתָם רְקִיעִים וְאוֹמְרִים: אוֹי לְפְלוֹנִי שֶׁסָּטָה אַחֵר אֶל זֶר וְעָבַד לְאֵל אַחֵר. וְהַפְּרוֹז קוֹרָא פַּעַם שְׁנִיָּה וְאוֹמֵר: (הוֹשֵׁעַ ז') אוֹי

לָהֶם כִּי נִדְדוּ מִמֶּנּוּ וְגו'. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שֶׁנִּשְׁמַר
מִדְרָכָיו וְלֹא יִסְטָה יְמִינָהּ וּשְׂמֹאלָהּ, וְלֹא יִפֹּל
בְּתוֹךְ בָּאֵר עֲמֻקָּה שֶׁלֹּא יוּכַל לַעֲלוֹת מִמֶּנָּה.

הַהִיכָל הַשֵּׁנִי, הַהִיכָל הַזֶּה הוּא חֲשׂוֹן יוֹתֵר
מִהַהִיכָל הָרִאשׁוֹן. זֶה נִקְרָא שַׁחַת,
כְּנֶגֶד הַשֵּׁם שֶׁנִּקְרָא טָמֵא. מִשּׁוּם שֶׁהַהִיכָל
הָרִאשׁוֹן נִקְרָא בּוֹר, כְּנֶגֶד הַשֵּׁם שֶׁנִּקְרָא שָׁטֵן. וְזֶה
נִקְרָא שַׁחַת, כְּנֶגֶד הַשֵּׁם שֶׁנִּקְרָא טָמֵא. בְּהִיכָל
הַזֶּה קִיָּמִים שְׁלֹשָׁה פְתָחִים לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים.

הַפְתָּח הָרִאשׁוֹן, בּוֹ עוֹמֵד מִמֶּנָּה אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ
עֲסָטִירִי"א. וְכַמָּה אֲלָפִים וּרְבָבוֹת
מַמְנִים תַּחְתָּיו, וְזֶהוּ שְׁעוֹמֵד עַל כָּל אֵלוֹ
שֶׁמִּשְׁחִיתִים דְּרָכָם לְשִׁפּוֹךְ זֶרַע עַל הָאָרֶץ, אוֹ
שֶׁמוֹצִיאִים זֶרַע שֶׁלֹּא כַדְרָה, אוֹ לְכָל אֵלוֹ שֶׁמְזַנִּים
בִּידֵיהֶם. אֵלוֹ הֵם שֶׁלֹּא רוֹאִים פָּנֵי שְׂכִינָה כָּלָל.
אֲלֵא הַמִּמֶּנָּה הַזֶּה שֶׁבְּצֶד הַטְּמֵאָה שְׂאֲמָרְנוּ, יוֹצֵא
בְּאוֹתוֹ זֶמֶן, וְכַמָּה הֵם אֲלָפִים וּרְבָבוֹת, כָּלֶם
מִתְכַּנְסִים עַל אוֹתוֹ אָדָם, וּמְטַמְּאִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם
הַזֶּה. וְאַחֵר כֵּךְ כְּשִׁיוֹצֵאת נִשְׁמָתוֹ מִהָעוֹלָם הַזֶּה,
הַמִּמֶּנָּה הַזֶּה וְכָל אֵלֶּה שֶׁעָמּוּ, מְטַמְּאִים אֶת
נִשְׁמָתוֹ, וְאוֹחֲזִים בָּהּ, (וְנִטְמָאת בָּהֶם) וּמְכַנְיָסִים אוֹתָהּ
לְהִדּוֹן בָּהֶם.

וְאֵלֶּה נִקְרְאִים שְׁכֵבֶת זֶרַע רוֹתְחַת. שְׁכָל הַכְּעָסִים
הַטְּמָאִים כָּלֶם עוֹמְדִים עַל זֶה, מְשׁוּם
שְׁכָלֶם עוֹמְדִים וְשׁוֹרִים עַל הָאָדָם בְּזִמְנֵי שְׁהִרְתִּיחַ
אֶת עֲצָמוֹ וְחִמָּם אוֹתוֹ בַּתְּשׁוּקָה הַזֹּה. וְאִזּוּ הֵם
נוֹטְלִים אֶת אוֹתָהּ הַתְּאֻנָּה וְאֶת אוֹתוֹ הַזֶּרַע
שֶׁנִּשְׁפָּךְ בָּאָרֶץ, וּמַחְזִיקִים בּוֹ וְנוֹטְלִים אוֹתוֹ,
וּמַעֲלִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה, וְגוֹרְמִים שְׁהִבְרִית הַזֹּה
תִּשְׁתַּעֲבֹד לְצַד הַטְּמָאָה.

הַפֶּתַח הַשְּׁנִי, בּוֹ עוֹמֵד מְמַנֶּה אַחֵר שֵׁשֶׁם
טְסִקִּיפָ"ה, וְזֶהוּ מְמַנֶּה עַל כָּל אוֹתָם
שֶׁמִּשְׁחִיתִים דִּרְכָם, שֶׁלֹּא שׁוֹפְכִים זֶרַע עַל
הָאָרֶץ, אֲלֹא שֶׁשׁוֹפְכִים זֶרַע בְּבִהְמוֹת אוֹ בְּאִסּוּרֵי
תוֹרָה חֲמוּרִים, בְּאוֹתָן עֲרִיּוֹת – הַמְּמַנֶּה הַזֶּה
וְכִמָּה אֱלָפִים וּרְבֻבוֹת שְׁעָמוֹ, כָּלֶם עוֹמְדִים עָלָיו
(לְטַמֵּא אוֹתוֹ וְלִדְוֹן אוֹתוֹ) לְדוֹן אוֹתוֹ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר
בְּאוֹתָם הָאַחֲרִים.

בֹּא וּרְאֵה, לְמַמְנֶה הַזֶּה יֵשׁ כּוֹס אַחַת בְּיָדוֹ,
וְנִקְרְאָת (יִשְׁעִיָּה נֹא) כּוֹס הַתְּרַעֲלָה כּוֹס חֲמָתוֹ.
וְכָל אוֹתָם הַרוּגֵי בֵּית דִּין שֶׁנִּהְרְגוּ אוֹ נֶעְנְשׁוּ עַל
הַחֲטָאִים הַלְלוּ, כָּלֶם נַעֲקָרִים מֵהַצְדָּדִים הַטְּמָאִים
הַלְלוּ, וְאִין לָהֶם חֶלֶק בָּהֶם, וּבְכוֹס הַזֹּאת
שֶׁנִּקְרְאָת כּוֹס הַתְּרַעֲלָה, מְשׁוּם כּוֹס אַחֶרֶת שֶׁשְׁתּוּ

בְּרֵאשׁוֹנָה. וְכָל אוֹתָם שְׁלֹא שְׁתּוּ אוֹתָהּ כּוֹס שֶׁל
בֵּית דִּין כְּדֵי לְהַעֲקֹר מְכוֹס הַתְּרַעְלָה הַזֶּה, אַחֵר
כִּךְ כְּשִׁיּוּצֵאֵת נִשְׁמָתוֹ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, הַמְּמַנֶּה
הַזֶּה וְכָל אֵלּוּ שְׁעָמוּ אוֹחֲזִים בּוֹ, וְזֶהוּ (עֲמוּס ח) יוֹם
הַמֶּר, וּמִרְוֵה אֶת הַנִּשְׁמָה הַזֹּה מִכַּפָּה דִּינִים
מִשְׁנִים אֵלֶּה מֵאֵלֶּה.

בְּהִיבֵל הַזֶּה עוֹמֶדֶת רוּחַ אַחַת, שְׁאֵלּוּ מְמַנִּים
תַּחְתֶּיהָ, וְזֶהוּ נִיאֲצִירִיא"ל. מִהֲרוּחַ
הַחֲזָקָה הַזֶּה יוֹצְאוֹת שְׁלֹשׁ טָפוֹת מְרוֹת
שְׁנוּפְלוֹת לְתוֹךְ כּוֹס הַתְּרַעְלָה הַזֶּה. אַחַת נִקְרֵאת
חֲצָ"ץ, וְאַחַת נִקְרֵאת מֵר הַמּוֹת, וְאַחַת נִקְרֵאת
קוֹבֵעַ"ת. (וְכֵלָם מִתְּכַנְסִים לְכוֹס הַזֶּה אַחֵר כִּךְ) וְשְׁלֹשׁ הַטָּפוֹת
הֵלְלוּ נוֹפְלוֹת אַחֵר כִּךְ מִהַכּוֹס הַזֹּאת (יוֹצְאוֹת שְׁלֹשׁ
טָפוֹת) (בְּאוֹתָהּ) שְׁאוֹתָהּ חֲרֵב שְׁהוֹרֶגֶת בְּנֵי אָדָם,
כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוּהָ.

הַפֶּתַח הַשְּׁלִישִׁי, בּוֹ עוֹמֵד מְמַנֶּה אֶחָד שְׁשֻׁמוֹ
סַנְגִּדִּיא"ל, וְזֶה מְמַנֶּה עַל כָּל אוֹתָם
שְׁמִכְנִיסִים אֶת בְּרִית הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה בְּאִשָּׁה אַחֶרֶת,
שֶׁהִיא מֵאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל אֵל נִכְר. וְכָל אֵלּוּ
שְׁמִשְׁחִיתִים דִּרְכָם בְּזֶה וּמִשְׁקָרִים בָּאוֹת בְּרִית
קֹדֶשׁ, הַמְּמַנֶּה הַזֶּה וְכָל אוֹתָם הַמְּמַנִּים שְׁעָמוּ,
כָּלָם מְצִיָּרִים בְּתוֹכָם צִיּוּרִים שֶׁל אוֹתָם נָשִׁים

טמאות שנטמא בהן אותו ברית קדש, וכלם
 רשומים לפניו כשיוצא אדם מן העולם הזה,
 ומטמאים אותו אחר כך לאותה רוח.

ובהיכל הזה תלויים כל סודות הכשפים להרג
 בני אדם טרם יגיע זמנם, וכל
 הכשפים שצריכים בני אדם, אותם שמכשפים
 בכשפיהם להטמא בהם, כמו שהיה בלעם
 מכשף בכשפיו, ונטמא בהתחלה בטמאת זרע
 רותחת ששפך בבהמות, ומשום כך נדון בזה,
 באותה שכבת זרע רותחת שאמרנו. ועל כן
 ההיכל הזה נקרא שחת טמא.

ובהיכל הזה יש רוח אחרת שממנה תחת אותה
 רוח שלמעלה, וזו נקראת סרטי"א,
 וכמה אלפים ורבבות תחתיה. וכלם עומדים על
 אותו הדבר שיוצא עם הרוח של האדם בחלום
 מתוך הצד הקדוש. הרוח הטמאה וכל אותם
 השומרים שעמה, כלם יוצאים ומתחברים עם
 הדבר הזה, ויורדים בו ומתערבים עמו כדי
 להכחיש אותו ממנה, ומודיעים לו לאדם דברים
 אחרים, דברים כוזבים, עם דבר אמת.

שכך דרך הכזב – שאלמלא לא לוקח דבר
 אמת, לא יכול לסדר את כזבו. אף כאן

אלו, כיון שמעוררים בדברי אמת ומכחישים אותו ממנו, מודיעים לו דבר אמת כדי להעמיד את קזבו. אחר כך מתפשטים כל אותם (אותו הדבר מתפשט באותם) התחתונים שלמטה שאין להם קיום, ולא מתקיימים, ומודיעים דברים בעולם לכמה צדדים (וכל אלו שלמטה בדרגות שמתפרדות לחוץ לכמה צדדים) ולכמה מינים.

מההיכל הזה יוצאות שתי רוחות שמתהפכות לפעמים לגברים ולפעמים לנשים, ואלו הולכים ומשוטטים בעולם באויר, וצוחקים עם אנשים בתוך החלום, ונראים לגברים כמו נשים יפות במראה החלום, ונוטלים את תשוקת האדם. אף כך לנשים הם נראים כגברים, ואלו נקראות רעה ונגע, כמו שנאמר (תהלים צא) לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך.

ואלו נקראות רוחות תחתונות למטה, שיוצאות מתוך שלהבת האש. שכשנוסעות הרוחות הללו שלמעלה שבתוך ההיכל הזה, יוצאות שתי שלהבות אש, ואלו טסות בעולם, ואלו נעשו שתי רוחות כפי שאמרנו, והכל בצד הטמאה הזה. אשרי הצדיקים שנמנעים מהצדדים הללו

וְנִשְׁמְרִים מֵהֶם, וְעַל זֶה כָּתוּב, (משלי ז) לִשְׁמֹרָךְ
מֵאֲשֶׁה זָרָה וְגו'.

הַהִיכָל הַשְּׁלִישִׁי. הַהִיכָל הַזֶּה הוּא הִיכָל אֶפֶל
וְחִשּׁוֹן, וְאֵין בּוֹ אוֹר כָּלֵל, וְהוּא אֶפֶל
יוֹתֵר מֵהָרָאשׁוֹנִים. וְזֶהוּ שְׁנִקְרָא דוּמָ"ה, כִּנְגֻד
הַשֵּׁם שְׁנִקְרָא שׁוּנִ"א. בְּהִיכָל הַזֶּה קִיָּמִים אַרְבַּעַה
פְּתָחִים. אֶחָד קִים בְּצַד זֶה, וְאֶחָד בְּצַד זֶה, וְכֵן
בְּאַרְבַּעַת הַצְּדִידִים.

מִמְנָה אֶחָד עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח הָרָאשׁוֹן הַזֶּה,
וְהַמְּנָה הַזֶּה עוֹמֵד בְּאוֹתוֹ הַתִּקְףָּ שֶׁל
הָרִגְזוֹ שֶׁל הָעוֹלָם. כְּשֶׁדִּין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, הַמְּנָה
הַזֶּה שְׁשׁוֹרָה בַּפֶּתַח הַזֶּה נוֹטֵל כָּלִי זֵין וּמְנִיחַ
אוֹתָם בְּאוֹתָם שְׁעָרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת (שֶׁל בְּנֵי אָדָם), וְזֶה
נִקְרָא סִקְפוֹרְטִי"א, וְזֶהוּ הַכְּשָׁלוֹן שֶׁל הָעוֹלָם, וְעַל
זֶה כָּתוּב, (שם ד) דֶּרֶךְ רָשָׁעִים כְּאֶפְלָה לֹא יָדְעוּ בְּמָה
יִכְשָׁלוּ. (הַמְּנָה הַזֶּה עוֹמֵד עַל פֶּרֶשֶׁת דְּרָכִים לְרֵאוֹת) בְּאוֹתוֹ זְמַן
שֶׁהוּא שׁוֹלֵט וְהַדִּין שָׂרוּי בְּעוֹלָם, הוּא עוֹמֵד
לְרֵאוֹת בְּמִי שֶׁהוֹלֵךְ יְחִידִי בְּשׁוֹק, וְאִם הוּא פּוֹגֵשׁ
אוֹתוֹ, יָכוֹל לְהַזִּיק לוֹ וּלְהַרֵּעַ אֶת מְזֻלוֹ.

הַפֶּתַח הַשְּׁנִי, בּוֹ עוֹמֵד מְמָנָה אַחֵר אֶחָד, וְזֶהוּ
שְׁעוֹמֵד לְטַל פְּתָקֵי דִין, וְזֶהוּ סִנְגִּידִיא"ל.

וְתַחַת יָדוֹ כָּמוֹ שׁוֹמְרֵי חֶק שְׁשׁוּלָטִים, שְׁעוֹמְדִים
 לְקַבֵּל אוֹתָם פִּתְקֵי הַדִּין, וְזֶה עוֹמֵד בִּפְתַּח הַזֶּה.
 וּבְשִׁנּוּטֵי פִתְקֵי שֶׁל דִּין, זֶה עוֹמֵד בִּפְתַּח הַזֶּה,
 וַיּוֹרֵד לְמַטָּה לְאוֹתָם הַפִּתְחִים
 הַחֲשׂוּכִים שְׁלֵמָטָה. אֶחָד לְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא שַׁחַת,
 וְאֶחָד לְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא בּוֹר, שֶׁהֵם לְמַטָּה, וְשֵׁם כָּמָה
 אֶלֶף וּרְבָבוֹת מִמְּנִים שְׁשׁוּלָטִים בְּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת
 דִּין, וְנִשְׁלָם הַדִּין בְּאוֹתוֹ הַפִּתְקֵי.

הַפִּתְחֵי הַשְּׁלִישִׁי. בִּפְתַּח הַזֶּה יֵשׁ מִמְּנֵה אַחֵר
 שֶׁשְּׁמוֹ אֲנִגְרִיּוֹן, וְזֶהוּ שְׁעוֹמֵד עַל כָּל
 אוֹתָם מַחְלוֹת וּמִכְאוּבִים וְחִלְחוּלִים וְאֵשׁ
 הָעֲצָמוֹת, שֶׁהָרִי מִמֶּנּוּ יוֹצֵאִים כָּמָה וְכָמָה אֶלֶף
 וּרְבָבוֹת שְׁמִמְנִים עֲמוֹ עַל כָּל אוֹתָם מַחְלוֹת
 וּמִכְאוּבִים, כָּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

הַפִּתְחֵי הָרְבִיעִי. כָּאֵן הִיא רוּחַ אַחַת שֶׁנִּבְרָאָה
 בְּמַעוֹט הַלְבָנָה, וְנִקְרָאת אֶסְכֶּרָה. וְזֶה
 עוֹמֵד עַל הָרִיגַת הַתִּינוּקוֹת, וְזוֹ נִרְאִית לָהֶם
 וְצוּחֶקֶת עִמָּהֶם עַד שֶׁהוֹרֶגֶת אוֹתָם, וְנִדְמִית
 לָהֶם כְּאִשָּׁה אִם הַתִּינוּק, וּמִיִּנִיקָה אוֹתָם
 וְצוּחֶקֶת עִמָּהֶם, וְאוֹחֶזֶת אוֹתָם וְהוֹרֶגֶת אוֹתָם.
בְּאַמְצֵי הַהִיכָל הַזֶּה עוֹמֶדֶת רוּחַ אַחַת שֶׁנִּקְרָאת
 אֲגִירִיסוֹן. זֶה הַתְּמַנְתָּה עַל כָּל אוֹתָם

שְׁמַתִּים מִבֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים עַד עֶשְׂרִים שָׁנִים.
זֶהוּ הַהוֹרֵג שְׁלָהֶם, כָּמוֹ שִׁבְאַרְנוּ, וְזֶהוּ בַּחֲבוּרָתוֹ
(בַּחֲכָמָה) עִם אוֹתוֹ הַנֶּחֱשׁ שְׁאֲמַרְנוּ, וְעוֹמֵד עִמּוֹ
וְהוֹלִיךְ עִמּוֹ. וְעַל כֵּן נִקְרָא מִלֵּאךְ הַמָּוֶת טוֹב מְאֹד,
שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וּבִבְרֵאשִׁית.

מִכָּאן מִתְפַּשְׁטוֹת וְיוֹצְאוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת, א"ף
וְחִמ"ה. וְאַלֶּה הַתְּמַנּוּ עַל כָּל אוֹתָם
שְׁשׁוּמָעִים גְּזִיפָה מִמִּי שְׁלוּמֵד תּוֹרָה, וְהֵם
בּוֹטְחִים בּוֹ וְלֹא חוֹשְׁשִׁים מִמֶּנּוּ. וְכֵן עַל כָּל אוֹתָם
שְׁצוֹחִקִים מִדְּבָרֵי תּוֹרָה אוֹ מִדְּבָרֵי חֲכָמִים.

מִהָאֵף וְהַחֲמָה הִלְלוּ יוֹצְאִים כָּמָה אֲלָפִים וְכָמָה
רַבָּבוֹת, וְכֻלָּם יוֹצְאִים וְשׁוֹרִים עַל בְּנֵי
אָדָם, אוֹתָם שְׁמַשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה אוֹ מַשְׁתַּדְּלִים
בְּדְבָרֵי מִצְוָה וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ שֶׁל מִצְוָה, כְּדִי
שִׁיתַּעֲצְבוּ וְלֹא יִשְׁמְחוּ בָּהּ. וּמִשְׁנֵי אֵלֶּה פָּחַד
מֹשֶׁה כְּשֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּרְדַּם מִהָרָר, שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים
ט) כִּי יִגְרָתִי מִפְּנֵי הָאֵף וְהַחֲמָה.

תַּחַת אֵלֹהֵי יֵשׁ רוּחַ אַחַת שְׁעוֹמֶדֶת עַל כָּל אוֹתָם
בְּעֵלֵי לְשׁוֹן הָרַע, שְׁכָשְׁמַתְעוֹרְרִים אֲנָשִׁים
בְּלְשׁוֹן הָרַע, אוֹ שְׁאוֹתוֹ אָדָם שְׁמַתְעוֹרֵר בְּלְשׁוֹן
הָרַע, אִזּוֹ מַתְעוֹרֶרֶת הָרוּחַ הָרַע הַזֶּה הַטְּמָאָה

שְׁלֹמֶעֱלָה שֶׁנִּקְרְאת סַכְסִיכָ"א. וְהִיא שׁוֹרָה עַל
אוֹתָהּ הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל לָשׁוֹן הָרַע שֶׁהִתְחִילוּ בָּהּ
בְּנֵי אָדָם, וְהוּא נִכְנָס לְמַעְלָה, וְגוֹרֵם בְּאוֹתָהּ
הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל לָשׁוֹן הָרַע מוֹת וְחֶרֶב וְהֶרֶג
בְּעוֹלָם. אוֹי לְאוֹתָם שְׁמַעוֹרְרִים אֶת הַצַּד הָרַע
הַזֶּה וְאֵין שׁוֹמְרִים פִּיהֶם וּלְשׁוֹנָם, וְלֹא חוֹשְׁשִׁים
עַל כָּךְ, וְלֹא יוֹדְעִים שֶׁהֵרִי בַּהַתְּעוֹרְרוֹת שְׁלֹמֶטָה
תְּלוּיָהּ הַהַתְּעוֹרְרוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה, בֵּין לְטוֹב בֵּין לְרָע.

בא וּרְאֵה, כְּשֶׁהַתְּעוֹרְרוֹת לָשׁוֹן הָרַע הֵזוּ
מִתְּעוֹרְרֵת לְמִטָּה, אֲזִי הִנָּחַשׁ הָעֵקֶלְתוֹן
הַזֶּה מֵעֲלָה אֶת קִשְׁקֻשָּׁיו וּמַעֲמִיד אוֹתָם בַּעֲלִיָּה,
וּמִתְעוֹרֵר מֵרָאשׁוֹ עַד רִגְלָיו. וְכִשְׁקֻשְׁקֻשָּׁיו עוֹלִים
וּמִתְעוֹרְרִים, אֲזִי כָּל הַגּוֹף מִתְעוֹרֵר. קִשְׁקֻשָּׁיו,
אֵלּוּ הֵם כָּל אוֹתָם שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים שֶׁבַּחוּץ.

וכ"ם מִתְעוֹרְרִים וְאוֹחֲזִים בְּאוֹתוֹ דָּבָר רָע,
וּמִתְעוֹרְרִים אֲצֵל אוֹתוֹ נִחָשׁ בְּרִיחַ (ישעיה כז).
אֲזִי כָּל הַגּוֹף הָרַע מִתְעוֹרֵר מֵרָאשׁוֹ וְעַד רִגְלָיו
בְּכָל הַהִיכָלוֹת הֵלְלוּ שְׁאֲמַרְנוּ, וְכָל אוֹתָם
קִשְׁקֻשִׁים שֶׁבְּאוֹתוֹ עוֹר יוֹרְדִים לְמִטָּה, וְאוֹתוֹ עוֹר
מִתְפַּשֵּׁט מִמֶּנּוּ וְיוֹרֵד לְמִטָּה. וְהַגּוֹף עוֹלָה,
וּמִתְעוֹרֵר לְהִיּוֹת מְלֻשִׁין לְמַעְלָה.

בא ויראה, אף על גב שזמן קבוע הוא לכל הנחשים של העולם לפשט את עורם, אינם מתפשטים אלא בזמן שמתעוררים בלשון הרע למטה, ואז מתעורר אותו הרוח (הנחש) הרע למעלה, ופושט את עורו ואת קשקשיו ממנו. זה עולה וזה יורד. וקשה עליו אותה הפשטת הקשקשים מעורו מהכל. מה הטעם? משום שנפרד מזוגו. שאלמלא היה הכל בחבור אחד, לא יכלו העולמות לסבל אותם, והכל משום ההתעוררות של לשון הרע שלמטה.

ובשעה נחשים שלמטה מתפשטות מאותו העור, אזי כל אחת ואחת נותנת קול, ומעוררת כמה נחשים שעומדות באותו מקום, שנקרא בור, ששם קימים כמה נחשים. וכלם מלשינים לעורר את הנחש הגדול הזה להיות מלשין על העולם, והכל משום ההתעוררות הזו של לשון הרע, כשקימת התעוררות שלו למטה.

כמו כן מי שלומד תורה, כמה הם שנקראים לשון הקדש, שמתחברים ומעירים התעוררות לאותו מקום שנקרא לשון הקדש. לשון מאותו קדש שלמעלה. וכמה קדשות

וְקָדוּשִׁים מִתְעוֹרְרִים מִכָּל הַצְדָּדִים. אֲשֶׁרִי
חָלַקְתָּם שֶׁל הַצְדִּיקִים, אוֹתָם שְׁגוּרָמִים לְעוֹרֵר
קִדְשׁוֹת לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, קִדְשָׁה שְׁלֹמַעֲלָה
וְקִדְשָׁה שְׁלֹמַטָּה.

סדר הלימוד ליום ט אדר [יום 157 בשנה]

וְעַל זֶה כָּתוּב, (ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשְׁתָּם וְהָיִיתָם
קִדְּשִׁים. וְהִתְקַדְּשְׁתָּם – אֵלֹהֵי מִים רִאשׁוֹנִים.
וְהֵם נִקְרְאוּ מִים עֲלִיוֹנִים. וְהָיִיתָם קִדְּשִׁים – אֵלֹהֵי
הַמִּים הַתַּחְתּוֹנִים, וְנִקְרְאוּ מִים אַחֲרוֹנִים. וּמִזּוֹן
בְּאֻמָּצֵעַ, בֵּין מִים רִאשׁוֹנִים לְמִים אַחֲרוֹנִים. וְעַל
זֶה מִזּוֹן אֵינוֹ בְּמִים אַחֲרוֹנִים, אֶלָּא בְּמִים
רִאשׁוֹנִים. מִים הָרִאשׁוֹנִים מִמַּעַלָּה, שֶׁהַמִּזּוֹן תְּלוּי
בוֹ, וְלֹא בְּמִים אַחֲרוֹנִים. וְהַסּוֹד נָתַן לְקָדוּשִׁים
עֲלִיוֹנִים. אֲשֶׁרִי חָלַקְתָּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
הַהִיכָל הָרְבִיעִי. הַהִיכָל הַזֶּה הוּא נִקְרָא
חֹבֶ"ה. וְזֶהוּ (תהלים מ) טֵיט הַיּוֹן, כְּנָגֵד
שֵׁם אַחֵר שֶׁנִּקְרָא אֶבֶן מְכֻשׁוֹל, וְהַכֹּל אֶחָד. הוּא
חֹבֶ"ה, מְשׁוּם שֶׁשֵּׁם קִיָּמִים כָּל חֲטָאֵי הָעוֹלָם,
הַכָּרַעַת הַחֲטָאִים.

מִשּׁוּם שֶׁכֹּאֲשֶׁר חוֹטְאִים בְּנֵי אָדָם, כָּל אֵלֹהִים
שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים לּוֹקְחִים אוֹתָם הַחֲטָאִים

וּמְנִיחִים אוֹתָם בְּהִיכָל הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא חוּבָה. וְכָל זְכוֹת הָעוֹלָם, כָּל הַמְּלָאכִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁמִּמֶּנִּים עַל זְכוֹת הָעוֹלָם, כָּלֵם נוֹטְלִים אֶת אוֹתָן הַזְכוֹת, וּמַעֲמִידִים אוֹתָן בְּהִיכָל הַרְבִּיעִי שֶׁנִּקְרָא זְכוּת, וְשֵׁם עוֹמְדוֹת זְכוֹת בְּנֵי אָדָם, וְהַחֲטָאִים עוֹמְדִים בְּהִיכָל אַחֵר שֶׁנִּקְרָא חוּבָה. וְנִשְׁקָלִים כְּאֶחָד בְּיוֹם שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי (קהלת ז) גַּם אֶת זֶה לַעֲמֹת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים. וְאַחֵר שֶׁהִכְרִיעוּ הַזְכוֹת אוֹ הַחוּבוֹת לִצַּד זֶה אוֹ לִצַּד זֶה, כֵּךְ מִנְצָח.

וְעַל זֶה, בְּיוֹם שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כְּשֶׁמִּתְעוֹרְרִים שְׁנֵי הַצָּדִדִים הֶלְלוּ, זְכוּת וְחוּבָה, וּבָהֶם תְּלוּיִים חַיִּים וּמּוֹת – אִם הַזְכוֹת הִכְרִיעוּ לִצַּד הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא זְכוּת, נִכְתָּב הָאָדָם בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁנִּקְרָא חַיִּים.

מִשּׁוֹם שֶׁשְׁנֵי הַצָּדִדִים הֶלְלוּ עוֹמְדִים בְּאוֹתוֹ יוֹם, זֶה בְּצַד זֶה וְזֶה בְּצַד זֶה. אִם זֹכָה אוֹתוֹ אָדָם וְנִצָּחוּ אוֹתָן זְכוֹת, הָרִי נִכְתָּב אוֹתוֹ אָדָם לְחַיִּים, מִשּׁוֹם שֶׁאֲחִזּוּ בּוֹ הַצַּד הַקְּדוּשׁ הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא זְכוּת, וְהַחַיִּים אֲחִזּוּ בּוֹ, וְאוּמַר: זֶה שְׁלִי הוּא, וְשְׁלִי הִיָּה. וְאִזּוּ נִכְתָּב אוֹתוֹ אָדָם לְחַיִּים (וְנִכְתָּב

ואם נִצְחוּ הַחֲטָאִים – הִצַּד הָאֲחֵר הַטְּמֵא הַזֶּה, שֶׁנִּקְרָא חוֹבָה וּמָוֶת, אוֹחֵז בּוֹ וְאוֹמֵר: זֶה שְׁלִי הוּא, וְשְׁלִי הִיָּה. וְאִזּוֹ נִכְתָּב שֶׁהוּא שָׁלוֹ. וְזֶהוּ שֶׁשְּׁנִינוּ, שֶׁהָרִי בַּיּוֹם הַזֶּה שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה נִכְתָּב אָדָם אוֹ לְחַיִּים אוֹ לְמִיתָה. אִם נִכְתָּב בְּצַד הַקִּדְשָׁה – נִכְתָּב לְחַיִּים וּמִתְקִים שֵׁם וְנִדְבֵק בּוֹ. וְאִם נִכְתָּב בְּצַד הָאֲחֵר – מִתְקִים בְּצַד הַטְּמֵאָה וְדִבֵּק בּוֹ, וְזֶהוּ הֵן לְחַיִּים הֵן לְמוֹת. וְנִמְשָׁךְ בְּצַד הַזֶּה אוֹ בְּצַד הַזֶּה.

כָּל זֶמֶן שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּצַד הַזֶּה שֶׁל הַקִּדְשָׁה, כָּל הַקִּדּוּשִׁים וְכָל הַטְּהָרוֹת נִדְבָקִים בּוֹ. יִקְרָא – וְהַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יָשׁוּב וְיִשְׁמַע לוֹ. עָלָיו כָּתוּב (תהלים צא) יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְּצָרָה אֲחֻלְצֶהוּ וְאֶכְבְּדֶהוּ אַרְךְ יָמִים אֲשַׁבִּיעֶהוּ וְאֶרְאֶהוּ בִּישׁוּעָתִי. וְכָל זֶמֶן שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּצַד הָאֲחֵר שֶׁל הַטְּמֵאָה, כָּל טְמֵאָה וְכָל חֲטָא וְכָל הָרָעוֹת נִדְבָקוֹת בּוֹ. יִקְרָא – וְאִין מִי שִׁישְׁמַע אוֹתוֹ, מְרַחֵק הוּא מִהַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. עָלָיו כָּתוּב, (שם קיט) רְחוּק מִרְשָׁעִים יִשׁוּעָה, וְכָתוּב (ישעיה א) גַּם כִּי תִרְבוּ תִפְלֶה אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ.

הַחֵיבָל הַזֶּה הוּא הַמָּקוֹם שֶׁל כָּל אוֹתָם שֶׁנִּקְרָאִים אֱלֹהִים אֲחֵרִים, מִשּׁוֹם שֶׁמִּתְגַּלִּים כָּאֵן. וְכָל אוֹתָם שֶׁמִּפְתִּים אֶת בְּנֵי הָאָדָם בְּתַעֲנוּגוֹת

הָעוֹלָם הַזֶּה, לְזִנּוֹת וּלְהִתְעַנֵּג בְּתַעֲנוּגוֹת שֶׁל
נְאוּפִים שֶׁל הָעוֹלָם, וּמוֹשָׁכִים אוֹתָם אַחֵר תַּעֲנוּגֵי
וְנְאוּפֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ שְׁאֻמְרָנוּ.

בְּהִיכָל הַזֶּה נִרְאִית רוּחַ אַחַת שׁוֹלֶטֶת חֶזֶק,
שֶׁהִיא עַל כָּלָם, וְאֵף זֶה נִקְרָא כֶּךָ אֵל,
כְּמוֹ הָאֲחֵר שֶׁבְּצֵד הַקִּדְשָׁה. זֶהוּ א"ל נִכְ"ר, וְזֶהוּ
שֶׁמֶפֶתָה אֶת הָאָדָם שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה אוֹ שְׁעוֹמֵד
בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ. הָרוּחַ הַחֲזָקָה הַזֹּאת מִפֶּתָה אוֹתוֹ,
וְחוֹשֵׁב כִּמָּה הִרְהוּרִים, וְאוֹמֶרֶת: מָה אֶתָּה עוֹמֵד
כָּאֵן? טוֹב לָךְ לָלֶכֶת בְּחִבְרַת אוֹתָם שְׂגָאִים עַל בְּנֵי
אָדָם, וְהֵם הוֹלְכִים אַחֵר נָשִׁים יְפוֹת וּמִתְעַנְּגִים
בְּתַעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁאָדָם מִתְפַּתֵּה אַחֲרֶיהָ,
אִז כֻּלָּן מְשׁוֹטְטוֹת וְהוֹלְכוֹת וְנִמְשָׁכוֹת אַחֲרָיו.

וְכַמָּה הֵם אַחֲרִים שְׁעוֹמְדִים תַּחֲתָיו, וְכָלָם
מְטַמְּאִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמְטַמְּאִים
אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וְהֵם נִקְרָאִים צוּאָה רוֹתַחַת,
שְׁכָתוֹב (ישעיה ל) צֵא תֹאמַר לוֹ. אוֹתָן הַדְּרָגוֹת
שֶׁקִּימוֹת לְטִמָּא תָּמִיד, וְהֵרִי נִתְבָּאֵר.

בְּאַמְצֵעַ הַהִיכָל הַזֶּה יֵשׁ רוּחַ אַחֶרֶת שֶׁנִּקְרָאת
נִגְעָה. וּמִזֹּאת יוֹצֵאת רוּחַ אַחֶרֶת שֶׁנִּקְרָאת
נִגְעָה צָרַעַת, וְהִיא עוֹמֶדֶת תָּמִיד לְטִמָּא אֶת כָּל

אוֹתָם בְּעֵלֵי לְשׁוֹן הָרַע יוֹתֵר עַל כָּל מָה
שֶׁמִּטְמָאִים אוֹתוֹ. וְהִנֵּגַע הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה מִמֶּנָּה עַל
כָּל אוֹתָם שְׁלַחֲנוֹת שֶׁל שַׁבָּת, שֶׁכְּשֹׁנְכֵנְסֵת שַׁבָּת
וְלֹא עָרְכוּ אֶת עֲנֵג הַשַּׁבָּת כְּרָאוּי וְהֵם מְבִזִּים אֶת
עֲנֵג הַשַּׁבָּת, הִנֵּגַע הַזֶּה נוֹטֵל אוֹתָם שְׁלַחֲנוֹת
שְׂאִינָם בְּעֲנֵג שַׁבָּת כְּפִי שְׂאֲמָרָנוּ.

וּבְשִׁזְזָה נוֹטֵל אֶת אוֹתָם הַשְּׁלַחֲנוֹת, כָּל אוֹתָם
שׁוֹתְרֵי הַחֲקִים שְׁעוֹמְדִים בּוֹ, כָּלֵם
פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים: (תהלים קט) וַיֵּאָהֵב קָלְלָהּ
וַתִּבּוֹאֶהוּ וְלֹא חָפֵץ בְּבִרְכָּהּ וַתִּרְחַק מִמֶּנּוּ. וַיִּלְבַּשׁ
וְגו'. יִנְקֹשׁ נוֹשָׂה לְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְגו'. אֵל יִהְיֶה לוֹ
מִשֶּׁךְ חֶסֶד וְגו'.

וְהָרִי בְּאֲרָנוּ, שֶׁבָּאוֹתוֹ לַיִל שַׁבָּת, כְּשֶׁהַשְּׁלַחֲנוֹת
נִתְּנוּ לְאוֹתוֹ הַצַּד הָרַע, אֲזִי מִתְחַזֵּק אוֹתוֹ
הַצַּד הָרַע הַטְּמֵא, וְאוֹתוֹ אָדָם נִמְסָר לְאוֹתוֹ הַצַּד.
אוֹי לוֹ שֶׁנִּחְסָר מֵאוֹתוֹ הַצַּד הַקְּדוֹשׁ, צַד הָאֱמוּנָה,
וְנִפְקָד בַּצַּד הָאֲחֵר הַטְּמֵא. כְּמוֹ כֵּן בְּכָל אוֹתָן
סְעוּדוֹת שֶׁל יוֹם טוֹב.

כָּאֵן בַּהִיכָל הַזֶּה – בָּנִים חַיִּים וּמְזוֹנוֹת הֵם
בַּהֶפֶךְ. וּבָאוֹתוֹ הִיכָל הָאֲחֵר הַקְּדוֹשׁ לֹא
עוֹמְדִים שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים, וְהֵם תְּלוּיִים לְמַעְלָה, וְכָאֵן

הם עומדים לרע. שפאָשר (מגיעים בניו של אדם) מגיע
אדם להיכל הזה, הרי שם עומדות החיות לכלות
אותם. והרי שם בנים כשהם קטנים, מכאן יוצא,
כדי להתמנות הקטגור עליהם. והרי שם עומדים
המזונות להעבירם ממנו, והכל תלוי בחטא.
ולכן נקרא ההיכל הזה חובה, כמו שנתבאר.

ומכאן יוצאת רוח טמאה אחת שנקראת
אריי"א, וכמה אלף ורבבות עמה,

וכלם נקראים אורי יום, כמו שנאמר (איוב ג)
יקבהו אורי יום. והרוח הזו וכל אלה שעמה,
כלם קימים לטל אותו דבור שקלל אדם את
עצמו ברגזו, ואלו מעירים את הנחש הזה
שנקרא (ישעיה כז) לויתן נחש עקלתון, כדי להביא
ולעורר קללות על העולם. זהו שכתוב יקבהו
אורי יום וגו'.

ואלו אורי היום שולטים על רגעי ושעות
היום, ונוטלים אותם דבורים שקלל אדם
על עצמו, בין ברגז בין בשבועה, ובאותו דבור
מעירים את אותו נחש עקלתון שנקרא לויתן,
כדי להעמידו להשחית את העולם. ולכן קלל
איוב את יומו בצערו, ולא את גופו, שכתוב (איוב
ג) ויקלל את יומו - בתחלה, ואחר כך - יקבהו

אֲרִי יוֹם. הִרְחֵמְן יַצִּילֵנוּ מֵהֵצֵד הָרַע וּמִתְקַפוֹ
וּמִכָּל דְּבַר רָע.

הַהִיכָל הַחֲמִישִׁי. הַהִיכָל הַזֶּה הוּא הִיכָל שְׁנֶקְרָא
שְׂאוּ"ל, כְּנֶגֶד אוֹתוֹ הַשֵּׁם שְׁנֶקְרָא עָרֵל,
וְהָרִי בְּאַרְנוֹ שֶׁזֶהוּ סוּד הָעֶרְלָה. בַּהִיכָל הַזֶּה יֵשׁ
פֶּתַח אֶחָד וּמִמֶּנָּה אֶחָד עָלָיו, וְזֶהוּ הַמַּמְנָה לְהַעֲרִי
תָּמִיד קְטָרוֹג עַל הָעוֹלָם, וְהָרוּחַ הַזֶּה נִקְרָאת
אִיבָ"ה, מִשּׁוּם שֶׁשְּׁמוֹ שֶׁל הַפֶּתַח הַזֶּה נִקְרָא
אִיבָ"ה, וְסִימְנָךְ – (בְּרֵאשִׁית ג) וְאִיבָה אֲשִׁית בֵּינִךְ וּבֵין
הָאִשָּׁה וְגו'.

בַּהִיכָל הַזֶּה עוֹמֶדֶת רוּחַ אַחַת שְׁשׁוֹלֶטֶת עַל
הַכֹּל, וְזֶה נִקְרָא שׁוּד"ד, וְהוּא (יִשְׁעִיָּה נט)
שׁוּד וְשֹׁכֵר. וְזֶהוּ שׁוּדֵד בְּהָרִים הָרָמִים, בְּתוֹךְ
סְלָעִים וְהָרִים. מֵהַהִיכָל הַזֶּה יוֹנְקִים כָּל אוֹתָם
שׁוּדָדִים וּמִשְׁמִידִים בְּמִקוֹמוֹת חֲרָבָן. וּמִכָּאן
יוֹצְאִים כָּל אוֹתָם שֶׁהוֹרְגִים בְּחִרְבוֹת וּבְכֻמָּחִים,
וְהוֹלְכִים אַחֵר (בְּרֵאשִׁית ג) לֵהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת,
לְהַשְׁמִיד הַכֹּל.

מִזֶּה יוֹצְאת רוּחַ אַחֶרֶת שְׁנֶקְרָאת שׁוּד.
וּכְשֶׁשׁוֹלֵט הָרָעָב עַל הָעוֹלָם, הָרוּחַ הַזֶּה
שְׁנֶקְרָאת שׁוּ"ד נִמְצָאת, וְרוּחַ אַחֶרֶת מִשְׁתַּתְּפָת

עֲמָה, שְׁנִקְרֵאת כַּפָּ"ן. וְאֵלּוּ הוֹלְכִים בְּעוֹלָם,
וְנִמְצָאִים כְּנֶגֶד בְּנֵי אָדָם. וְהִינוּ שְׁכָתוּב (איוב ה)
לְשֹׁד וּלְכַפֵּן תִּשְׁחַק. וְאֵלּוּ עוֹשִׂים קְטָרוּג לְבָנֵי
אָדָם וְשׁוֹדְדִים אֶת הַכֹּל. הָאֶחָד שְׁנִקְרָא שׁוֹד.
שְׂאֵחַר שֶׁהוֹלֵךְ לְתוֹךְ הָרִים רָמִים וְשׁוֹדֵד וּמַחְרִיב
וּמִשְׁמִיד הַכֹּל, אִזּוּ שָׁב וְשׁוֹדֵד בְּנֵי אָדָם, וּמִתִּים
בְּחִלְשָׁתוֹ. וּכְשֶׁאוֹכְלִים בְּנֵי אָדָם, לֹא שְׂבִיעִים,
מִשּׁוּם שֶׁהוּא שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

וּבִּאֲוֹתוֹ זְמַן, מִי שֶׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם בְּנֵי אָדָם
וְנוֹתֵן לָהֶם לֶאֱכֹל וּלְשִׁתּוֹת, כְּדָאִי הוּא
לְדַחוֹת אֶת שְׁתֵּי הָרוּחוֹת הַחוּצָה שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ
בְּעוֹלָם. וּכְשֶׁיִּשְׂרָאֵל לֹא עוֹשִׂים חֶסֶד עִם בְּנֵי אָדָם,
וּשְׂאֵר הָעַמִּים עוֹשִׂים חֶסֶד בְּעוֹלָם, אִזּוּ שְׁתֵּי
הָרוּחוֹת הֵלְלוּ, מִתְבַּשְּׂמִים (לְשֹׁאֵר עַמִּים, וּמִתְחַזְּקִים וְכו')
דְּבָרֵיהֶם וּמִתְחַזְּקִים עַל יִשְׂרָאֵל. מִשּׁוּם שֶׁהָרִי אִזּוּ
הִתְחַזַּק אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, וְיִשְׂרָאֵל נִכְנָעִים.

וּכְשֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂים חֶסֶד, נִכְנָע אוֹתוֹ הַצַּד
הָאֲחֵר וְנִחַלֵּשׁ, וְצַד הַקִּדְשָׁה
מִתְחַזֵּק. וּכְשֶׁיִּשְׂרָאֵל לֹא מְעוֹרְרִים חֶסֶד, אוֹתָן
שְׁתֵּי רוּחוֹת (מִתְבַּשְּׂמוֹת. אַחַת הִתְבַּשְּׂמָה לָהֶם לְשֹׁאֵר הָעַמִּים)
וּמִתְהַפְּכוֹת כְּדִי לְהַכְרִיעַ אוֹתָם אֶת יִשְׂרָאֵל, וְאִזּוּ
אוֹתָן הַבְּרָכוֹת שִׁיּוֹרְדוֹת מִלְּמַעְלָה מַצִּד הַיָּמִין,

יוֹנְקִים אוֹתָם שְׁאָר הָעַמִּים (ועומד לאותו הצד). וְזֶהוּ
שְׁכָתוֹב, (שיר א) שְׁמוֹנִי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים. אֵלּוּ
שְׁאָר הָעַמִּים. כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי – אֵלּוּ
יִשְׂרָאֵל. מִשּׁוּם שְׁשָׂאָר הָעַמִּים מוֹשְׁכִים אוֹתָם
לְתוֹכָם בְּאוֹתָם חֲסָדִים שְׁעוֹשִׁים עִם בְּנֵי אָדָם,
וַיִּשְׂרָאֵל מִרְחִיקִים אוֹתָם מִתוֹכָם, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא
מִשְׁתַּדְּלִים בְּאוֹתָם חֲסָדִים כְּמוֹ שְׁאָר הָעַמִּים.

וְתַחַת הָרוּחוֹת הִלְלוּ עוֹמְדִים כָּל אוֹתָם שְׁנִקְרָאוּ
עָרְלָה. זְמוּרֵי עָרְלָה, עֲנִפֵּי עָרְלָה.

וּמַעֲלִיָּהֶם מִמֶּנָּה אֶחָד שְׁנִקְרָא גִזְ"ר דִּינִי"א. וְזֶהוּ
שְׁעוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם שֶׁלֹּא שׁוֹמְרִים שְׁנוֹת עָרְלַת
הָאֵילָן, וְעַל כָּל אוֹתָם שְׁמַעֲכָבִים אֶת הַבְּרִית
לְבִנְיָהֶם. וְלִכְן הִנָּחֵשׁ רָצָה לְהַרְגֵּם אֶת בְּנוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
עַד שֶׁמָּלָה אוֹתוֹ צְפוּרָה, שְׁכָתוֹב (שמות ד) וְתִקַּח
צְפוּרָה צֹר וְתִכְרַת אֶת עָרְלַת בְּנֵה וְגו'.

וְהָרוּחַ הַזֶּה מִמֶּנָּה עַל אֲנָשִׁים שְׁמִשְׁחִיתִים
דְּרִכְיָהֶם וְלֹא חוֹשְׁשִׁים לְכָבוֹד רְבוּנָם,
לְשֹׁמֵר אֶת אוֹת בְּרִית הַקֹּדֶשׁ, וְזוֹ מְכַנְּסָה אוֹתָם
לְגִיהֶנָּם לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא שְׁאוּל וְאַבְדּוֹן, וְנִדּוֹן
שֵׁם כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ כָּאן.

לְתוֹךְ אֲמַצַּע הַהִיכָל הַזֶּה עוֹמֶדֶת רוּחַ אַחַת,
שְׁעוֹמֶדֶת וְאוֹרֶכֶת עַל דְּרָכִים וְשִׁבְלִים,

לְרֹאוֹת אֶת כָּל אַתָּם שְׁעוֹבְרִים עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה,
כְּדִי לְהַכְנִיס שְׁנֵאָה בֵּין מַעֲלָה וּמַטָּה, מְשׁוּם שֶׁכָּל
הַהֵיכָל הַזֶּה הוּא אֵיבָה.

זֶה וְכָל אוֹתָם הָאֲחֵרִים, כָּלֵם עוֹמְדִים לְהִרְאוֹת
פָּנִים מְאִירוֹת לְבָנֵי אָדָם וּלְפִתּוֹת אוֹתָם, כְּדִי
שִׁסְטוּ מִדְּרֹךְ הָאֱמֶת וּלְמִשְׁךְ אוֹתָם אַחֲרֵיהֶם,
וְאַחַר כֵּן הֵם הוֹרְגִים אוֹתָם, וְיָמוּתוּ בְּשָׁנֵי
עוֹלָמוֹת, שֶׁכָּתוּב (מְשַׁלִּי ה) וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כֻלְּעָנָה
חֲדָה כְּחָרָב פִּיּוֹת.

הַרוּחַ הַזֶּה נִקְרָאת אֶפְרִיךְ"א. עֶפֶר שֶׁל אֶפֶר.
שֶׁלֹא עוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת וּפְרוֹת לְעוֹלָמִים,
מְשׁוּם שֶׁזֶהוּ עֶפֶר שֶׁל אֶפֶר. וְאַף עַל גַּב שֶׁנִּקְרָא
עֶפֶר, אֵינּוּ עֶפֶר קָדוֹשׁ שֶׁעוֹשֶׂה פְּרוֹת, וְנִקְרָא (אִיּוֹב
כח) עֲפֻרוֹת זָהָב. אֵלֹא כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (בְּמִדְבָּר יט) מִעֶפֶר
שָׂרֶפֶת הַחֲטָאִת. וְזֶהוּ עֶפֶר שְׂרֵפֶת הַחֲטָאִת. וְסִימָן
זֶה בָּא בְּשָׁנֵי צְדָדִים. אֶחָד, מְשׁוּם שֶׁהוּא כָּלוּל
בְּחֲטָאִת הַזֶּה, הַסּוֹד שֶׁל אוֹתוֹ נִחַשׁ הַקָּשָׁה. וְאַחַד,
שֶׁכְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה חֲטָאִת, הוּא מְחִיזֵק אֶת הָעֶפֶר
הַזֶּה וְשׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

וְזֶהוּ הַכָּלוּל (בְּמִדְבָּר ה) בְּמֵי הַמָּרִים הַמְּאָרְרִים. וְלִכְן
צָרִיךְ אוֹתוֹ לֵאשֹׁה שֶׁסִּטְתָּה תַּחַת בַּעֲלָהּ

וְעִשְׂתָּהּ מַעֲשֵׂה שֶׁל אֵשֶׁת זְנוּנִים, לְהַשְׁקוֹת אוֹתָהּ מִמֵּם שְׁכָלוּלִים בְּעַפָּר, שֶׁהוּא מְקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן, וְהַעֲפָר הַזֶּה הוּא מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא קֶרֶקַע, וְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא קֶרֶקַע שֶׁל אוֹתוֹ מִשְׁכָּן. וְהַעֲפָר הַזֶּה הוּא מֵאוֹתוֹ קֶרֶקַע. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ צָרִיךְ הַכֹּהֵן לְהַשְׁקוֹת אֶת הָאִשָּׁה הַזֹּאת כִּמוֹ כֵּן. וְהַכֹּל הוּא בְּרָמָז עָלְיוֹן.

אֲשֵׁרֵי חֵלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטַהֵר אוֹתָם בְּמִים טְהוֹרִים עָלְיוֹנִים, שְׁכָתוּב (יחזקאל לו') וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּטְהִרְתֶּם. מִים טְהוֹרִים הֵרִי אֲמַרְנוּ, בֵּין מִים רִאשׁוֹנִים לְמִים אַחֲרוֹנִים. וְאֵף עַל גִּב שְׁהִרִי בְּאֲרָנוּ, מִים רִאשׁוֹנִים מְצוּה – כֵּךְ נִקְרָאוּ, וּמִים אַחֲרוֹנִים חוּבָה – גַּם כֵּךְ נִקְרָאוּ. וְהִרִי בְּאֲרָנוּ עַל שְׁנֵי הַצְּדִידִים הַלָּלוּ, הַצֵּד הַזֶּה שֶׁל קִדְשָׁה נִקְרָא מְצוּה, וְהַצֵּד הָאֲחֵר הַזֶּה נִקְרָא חוּבָה. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ נִטַּל חֵלְקוֹ בְּאוֹתָם הַמִּים, וְעַל זֶה כָּתוּב, וְזִרְקָתִי עֲלֵיהֶם מִים טְהוֹרִים וּטְהִרְתֶּם.

הַהִיכָל הַשְּׁשִׁי. הַהִיכָל הַזֶּה עוֹמֵד לְמַעְלָה עַל כָּל אוֹתָם שָׂאֵר הַהִיכָלוֹת הַתַּחְתּוֹנִים. אַרְבָּעָה פִּתְחִים יֵשׁ לַהִיכָל הַזֶּה. הָאֶחָד נִקְרָא מוֹת, וְאֶחָד נִקְרָא רַע, וְאֶחָד נִקְרָא צְלָמוֹת, וְאֶחָד

נִקְרָא אִפְ"ל. אֵלּוּ אַרְבַּעַת הַפְתָּחִים עוֹמְדִים תָּמִיד
לְהָרַע, וְאֵלּוּ הֵם הַכָּלֵל שֶׁל הַכָּל.

כְּמוֹ שֵׁשׁ בְּצַד הַקִּדְשָׁה בְּסוּד הָאֻמוּנָה אַרְבַּעַת
פְּתָחִים לְאַרְבַּעַת צְדָדִים שְׁמַתְקָשִׁים זֶה
בָּזֶה, וְכֻלָּם קְדוּשִׁים, כִּן גַּם לְמִטָּה כָּאן. וְכִשְׂאֵלָה
נִקְשָׁרִים וּמִתְחַבְּרִים זֶה עִם זֶה כְּאֶחָד בִּהִיכָל
הַזֶּה, אִזִּי נִקְרָא בֵּית חֶבֶר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (משלי כא)
מֵאֲשֶׁת מְדִינִים וּבֵית חֶבֶר. וְהִיכָל הַזֶּה עוֹמֵד
תָּמִיד לְהָרַע.

עַל הִיכָל הַזֶּה כָּתוּב, (שם כז) וְנִנְעָתוֹת נְשִׁיקוֹת
שׁוֹנָא, מְשׁוּם שֶׁכָּאן עוֹמְדִים כָּל אוֹתָן
נְשִׁיקוֹת רָעוֹת וְתַאֲוֹת רָעוֹת, וְכָל עֲדוּנֵי הַגּוֹף שֶׁל
הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁבְּאוֹתָם הָעֲדוּנִים מִתְגַּרֵּשׁ אָדָם
מִהָעוֹלָם הַזֶּה וּמִהָעוֹלָם הַבָּא. וְעַל הִיכָל הַזֶּה
כָּתוּב, (שם ה) כִּי נִפְתַּת תִּטְפְּנָה שְׁפָתַי זָרָה וְגו'.

בִּהִיכָל הַזֶּה עוֹמְדַת רוּחַ אַחַת שְׁמִמָּנָה עַל כָּל
אֵלּוּ שְׁלִמְטָה, וְהִיא כָּלֵל עַל כָּל שְׂאֵר
הָרוּחוֹת. הִיכָל הַזֶּה מִתְקַשֵּׁט בְּקִשּׁוּטֵי יָפִי עַל
כָּל אוֹתָם הִיכָלוֹת. בִּהִיכָל הַזֶּה נִלְכָּדִים רַגְלֵי
הַטְּפָשִׁים. עַל הִיכָל הַזֶּה כָּתוּב, (משלי ו) אֶל
תַּחֲמֹד יִפְּיָה בִּלְבָבָךְ וְאֶל תִּקְחֶךָ בְּעַפְעָפִיָּה.

בְּהִיכָל הַזֶּה תְּלוּיִים כָּל תַּאֲוֹת הָעוֹלָם וְכָל
 אוֹתָם עֲנוּגִים שֶׁל הַטַּפָּשִׁים חֲסִרֵי
 הַלֵּב, חֲסִרֵי הַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (שם ז) וְאָרָא
 בַּפְתָּאִים אָבִינָה בְּבָנִים נַעַר חֲסֵר לֵב עִבֵּר בַּשּׁוּק
 אֶצֶל פְּנֵה וְגו'. בְּנִשְׁף בְּעֶרְב יוֹם וְגו'. וְאִז קִרְבוֹת
 רַגְלָיו לְהִיכָל הַזֶּה, שֶׁהוּא כָּלֵל שֶׁל כָּל
 הַתַּחְתּוּנִים. וְאִז, (שם) וְהִנֵּה אֵשֶׁה לְקִרְאָתוֹ שִׁית
 זוֹנָה וּנְצִרֶת לֵב. שִׁית – זֶהוּ הַהִיכָל הַזֶּה שֶׁהוּא
 שְׂשִׁי לְכָל שְׂאֵר הַהִיכָלוֹת, וְכֵאן עוֹמְדֵת זוֹנָה
 לַפְתּוֹת אֶת הַטַּפָּשִׁים.

בְּהִיכָל הַזֶּה עוֹמְדֵת וְאִינָה עוֹמְדֵת. יוֹרֶדֶת
 וּמַפְתָּה, עוֹלָה וּמַשְׁטִינָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שם) בְּבִיתָהּ לֹא יִשְׁכְּנוּ רַגְלֶיהָ. פַּעַם בַּחוּץ פַּעַם
 בַּרְחוֹבוֹת – כְּשֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה. וְאֶצֶל כָּל פְּנֵה
 תֹּאֲרֵב – כְּשֶׁנוֹטְטֶלֶת אֶת הַנִּשְׁמָה.

מַה כָּתוּב? וְהַחֲזִיקָה בּוֹ וְנִשְׁקָה לוֹ. אֵלּוֹ אוֹתָן
 נִשְׁיָקוֹת לְטִמָּא וּלְהַטְעוֹת בְּנֵי אָדָם אַחֲרֶיהָ,
 מִשּׁוֹם שֶׁכֵּאֵן הוּא מְקוּמָם שֶׁל כָּל אוֹתָן הַנִּשְׁיָקוֹת
 הָרַעוֹת, וּמִכָּל הַזְנוּנִים הַזָּרִים שֶׁהֵם מְתוּקִים לְפִי
 שְׂעָה, אוֹי לְסוּפָם! כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם ה) וַחֲלָק
 מִשְׁמֵן חִכָּה.

וְכַתוּב, וְאַחֲרֵיתָהּ מָרָה כֻּלְּעָנָה. מַה זֶה מָרָה
כֻּלְּעָנָה? אֵלָּא כְּשֶׁאָדָם מִתְּפַתָּה אַחֲרֵיהָ
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִגִּיעַ זְמָנוֹ לְהִסְתַּלֵּק מִהָעוֹלָם הַזֶּה,
הִיא עוֹמֶדֶת עַל הָאָדָם וּמִתְּלַבֶּשֶׁת לְפָנָיו בְּגָלִימָה
שֶׁל גּוֹף שֶׁל אִשׁ וְחָרֵב שְׁנוֹנָה בִּידָהּ, וְשִׁלֵּשׁ
טָפוֹת בָּהּ.

וּפְרָשׁוּהָ, וּבָהּ טָפָה אַחַת מֵאוֹתָן טָפוֹת שֶׁהִיא
מָרָה, וּבִשְׂעָה שֶׁמְטִילָה אוֹתָהּ לְפָנָיו
שֶׁל אָדָם, הִיא נִכְנָסֶת לִמְעִיו, וְאִזּוֹ הַנִּשְׁמָה
מִתְּבַלְבֶּלֶת, וְאוֹתָהּ טָפָה מְשׁוֹטְטֶת וְהוֹלֶכֶת בְּתוֹךְ
הַגּוֹף וְעוֹקְרֶת אֶת הַנִּשְׁמָה מִמְּקוֹמָהּ, וְלֹא
מִשְׁאִירָה לַנִּשְׁמָה מְקוֹם לְשָׁבֶת, וְהִיא מָרָה
כֻּלְּעָנָה, וְטוֹעֵם אוֹתָהּ הָאָדָם בְּמִרְיוֹת תְּמוּנֹת
אוֹתָהּ מְתִיקוֹת שֶׁטַעֲמוֹ בָּהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה
כְּשֶׁנִּמְשְׁכוֹ אַחֲרֵיהָ. אַחֵר כֶּף זוֹרֶקֶת טָפָה אַחֲרָת,
וְהַנִּשְׁמָה יוֹצֵאת וּמֵת הָאָדָם. וְאַחֵר כֶּף זוֹרֶקֶת
טָפָה אַחֲרָת, וּפָנָיו מוֹרִיקוֹת, וּמִסְרִיחַ. מִשּׁוֹם
שֶׁהַנִּשְׁמָה קְדוּשָׁה, וְכִשְׁשׁוּלֵט עָלֶיהָ הַצַּד הָאֲחֵר
הַזֶּה, עוֹקְרֶת מִלְּפָנָיו, וְלֹא מְתִישְׁבִים בְּיַחַד.

מִשּׁוֹם כֶּף, כְּמוֹ שֶׁנִּדְבַּק בְּאוֹתָן נְשִׁיקוֹת רָעוֹת
בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֵף כֶּף גַּם בִּשְׂעָה הַזֹּאת.
שָׂאֵם אָדָם נִמְשָׁךְ אַחֲרֵיהָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְעוֹזֵב

את הצד הקדוש, אז הנשמה אינה חוזרת
 לאותו מקום קדוש. וכמו שנמשך אחריה
 בעולם הזה, כך גם שולטת על נשמתו, ואז
 הנשמה יוצאת כמו בחבלים, ופגשוה. וכל זה
 משום שאותן נשיקות שנושקות אותה בעולם
 הזה, שהן מתוקות, ואחר כך מרירות בשעה
 הזו. ועל כן, והחזיקה בו ונשקה לו, בעולם
 הזה, כמו שבארנו.

העצה פניה ותאמר לו. משום שביכולתה
 עומדים כל הקטגוריים, וכל השליחים
 הרעים שנמצאים אצל האדם וגורמים לו
 שיתתקן בתקונו ויסלסל בשערו ויתרחץ ויתתקן
 כדי שיסתכל בו. כאן עומדת רוח אחת שנקראת
 סקטופ"ה, וזהו הממנה על כל תקון וסלסול של
 בני אדם.

לפנים ההיכל הזה עומד ממנה אחר, שהממנה
 האחר הזה מעורר את האדם אחר כך
 לעוררם, שהרי הוא מתקין גופו ומסלסל בשערו,
 שיטל בידו מראה אחת להסתכל בה, ומחזיקה
 בידו ומסתכל בה, ורואה את דמותו באותו
 מראה. ובזה מעורר את אותה הרוח לכת אחר,
 שנקרא עסירט"א, ומכאן יוצאים כל אותם

שְׁמַרְאִים לְאַנְשִׁים כְּזָבִים בְּחִלּוּמוֹתֵיהֶם, וְכָל
אוֹתָם שְׁמַרְאִים דְּבָרִים וְלֹא מִתְקִימִים בָּהֶם, אֶלֶּא
לְבַלְבֵּל אוֹתָם.

וְאַחַר כֵּן, כְּשֵׁאוֹתָם אֲנָשִׁים נִמְשָׁכִים בְּאוֹתוֹ
מֵרָאָה שְׁנִקְרָא מֵרָאָה, אֲזִי כָּלֵם בְּגִסּוֹת
הָרוּחַ שְׁלָהֶם, וְהָרוּחַ הַזֶּה שְׁנִקְרָא עֲסִירֵט"א,
הִיא מְעוֹרֶרֶת לְרוּחַ אַחַת הַמִּמְנָה שֶׁהִיא תַּחַת
יְדֵיהָ, וְנִכְנָסֶת לִנְקֵב שְׁלִמָּה שֶׁל כָּל הַנְּקֵבִים,
וּמַעֲלָה מִשָּׁם רוּחַ אַחַת אַחֶרֶת שְׁמִמְנָה עִם אוֹתָהּ
רוּחַ שְׁנִקְרָא אֶסְכֶּר"ה, כְּפִי שְׁאַמְרָנוּ. וְזוֹהִי
לִילִי"ת, אִם הַשָּׂדִים.

וּכְשֵׁאוֹתוֹ אָדָם מְעוֹרֵר אֶת הָרוּחַ הָאַחֶרֶת
שְׁנִקְרָא עֲסִירֵט"א, אֲזִי מִתְחַבֶּרֶת
עִם אוֹתוֹ אָדָם, וְנִקְשָׁר עִמָּה תָּמִיד. וְאֲזִי בְּכָל
רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְחֹדֶשׁ מִתְעוֹרֶרֶת אוֹתָהּ הָרוּחַ שֶׁל
מֵרָאָה רַע עִם לִילִי"ת, וְלִפְעָמִים גָּזוּק מֵהֶם אוֹתוֹ
אָדָם וַיִּפֹּל לָאָרֶץ וְלֹא יוּכַל לָקוּם, אוֹ שְׂיָמוֹת.
וְכָל זֶה גּוֹרֵם אוֹתוֹ מֵרָאָה הַמֵּרָאָה שֶׁהוּא מְסַתְּפֵל
בָּהּ. שְׁכֻמוֹ שְׁמֵרָאָה גִּסּוֹת שֶׁל רוּחַ בְּלָבוֹ, כֵּן גַּם
מִרְבֵּה רוּחַ רָעָה אֵלָיו. וְלִכֵּן הַכֹּל עוֹמֵד בְּאוֹתָהּ
הַתְעוֹרְרוֹת שְׁלִמָּה.

זְבַחֵי שְׁלָמִים עָלֶי (משלי ז). בֹּא וּרְאֵה, שְׁלָמִים לֹא
בָּאִים עַל חוֹב, וְלֹא עַל חֲטָאת, אֲלֹא עַל
שְׁלוֹם. מַה זֶה שְׁלָמִים? אֲלֹא שְׁלָמִים מִשְׁנֵי
צָדָדִים, שֶׁלֹּא נִמְצָא מְקַטְרֵג עָלָיו. לֹא לְמַעַלְה וְלֹא
לְמַטָּה. מִי הוּא הַמְקַטְרֵג? אֲלֹא אוֹתוֹ צַד הַשְׂמָאֵל
שֶׁל יֵצֵר הָרָע, שֶׁיִּמְצָא בְּשְׁלוֹם שֶׁל הַיָּמִין. וְעַל כֵּן,
זְבַחֵי שְׁלָמִים עָלֶי. (עַלֵי דוֹקָא, אוֹתָם זְבַחֵי שְׁלָמִים עָלֵי הֵם, כְּדִי
שֶׁלֹּא יִמְצָא מְקַטְרֵג עַל הָעוֹלָם).

דְּבַר אַחֵר זְבַחֵי שְׁלָמִים עָלֶי – הֵרִי אֲנִי בְּשִׁלּוֹה
לְגַבִּיף, לְהִרְאוֹת לָךְ שְׁלוֹם. וּמִשּׁוֹם כָּךְ,
הַיּוֹם שְׁלָמִתִּי נִדְרִי, לְפִתּוֹת אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם תָּמִיד.
עַל כֵּן יֵצְאֵתִי לְקִרְאָתְךָ וְגו' שֶׁיִּדְעֵתִי שְׂאֵתָה חֲסֹר
לֵב, חֲסֹר טוֹבָה. לְשַׁחַר פָּנֶיךָ, לְהִתְחַבֵּר עִמָּךְ בְּכָל
הָרָעוֹת שֶׁל הָעוֹלָם. וְנֹאֵה לָךְ לְהִנּוֹת וּלְטַעוֹת אַחַת
הַתְּשׁוּקוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. וּמִדְרָדְרַת אוֹתוֹ מְדַבֵּר
לְדַבֵּר, וּמִרְעָה לְרְעָה. וְחִזְרֵתִי בֵּין הַטְּפָשִׁים
וְשַׁחֲרֵתִי פָנֶיךָ, וְאַמְצֶאֶךָ, וּכְבֹּר מִצְאָתִי אוֹתְךָ כְּדִי
לְהִדְבֵּק בָּךְ.

לָכֵה נִרְוֶה דָדִים עַד הַבֶּקֶר. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (אִיּוֹב כד)
וְעַיִן נֹאֵף שְׁמֶרָה נִשְׁפָּה. שֶׁהִרִי אֲזִי הוּא הַזְמַן
לְשִׁלּוֹט. לָכֵה נִרְוֶה דָדִים, גִּלְף כְּאַחַד, הִרְיֵנִי עִמָּךְ.
שֶׁהִרִי עַד עֲכָשׁוּ אֶתָּה עָלָם אֶתָּה בְּכַחַךְ, אִם לֹא

תַּעֲנַג אֶת עַצְמָךְ עֲכָשׁוּ, אֲזַי מָתִי? כְּשֶׁתְּהִיָּה זָקֵן?!
 עֲכָשׁוּ זֶה הַזְמַן! מָה הַטַּעַם? כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבִיתוֹ.
 זֶה יֵצֵר הַטּוֹב, שְׁלֹא שׁוֹרֶה כָּאֵן בְּתוֹכָךְ, וְאִינוּ
 הַזְמַן. הֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ מֵרְחוֹק – שְׁלֹא שָׂרׁוּי בְּאָדָם
 אֲלֵא בְּדֶרֶךְ מֵרְחוֹק, כְּשֶׁהוּא מְשַׁלֵּשׁ עֲשָׂרָה שָׁנִים
 וּמַעֲלָה, וְלֹא בְּכָל אָדָם, וְאִנִּי עוֹמֵד עִמָּךְ מִיּוֹם
 שְׁנוּלִדְתָּ, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (בראשית ד) לִפְתַּח חֲטָאת רִבְּיָן.
 וְעֲכָשׁוּ שְׁאַתָּה רוֹק, עֲכָשׁוּ הַזְמַן לַעֲנֵג אֶת עַצְמָךְ.
 צָרׁוּר הַכֶּסֶף לָקַח בִּידוֹ (משלי ז), לַעֲלוֹת לְמַעֲלָה
 וּלְהִתְעַכֵּב שֵׁם (וּלְהִתְעַנֵּג). לְיוֹם הַכֶּסֶף יָבוֹא
 בֵּיתוֹ. מָתִי יָבֹא כְּנֻגְדּוֹ? לְיוֹם הַכֶּסֶף, שֶׁהוּא יוֹם
 הַדִּין לְהַשְׁגִּיחַ בַּדִּין, שְׁכָתוֹב (תהלים פא) בְּכֶסֶה לְיוֹם
 חֲגִנּוּ. בְּזִמְן שְׁצָרִיךְ אָדָם לְהִתְעַנֵּג בְּעוֹלָם וּלְהַנּוֹת
 בּוֹ – מִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. וּבְזִמְן שֶׁשׁוֹרֶה הַדִּין בְּעוֹלָם,
 אֲזַי בָּא אֱלֹיו לַעֲשׂוֹת עֲמוֹ דִּין. וְעַל כֵּן, הִטָּתוּ
 בְּרַב לְקַחָהּ וְגו'. עַד יִפְלַח חֵץ כְּבִדּוֹ. אֲשֶׁרִיָּהֶם
 הַצְּדִיקִים שְׂיֻדְעִים דְּרָכִים קְדוּשִׁים לְלַכֵּת בָּהֶם,
 וְלֹא יִסְטוּ יָמִין וּשְׂמָאל. אֲשֶׁרִיָּהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַחִיבָל הַשְּׁבִיעִי. זֶהוּ הֵיכַל שֶׁל שְׁמַרֵי הַיֵּין
 לְרוּת בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ט) וַיֵּשֶׁת׃
 מִן הַיֵּין וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְּגַל. סְחִיטַת כָּל אוֹתָם

הַעֲנָבִים, כָּלֶם עֲנָבִים רָעִים. כָּאן הִיא הַסְּחִיטָה
שְׁלָהֶם, וְזֶהוּ (תהלים עה) יֵין חֶמֶר. שְׁמָרִים שֶׁל יֵין
שָׁאִין מִי שְׁשׁוּתָהּ מִמֶּנּוּ, שְׁלֹא גֹרֵם מָוֶת לַעֲצָמוֹ.
מִן הַיֵּין הַזֶּה הִטְעִימָה חַוָּה אֶת בַּעֲלָהּ וְהַכְנִיסָה
אוֹתוֹ לְהִיכָל הַזֶּה. שְׁשֻׁנִּינוּ, סְחָטָה עֲנָבִים וְנִתְּנָה
לוֹ, וְגִרְמָה מָוֶת לוֹ וְלָכֵל הָעוֹלָם אַחֲרָיו.

בַּהֵיכָל הַזֶּה עוֹמְדוֹת כָּל אוֹתָן הַנִּשְׁמוֹת
הַטְּמָאוֹת שִׁיּוּרְדוֹת לְכָל אוֹתָם
שֶׁנִּדְבָּקִים בַּצַּד הַזֶּה, וְאוֹתָהּ רוּחַ שִׁיּוּרְדֵת לְכָל
אוֹתָם שְׁמַצָּדָה, מִכָּאן יוֹצְאִים. כְּמוֹ שֶׁהֵם סְטוּ
דְּרָכָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהִשְׁתַּדְּלוּ בַּזְנוּת בְּמָקוֹם שֶׁלֹא
צָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מִדֶּרֶךְ הָאֱמֶת. וְאִזּוֹ, כְּמוֹ שֶׁהוּא
נִדְבֵק בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל יֵצֵר הָרַע בַּזְנוּת, כִּךְ גַּם
יוֹצֵאת מִהֵיכָל הַזֶּה רוּחַ טְמָאָה לְטַמֵּא אוֹתוֹ,
וְלִבֵּן שִׁיּוֹצֵא מִשָּׁם.

וְאוֹתוֹ הֵבִין נִקְרָא מִמְּזוֹר, שֶׁבָּא מִצַּד שֶׁל אֵל זָר.
כְּמוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא בְּאוֹתָהּ תַּאֲוָה וּבְאוֹתָהּ
זְנוּת בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל יֵצֵר הָרַע, כִּךְ גַּם מוֹשֵׁךְ לְאוֹתוֹ
בֶּן רוּחַ טְמָאָה אַחֲרֵת, שְׁמִטְמָאת, וְכָלֶם מַעֲיָדִים
עָלָיו שֶׁהוּא מִמְּזוֹר, וְכִךְ כָּל מַעֲשָׂיו וְצַדִּדּוֹ בְּאוֹתוֹ
גִּוֵּן מִמֶּשׁ.

מההיכל הַזֶּה יוצאת רוח אחת שְׁמִמָּנָה עַל
 אותן רוחות שְׁנִקְרְאוּ צְפוֹנִי. וְסִימָנָךְ
 – (משלי כז) צִפְנִיָּה צָפֵן רוּחַ. וְזֶהוּ הַמָּמָנָה עַל זֶה.
 וְהַיֵּיכָל הַשְּׂבִיעִי הַזֶּה כְּנֶגֶד אוֹתוֹ שֵׁם שְׁנִקְרָא
 (יחזקאל לא) אֶרֶץ תַּחְתִּית. וְעַל זֶה כָּתוּב, (יואל ב) וְאַתָּה
 הַצְּפוֹנִי אֲרַחֵק מֵעַלֵיכֶם.

כָּאן הִיא נִקְדָּה אַחַת שְׁעוֹמֶדֶת לִפְנֵי וּלְפָנִים,
 וּמִכָּאן יוצאות כָּל רוחות אַחֲרוֹת
 שְׁמִשׁוּטוֹת בְּעוֹלָם וְשׁוֹלָטוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּכָל
 אוֹתָם דְּבָרִים וּמַעֲשִׂים שֶׁנִּמְסְרוּ לְצַד הַשְּׂמָאל.
 וּמִכָּאן יוצאים כָּל אוֹתָם זִיקִים וְנִיצוּצוֹת
 שְׂדוּעֵכִים מִיד, לוֹהֵטִים וְדוּעֵכִים, וּמֵאֵלָה יוצאות
 רוחות אַחֲרוֹת שְׁשֻׁטוֹת בְּעוֹלָם וּמִשְׁתַּתְּפוֹת עִם
 אוֹתָן שְׂיִצְאוּ מִתּוֹךְ תְּהוֹם רַבָּה. וְהוּא זֶה הַיֵּיכָל,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים לו) מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה. וְאוֹתָן
 רוחות שֶׁלֹּא נִמְסְרוּ לַהֲתַגָּשׁ בְּעוֹלָם, וְנִרְאוֹת
 וְאֵינָן נִרְאוֹת, נִרְאוֹת כְּמוֹ שֶׁנֶּתְבָּאָר.

ואַחֲרֵי כֵּךְ אוֹתָן רוחות שְׁמִשׁוּטוֹת בְּעוֹלָם,
 וְאֵלָה עוֹמְדוֹת לְהִרְחִישׁ נְסִים לְבְנֵי אָדָם,
 מִשּׁוּם שֶׁאֵלָה לֹא עוֹמְדִים בְּטִנְפָּת שֶׁל טְמֵאָה כָּל
 כֵּךְ כְּמוֹ הָאֲחֵרִים, וְרוּחַ אַחַת מִמֶּנָּה עֲלִיהֶן,
 וְנִקְרְאָת נְסִירָא, שֶׁהַתְּנַסְרָה מֵאוֹתָם צָדִידִים

שְׁטֵמָאִים יוֹתֵר, וְאֵלּוּ פּוֹרְחִים בְּאֹוִיר וּמִרְעִים לְצַד
שְׁלָהֶם, כְּדִי לַעֲשׂוֹת נִסִּים לְאוֹתָם שְׁבַצַּד הַקִּדְשָׁה.
וּמִהָרוֹחַ הַזֶּה שְׁנִסְרָה, שְׁנִקְרָאת נְסִיר"א,
מִמָּנָה יוֹצְאִים כַּמָּה צְדָדִים אֲחֵרִים
נִפְרָדִים לְמִינֵיהֶם, וְכֻלָּם עוֹמְדִים שְׁלִיחִים
בְּעוֹלָם, כָּל אֶחָד כָּרְאוּי לוֹ, עַד שֶׁהִתְמַנּוּ לְמִטָּה
מְלָכִים וְשָׂרִים, וְאֵין לָהֶם קִיּוֹם תְּמִידִי כְּאוֹתָם
הָאֲחֵרִים שְׁלֹמְעָלָה.

בְּהִיבָל הִזָּה הִדְבָּקוֹת שֶׁל צַד הַטְּמָאָה וְכָל אוֹתָן
הַתְּשׁוּקוֹת הַטְּמָאוֹת, וּמִטְמָאוֹת אֵת
הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁעֵתִיד לְהוֹצִיא אֵשׁ בְּכָל רִגַע וְשַׁעָה,
וְאֵין מִי שְׁעוֹמֵד לְפָנָיו. מִכָּאן יוֹצֵאת אֵשׁ שֶׁל רוּחַ
חֲזָקָה לְמִטָּה לְדוֹן בָּהּ אֵת רִשְׁעֵי הָעוֹלָם, וּמִכָּאן
יוֹצֵאת רוּחַ לוֹהֶטֶת שֶׁהִיא אֵשׁ וְשִׁלְג, שְׁנִקְרָאת
צִלְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים סח) תִּשְׁלַג בְּצִלְמוֹן.

בְּהִיבָל הִזָּה קִיָּמִים אַרְבַּעָה פְּתָחִים שְׁנִפְרָדִים
לְאַרְבַּעָה צְדָדִים לַחוּץ, וְאֵלּוּ אוֹחֲזִים
וְלֹא אוֹחֲזִים בְּצַד הַקִּדְשָׁה. לֹא נֶאֱחָז, אֲלֹא
שְׁנִרְאָה בְּאוֹתָם הַפְּתָחִים אֹר שְׁמַאִיר, וְהוּא
מְקוֹם שְׁמִתְקֵן בְּכָל פְּתַח וּפְתַח לְאוֹתָם חֲסִידֵי
שְׂאֵר הָעַמִּים, אוֹתָם שֶׁלֹא הִרְעוּ לְיִשְׂרָאֵל

וְהִשְׁתַּדְּלוּ עִמָּהֶם בְּאַמַּת. אֱלוֹ עוֹמְדִים בְּפִתְחִים
וְנָחִים שָׁם (מהצד הזה, וְנָחִים מהצד הזה).

בְּפִתַח הַהֵיכָל הַזֶּה בְּאַמְצֵעַ, לַחוּץ, שֶׁשָּׂה
פִּתְחִים שְׁנֵאֲחֻזִּים בְּהֵיכַל הַזֶּה, וְכָל־
אֲחֻזִּים בּוֹ. כָּאֵן יֵשׁ חֲלוֹנוֹת פְּתוּחִים לְצַד שֶׁל
הָאוֹר הַקָּדוֹשׁ, וְאוֹתָם מְקוֹמוֹת מְתַקְנִים לְמַלְכֵי
שָׂאֵר הָעַמִּים, אוֹתָם שֶׁלֹּא הִצִּיקוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְהִגְנוּ
עֲלֵיהֶם תָּמִיד. לְאַלֶּה יֵשׁ כְּבוֹד מְשׁוֹם יִשְׂרָאֵל,
וְנִגְהָנִים בְּאוֹתָהּ הָאֶפְלָה שֶׁבָּהּ יוֹשְׁבִים מִתּוֹךְ אוֹר
שֶׁמֶאִיר מִצַּד הַקָּדְשָׁה, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר, (ישעיה יד) כָּל
מַלְכֵי גוֹיִם כָּל־שָׁכְבוּ בְּכְבוֹד.

וְאֵם עָשׂוּ צָרוֹת לְיִשְׂרָאֵל אוֹ שִׁדְּחָקוּ אוֹתָם, כְּמָה
הֵם שְׁאוֹחֲזִים בָּהֶם, וְדָנִים אוֹתָם לְמַטָּה
שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם בְּכָמָה דִּינִים מְשָׁנִים אֶלֶּה
מֵאֶלֶה, אֶת אוֹתָם מְלָכִים שֶׁהִצִּיקוּ לָהֶם, שְׁנִדְּוֹנוּ
בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם בְּכָמָה דִּינִים, וְכָל יוֹם וָיוֹם מְעִידִים
עֲדוֹת עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל אֲמוֹנָתָם, וְיורֵדִים לְמַטָּה
וְנִדְּוִנִים שָׁם. אֲשֶׁרִי־הֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

עַד כָּאֵן שְׁבַעַה הֵיכְלוֹת, מְדוּרֵי צַד הַטְּמָאָה
מִצַּד הַנְּחָשׁ. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל מִי שְׁנִצָּל

מִמֶּנּוּ וּמִלְחִישָׁתוֹ שְׁלֵא יִתְנַשֵּׁן מִמֶּנּוּ וְלֹא יִטִּיל בּוֹ
אָרֶס, שְׂיָמוּת בּוֹ. יֵשׁ לְהִשְׁמֵר מִמֶּנּוּ מִכָּל
הַצְדָּדִים, מִלְמַעְלָה וּמִלְמַטָּה. מִי שֶׁנִּצָּל מִהָרָאשׁ,
לֹא יִנָּצַל מִן הַזָּנָב. כְּשֶׁמְכוּפֶּה רֹאשׁ, זוֹקֵף אֶת
הַזָּנָב, מִכָּה וְהוֹרֵג.

וְעַם כָּל זֶה, (קהלת י') אִם יֵשׁ הִנָּחֵשׁ בְּלֹא
לֶחֶשׁ. כָּמוֹ שֶׁשָּׂנִינוּ, נוֹטֵל רְשׁוּת וּמוֹצִיא
נִשְׁמָה. מִשּׁוּם כֵּן צָרִיךְ אָדָם לְהִשְׁמֵר שְׁלֵא
יִחָטֵא לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּדִּי שְׁלֵא
יִלָּחֲשׁוּ לוֹ לְאוֹתוֹ נָחֵשׁ שֶׁיִּנָּשֵׁן וַיִּהְרֹג. (אֲשֶׁרֵיהֶם
אוֹתָם צַדִּיקִים שִׁיּוּדָעִים דְּרָכִים קְדוֹשׁוֹת לְלַכֵּת בָּהֶן, שְׁלֵא לְלַכֵּת אַחֵר אוֹתוֹ
נָחֵשׁ רַע, הַצֵּד הָאֲחֵר הַטָּמֵא, וּנְפָרְדִּים מִמֶּנּוּ וְלֹא מִתְּפַתִּים אַחֲרָיו. אֲשֶׁרֵיהֶם
בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַבָּא).

וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְר מִן הָאֲדָמָה
(בראשית ב.) עֶפְר הוּא, וְלֹא חֲמֵר. עֶפְר הוּא,
וַיֵּשׁוּב לְעֶפְר, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ג') כִּי עֶפְר אֶתָּה וְאֵל
עֶפְר תֵּשׁוּב, (לְאַחֵר שֶׁחָטָא נִעְשָׂה מִזֶּן לִנְחֵשׁ, וּלְפִיכָךְ וְכו') אַחֵר
שֶׁחָטָא. וּמִשּׁוּם כֵּן כָּתוּב עַל הִנָּחֵשׁ, (שם) וְעֶפְר
תֵּאֲכַל כָּל יְמֵי חַיֵּיךְ. עֶפְר זֶה הוּא אָדָם, שֶׁכָּתוּב
כִּי עֶפְר אֶתָּה וְגו'. וּמִשּׁוּם כֵּן כָּתוּב עֶפְר וְלֹא
כָּתוּב אֲדָמָה וְלֹא חֲמֵר, וְכָתוּב (ישעיה סה) וְנָחֵשׁ
עֶפְר לְחִמּוֹ.

עַד שִׁיתְעוֹרֵר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּבְעַר אֶת
 אוֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה מִן הָעוֹלָם, שְׁכָתוֹב (שם כה)
 בָּלַע הַמּוֹת לִנְצַח וְגו'. וַיִּקֵּים אֶת אוֹתוֹ עֶפֶר וַיַּעִיר
 אוֹתוֹ לְשִׁמּוֹחַ בָּעוֹלָם, שְׁכָתוֹב (שם כו) הִקִּיצוּ וְרַנְנוּ
 שְׁכֵנֵי עֶפֶר וְגו'.

כְּתוֹב (בראשית ג) וְהִנָּחַשׁ הָיָה עָרוֹם, וְהָרִי בִּאֲרָנוּ.
 אֲבָל הֵצֵד שָׂרוּכָב עָלָיו נוֹתֵן לוֹ כַּח לְשִׁלְטָן
 וּלְפִתּוֹת וּלְהַשְׁטִין. וְזֶהוּ סוּד הַזְכָּר, שֶׁהָרִי הַזְכָּר
 שׁוֹלֵט עַל הַנִּקְבָּה וְנוֹתֵן בָּהּ כַּח. הַשֶּׁמֶשׁ וְהַלְבָּנָה
 מְשַׁמְשִׁים כְּאַחַד, וְלֹא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים. חֶשֶׁךְ
 וְאִפְלָה מְשַׁמְשִׁים כְּאַחַד. הוּא חֶשֶׁךְ וְהִיא אִפְלָה,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (שמות י) וַיְהִי חֹשֶׁךְ אִפְלָה. חֶשֶׁךְ
 וְעֶרְפֶּל. מִשּׁוֹם שֵׁישׁ חֶשֶׁךְ וַיֵּשׁ חֶשֶׁךְ.

שְׁנֵינּוּ, מִי שְׂרוּאָה גָּמֵל בַּחֲלוּמוֹ, מִיָּתָה נִגְזְרָה
 עָלָיו וְנִצֵּל מִמָּנָה, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא צֵד
 הַטְּמֵאָה, וְזֶהוּ (בראשית ג) קֵץ כָּל בָּשָׂר.

סדר הלימוד ליום י אדר [יום 158 בשנה]

יום אֶחָד הָיָה יוֹשֵׁב רַבִּי אֶלְעָזָר לִפְנֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, קֵץ כָּל בָּשָׂר הַזֶּה, הָאֵם
 נִהְיָה מֵאוֹתָם קְרִבְנוֹת שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִקְרִיבִים עַל

גְּבִי הַמְּזִבַּח או לא? אָמַר לוֹ, כֹּלָם הָיוּ נְהָגִים
כָּאֶחָד, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

וּבֹא רָאָה, כִּהְנִים וּלְוִים וְיִשְׂרָאֵלִים, הֵם נִקְרָאִים
אָדָם עִם חֲבוּר לְאוֹתָם רְצוּנוֹת קְדוּשִׁים
שְׁעוּלִים מִתּוֹכָם, וְאוֹתוֹ שֶׁהוּא אוֹתָהּ
בְּהֵמָה שְׁמִקְרִיבִים, צָרִיךְ שְׁטָרִם תִּקְרַב עַל
הַמְּזִבַּח, לְפָרֵשׁ עָלֶיהָ אֶת כָּל הַחֲטָאִים וְכָל
הָעוֹנוֹת וְכָל הַהֲרָהוּרִים הָרָעִים שֶׁעָשָׂה, וְאִז
הִיא נִקְרָאת בְּהֵמָה בְּכָל, בְּתוֹךְ אוֹתָם חֲטָאִים
וְרָעוֹת וְהֲרָהוּרִים.

כְּמוֹ שֶׁהִקְרַבְנָ לַעֲזָאזֵל, שְׁכָתוּב (ויקרא טז) וְהַתּוֹדָה
עָלָיו אֶת כָּל עוֹנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' – כִּךְ גַּם
כָּאֵן. וְכִשְׁעוּלָה עַל גְּבִי הַמְּזִבַּח, מְגִיעַ לוֹ עַל כָּל
אֶחָד כְּפָלִים. וּמִשּׁוּם כִּךְ זֶה עוֹלָה לְמִקְוָמוֹ, וְזֶה
עוֹלָה לְמִקְוָמוֹ. זֶה בְּסוּד אָדָם, וְזֶה בְּסוּד בְּהֵמָה.
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'.

חֲבִיתִים וְכָל שְׁאֵר הַמִּנְחוֹת, לְעוֹרֵר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ
בְּרָצוֹן הַכֹּהֵן, וְשִׁירַת הַלְוִים, וּתְפִלַּת
יִשְׂרָאֵל. וּבְאוֹתוֹ הָעֲנָן וְהַשָּׁמַן וְהַקֶּמֶחַ שְׁעוּלִים,
נְרוֹים וְנִהְגִים כָּל שְׁאֵר בְּעָלֵי הַדִּין שֶׁלֹא יוֹכְלוּ
לְשַׁלֵּט בְּאוֹתוֹ דִּין שֶׁנִּמְסָר לָהֶם, וְהַכֹּל בְּפַעַם

אחת. בא וראה, הכל נעשה בסוד האמונה, להננות זה בזה, ולעלות למעלה מי שצריך עד אין סוף.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות למעלה, שכשהרצון העליון למעלה למעלה, עומד אותו רצון שלא נודע ולא נתפס לעולמים, הראש הנסתר יותר למעלה, ואותו ראש מוציא מה שמוציא, ולא ידוע. ומאיר מה שמאיר, הכל בסתר.

רצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו ולהיות נאור ממנו. מסך אחד נפרס, ומתוך אותו מסך ברדיפת אותה המחשבה העליונה, מגיע ולא מגיע, עד לאותו מסך מאיר מה שמאיר. ואז אותה מחשבה עליונה מאירה באור נסתר שלא ידוע, והמחשבה הזו לא יודעת.

אז מפה אור המחשבה הזו שלא נודע בהארת (המסך) הפרישה הפריסה שעומד שמאיר ממה שלא ידוע ולא נודע ולא התגלה. ואז הארת המחשבה הזו שלא נודעת מפה בהארת המסך, ומאירים כאחד.

ונעשים תשעה היכלות, והיכלות אינם אורות, ואינם רוחות, ואינם

נְשָׁמוֹת, וְאִין מִי שִׁיעֲמַד בָּהֶם. רְצוֹנָם שֶׁל כָּל
תְּשַׁעָּה הָאוֹרוֹת, כָּלָם עוֹמְדִים בְּמַחֲשָׁבָה,
שֶׁהִיא אַחַת מֵהֶן בְּחִשְׁבוֹן, כָּלָם לְרֹדֶף
אַחֲרֵיהֶם. בְּשַׁעָּה שְׁעוֹמְדִים בְּמַחֲשָׁבָה, וְלֹא
מְשָׁגִים וְלֹא נוֹדְעִים, וְאֵלּוּ לֹא עוֹמְדִים, לֹא
בְּרָצוֹן וְלֹא בְּמַחֲשָׁבָה עֲלִיוֹנָה, תּוֹפְסִים בָּהּ וְלֹא
תּוֹפְסִים בָּהּ. בְּאֵלּוּ עוֹמְדִים כָּל סוּדוֹת
הָאֱמוּנָה, וְכָל אוֹתָם אוֹרוֹת מְסוּד הַמַּחֲשָׁבָה
הָעֲלִיוֹנָה וּמִטָּה, כָּלָם נִקְרָאִים אֵין סוּף. עַד כָּא
מְגִיעִים הָאוֹרוֹת וְלֹא מְגִיעִים, וְלֹא נוֹדְעִים כָּאן
לֹא רְצוֹן וְלֹא מַחֲשָׁבָה.

בְּשִׁמְאִירָה הַמַּחֲשָׁבָה וְלֹא נוֹדֵעַ מִמָּה מְאִירָה,
אֲזִי מִתְּלַבֶּשֶׁת וְנִסְתַּרְתַּת בְּתוֹךְ הַבִּינָה,
וּמְאִיר מִי שְׁמֵאִיר, וְנִכְנָסִים זֶה בָּזֶה, עַד שֶׁכָּלָם
נִכְלָלִים כְּאַחֵד. וּבְסוּד הַקֶּרֶבֶן כְּשֶׁהוּא עוֹלָה, הַכֹּל
נִקְשָׁר זֶה בָּזֶה וּמְאִיר זֶה בָּזֶה. אֲזִי כָלָם עוֹמְדִים
בְּעֲלִיָּה, וְהַמַּחֲשָׁבָה מִתְעַטֶּרֶת בְּאֵין סוּף. אוֹתוֹ
הָאוֹר שְׁמֵאִירָה מִמֶּנּוּ הַמַּחֲשָׁבָה הָעֲלִיוֹנָה (שְׁאִינוּ יוֹדֵעַ
בָּהּ כָּלָל), נִקְרָא אֵין סוּף, שְׁמִמְנוֹ (וּמִמְנוֹ) נִמְצָאֵת
וְעוֹמְדָת וּמְאִירָה לְמִי שְׁמֵאִירָה, וְעַל זֶה הַכֹּל
עוֹמֵד. אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

בא וְרָאָה, הִצֵּד הָאֲחֵר הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא (בראשית ו') קֶץ כָּל בָּשָׂר, כְּמוֹ שֶׁהַקָּשֶׁר נִמְצָא לְמַעֲלָה בְּשִׁמְחָה, אַף כִּף גַּם לְמַטָּה בְּשִׁמְחָה וְרִצּוֹן, לְסַפֵּק אֶת הַכֹּל לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה, וְהָאֵם עוֹמֶדֶת עַל יִשְׂרָאֵל כְּרָאוּי.

בא וְרָאָה, בְּכָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְחֹדֶשׁ כְּשֶׁהִלְבֵּנָה מִתְחַדָּשֶׁת, נוֹתְנִים לְקֶץ כָּל בָּשָׂר הַזֶּה חֵלֶק אֶחָד יֵתֵר עַל הַקְּרִבּוֹת לְהַתְעַסֵּק בּוֹ וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּחֵלְקוֹ, וַיְהִיָּה הִצֵּד שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְבָדֵם, כְּדִי שִׁיתְאַחֲדוּ עִם מַלְכָם.

וְזֶהוּ הַשְּׁעִיר, מִשּׁוּם שֶׁהוּא חֵלְקוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ שֶׁכָּתוּב בּוֹ שְׁעִיר. (בראשית כז) הֵן עֲשׂוֹ אָחִי אִישׁ שְׁעִיר. וְעַל כֵּן הוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּחֵלְקוֹ, וַיִּשְׂרָאֵל מִשְׁתַּמֵּשִׁים בְּחֵלְקָם. מִשּׁוּם כִּף כָּתוּב, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהִי יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ.

ובא רָאָה, קֶץ כָּל בָּשָׂר הַזֶּה, כָּל רִצּוֹנוֹ אֵינוֹ אֶלָּא בְּבָשָׂר תָּמִיד. וּמִשּׁוּם כִּף תִּקּוֹן הַבָּשָׂר תָּמִיד אֵלָיו, וְעַל כֵּן נִקְרָא קֶץ כָּל בָּשָׂר. וּכְשֶׁהוּא שׁוֹלֵט, הוּא שׁוֹלֵט עַל הַגּוֹף, וְלֹא עַל הַנֶּשְׁמָה. הַנֶּשְׁמָה עוֹלָה לְמִקּוּמָהּ, וְהַבָּשָׂר נִתֵּן לְמִקּוּם הַזֶּה, כְּמוֹ הַקְּרִבָּן – שֶׁהָרִצּוֹן עוֹלָה לְמִקּוּם אֶחָד, וְהַבָּשָׂר לְמִקּוּם אֶחָד.

וְאָדָם שֶׁהוּא צַדִּיק, הוּא קָרְבֵּן מִמָּשׁ לְכַפָּרָה,
וְאַחַר שְׂאִינוּ צַדִּיק – לֹא, מִשּׁוֹם שֵׁישׁ
בּוֹ מוֹם, שְׁכָתוּב (ויקרא כב) כִּי לֹא לְרִצּוֹן יִהְיֶה
לָכֶם. וְעַל כֵּן הַצַּדִּיק הוּא כַּפָּרָה בְּעוֹלָם וְקָרְבֵּן
מִמָּשׁ. אֲשֶׁרִיָּהֶם הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא.

וַיְכַסּוּ הָעֲנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד. שֶׁהָרִי כְּשִׁפְסָה הָעֲנָן
אֶת הַמִּשְׁכָּן, שָׁרְתָה שְׂכִינָה בְּאָרֶץ, וְהַעֲבִירָה
רוּחַ הַטְּמָאָה, שֶׁהוּא (בראשית ו) קֶץ כָּל בָּשָׂר,
מִהָעוֹלָם, וְהִסְתַּלַּק וְנִכְנַס לְנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, וְרוּחַ
קִדְשָׁה שָׁרְתָה עַל הָעוֹלָם, שְׁכָתוּב וַיְכַסּוּ הָעֲנָן אֶת
אֹהֶל מוֹעֵד.

וּבְתוֹב וְלֹא יָכַל מֹשֶׁה לָּבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד כִּי
שָׁכַן עָלָיו הָעֲנָן. מִשּׁוֹם שְׁרוּחַ קִדְשָׁה
שָׁרְתָה עַל הָעוֹלָם, וְרוּחַ הַטְּמָאָה הִסְתַּלַּקָה, פָּרַט
לְשֶׁהִמְשִׁיכוֹ אוֹתוֹ אוֹתָם רְשָׁעִים כְּמַקְדָּם עַל
הָעוֹלָם. שָׂאֵם הֵם לֹא הָיוּ מוֹשְׁכִים אוֹתוֹ עַל
הָעוֹלָם, לֹא הָיָה נִמְצָא. וְלַעֲתִיד לָבֹא עֲתִיד
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲבִירוֹ מִהָעוֹלָם, שְׁכָתוּב
(ישעיה כה) בְּלַע הַמּוֹת לְנִצָּח וּמָחָה ה' אֱלֹהִים דְּמָעָה
מֵעַל כָּל פָּנִים וְחִרְפַּת עֲמוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ

כִּי ה' דִּבֶּר. וְכָתוּב (זכריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמֵאָה
אֶעֱבִיר מִן הָאָרֶץ.

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

יְמִלֵךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

ויקרא (דף ב ע"א - דף כה ע"ב)

רַבִּי אֱלֶעָזָר פָּתַח (ישעיה ז) שֶׁאֵל לָךְ אוֹת מֵעַם ה'
אֱלֹהֶיךָ הַעֲמֵק שְׁאֵלָה אוֹ הַגְבֵּה לְמַעְלָה.
הַסִּתְּפִלְתִּי בְּדוֹרוֹת רֵאשׁוֹנִים וְדוֹרוֹת אַחֲרוֹנִים,
מֶה בֵּין דוֹרוֹת רֵאשׁוֹנִים לְדוֹרוֹת אַחֲרוֹנִים?
הַדוֹרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ יוֹדְעִים וּמִתְבּוֹנְנִים
בַּחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה וְיוֹדְעִים לְצַרֵּף הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּתְּנוּ
לְמֹשֶׁה בְּסִינִי, וְאֶפְלוּ הָרָשָׁעִים שֶׁבִּישְׂרָאֵל הָיוּ
יוֹדְעִים בְּתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת אֵת הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה,
וְיוֹדְעִים בְּתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת וְתוֹךְ
הָאוֹתִיּוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת חֲכָמָה לְהִנָּהִיג אֵת
הַמַּעֲשִׂים בְּעוֹלָם הַזֶּה.

מִשּׁוּם שֶׁכָּל אוֹת וְאוֹת שֶׁנִּמְסְרָה לְמֹשֶׁה, הָיוּ
מִתְעַטְרוֹת וְעוֹלוֹת עַל רֹאשֵׁי הַחִיּוֹת
הַקְּדוּשׁוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, וְכָל הַחִיּוֹת הָיוּ מִתְעַטְרוֹת
בָּהֶן, וּפּוֹרְחוֹת לְתוֹךְ הָאָוִיר שִׁיּוֹרֵד מִתּוֹךְ הָאָוִיר
הָעֲלִיּוֹן, דֹּקֵיק וְלֹא יָדוּעַ.

וְעוֹלֹת וְיִוְרְדוֹת אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת וְאוֹתִיּוֹת דְּקוֹת.
הָאוֹתִיּוֹת הַגְּדוּלוֹת יוֹרְדוֹת מִתּוֹךְ הַהִיכָל
הָעֲלִיּוֹן הַטָּמִיר שֶׁל הַכֹּל, וְהָאוֹתִיּוֹת הַדְּקוֹת הֵיוּ
יוֹרְדוֹת מִתּוֹךְ הַיִּכָּל אַחֵר תַּחְתּוֹן, וְאַלֶּה וְאַלֶּה
נִמְסְרוּ לַמָּשָׁה בְּסִינִי.

וְחִבּוּר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁמִּתְחַבְּרוֹת בִּפְסָתָר בְּכָל אוֹת
וְאוֹת, כְּמוֹ א', אוֹת יְחִידָה, מִתְחַבְּרוֹת
עִמָּה בִּפְסָתָר שְׁתֵּי אַחֲרוֹת לָהּ. וְכֵן כָּלָן נִמְסְרוּ
לַמָּשָׁה בְּסִינִי, וְכָלָן נִסְתָּרוֹת בְּתוֹךְ הַחֲבֵרִים.
אַשְׁרֵיהֶם.

שֶׁאֵל לָךְ אוֹת – אוֹת מִמֶּשׁ. שְׂכָלָם הֵיוּ נוֹסְעִים
בְּסוּד הָאוֹתִיּוֹת. וְכֵן בִּרְחֹב מֶה כָּתוּב (יהושע
ב) וּנְתַתָּם לִי אוֹת אֱמֶת, זֹאת אוֹת ו', שֶׁזֶּה נִקְרָאת
אוֹת אֱמֶת. וְאִם תֹּאמַר שֶׁשָּׂאֵר הָאוֹתִיּוֹת אֵינָן אֱמֶת
– כֵּן, אֲלֵא הָאוֹת הַזֶּה נִקְרָאת אוֹת אֱמֶת.

הַעֲמִיק שְׂאֵלָה – זֹאת אוֹת ה' אַחֲרוֹנָה שֶׁבִּשְׁם
הַקָּדוֹשׁ. אוֹ הַגְּבִיָּה לְמַעְלָה – זֹאת אוֹת יו"ד
הָרֵאשׁ שֶׁבִּשְׁם הַקָּדוֹשׁ. וְזֶהוּ סוּד הַכָּתוּב, שְׂאֵל נָא
אוֹת מֵעַם ה' אֱלֹהֶיךָ, אוֹת מִן הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ,
מִשְׁמַע שְׂכָתוּב מֵעַם ה', שֶׁזֶּהוּ שְׁמוֹ שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא, אוֹת אַחַת שָׁבוּ, וְהִמְשִׁכָּן
עוֹמֵד עַל זֶה.

בא ראה, כְּשֶׁעָלָה הָעֵנָן עַל הַמִּשְׁכָּן וְשָׂרָה עָלָיו,
כָּל אוֹתָן הַמִּרְכְּבוֹת וְכָל אוֹתָם כָּלִי הַמִּשְׁכָּן
שְׁלֹמֶעֱלָה, כָּלָם הָיוּ בְּתוֹךְ הָעֵנָן. מַה כָּתוּב? (שמות
מ) וְלֹא יָכוֹל מֹשֶׁה לָּבֹא אֶל אֱהֹל מוֹעֵד כִּי שָׁכַן
עָלָיו הָעֵנָן. וְכָתוּב, וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֵנָן (שם כד)
וַיְהִי מֹשֶׁה בְּהָר אֲרָבָעִים יוֹם וְאֲרָבָעִים לַיְלָה. אִם
מֹשֶׁה לֹא הָיָה יָכוֹל לְהַכְנִס לַמִּשְׁכָּן, לָמָּה הָיָה
יוֹשֵׁב בְּהָר כָּל אוֹתָם אֲרָבָעִים הַיָּמִים?

אָלָּא (כְּדִי לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בַּפֶּעַם אַחֲרָת, שֶׁהָרִי שְׁנֵי לוחות נִשְׁכְּרוּ בְּרֵאשׁוֹנָה,
 וְעַתָּה הָיָה בְּהָר כְּבִרְאשׁוֹנָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֵּן, וְהָרִי כְּתוּב (שמות
 מ) וַיָּקָם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן וכו', וְכָתוּב וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָּבֹא אֶל אֱהֹל מוֹעֵד,
 וְכָתוּב וַיְהִי מֹשֶׁה בְּהָר אֲרָבָעִים יוֹם וְגו'. וְכָתוּב וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וְגו'. מִשְׁמַע
 שֶׁמֹּשֶׁה הָיָה בְּהָר בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁקָּרָא לוֹ, וְכָתוּב מֵאֱהֹל מוֹעֵד, וְאֱהֹל מוֹעֵד לֹא הָיָה
 בְּהָר סִינִי, שֶׁהָרִי בִּינְיָהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל הָיָה? אָמַר לוֹ, בְּאוֹתוֹ זְמַן נִשְׁלְמוּ אֲרָבָעִים
 יָמִים, וְאֲרָבָעִים יָמִים הָיָה מֹשֶׁה בְּהָר, וְעַנָּן אַחֵר עָלִיוֹן הָיָה מְתַנֵּן הַמִּשְׁכָּן וּמְתַנֵּן
 הַשְּׁלֵחָנוֹת מִכָּל אוֹתָן רוחות קְדוֹשׁוֹת לְהַתְקִין מְקוֹם, שֶׁהָרִי) **שְׁנֵי עֲנָנִים**
הָיוּ (ס"א עַנָּן הַמֵּאִיר וְעַנָּן הַמְחַשִּׁיף), אֶחָד שֶׁנִּכְנָס בּוֹ מֹשֶׁה,
וְאֶחָד שֶׁשָּׂרוּי הָיָה עַל הַמִּשְׁכָּן. בֹּא וְרֹאֵה מַה
כְּתוּב (שמות מ) וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן. מָלֵא לֹא
כְּתוּב, אֲלֵא מָלֵא, שֶׁהָיָה שָׁלֵם לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה,
עִם הַמִּשְׁכָּן שְׁלֵמָה. תְּקוּן טָמִיר שֶׁיִּרְדּוּ לְמַטָּה
וְנִתְקַנָּה הַשְּׁכִינָה.

אַרְבָּעָה צַדִּיקִים שֶׁל מַחֲנוֹת נִגְנְזוּ. תִּקּוֹן רֵאשׁוֹן
 שֶׁל מִשְׁמְרָה אַחַת מֵאוֹתָן אַרְבַּע
 מַחֲנוֹת, הַכֹּל עַד שֶׁהִתְתַּקְּנוּ. הָרֵאשׁוֹן לְצַד יָמִין
 צִדְקִיא"ל, הַמִּמְנָה הַגָּדוֹל, גָּדוֹל הַמַּחֲנוֹת, שֶׁהוּא
 תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל מִיכָא"ל, וְעִמּוֹ הָיוּ מִתְתַּקְּנִים
 כָּל אוֹתָם הַמַּחֲנוֹת תַּחַת יָדוֹ.

וּמִמְנָה אֶחָד הַיּוֹקֵם עַל אַרְבַּע שָׁלֵשׁ, אַרְבַּע
 לְמַטָּה, לְפִי שְׁכָל אוֹתָם הַמַּחֲנוֹת
 הָעֲלִיוֹנִים, כְּשִׁיזְרִידִים לְמַטָּה, מְשַׁנִּים אֶת הַשֵּׁם
 שֶׁלָּהֶם בְּשֵׁמוֹת אֲחֵרִים. כְּשֶׁהֵם עֲלִיוֹנִים, לֹא
 מְשַׁתַּנִּים לְעוֹלָמִים. וְהַמִּמְנָה הָעֲלִיוֹן הַזֶּה
 צִדְקִיא"ל עוֹמֵד עֲלֵיהֶם לְפָנִים. אוֹת אַחַת נּוֹצֵצַת
 עַל רָאשֵׁיהֶם, וְהִיא א קֹטְנָה. כְּשֶׁהָאוֹת הַזֹּאת
 נּוֹצֵצַת, כָּלֵם נּוֹסְעִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנוּצֵצַת
 הַהִתְנוּצָצוֹת הַזֹּאת.

לְפָנִים מֵהֶם – רִזְיָא"ל הַמִּמְנָה הַגָּדוֹל, גָּדוֹל
 הַמַּחֲנוֹת, שֶׁעוֹמֵד לְפָנִים תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ
 שֶׁל מִיכָא"ל, וְעִמּוֹ כָּל אוֹתָם מַחֲנוֹת שֶׁתַּחַת יָדוֹ,
 וּמִמְנָה אֶחָד עוֹמֵד עֲלֵיהֶם בְּשַׁעַר, שְׁנִקְרָא
 רוּמִיא"ל. וְסוֹבְבִים אוֹתוֹ י"ב מְמַנִּים, שָׁלֵשׁ שָׁלֵשׁ
 אַרְבַּע פְּעָמִים. וְרִזְיָא"ל הַמִּמְנָה הַגָּדוֹל עוֹמֵד עַל
 כָּלֵם, שֶׁלֹּא הִשְׁתַּנָּה שְׁמוֹ. אוֹת אַחַת נּוֹצֵצַת עַל

ראשם של כל אותם המַחֲנוּת, והיא אות ר'. כְּשֶׁזוּ
נוֹצְצַת, כָּלם נוֹסְעִים לְאוֹתוֹ הֵצֵד שֶׁל אוֹתָהּ
הַתְּנוּצָצוֹת. הָאוֹת הַזֹּו עוֹמֶדֶת עַל הָעֵנֶשׁ שֶׁל
מַגִּלָּה הַסּוּדוֹת, וְסִימָנָהּ – רִישׁ וְקֵלוֹן.

לְפָנִים מֵהֶם יוֹפִיא"ל הַמַּמְנָה הַגְּדוֹל, גְּדוֹל
הַמַּחֲנוּת, תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל מִיכָא"ל
וְעָמּוֹ הָיוּ מִתְקַנְּנִים כָּל אוֹתָם הַמַּחֲנוּת שֶׁתַּחַת יָדוֹ,
וְלֹא הִתְגַּלּוּ כָּאֵן בַּחֲשָׁבוֹן, מַשּׁוּם שֶׁלֹּא נִשְׁלַמוּ
כָּאֵן עַד שֶׁבָּאוּ לְבֵית עוֹלָמִים, שֶׁשָּׁם כָּלם נִשְׁלַמוּ,
וְהִתְרַבּוּ הַמַּחֲנוּת בִּשְׁלֵמוֹת. וְזֶה שְׁאֲמַרְנוּ כָּאֵן,
כָּל אוֹתָם הַמַּחֲנוּת שֶׁתַּחַת יָדוֹ, שֶׁנִּמְסְרוּ בְּאוֹתָהּ
שָׁעָה לְהַכְנִס עִמּוֹ וּמַמְנָה אֶחָד עוֹמֵד עֲלֵיהֶם,
וְשָׁמוֹ חֲכָמִיא"ל, וְי"ב מַמְנִים סוֹבְבִים אוֹתוֹ לְכָל
עֵבֶר שֶׁלֹּשׁ שָׁלֹשׁ, כִּמּוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. וְיוֹפִיא"ל הַמַּמְנָה
הַגְּדוֹל עוֹמֵד עַל כָּלם, שֶׁלֹּא מִשְׁתַּנָּה שָׁמוֹ.

אוֹת אַחַת נוֹצְצַת עַל רְאשֵׁיהֶם שֶׁל כָּל הַמַּחֲנוּת
הֵלְלוּ, וְהִיא הָאוֹת ק'. כְּשֶׁזוּ נוֹצְצַת, כָּלם
נוֹסְעִים לְאוֹתוֹ הֵצֵד שֶׁל אוֹתָהּ הַתְּנוּצָצוֹת. הָאוֹת
הַזֹּו ק' תְּלוּיָהּ בְּאֹוִיר, נִכְנָעַת שֶׁלֹּשׁ פַּעֲמִים בְּיוֹם,
וְעוֹלָה וְיוֹרֶדֶת. שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הֵלְלוּ קר, הֵן
אוֹתִיּוֹת שְׁעוֹמְדוֹת בְּאֶמְצָע. אַחַת הַמְּכַסֶּה עַל אוֹת
א', וְאַחַת שֶׁמְכַסֶּה עַל אוֹת י', שֶׁהִיא אַחֵר כָּךְ.

לְפָנִים מֵהֶם קְדוּמֵיָא"ל הַמִּמְנָה הַגָּדוֹל, גָּדוֹל
הַמַּחֲנוֹת, תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל מִיכָא"ל,
עִמּוֹ הָיוּ מִתְתַּקְנִים כָּל אוֹתָם הַמַּחֲנוֹת שֶׁתַּחַת יָדוֹ.
וּמִמְנָה אֶחָד עוֹמֵד עֲלֵיהֶם בְּשַׁעַר, שְׁנִקְרָא
אַרְיָא"ל. וַיִּבְּ מַמְנִים סוֹבְבִים אוֹתוֹ שֶׁלֹּשׁ שְׁלֹשׁ
לְכָל צֵד, וְהַמִּמְנָה הַזֶּה קְדוּמֵיָא"ל עוֹמֵד עֲלֵיהֶם,
שֶׁלֹּא מִשְׁתַּנָּה שְׁמוֹ לְעוֹלָמִים. אוֹת אַחַת עוֹמֶדֶת
וְנוֹצֶצֶת עַל רְאשֵׁיהֶם, וְהִיא הָאוֹת י'. כְּשֶׁזוֹ
נוֹצֶצֶת, כָּלֵם נוֹסְעִים לְאוֹתָהּ הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁנוֹצֶצֶת.
הָאוֹת ק' כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ, מְכַסֶּה עַל הָאוֹת הַזֹּו י',
ר' מְכַסֶּה עַל א'.

לְפָנֵי וּלְפָנִים, בַּמָּקוֹם שְׁנִקְרָא קֹדֶשׁ, נוֹצֶצֶת אוֹת
אַחַת בִּסְתֵר וּבִגְנִיזָה, וְהִיא הָאוֹת ו'. וְהָאוֹת
ו' הַזֹּו נוֹצֶצֶת בְּהַתְּנוּצָצוֹת עַל כָּל הָאוֹתִיּוֹת, וְקוֹל
יוֹצֵא מִבִּינֵיהֶן שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ, וְאֵז מְכָה
הַהַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל הָאוֹת ו' לְהַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל הָאוֹת
י', וְיוֹצֵאת אוֹתָהּ הַתְּנוּצָצוֹת מִתּוֹךְ מָקוֹם (שְׁנִקְרָא
קֹדֶשׁ) הַקֹּדֶשׁ, וּמְכָה לְתוֹךְ הַהַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל הָאוֹת י'.
וְאֵז הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹת י' מְכָה לְפָנִים הַתְּנוּצָצוֹת
הָאוֹת ק', וְיוֹצֵאת הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹת ק' וּמְכָה
לְתוֹךְ הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹת ר', וְיוֹצֵאִים כָּל הַנִּיצוּצוֹת
וּמִתְחַבְּרִים לְתוֹךְ הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹת א' שֶׁעוֹמֶדֶת.

וְהָקוּל הָיָה יוֹצֵא וּמַכָּה בְּכָל אוֹתָם הַנִּיצוּצוֹת שֶׁל
הָאוֹתוֹת כְּאַחַד, הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹת ו' בִּיּוֹד,
הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל יוֹד בֶּקֶף, הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל ק' בֶּרֶךְ,
וְהַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל ר' בָּא'. וּמִתְחַבְּרִים חֲקוּקֵי
הַנִּיצוּצוֹת וְיוֹצְאִים אֶחָר כֶּךָ. וְאַחֵר שְׁמִתְחַבְּרִים
בְּנִיצוּצוֹתֵיהֶם, יוֹצֵא קוֹל מִבֵּינֵיהֶם, וּמִתְחַבְּרִים
בְּסוּד זֶה וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. וּמֹשֶׁה הָיָה מְסַתְּפֵל כָּל
אוֹתָם הַיָּמִים שֶׁלֹּא נִכְנָס.

אַחֵר כֶּךָ חֲזָרוּ הָאוֹתוֹת וְהָיוּ מְתַגַּלְגְּלוֹת בְּמַקְלוֹ,
בְּצִירוּפֵי הָאוֹתוֹת שֶׁנִּמְסְרוּ לָאָדָם בְּגֵן עֵדֶן.
הָאוֹת א' לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַסֵּתֶר, לְמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא
קֹדֶשׁ, וְיוֹצֵאת ו', וְנוֹתֶנֶת מָקוֹם לָאוֹת א',
וּמִתְחַבְּרֵת א' לְתוֹךְ ו' שְׁאַחֲרֶיהָ קר, וַי' נִכְנָסֶת בֵּין
ק' וְר', וְנִמְצָא קִיר. וְנִחְקְקוֹת וּמִתְנוּצָצוֹת כְּמוֹ
מַקְדָּם, וְקוֹל יוֹצֵא מִבֵּינֵיהֶן, וּמִתְחַבְּרִים הַנִּיצוּצוֹת
שֶׁל הָאוֹתוֹת, וְיוֹצְאוֹת הַחוּצָה וּמִתְגַּלְגְּלוֹת לְכָל
אוֹתָם הַמַּחֲנוֹת, שֶׁהָיוּ נוֹסְעִים עִם הָאוֹתוֹת הֵלְלוּ.
וּכְשֶׁמִּתְחַבְּרִים הַנִּיצוּצוֹת שֶׁל הָאוֹתוֹת, מַכָּה קוֹל
בֵּינֵיהֶם, הֵם נִרְאִים בְּחֻקֵּי קוֹתֵיהֶם לְכָל אוֹתָן
הַמְּרַכְבוֹת אוֹקִיר. וְקוֹל חוּזֵר מִבֵּינֵיהֶם וְקוֹרֵא בֵּין
אוֹתָן הַמְּרַכְבוֹת: (ישעיה יג) אוֹקִיר אֲנוֹשׁ מִפֶּז וְאָדָם
מִכֶּתֶם אוֹפִיר.

אֲשֵׁרִי חִלְקוּ שֶׁל מֹשֶׁה שָׂרָאָה אֶת כָּל זֶה, אֲבָל
הַצְרוּף הַזֶּה לֹא נִרְאָה לְעֵינֵי מֹשֶׁה, אֲלָא
הַצְרוּף הֶרְאִשׁוֹן שֶׁהוּא וַיִּקְרָא, אֶת זֶה הָיָה רוֹאֶה
מֹשֶׁה. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. וְצָרוּף זֶה
אַחֵר לֹא מְגַלִּים לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁשִּׁבְחוּ שֶׁל אָדָם לֹא
מוֹדִיעִים לְפָנָיו, וְסִימָנָךְ – (במדבר יב) צָאוּ שְׁלֹשְׁתְּכֶם,
וְכָתוּב וַיִּקְרָא אֶהְרֹן וּמִרְיָם, וְכָתוּב פֶּה אֶל פֶּה
אֲדַבֵּר בּוֹ, וְכָתוּב לֹא כֵן עֲבָדִי מֹשֶׁה, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא
מוֹדִיעִים שִׁבְחוּ שֶׁל אָדָם לְפָנָיו.

עָלֹו הָאוֹתִיּוֹת, וְחִזְרוּ בְּכָל אוֹתָם הַמַּחֲנוֹת כְּמוֹ
זֶה, בַּצְרוּף הַזֶּה: אוֹקִיר. וְקוֹל יֵצֵא וְהַכְרִיז
וְאָמַר: אוֹקִיר אֲנוֹשׁ מִפֶּז וְגו'. אַחֵר כֶּךָ נִמְשְׁכוּ
הָאוֹתִיּוֹת וְהָיוּ נוֹצְצוֹת עַל רְאִשֵׁי כָּל אוֹתָן
הַמְרַכְבוֹת, וְשִׁכְכוּ עַד שֶׁהִתְתַּקְּנוּ לְמִקְוֹמוֹתֵיהֶן.

הָרֹאשׁ לְצַד שְׂמָאל חִזְקִיא"ל, הַמִּמְנֶה הַגָּדוֹל,
גָּדוֹל הַמַּחֲנוֹת לְכָל אוֹתָם שְׁעוֹמְדִים
לְשַׁעַר הַמִּשְׁכָּן, תַּחַת שְׁלִטוֹנוֹ שֶׁל גְּבֻרִיא"ל. וְעָמוּ
מִתְתַּקְּנִים בְּאוֹתוֹ הַשַּׁעַר כָּל אוֹתָם הַמַּחֲנוֹת
שֶׁתַּחַת יָדוֹ, וּמִמְנֶה אֶחָד הָעָמֵד עַל הַשַּׁעַר בַּחוּץ,
וְשָׁמוּ גְזֻרִיא"ל. וְעָמוּ י"ב מְמַנִּים שְׁסוּבְבִים אוֹתוֹ
שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ לְכָל צֵד לְאַרְבָּעָה צְדָדִים.

וַאֲלוֹ שְׁנִינוֹת שֶׁל לֵהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת בְּיָדֵיהֶם. וְהַמִּמְנָה הַזֶּה חֲזָקִיא"ל עוֹמֵד עֲלֵיהֶם לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה בְּפָנִים. אוֹת אַחַת נּוֹצֶצֶת עַל רֹאשׁוֹ, וְהִיא הָאוֹת א'. שְׁהָרִי אֵלֶּה לֹא עוֹמְדִים וְלֹא שׂוֹאֲלִים ^(נוסעים) אֲלֹא בְּסוֹד שֶׁל א', שֶׁהִיא יָמִין, מְשׁוּם שֶׁשְּׂמָאל אֵין נּוֹסֶעֶת אֲלֹא בְּיָמִין. הַיָּמִין תָּמִיד נּוֹסֶעֶת לְשְׂמָאל, שֶׁא' אוֹת נּוֹצֶצֶת וְיוֹצֵאת מִיָּמִין. וְאִזּוֹ נּוֹסְעִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנוֹצֶצֶת אוֹתָהּ הַתְּנוּצָצוֹת.

לְפָנִים מִמֶּנּוּ רַהֲטִיא"ל, גְּדוֹל הַמַּחֲנוֹת, שֶׁעוֹמֵד בְּפָנִים תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל גְּבֻרִיא"ל, וְעִמּוֹ כָּל אוֹתָם מַחֲנוֹת תַּחַת יָדוֹ, וּמִמְנָה אֶחָד עוֹמֵד עֲלֵיהֶם בַּשַּׁעַר, שֶׁנִּקְרָא קִדְשִׁיא"ל, וְסוֹבְבִים אוֹתוֹ י"ב מְמָנִים שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ אַרְבַּע פְּעָמִים. וְאוֹתוֹ הַמִּמְנָה רַהֲטִיא"ל עוֹמֵד עַל כָּלָם, שֶׁלֹּא מִשְׁתַּנָּה שְׁמוֹ. אוֹת אַחַת נּוֹצֶצֶת עַל רֹאשֵׁיהֶם שֶׁל כָּל הַמַּחֲנוֹת הַלָּלוּ, וְהָאוֹת הַזֹּאת הִיא ז', וְהִיא מִתְחַלֶּפֶת בְּתוֹךְ תְּקוּנַת הַמִּשְׁכָּן בָּאוֹת ל'. זוֹ מִתְחַלֶּפֶת בְּסוֹד שֶׁל ^(במדבר כד) יִזַּל מִים מִדְּלִיּוֹ. וּמִתְחַלֶּפֶת בְּחֻקֵּי קוֹת שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת, וְנִקְרָא חֲלוּף ל'. כְּשֶׁזֶּה נּוֹצֶצֶת עַל רֹאשׁוֹ שֶׁל כָּל הַמַּחֲנוֹת הַלָּלוּ, אִזּוֹ כָּלָם נּוֹסְעִים לְאוֹתוֹ צֵד שֶׁל אוֹתָהּ הַתְּנוּצָצוֹת.

לְפָנִים מִזֶּה קִפְצִיא"ל הַמִּמְנָה הַגָּדוֹל, גָּדוֹל
הַמַּחֲנוֹת, תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל גְּבִרְיָא"ל,
וְעָמּוֹ הָיוּ מִתְקַנְיִים כָּל אוֹתָם הַמַּחֲנוֹת שֶׁתַּחַת יָדוֹ,
הֵם נִמְסְרוּ לוֹ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וּמִמְנָה אֶחָד עוֹמֵד
עֲלֵיהֶם שְׁשָׁמוֹ עֲזָא"ל, וַי"ב מִמְנִים סוֹבְבִים אוֹתוֹ
בְּכָל עֵבֶר שֶׁלֹּשׁ שֶׁלֹּשׁ כָּפִי שֶׁהַקִּמְנוֹ, וְקִפְצִיא"ל
הַמִּמְנָה הַגָּדוֹל עוֹמֵד עַל כָּלָם. אוֹת אַחַת נוֹצֶצֶת
עַל רֹאשׁוֹ שֶׁל כָּל הַמַּחֲנוֹת הַלָּלוּ, וְהִיא הָאוֹת ד',
וְכָלָם נוֹסְעִים לְאוֹתָהּ הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל אוֹתָהּ
הָאוֹת. הָאוֹת הַזֹּאת תְּלוּיָהּ בְּתוֹךְ הָאוֹר, עַל שְׁתֵּי
אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת.

לְפָנִים מִזֶּה שְׁמַעֲיָא"ל הַמִּמְנָה הַגָּדוֹל, זֶה
מִתְחַלֵּף לְאַרְבָּעָה שְׁמוֹת, בְּגִלָּל שְׁלֹא
עוֹמֵד בַּחֲקִיקוֹתָיו. לְפַעֲמִים לֵצַד יָמִין וְלְפַעֲמִים
לֵצַד שְׂמָאל, וְעָמּוֹ י"ב מִמְנִים שְׁסוֹבְבִים אוֹתוֹ
לְכָל עֵבֶר שֶׁלֹּשׁ שֶׁלֹּשׁ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, וְרִגְשִׁיא"ל
הַמִּמְנָה הַגָּדוֹל עַל אֵלֶּה הַי"ב, תַּחַת אוֹתוֹ הַמִּמְנָה
הָאַחֵר. וְאוֹת אַחַת נוֹצֶצֶת עַל רֹאשֵׁיהֶם לְמַעְלָה,
וְהָאוֹת הַזֹּאת הִיא הָאוֹת ה', וְזוֹ תְּלוּיָהּ בְּאוֹר עַל כָּל
שָׂאֵר הָאוֹתִיּוֹת בְּאוֹתָהּ הָאוֹת ד' שְׁאִמְרָנוּ. אַרְבַּע
אֵלוֹ עוֹלוֹת מֵעַל כָּל שָׂאֵר הָאַחֲרוֹת, וְכָלָם נוֹסְעִים
לְאוֹתָהּ הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁתְּלוּיָהּ מֵאוֹתָהּ הָאוֹת.

לפני ולפנים, במקום שנקרא קדש, נוצצת אות אחת בתוך סתר הקדש, והיא האות ם הסתומה. זו נוצצת בהתנוצצות על כל האותיות, ויוצא קול מבין האותיות הללו. אז מכה התנוצצות האות הזו, ונוטלת שתי אותיות אחרות נוצצות שתלויות באויר, והן ד' ה' ונשא אל, ומתחברות באחרות הללו של צד ימין, ומכות אלו באלו, וכלן נוסעות וחוזרות הראשונות כבראשונה ויוצאות החוצה, ואז נקראות ויקרא אל משה.

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. רבי חייא פתח ואמר (שיר ה) באתי לגני אחתי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי וגו'. הפסוק הזה אין ראשו סופו ואין סופו ראשו. כתוב אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי, אחר כך – אכלו רעים. מי שמזמין את האחר, כשמזון מתקן לפניו. אחר שאכל, איך יזמין את האחר?

אף אשריהם ישראל, שהקדוש ברוך הוא רצה לטהר אותם והתרצה בהם מכל שאר העמים עובדי עבודה זרה, ומשהתרצה בהם,

רָצָה לְהַעֲלוֹתָם מִכָּל הַמִּקְטָרִגִּים שֶׁל הָעוֹלָם. בָּא
 רָאָה (אֲחֵר שְׁנַעֲשָׂה הַמֶּשֶׁכֶן) בְּיוֹם שֶׁהוּקָם הַמֶּשֶׁכֶן לְמִטָּה,
 בְּאוֹתוֹ יוֹם הוּקָם מִשֶּׁכֶן אֲחֵר לְמַעַלָּה עִמּוֹ,
 שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת מ) הוּקָם הַמֶּשֶׁכֶן, סָתָם. וְאוֹתוֹ יוֹם
 הָיָה שְׁמִיחָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בִּיּוֹן שֶׁהוּקָם הַמֶּשֶׁכֶן, מָה כָּתוּב? (ש) וְלֹא יָכוֹל
 מֹשֶׁה לָּבֹא אֶל אֱהֹל מוֹעֵד. כְּשֶׁרָאָה
 הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כֵן, אָמַר, וְמָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה
 הוּקָם, וְהוּא בַּחוּץ?! מִיָּד – וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. אָמַר
 לוֹ, מֹשֶׁה, חֲנֻכַּת הַבַּיִת בָּמָה הִיא? בְּסֻעוּדָה, אָדָם
 כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַה'. זֶהוּ שְׁכָתוֹב בְּאַתִּי לְגַנִּי
 אֲחֹתִי כָלָה וְגו' (וְהָרִי בְּאַרְגֵּנוּ הַפְּסוּק הַזֶּה. אֲכַל בְּאַתִּי).

דִּבֶּר אֲחֵר בְּאַתִּי לְגַנִּי – זֶה גֵּן עֵדֶן שֶׁלְמַעַלָּה.
 אֲחֹתִי כָלָה – זֶה כְּנֻסַּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּאוֹתוֹ יוֹם
 הִזְדוּגּוֹ זְוֹגִים בְּכָל, הִזְדוּגּוֹ זְוֹגִים בְּאוֹתוֹ גֵּן עֵדֶן,
 מִשּׁוּם שֶׁכָּלֶם הִתְבָּרְכוּ מִהַשְׁקָאֵת הַנֶּחֱל וְנִקְשְׁרוּ
 כָּל אֶחָד בְּחֵבְרוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב אֲרִיתִי מוֹרֵי עִם
 בְּשָׁמִי אֲכַלְתִּי יַעֲרֵי עִם דְּבִשִּׁי שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם
 חֶלְבִי. כָּלֶם הִשְׁקוּ וְהִתְרוּ מִמַּעֲיֵן הַנֶּחֱל.

אֲכַלּוּ רַעִים שָׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים, כָּל אוֹתָם
 שְׁלֵמִטָּה, וְכָלֶם עֲנָפִים (עוֹלָמוֹת) כָּלֶם

הַתְּבָרְכוּ וְנִזְוֵנוּ כְּשֶׁאַלֶּה הַתְּבָרְכוּ לְמַעְלָה. וּבִמָּה
מִתְבָּרְכִים וּמִתְבַּשְּׂמִים? כָּלֶם בְּרִיחַ הַקָּרְבֵּן.

רעיא מהימנא

פֶּתַח וְאָמַר, בָּאתִי לְגַנִּי אַחֲתִי כָלָה – הִיא
מַלְכוּת, אֲדֹנָיִי. אֲרִיתִי מוֹרִי – זֶה חֶסֶד,
הַדְּרָגָה שֶׁל אַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו אֵלֶּךָ לִי אֵל הָרֶמֶס.
עִם בְּשָׂמִי – זֶה נִצָּח, הַדְּרָגָה שֶׁל אֶהֱרֹן,
שֶׁכָּתוּב בּוֹ וְאַתָּה קָח לָךְ בְּשָׂמִים רָאשׁ. וְהֵם זְרוּעַ
יְמִין בִּירְךָ יְמִין, וְסוּד הַדְּבָר – נְעֻמּוֹת בִּימִינְךָ
נִצָּח. וְאוֹתָן שְׁתֵּי הַבְּרָכוֹת כִּנְגְדוּ – אַחַת מִגֵּן
אַבְרָהָם, וְהַשְּׂנִיָּה עֲבוּדָה, שֶׁהִיא רִצָּה.

אֲבִלְתִּי יַעֲרִי – זֶה גְבוּרָה, פֶּחַד יִצְחָק. עִם דְּבָשִׁי
– הוֹד, הַדְּרָגָה שֶׁל דָּוִד, וְהֵינּוּ זְרוּעַ
שְׂמָאל עִם יָרֵךְ שְׂמָאל. שְׁתִּיתִי יְיָ עִם חֲלָבִי –
גּוֹף וּבְרִית, יַעֲקֹב עִם שְׁלֵמָה. אַחֲרֵי כֵן, אֲכָלוּ
רְעִים שְׁתֵּי וְשָׁכְרוּ דוֹדִים – י"ב שְׁבָטִים בִּי"ב
בְּרָכוֹת. תּוֹסַפֶּת בְּרַכַּת הַמִּינִים מִי אוֹכֵל אוֹתָהּ?
אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ, בָּאתִי לְגַנִּי אַחֲתִי כָלָה. וַיֵּשׁ מִי
שֶׁמֶחֱלַק אוֹתָם בְּסוּד אַחֵר. אֲרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׂמִי
– גּוֹף וּבְרִית. יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי – שׁוֹק יְמִין עִם
שְׂמָאל. יְיָ עִם חֲלָבִי – זְרוּעַ שְׂמָאל עִם יְמִין,
שֶׁהֵם – יְיָ גְבוּרָה, חֲלָבִי חֶסֶד (ע"כ רעיא מהימנא).

בא ראה, בפעם שירדה כנסת ישראל להשרות
 דיורה בארץ, הקדוש ברוך הוא אמר לה את
 הפסוק הזה, משום שנמצאו ברכות ושמחה בכל
 העולמות, והיא התבשמה, לצאת ממנה ברכות
 לכל. כשאלו הששה מתברכים, אז כל העולמות
 מתברכים כאחד למטה ומתברכים למעלה (וכנסת
 ישראל וישראל) וישראל מתברכים מכלם. דבר אחר
 באתי לגני אחתי כלה – רבי יצחק אמר, אין
 מזדוג הקדוש ברוך הוא (ישראל) עם כנסת ישראל
 אלא בזמן שאלו הששה מתרוים מהשקאת
 הנחל שלא פוסק.

רבי יהודה אמר, אכלו רעים שתו ושכרו
 דודים. אלו כל בעלי היבבה והיללה,
 שכלם התבשמו והתברכו כאחד, שהרי מסעודת
 המלך כלם נהנים. ומתי כלם אוכלים? בפעם
 שהמלך (השתמח) בא שמח, ולכן המלך השתמח,
 ומשמח את הגבירה בראשונה, אחר כך כלם
 אוכלים ושמחים.

רבי אבא אמר, אכלו רעים שתו ושכרו דודים,
 אלו הם הששה שאמרנו, ואלו הם שכתוב
 בהם (שיר א) הביאני המלך חדריו וגו'. שתו
 ושכרו, מאותו היין המרוה את הכל. רבי אלעזר

אמר, כל אותם שלמטה, שפיון שאותם הששה
התברכו, אז כל אלו שלמטה מתברכים.

רבי שמעון אמר, הכל יפה, אבל סוד הדבר –
אכלו רעים למעלה, שתו ושכרו דודים
למטה. אמר לו רבי אלעזר, מי הם למעלה ומי
הם למטה? אמר לו, יפה שאלת, זה המקום
העליון שהם באחדות ובשמחה שאין נפרדים
לעולמים, אלו נקראים רעים. זהו שכתוב (בראשית
ב) ונהר יצא מעדן, ועדן ונהר אין נפרדים
לעולמים, ונמצאים לעולמים ברצון ובאחדות
ובשמחה. שתו ושכרו דודים, אלה הם למטה
שנקראים דודים לזמנים ידועים, והרי בארנו.

בא ראה, באותם עליונים כתוב בהם אכילה
בלא שתיה. מה הטעם? מי שיש לו
נאדות יין, צריך אכילה. ומשום ששם שרוי
היין המשמר, כתוב בהם אכילה. ובאותם
התחתונים שצריכים השקיה, בהם כתוב שתיה,
שהרי כל הנטיעות צריכות השקיה מהנחל
העמק. ולכן, באלו אכילה ובאלו שתיה. אלו
רעים ואלו דודים.

אמר לו רבי אלעזר, נראה שהדודים הם
חביבות, למה הם תחתונים? אמר לו,

אלו שמשתוקקים זה לזה ולא תמיד נמצאים, נקראו דודים. ואלו שנמצאים תמיד ולא מתפסים ולא נפרדים זה מזה, נקראו רעים. ולכן אלו דודים ואלו רעים, אלו ברצון ובאחדות תמיד ואלה בתשוקה לפעמים. וזוהי שלמות הכל, כדי שתתברך כנסת ישראל, ואז שמחה בכל העולמות.

רבי חזקיה באר את הפסוק הזה בקרבנות, משום שהם סעודת המלך להקריב לפניו, ונהגים ממנה בעלי הדינים, וכלם מתבשמים, ונמצאת שמחה בכל.

סדר הלימוד ליום יא אדר [יום 159 בשנה]

רבי אחא באר את הפסוק הזה בשעה שנכנסה שכינה למשכן, כשנמצאו ברכות ושמחות בכל, ונכנסה השכינה כמו כלה לחפה, ואז נשלמו נמצאו ישראל למטה ונאחזו בקדוש-ברוך-הוא בארץ. זהו שכתוב (שמות כה) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ואז התבשמו עליונים ותחתונים.

ויקרא אל משה. רבי שמעון פתח (שיר ב) הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור

נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ. בְּפֶסוּק זֶה יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, כִּיּוֹן
שְׁכָתוֹב נִרְאוּ בְּאַרְץ, מֵה זֶה שְׁכָתוֹב נִשְׁמַע
בְּאַרְצֵנוּ? שֶׁהִרִי בְּאַרְץ אַחַת מִסְפִּיק. אֲלֵא הַנִּצָּנִים
– אֵלּוֹ אוֹתָן הַנְּטִיעוֹת שֶׁעָקַר אוֹתָן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא וְשָׁתַל אוֹתָן בְּמָקוֹם אַחֵר, וְגִדְּלוּ כְּנִטְיעָה
כְּשֶׁמוֹצִיָּא פְּרָחִים.

נִרְאוּ בְּאַרְץ, שֶׁהָאָרֶץ הַזֹּאת מִתְּבַרְכֶּת מֵהֶם כְּרָאוּי.
וּמִיָּהוּ? הָאָרֶץ הַקָּדוֹשָׁה, הָאָרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה,
אָרֶץ וְדָאִי. עַתָּה הַזְמִיר הַגִּיעַ, הָעֵת לַעֲקֹר אֶת
שְׁלֹטוֹן גְּדוּלֵי הָעַמִּים שֶׁלֹּא יִשְׁלֹטוּ עַל יִשְׂרָאֵל
בְּשָׁעָה שֶׁהוּקָם הַמִּשְׁכָּן.

וְקוּל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ – זֶה הָאָרֶץ שֶׁלֹּמָטָה
שִׁירְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי יְהוֹשֻׁעַ. מִי הוּא קוּל
הַתּוֹר? זֶהוּ הַתִּיר הָעֲלִיּוֹן שֶׁהִזְדַּוָּג עִמָּה כְּשֶׁבָּנָה
שְׁלֹמָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמָטָה, וְאָז הִתְעַטֵּר
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּעֲטֻרוֹתָיו כְּמוֹ חֲתָן עִם כְּלָה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ג) צִאֲיָנָה וּרְאִינָה בָּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ
שְׁלֹמָה וְגו'.

בְּסִפְר הָאֲגָדָה אָמַר, קוּל הַתּוֹר – זֶה תּוֹרָה שֶׁבַעֲל
פֶּה, שֶׁתּוֹרָה שֶׁבְּכָתֵב נִקְרָאת סֵתָם תּוֹרָה,
תּוֹרָה שֶׁבַעֲל פֶּה נִקְרָאת תּוֹר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּקֶּר,

וַיִּקְרָא. זֶה שְׁלֵמוֹת. וְזֶה לֹא כֶּף, וְאֲנִי בְּאֶרְתִּי כְּמוֹ
שְׁנֵת־בָּאֵר, וְכֵךְ זֶה.

בא ראה, כְּשִׁירְדָה שְׂכִינָה לַמֶּשֶׁכֶן, כָּתוּב כֹּלֶת
מֹשֶׁה, חֹסֵר ו', כֹּלֶת מֹשֶׁה וְדָאִי, וּפְרָשׁוּהָ.
אֲבָל סוּד הַדָּבָר – כֹּלֶת מֹשֶׁה זֶה כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל,
וְהַכֹּל דְּבָר אֶחָד, וְלִמְלָךְ הָעֲלִיּוֹן זֶה נֶאֱמַר. כִּיּוֹן
שֶׁהוּקָם הַמֶּשֶׁכֶן, עָמַד מֹשֶׁה בַּחוּץ וְאָמַר, לֹא רָאוּ
לְהַכְנִס אֶלָּא בְּרִשׁוֹת. מִיָּד – וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. מִי
זֶה וַיִּקְרָא? זֶה אוֹתָהּ שֶׁהַבֵּית שָׁלָה הִיא, אוֹתָהּ
כֹּלָה שְׁכָל הַבֵּית בְּרִשׁוֹתָהּ. וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו, אוֹתוֹ
שֶׁנִּקְרָא קוֹל, אוֹתוֹ שֶׁאַחֲזוּ בוֹ מֹשֶׁה.

וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח (ישעיה נ) מֵדוּעַ
בָּאתִי וְאֵין אִישׁ קָרָאתִי וְאֵין עוֹנָה הַקְצוֹר
קִצְרָה יְדֵי מַפְדּוֹת. אֲשֶׁרִיָּהֶם יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּכָל מְקוֹם
שֶׁנִּמְצְאוּ, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא עִמָּהֶם,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בִּיְנֵיהֶם וּמִתְפָּאֵר בָּהֶם
בְּיִשְׂרָאֵל, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְשַׁלְּמִים אֶת הָאֱמוּנָה
בְּאֶרֶץ, וְיִשְׂרָאֵל הֵם שְׁלֵמוֹת הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ.
וְכַשִּׁיִּשְׂרָאֵל נִשְׁלָמִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם, כְּבִיכּוֹל הַשֵּׁם
הַקְדוּשׁ נִשְׁלָם. וְכַשִּׁיִּשְׂרָאֵל לֹא נִשְׁלָמִים לְמַטָּה

בְּמַעֲשֵׂיהֶם וּמִתְחִיבִים גְּלוּת, כְּבִיכּוֹל הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ לֹא שָׁלֵם לְמַעְלָה. שְׁשָׁנִינוּ, זֶה עוֹלָה וְזֶה
יורֵד. יִשְׂרָאֵל שְׁלַמְעֵלָה עוֹלָה לְמַעְלָה – כְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל יורֵד לְמַטָּה. הִתְרַחֲקוּ זֶה מִזֶּה, כְּבִיכּוֹל
נִשְׁאַר הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ בְּלִי שְׁלֵמוֹת, וְהַכֹּל מִשּׁוּם
שְׁכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל בַּגְּלוּת.

וְאַף עַל גֵּב שִׁישְׂרָאֵל בַּגְּלוּת, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִמְצָא בִּינֵיהֶם, וּבָא וּמִקְדִּים לְבֵית הַכְּנִסֵּת,
וְקוֹרָא וְאוֹמֵר, (ירמיה ג) שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹכְבִים אֶרְפָּא
מִשׁוּבוֹתֵיכֶם. וְאֵין מִי שְׁיַעִיר אֶת רוּחוֹ. וְאֵין
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, מְדוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ
קָרָאתִי וְאֵין עוֹנָה. הַקְּדַמְתִּי – וְאֵין אִישׁ, וְאֵין מִי
שְׁיַעִיר אֶת רוּחוֹ.

בֹּא רֵאֵה, בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁהִשְׁתַּכְּלֵל בֵּית הַמִּשְׁכָּן,
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַקְּדִים וְשָׂרָה בּוֹ. מִיָּד –
וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיֹּדְבַר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד
לֵאמֹר. וַיֹּדְבַר ה' אֵלָיו, וְהוֹדִיעַ לוֹ שְׁעֵתִידִים
יִשְׂרָאֵל לַחֲטָא לִפְנֵיו וְשִׁיתַּמְשָׁכַן אֵהָל מוֹעֵד הַזֶּה
בַּחֲטָאֵיהֶם וְלֹא יִתְקִים בִּידֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
וַיֹּדְבַר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר. מָה אָמַר לוֹ?
מֵאֵהָל מוֹעֵד, מֵעֶסְקֵי אֵהָל מוֹעֵד שְׁעֵתִיד
לְהִתְמַשְׁכֵּן בַּחֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יַעֲמֵד בְּקִיּוּמוֹ.

אָבֵל הִרְפוּאָה לָזֶה – אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן
לֵה'. הֲרִי לָךְ הַקָּרְבָּנוֹת שְׂמֻגָּנִים עַל הַכֹּל.

השלמה מההשמטות סימן א'

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בַּדֶּרֶךְ. בְּעוֹד
שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגְשׁוּ בְּאוֹתוֹ תִּינוּק שֶׁהָיָה
הוֹלֵךְ וְהָיָה עֵיף. אָמַר לוֹ, אֲנִי עֵיף שְׁלֹא אֲכַלְתִּי
הַיּוֹם הַזֶּה. הוֹצִיאוּ לָחֶם וְנָתַנּוּ לוֹ. הִתְרַחַשׁ לָהֶם
נֶס, וּמָצְאוּ מַעֲיֵן דֶּק שֶׁל מִים (פִּתְחַת הָאֵילָן) תַּחְתִּיתֵיהֶם,
וְשָׁתוּ מִמֶּנּוּ וַיֵּשְׁבוּ.

פִּתְחַת אוֹתוֹ תִּינוּק וְאָמַר, וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, לָמָּה
כָּאֵן א' זַעֲיָרָה? מִשּׁוֹם שֶׁהִקְרִיָּאָה הַזֶּה לֹא
הִיָּתָה בְּשִׁלְמוֹת. מָה הַטַּעַם? שְׁלֹא הָיָה אֵלָּא
בְּמִשְׁכָּן וּבְאַרְץ אַחֲרֵת, מִשּׁוֹם שֶׁאֵין שְׁלִמּוֹת
נִמְצְאוֹת אֵלָּא בְּאַרְץ הַקִּדּוּשָׁה. עוֹד כָּאֵן שְׂכִינָה,
שֶׁם שְׁלִמּוֹת שֶׁל זָכָר וְנִקְבָּה (דְּבָרֵי הַיָּמִים – א) אָדָם,
שֵׁת, אֲנוּשׁ. אָדָם שְׁלִמּוֹת שֶׁל זָכָר וְנִקְבָּה. כָּאֵן
נִקְבָּה. עוֹד, סוּף הַכְּתוּב, וַיִּדְבֹּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל
מוֹעֵד לֹאמַר, מִשּׁוֹם כֶּף א' זַעֲיָרָה, וְעוֹד א' זַעֲיָרָה.
מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּכֶסֶף, וְכֹתֵר מַלְכוּת
עָלָיו, וְנִקְרָא מֶלֶךְ עֲלִיּוֹן. כְּשִׁיּוֹרֵד וְהוֹלֵךְ לְבֵית
עֲבָדוֹ, נִקְרָא מֶלֶךְ קָטָן. כֶּף הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כֹּל
זֶמֶן שֶׁהוּא לְמַעְלָה עַל הַכֹּל, נִקְרָא מֶלֶךְ עֲלִיּוֹן.

כִּיּוֹן שֶׁהוֹרִיד אֶת מְדוּרוֹ לְמַטָּה, הוּא מֶלֶךְ, אֲבָל
לֹא עֲלִיּוֹן כָּמוֹ בְּתַחֲלָה, מִשּׁוֹם כֶּךָ א' זַעֲרָה.

וַיִּקְרָא, כֶּךָ שְׁנִינוּ, הַזְמִין אוֹתוֹ לְהִיכָלוֹ. מֵאֵהָל
מוֹעֵד, מִיְהוּ אֵהָל מוֹעֵד? אֵהָל שְׁבו
תְּלוּיִים מוֹעֵד וְחָג וְשַׁבָּת לְמִנּוֹת, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(בראשית א) וַהֲיוּ לְאַתֶּת וּלְמוֹעֲדִים, וְבוֹ מִתְחִילִים
לְמִנּוֹת אֶת הַחֹשֶׁבּוֹן, וּמִיְהוּ? הַלְּבָנָה, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(ישעיה לג) אֵהָל בַּל יִצָּעַן בַּל יִסַּע יִתְדֹתָיו לִנְצָח.

לֵאמֹר, מֶה זֶה לֵאמֹר? כְּדֵי לְגִלּוֹת, אֲבָל הַכֹּל
אֶחָד וְיָפָה הוּא, מִשּׁוֹם שֶׁשְׁלֵמוֹת הוּא
מְקוֹם לְגִלּוֹת מֶה שֶׁהִיא נִסְתָּר בְּפָנִים, וּבְכָל מְקוֹם
לֵאמֹר, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר,
וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר. שְׁנַתְּנָה רְשׁוֹת
לְגִלּוֹת, שֶׁהָרִי הָיָה צוּרִי לְלִבְנָה אוֹתוֹ הַדָּבָר
מִהַמְּקוֹם שֶׁעָמַד מֹשֶׁה. וַיְדַבֵּר ה' - לְמַעַלָּה, אֶל
מֹשֶׁה - בְּאֶמְצַע, לֵאמֹר - בַּחוּץ (בסוף), הַמְּקוֹם
שֵׁשׁ רְשׁוֹת לְגִלּוֹת.

עוֹד וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, מֶה כָּתוּב לְמַעַלָּה? (שמות לט)
וַיְבִיאוּ אֶת הַמַּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה וְגו'. לָמָּה אֶל
מֹשֶׁה? כֶּךָ אָמְרוּ, מִשּׁוֹם שֶׁמֹּשֶׁה רָאָה אוֹתוֹ בְּהָר,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְאָה לוֹ בְּמִרְאֵה הָעֵינַן, כָּמוֹ

שָׁנָאֹמֶר (שם כז) כְּאֲשֶׁר הִרְאָה אֶתְךָ בְּהָר. כְּמִרְאָה
אֲשֶׁר הִרְאָה ה' אֶת מֹשֶׁה וְגו'. וְכָתוּב וִרְאָה וַעֲשֵׂה
בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר אִתָּה מִרְאָה בְּהָר. עֲכָשׁוּ שֶׁהִבִּיאוּ
לוֹ כְּדֵי שִׁירְאָה אִם הוּא כִּמוֹ אוֹתוֹ הַמִּשְׁכָּן שִׁירְאָה

(כְּדֵי שִׁירְאָה הוּא אוֹתוֹ מִשְׁכָּן שִׁירְאָה).

אָבִי לָמָּה וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה? אֵלָּא,
לְמַלְךְ שֶׁרָצָה לְבָנוֹת פְּלִטְרִין לְגִבְיָהּ, צִוָּה
לְאִמָּנִים: הַהִיכֵל הַזֶּה בְּמָקוֹם פְּלוּנִי, וְהַהִיכֵל הַזֶּה
בְּמָקוֹם פְּלוּנִי, כָּאֵן הַמָּקוֹם לְמִטָּתָהּ, וְכָאֵן הַמָּקוֹם
לְמִנוּחָהּ. כִּיּוֹן שֶׁעָשׂוּ אוֹתָם הָאִמָּנִים, הָרָאוּ
לְמַלְךְ. כֵּךְ וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה, בַּעַל
הַבֵּית אִישׁ הָאֱלֹהִים. כִּיּוֹן שֶׁנִּתְקַן הַהִיכֵל לְגִבְיָהּ,
הַזְמִינָה אֶת הַמֶּלֶךְ לֶאֱכֹל, הַזְמִינָה אֶת בַּעֲלָהּ
עִמָּהּ. מִשּׁוֹם כֵּךְ וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, וּמִשּׁוֹם שֶׁמֹּשֶׁה
הוּא בַּעַל הַבֵּית, מֶה כָּתוּב? (שם לג) וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת
הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמִּחָנֶה. מֹשֶׁה שֶׁהוּא בַּעַל
הַבֵּית עָשָׂה כֵּךְ, (מה) שָׂאִין רְשׁוֹת לְאָדָם אַחֵר
לַעֲשׂוֹת כֵּךְ.

וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו, דְּרָגָה אַחֲרֵת עָלְיוֹנָה. וְאָז,
בְּשַׁעַה שֶׁהַזְדַּמָּן מֹשֶׁה לְהַכְנִס, אָז פָּתַח
וְאָמַר, אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם. מֶה אָדָם כָּאֵן? אֵלָּא
כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים הַשְּׂמֵשׁ וְהַלְבָּנָה כְּאַחַד, פָּתַח וְאָמַר

אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֶׁמֶשׁ יֵרַח עֶמֶד זְבֻלָּה. עֶמֶד
וְלֹא עֶמֶדוֹ.

כִּי יִקְרִיב מִכֶּם, כָּאֵן נִרְמָז, מִי שֶׁיַּעֲשֶׂה אֶת הַקֶּרֶבֶן
שָׁלֵם, שִׁימָצְאוּ זָכַר וּנְקֵבָה, מִשְׁמַע מִכֶּם,
שֶׁנִּמְצָא כְּמוֹ הַמְּרָאָה שְׁלָכֶם. קֶרֶבֶן לַה', שִׁיקְרִיב
הַכֹּל לְהִתְאַחֵד כְּאַחַד מַעֲלָה וּמַטָּה. מִן הַבְּהֵמָה,
לְהִרְאוֹת אָדָם וּבְהֵמָה, וְהַכֹּל כְּאַחַד. מִן הַבֶּקֶר וּמִן
הַצֹּאן, אֵלּוּ הַמְּרַכְבוֹת שֶׁהֵן טְהוּרוֹת. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר
מִן הַבְּהֵמָה, יָכוֹל מִהַכֹּל, בֵּין טְהוּרִים בֵּין
טְמֵאִים? חֲזֹר וְאָמַר, מִן הַבֶּקֶר וּמִן הַצֹּאן וְגו'.

קֶרֶבֶנְכֶם!? קֶרֶבְנִי הִיָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת! מַה זֶּה
קֶרֶבֶנְכֶם? אֵלֹא בְּרֵאשׁוֹנָה קֶרֶבֶן
לַה', וְעַכְשָׁיו קֶרֶבֶנְכֶם, קֶרֶבֶן לַה' אָדָם, קֶרֶבֶנְכֶם מִן
הַבֶּקֶר וּמִן הַצֹּאן, לְהִרְאוֹת יַחֲדֵי מַמְעָלָה לְמַטָּה.
מִמַּטָּה לְמַעֲלָה הֵינּוּ קֶרֶבֶן לַה'. מַמְעָלָה לְמַטָּה
הֵינּוּ קֶרֶבֶנְכֶם. מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בְּגַג עֲלִיוֹן
לְמַעֲלָה, וְכִסְאוֹ מִתְקַן עַל אוֹתוֹ הַגֵּג, וְהַמֶּלֶךְ
הָעֲלִיוֹן עַל הַכֹּל. אָדָם שֶׁמִּקְרִיב קֶרֶבֶן (דוּרוֹן) לְמַלְךְ,
צָרִיךְ לַעֲלוֹת מִדְּרָגָה לְדְרָגָה, עַד שֶׁעוֹלָה מִמַּטָּה
לְמַעֲלָה, לְמָקוֹם שֶׁהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עֲלִיוֹן עַל הַכֹּל,
וְאִזּוֹ יוֹדְעִים שֶׁהָרִי מַעֲלִים דוּרוֹן לְמַלְךְ, וְאוֹתוֹ
דוּרוֹן (שֶׁל הַמֶּלֶךְ) מִן הַמֶּלֶךְ הוּא. יוֹרֵד דוּרוֹן מִמַּעֲלָה

למטה, הרי יודעים שאותו דורון יורד מלמעלה לאהוב המלך שהוא למטה. כך בתחלה אדם, עולה בדרגותיו ממטה למעלה, וזה קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר. יורד בדרגותיו ממעלה למטה, ואז קרבנכם.

מישום כך (שיר השירים ה) אכלתי יערי עם דבשי וגו'. הינו אדם קרבן לה', אכלו רעים, הינו מן הבהמה ומן הצאן, ואז תקריבו את קרבנכם. באו רבי יהודה ורבי יצחק ונשקוהו. אמרו, ברוך ה' רחמן שזכינו לשמע את זה.

אמר רבי יהודה, נאָה הוא לאותו תינוק שלא ידע את כל זה, ואני פוחד עליו אם יתקיים בעולם בגלל זה. אמר רבי יצחק, ולמה? אמר לו, שהרי יכול להסתכל במקום שאין רשות לאדם להסתכל בו, ואני פוחד עליו, שטרם יגיע לפרקו יתבונן וישגיח ויענישו אותו. שמע אותו התינוק, אמר, איני פוחד מענש לעולמים, שהרי בשעה שהסתלק אבי מן העולם, ברח אותי והתפלל עלי, ויודע אני שזכות אבי תגן עלי. אמרו לו, מי הוא אביו? אמר, בנו של רב המנונא סבא. לקחו אותו והרביבו אותו על כתפיהם שלשה מילין. הלכו וסדרו את הדברים לפני רבי שמעון. אמר להם,

וְדַאי יִרְשֶׁת הַתּוֹרָה הוּא יִרְשׁ, וְאַלְמָלָא זְכוּת אָבִיו,
 הִיא נַעֲנֵשׁ מִלְמַעְלָה, אָבֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 לְאוֹתָם שֶׁהוֹלְכִים אַחֲרֵי הַתּוֹרָה, מוֹרִישׁ אוֹתָהּ לָהֶם
 וּלְבָנֶיהֶם לְעוֹלָמִים (ע"כ מַהֲהַשְׁמָטוֹת).

רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה מְצוּי לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ,
 זֶה שֶׁנִּקְרָא קֶרְבֵּן, קְרוֹב הִיא צָרִיךְ לְהִיּוֹת, אוֹ
 קְרִיבוֹת. מַה זֶה קֶרְבֵּן? אָמַר לוֹ, הֵרִי זֶה יָדוּעַ
 לַחֲבֵרִים, קֶרְבֵּן הוּא מֵאוֹתָם הַכֹּתְרִים הַקָּדוֹשִׁים
 שֶׁנִּקְרָבִים כָּלֵם כָּאֶחָד וְנִקְשָׁרִים זֶה עִם זֶה עַד
 שֶׁכָּלֵם נַעֲשִׂים אֶחָד, בְּיַחְדּוֹ שָׁלֵם, לְתַקֵּן אֶת הַשֵּׁם
 הַקָּדוֹשׁ כְּרָאוּי. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב קֶרְבֵּן לַה'. קֶרְבֵּן שֶׁל
 אוֹתָם כְּתוּרִים קְדוֹשִׁים לַה' הוּא, לְהַתְתַּקֵּן הַשֵּׁם
 הַקָּדוֹשׁ וּלְיַחְדּוֹ כְּרָאוּי כְּדִי שֶׁיִּמָּצְאוּ רַחֲמִים בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת. וְהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁהַתַּעֲטָר בְּעֶטְרוֹתָיו
 לְבָשָׂם אֶת הַכֹּל.

וְכָל זֶה כְּדִי לְעוֹרֵר רַחֲמִים וְלֹא לְעוֹרֵר דִּין. וּמִשּׁוֹם
 כֵּן לַה' הוּא, וְלֹא לְאֱלֹהִים. לַה' – אָנוּ צָרִיכִים
 לְעוֹרֵר רַחֲמִים, וְלֹא לְאֱלֹהִים. אָנוּ רוֹצִים רַחֲמִים וְלֹא
 דִּין. אָמַר, אֲשֶׁרִי חֵלְקִי שִׁשָּׁאֲלָתִי וְהִרְוַחְתִּי אֶת
 הַדְּבָרִים הַלָּלוּ, וְזֶהוּ בְּרוּר הַדָּבָר. אָבֵל הֵרִי כְּתוּב
 (תהלים נא) זִבְחִי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁכָּרָה לֵב נִשְׁכָּר וְנִדְכָּה
 אֱלֹהִים לֹא תִבָּזֶה. זִבְחִי אֱלֹהִים כְּתוּב, וְלֹא זִבְחִי ה'.

אָמַר לוֹ, וְדַאי כָּךְ זֶה, קָרְבַּן אֱלֹהִים לֹא כָּתוּב,
 אֲלֹא זִבְחֵי אֱלֹהִים. וְלָכֵן שְׁחִיטָתוֹ בַּצָּפוֹן,
 שֶׁהָרִי זְבִיחָהּ הִיא בְּשִׁבִּיל אֱלֹהִים, אוֹתוֹ הֵצֵד שֶׁל
 הַגְּבוּרָה שִׁיתְּבַשֵּׁם וַיִּשְׁבֹּר אֶת רוּחַ הַדִּין, וַיַּחֲלֵשׁ
 הַדִּין, וַיִּתְּגַבְּרוּ רַחֲמִים עַל דִּין. וְעַל כֵּן זִבְחֵי
 אֱלֹהִים, לִשְׁבֹּר אֶת הַכֹּחַ וְהַתְּקָף שֶׁל הַדִּין הִקְשָׁה,
 שְׁכָּתוּב רוּחַ נִשְׁבְּרָה, שֶׁתְּהִיָּה אוֹתָהּ רוּחַ הַתְּקִיפָה
 נִשְׁבְּרָה, וְלֹא יִתְּגַבֵּר רוּחָהּ וְכֹחָהּ וְתִקְפָּהּ. וְאִז
 אָדָם צָרִיךְ לַעֲמֹד עַל הַמְּזִבַּח בְּרוּחַ נִשְׁבְּרָה,
 וַיִּתְּבַשֵּׁשׁ בְּמַעֲשָׁיו, כְּדֵי שֶׁתְּהִיָּה אוֹתָהּ רוּחַ תְּקִיפָה
 שְׁבוּרָה, וְהַכֹּל כְּדֵי שֶׁהַדִּין יִתְּבַשֵּׁם, וַיִּתְּגַבְּרוּ
 הַרַחֲמִים עַל הַדִּין.

אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַה'. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 כָּךְ הָיָה לוֹ לְכַתֵּב הַפָּסוּק הַזֶּה: אָדָם כִּי
 יִקְרִיב קָרְבָּן לַה'. מַה זֶה מִכֶּם? לְהוֹצִיא אֶת אָדָם
 הָרָאוּשׁוֹן שֶׁהַקְּרִיב קָרְבָּן כְּשֶׁפָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת הָעוֹלָם, וְהָרִי פָּרְשׁוּהָ, וְכָאֵן כָּתוּב מִכֶּם,
 הָאָדָם הַזֶּה, לְהוֹצִיא אָדָם אַחֵר שֶׁלֹּא הָיָה מִכֶּם.
 אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, יָפָה אָמַרְתָּ, וְכָךְ זֶה.

רַבִּי אַבָּא פָּתַח (שם מח) שִׁיר מְזֻמָּר לְבְנֵי קִרְחָ.
 הַשִּׁיר הַזֶּה הִיא תְּשַׁבַּחַת מְעֻלָּה עַל כָּל שְׂאֵר
 הַתְּשַׁבַּחוֹת שֶׁזָּכּוּ לְשַׁבַּח אוֹתוֹ בְּנֵי קִרְחָ. שִׁיר

מזמור – תשַׁבַּחַת עַל תְּשַׁבַּחַת, תְּשַׁבַּחַת
שְׁמַתְחַלֶּקֶת לַשְּׁתֵי תְשַׁבַּחוֹת.

וְזָכוּ בְּנֵי קֶרַח לְשַׁבַּח אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
וְהַשֵּׁבַח שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הֵם אוֹמְרִים.
וְמָה הוּא? שְׁכָתוֹב (שם) גָּדוֹל ה' וּמְהֻלָּל מְאֹד
בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ. מְתִי נִקְרָא הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא גָּדוֹל? בְּזִמְנִי שְׁכָנֶסֶת יִשְׂרָאֵל נִמְצְאָת
עִמּוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ, הוּא גָּדוֹל בְּעִיר
אֱלֹהֵינוּ, עִם עִיר אֱלֹהֵינוּ.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, מָה עוֹשֶׂה כָּאֵן אֱלֹהֵינוּ?
אָמַר לוֹ, כִּי זֶה וְדָאִי, הָעִיר הַזֹּאת הִיא
יִרְאֵת אֱלֹהֵינוּ (כְּתוּבָה) וְתִשְׁבַּחְתָּהּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל הִיא.
מָה מִשְׁמָע? נִשְׁמָע שְׁמֶלֶךְ בְּלִי גְבִירָה אֵינוּ
מֶלֶךְ, וְאֵינוּ גָּדוֹל וְאֵינוּ מְהֻלָּל. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁלֹּא
נִמְצָא זָכָר וּנְקֵבָה, אֶת כָּל הַשֵּׁבַח מְסִירִים מִמֶּנּוּ
וְאֵינוּ בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׂאִינוּ
כְּדָאִי לְהַתְבָּרֵךְ.

כְּתוּב (איוב א) וַיְהִי הָאִישׁ הַהוּא גָּדוֹל מִכָּל בְּנֵי
קָדֶם. שְׁנֵינוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא,
שֶׁבֶת זִוְגוֹ הִיָּתָה כְּמוֹהוּ בִּירְאֵת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּמִהֲצַד שֶׁל אֲשֶׁתוֹ נִקְרָא גָּדוֹל. אֵף כָּאֵן, גָּדוֹל ה'

וּמַהֲלֵל מָאד. וּבִמָּה הוּא גָדוֹל? חֲזוֹר וְאָמַר, בְּעִיר
אֱלֵהֵינוּ הִר קָדְשׁוֹ.

וּמִשּׁוּם כֶּךָ הִתְשַׁבַּחַת הָיָה בִּשְׁנֵי. וְאִם תֹּאמַר,
לָמָּה לֹא כָתוּב כִּי טוֹב בִּשְׁנֵי? מִשּׁוּם
שְׁעִתִּידִים לְהַפְרֹד, וְסוּד הַדְּבָר – (בראשית ב) לֹא טוֹב
הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ. בְּזִמְנָן שֶׁהוּא לְבַדּוֹ, כָּתוּב לֹא
טוֹב. וְלָכֵן לֹא כָתוּב כִּי טוֹב בִּשְׁנֵי.

גָּדוֹל ה' וּמַהֲלֵל, כִּפִּי שֶׁאֲמַרְנוּ. יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ
כָּל הָאָרֶץ, הִתְשַׁבַּחַת שֶׁל הַזִּינוּג שְׁלָהֶם.
יִפָּה נוֹף – זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה צָדִיק,
מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ, אֲזִי הִיא שְׂמַחַת הַכֹּל, וּכְנֻסַּת
יִשְׂרָאֵל מִתְּבָרַכַת.

אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׁגָּב וְגו' – אֵלֹהֵינוּ
הֵם נִצָּח וְהוֹ"ד, שֶׁשֵּׁם הַתְּכַנְּסוֹת שֶׁל
כָּל הַבְּרָכוֹת, הַתְּכַנְּסוֹת שֶׁל שְׂמִיחָה. מִשֵּׁם יוֹצֵאת
עַל יְדֵי הַדְּרָגָה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרָאת צָדִיק, וְשֵׁם
הַתְּכַנְּסוֹת הַבְּרָכוֹת לְבִשְׁם אֶת הָעִיר הַקָּדוֹשָׁה
וּלְהַתְּבַרֵךְ מִשֵּׁם. כִּי הִנֵּה הַמַּלְכִּים נוֹעְדוּ – אֵלֹהֵינוּ
כָּל כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ בְּכָלל אֶחָד, וּלְמָקוֹם אֶחָד
הַדְּבָרִים הַלְלוּ עוֹלָיִם.

בֹּא רֵא, בְּשַׁעֲהַ שֶׁאָדָם מְתַקֵּן אֶת מַעֲשָׁיו עַל יְדֵי
קֶרֶבֶן, הַכֹּל מִתְּבַשֵּׁם וְנִקְרָב וְנִקְשָׁר זֶה בְּזֶה

בִּיחוד שְׁלֹם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם. כִּי יִקְרִיב לִקְשׁוֹר אֶת הַדְּבָרִים כָּרְאוּי.

בא רֵאָה, אָדָם כִּי יִקְרִיב, לְהוֹצִיא אֶת מִי שְׁלֹא נִשָּׂא, שֶׁהִרִי קָרְבָנוּ אֵינוֹ קָרְבָן, וּבִרְכוּת לֹא נִמְצְאוֹת אֲצִלּוֹ (על ידו), לֹא לְמַעַלָּה וְלֹא לְמַטָּה. מִמִּשְׁמַע שְׁכָתוֹב אָדָם כִּי יִקְרִיב, שׁוֹנֶה כָּאֵן, שְׂאִינוֹ אָדָם, וְאֵינוֹ בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם, וּשְׂכִינָה אֵינָה שׁוֹרָה עָלָיו מְשׁוֹם שֶׁהוּא פָּגוּם, וְנִקְרָא בְּעַל מוֹם, וּבְעַל מוֹם מֵרַחֵק מִן הַכֹּל, כֹּל שֶׁכֵּן לְמַזְבֵּחַ לְהִקְרִיב קָרְבָן.

וְנָדָב וְאַבִּיהוּא מוֹכִיחִים, שְׁכָתוֹב (ויקרא י) וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה'. וּמְשׁוֹם כֶּךָ כְּתוּב, אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לֵה'. אָדָם שֶׁנִּמְצְאוּ זָכָר וּנְקֵבָה, זֶה רָאוּי לְהִקְרִיב אֶת הַקָּרְבָן הַזֶּה וְלֹא אַחֵר.

וְאָמַר רַבִּי אַבְא, אֵף עַל גִּב שְׁבָאוֹרָה אֶת נָדָב וְאַבִּיהוּא בְּדָבָר אַחֵר, כֵּן הוּא וְדָאִי. אֲבָל קִטְרֶת הִיא עֲלִיוֹנָה מְכַל הַקָּרְבָנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁעָלֶיהָ מִתְּבָרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְהַקָּרְבָן הַזֶּה שֶׁהוּא מַעַל לְכָל הַקָּרְבָנוֹת לֹא רְאוּיִים הֵם לְקָרְבוֹ, שֶׁהִרִי לֹא נִשָּׂאוּ, לְקָרְבָן לֹא הָיוּ רְאוּיִים, כֹּל שֶׁכֵּן לְדְבָרִים עֲלִיוֹנִים שִׁיתְּבָרְכוּ עַל יָדָם.

וְאֵם תֹּאמַר, וְתֵצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וְתֹאכַל אוֹתָם,
 לָמָּה? לְאָדָם שָׂבָא לִפְנֵי הַגְּבִירָה לְבַשׁוֹר לָהּ
 שְׁהָרִי הַמֶּלֶךְ בָּא לְבֵיתָהּ, וַיִּשְׂרָה עִם הַגְּבִירָה
 לְשִׁמּוֹחַ עִמָּהּ. בָּא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, רָאָה הַמֶּלֶךְ שְׂאוֹתוֹ
 אָדָם הוּא בַּעַל מוֹמִים. אָמַר הַמֶּלֶךְ: אֵין זֶה כְּבוֹדִי
 שְׂעַל יְדֵי הַפָּגוּם הַזֶּה אֶכְנֵס אֶל הַגְּבִירָה. בֵּין כֶּף
 הַתְּקִינָה הַגְּבִירָה אֶת הַבֵּית לַמֶּלֶךְ. כִּיּוֹן שִׁרְאֲתָהּ
 שְׁהַמֶּלֶךְ הָיָה מְזֻמֵּן לָבֹא אֵלֶיהָ, וְאוֹתוֹ אָדָם גֶּרֶם
 שְׁהַמֶּלֶךְ יִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה, אַז צוֹתָהּ הַגְּבִירָה לַהֲרֹג
 אֶת אוֹתוֹ אָדָם.

כֶּף בְּזִמְן שְׁנַכְנְסוּ נָדָב וַאֲבִיהוּא וקטרת בידיהם,
 שְׁמִיחָה הַגְּבִירָה, וְהַתְּקִינָה לְקַבֵּל אֶת הַמֶּלֶךְ.
 כִּיּוֹן שִׁרְאָה הַמֶּלֶךְ אוֹתָם אֲנָשִׁים פָּגוּמִים, בַּעֲלֵי
 מוֹמִים, לֹא רָצָה הַמֶּלֶךְ שְׂעַל יָדָם יָבֹא לְשִׁרְוֹת
 עִמָּהּ, וְהִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה הַמֶּלֶךְ. כְּשִׁרְאֲתָהּ הַגְּבִירָה
 שְׁבַגְלָלָם הִסְתַּלַּק הַמֶּלֶךְ מִמֶּנָּה, מִיד – וְתֵצֵא אֵשׁ
 מִלִּפְנֵי ה' וְתֹאכַל אוֹתָם.

וְכֵל זֶה מְשׁוּם שְׁמִי שְׁלֹא נִשָּׂא הוּא פָּגוּם. בַּעֲלֵי
 מוֹמִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, קִדְּשֵׁת הַמֶּלֶךְ מְסַתְּלָקָת
 מִמֶּנּוּ וְלֹא שׁוֹרָה בַּפָּגָם. וְלָכֵן כָּתוּב אָדָם כִּי יִקְרִיב
 מִכֶּם קָרְבָּן. מִי שֶׁנִּקְרָא אָדָם – יִקְרִיב. וּמִי שְׁלֹא
 נִקְרָא אָדָם – לֹא יִקְרִיב.

מִן הַבְּהֵמָה – כָּלֵל. מִן הַבֶּקָר וּמִן הַצֹּאן – פָּרֹט.
 אַחֵר כֵּךְ אֵלּוּ שְׂכָשָׁרִים לֶאֱכֹל, וְשֹׁלֵא כְּשָׁרִים
 לֶאֱכִילָה אֲסוּר לְהַקְרִיב. וּלְמָקוֹם אַחֵר הִסְתַּלְקוּ
 אוֹתָם שְׂכָשָׁרִים וְאוֹתָם שֹׁלֵא כְּשָׁרִים.

אם עֲלֶה קָרְבָּנוּ. רַבִּי חֲזִיָּא פְּתַח (ישעיה נה) כִּי לֹא
 מִחֲשַׁבְתִּי מִחֲשָׁבוֹתֵיכֶם וְלֹא דַרְכֵיכֶם דַּרְכִּי.
 כִּי לֹא מִחֲשַׁבְתִּי מִחֲשָׁבוֹתֵיכֶם, מִחֲשַׁבְתִּי כְּתוּב
 חֲסֵר בְּלֹא ו'. בֹּא רֵא, מִחֲשַׁבְתִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הִיא עֲלִיוֹנָה וְרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל, וּמֵאוֹתָהּ
 מִחֲשָׁבָה הִתְפַּשְׁטוּ דַּרְכִּים וּשְׁבִילִים לְהִמָּצֵא הַשֵּׁם
 הַקָּדוֹשׁ וּלְתַקְנֵהוּ בְּתַקּוּנָיו כְּרֵאוּי. וּמֵאוֹתָהּ מִחֲשָׁבָה
 נִשְׁפָּעַת וְיוֹצֵאת הַשְּׂקָאֵת גֵּן הָעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת
 הַכֹּל. וּמֵאוֹתָהּ מִחֲשָׁבָה קִיָּמִים עֲלִיוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים. וּמֵאוֹתָהּ מִחֲשָׁבָה נִמְצְאָת תּוֹרָה
 שֶׁבְּכֹתֵב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה.

מִחֲשַׁבְתִּי הָאָדָם הִיא הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל, וּמֵאוֹתָהּ
 מִחֲשָׁבָה מִתְפַּשְׁטִים דַּרְכִּים וּשְׁבִילִים
 לְהַסִּיט אֶת דַּרְכּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
 וּמֵאוֹתָהּ מִחֲשָׁבָה שׁוֹפָעַת וְיוֹצֵאת זְהֻמַּת הַיֵּצֶר
 הָרָע לְהַרְעֵה לוֹ וְלִכְלֹל. וּמֵאוֹתָהּ מִחֲשָׁבָה נִמְצְאוֹת
 עֲבֻרוֹת, חֲטָאוֹת וְזִדּוֹנוֹת, עֲבוּדָה זָרָה, גִּלּוּי

עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים. וְעַל זֶה, כִּי לֹא
מַחְשַׁבְתִּי מַחְשְׁבוֹתֶיכֶם.

וּמִשּׁוּם כֵּן בְּרֹאשׁ הַכֹּל כָּתוּב, אִם עָלָה קָרְבְּנוֹ.
מִן הַבֶּקֶר, וְלֹא בֶקֶר, וּמִי הוּא? הוּא פֶר
בֶּן בֶּקֶר, שֶׁהוּא זָכָר.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִן הַבֶּקֶר סֵתָם, וְחֲזַר וּפִרֵּשׁ –
זָכָר תָּמִים יִקְרִיבֵנוּ, זָכָר וְלֹא נִקְבָּה, שֶׁהָרִי
זָכָר נוֹדֵעַ לְמַעַלָּה וּנִקְבָּה נוֹדֵעַת לְמַטָּה. וְכֵן מִן
הַצֶּאֱזָן וּמִן הַכִּבְשִׁים וּמִן הָעֲזִים.

מִי שֶׁבָּאִים לְעוֹלָה – כֻּלָּם זָכָר, וְלֹא נִקְבָּה, מִשּׁוּם
שֶׁעוֹלָה עוֹלָה עַל הַלֵּב, עַל הַלֵּב וְדַאי, וְנוֹדֵעַ
מִי שֶׁעוֹמֵד עַל הַלֵּב. וּמִשּׁוּם כֵּן עוֹלָה לְמַעַלָּה,
וְכֻלָּם זָכָרִים. וְלִכֵּן פֶּתַח הַכְּתוּב בְּרֹאשׁ בְּעוֹלָה
יֹתֵר מִכָּל שְׁאֵר הַקָּרְבָּנוֹת, שֶׁהָרִי הַמַּחְשֶׁבֶה הִיא
הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כֵּן, בְּמָקוֹם שֶׁל מַחְשֶׁבֶה
שֶׁל מַעַלָּה צָרִיךְ לְהִקְרִיב. לָמָּה לְמַטָּה
יֹתֵר? לֹא הִיָּה בִידּוֹ. בָּא לְפָנַי רַבִּי שִׁמְעוֹן. אָמַר
לוֹ, הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל הוּא מַחְשֶׁבֶה, וְסִיּוֹם שֶׁל
אוֹתָהּ מַחְשֶׁבֶה מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא בֶקֶר, וּמִיָּהוּ? אוֹתוֹ
סִיּוֹם הַגּוֹף שֶׁמִּבְשֵׁם אֶת הַנִּקְבָּה. כֵּן מַחְשֶׁבֶה שֶׁל

אָדָם ראש של הכל. הסיוס של אותה מחשבה, כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה, מָתִי? בְּבִקָּר. זהו שְׁכָתוּב (מיכה ב) הוֹי חֲשָׁבִי אֲנֹן וּפְעָלִי רָע. אִימָתִי? עַל מַשְׁכָּבוֹתָם בְּאוֹר הַבִּקָּר יַעֲשֶׂה. וְעַל כֵּן לְאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁל מַחֲשָׁבָה, הַמַּחֲשָׁבָה עוֹלָה, וְהַמַּעֲשֶׂה מִתְקַרֵּב לְסִיוִם הַמַּחֲשָׁבָה וְדָאִי.

רַבִּי אַחָא הָיָה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבֵּי יְהוּדָה. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה שְׁשִׁנְיוֹ בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל, בְּתוֹלָה שֶׁהַתְּבָרָכָה מִן שְׁבַע (מִיִּשְׂרָאֵל), שְׁנִקְרָאת בַּת שְׁבַע, וּפְרָשִׁיָּה בְּכֻמָּה מְקוֹמוֹת. וּבְתוֹלָה לְמִטָּה יִרְשָׁה שְׁבַע בְּרָכוֹת בְּגִלְלָה. וְהָרִי כְּתוּב, וְאַתָּה בֶּן אָדָם שָׂא קִינָה עַל בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל, וְדָאִי עָלֶיהָ נֶאֱמַר, עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה קֶשֶׁה מִהַכֹּל, שְׁכָתוּב (עֲמוֹס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה שְׂאֲמָרוֹ כָּל הַחֲבָרִים בְּדָבָר זֶה הוּא יָפָה. אֲבָל אִם הִפְרָשָׁה נֶאֱמָרָה בַּדֶּרֶךְ שֶׁל נַחֲמָה, הָיִינוּ אוֹמְרִים כֵּךְ, אֲבָל בְּקִינָה הַזֶּה נֶאֱמַר, וְהָרִי הַכְּתוּב מוֹכִיחַ כֵּךְ.

אָמַר לוֹ, וְדָאִי כֵךְ זֶה, וְהָרִי הָיָה קֶשֶׁה לִי אוֹתוֹ דָּבָר יוֹתֵר מִהַכֹּל, וּבִאֲנִי אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּחִשְׁכוֹת פָּנִים. אָמַר לִי, מִמַּרְאֵה פָּנֶיךָ נוֹדַע מֶה שְׁבַלְבֵּךְ. אָמַרְתִּי לוֹ, וְדָאִי שְׁפָנִי וְלִבִּי שׁוִים. אָמַר

לי, אָמַר לי דְּבַרְךָ. אָמַרְתִּי לוֹ, כָּתוּב נִפְלָה לֹא
תוֹסִיף קוּם בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. מִי שֵׁישׁ לוֹ רִגְזוֹ
בְּאַשְׁתּוֹ וַיֵּצֵאָה מִמֶּנּוּ, לֹא תַחֲזוֹר לְעוֹלָמִים. אִם כֵּן,
אֹי לְבָנִים שֶׁגִּרְשׁוּ עִמָּה. אָמַר לי, וְלֹא מִסְפִּיק לָךְ
מָה שֶׁאָמְרוּ כָּל הַחֲבֵרִים? אָמַרְתִּי, הֲרִי שְׁמַעְתִּי
דְּבָרֵיהֶם, שֶׁהָיוּ מֵאַהֲבָה, וְלֹא מִתִּישָׁבִים בְּלִבִּי.

אָמַר, כָּל מָה שֶׁאָמְרוּ הַחֲבֵרִים יָפָה וְנָאָה, אֲבָל
אֹי לְדוֹר כְּשֶׁהָרוּעִים אֵין נִמְצָאִים, וְהֵצֵאן
סוּטִים וְהוֹלְכִים, וְלֹא יוֹדְעִים לְאַיִזָּה מָקוֹם
הוֹלְכִים, לֹא יִמִּינָה וְלֹא שְׁמַאֲלָה. וְדַאי שֶׁפֶּסוּק זֶה
צָרִיךְ לְהַכִּיר, וְכֻלָּם גְּלוּיִים לְאוֹתָם שְׁרוּאִים בְּדֶרֶךְ
הַתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ אֱמֶת.

בֹּא רֵאֵה, בְּכָל הַגְּלוּיּוֹת שֶׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל, לְכָלֵן שֵׁם
זְמַן וְקֶץ, וּבְכָלֵן הָיוּ יִשְׂרָאֵל שָׁבִים לְקִדּוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וּבְתוּלַת יִשְׂרָאֵל הָיְתָה שָׁבָה לְמִקּוּמָה,
בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁגָּזַר עָלֶיהָ. וְעַכְשָׁיו בְּגִלוֹת הָאֲחֵרוֹנָה
הַזֹּאת אֵינוֹ כֵּן, שֶׁהָרִי לֹא לֹא תָשׁוּב כֵּן כְּמוֹ
בְּפַעֲמִים הָאֲחֵרוֹת. וְהַפֶּסוּק הַזֶּה מוֹכִיחַ, שֶׁכָּתוּב
נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. נִפְלָה וְלֹא
אוֹסִיף לְהַקִּימָה לֹא כָּתוּב.

מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁרָגַז עַל הַגְּבִירָה וְזָרַק אוֹתָהּ
מִהִיכְלוֹ לְזִמְנִי יְדוּעַ. כְּשֶׁהָיָה מַגִּיעַ אוֹתוֹ

זמן, מִיד הַגְּבִירָה הִיתָה נִכְנָסֶת וְשָׁבָה לִפְנֵי
הַמֶּלֶךְ, וְכֵן פַּעַם אַחַת וּשְׁתַּיִם וְשֵׁשׁ פַּעַמִּים.
לַפַּעַם הָאַחֲרוֹנָה הִתְרַחֲקָה מֵהִיכַל הַמֶּלֶךְ,
וְהַשְׁלִיךְ אוֹתָהּ הַמֶּלֶךְ מֵהִיכָלוֹ לְזֶמֶן רְחוֹק. אָמַר
הַמֶּלֶךְ, הַפַּעַם הַזֶּה אֵינָה כְּשֶׁאֵר הַפַּעַמִּים שֶׁהִיא
תִּחְזֹר לִפְנֵי כֶּךָ, אֲלֹא אֲנִי אֵלֶיךָ עִם כָּל בְּנֵי הַיִּכְלִי
וְאֶבְקֶשׁ אוֹתָהּ.

כְּשֶׁהִגִּיעַ אֵלֶיהָ, רָאָה אוֹתָהּ שֶׁהִיתָה שׁוֹכֶכֶת
בְּעָפָר. מִי רָאָה אֶת כְּבוֹד הַגְּבִירָה
בְּאוֹתוֹ זֶמֶן וְאֵת בְּקָשׁוֹת הַמֶּלֶךְ כְּנִגְדָּה, עַד
שֶׁהַמֶּלֶךְ אוֹחִז אוֹתָהּ בְּיָדוֹ וּמְקִים אוֹתָהּ, וּמִבִּיא
אוֹתָהּ לְהִיכָלוֹ, וְנִשְׁבַּע לָהּ שֶׁלֹּא יִפְרֹד מִמֶּנָּה
לְעוֹלָמִים וְלֹא יִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ.

כֶּךָ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא – כָּל זֶמֶן שֶׁכְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל
בְּגָלוֹת, כְּשֶׁהִיא מִגִּיעַ הַזֶּמֶן, הִיא בָּאָה
וְחוֹזֶרֶת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. וְעַכְשָׁיו בְּגָלוֹת הַזֶּה לֹא כֶּךָ,
אֲלֹא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יֶאֱחֹז בְּיָדֶיהָ וַיְקִים אוֹתָהּ
וַיִּתְּפִיס עִמָּה וַיְשִׁיב אוֹתָהּ לְהִיכָלוֹ. וּבֹא תִרְאֶה
שֶׁכֶּךָ זֶה, שֶׁהָרִי כְּתוּב נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם, וְעַל
זֶה כְּתוּב (עֲמוֹס ט) בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶת סִכַּת דָּוִיד
הַנִּפְלֵת. הִיא לֹא תוֹסִיף קוּם כְּמוֹ בַּפַּעַמִּים
הָאַחֲרוֹת, אֲבָל אֲנִי אָקִים אוֹתָהּ. וְעַל זֶה כְּתוּב,

ביום ההוא אָקִים אֶת סִכַּת דָּוִיד הַנִּפְלֶת, אָנִי
אָקִים אֶת סִכַּת דָּוִד. מִי זֶה סִכַּת דָּוִד? זֶה בְּתוּלַת
יִשְׂרָאֵל. הַנִּפְלֶת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב נִפְלָה. וְזֶהוּ כְבוֹדָהּ
שֶׁל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְתִשְׁבַּחְתָּהּ, וְזֶה לְמַדְנֹה
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְדַאי דְּבִרְתָּ עַל לְבִי וְהִתְיַשֵּׁב,
וְזֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר. וְזֶה הוֹלֵךְ כְּמוֹ דָּבָר אֶחָד
שֶׁשִּׁמְעָתִי וְשִׁכַּחְתִּי, וְעַכְשָׁו הִרְוַחְתִּי אוֹתוֹ.
שְׁשָׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַכְרִיז עַל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר (ישעיה נב) הַתְּנַעֲרִי
מִעַפָּר קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם. כְּמִי שְׁאוּחֵז בְּיַדִּי חֲבֵרוֹ
וַיֹּאמֶר: הַתְּנַעֲרִי, קוּם! כֵּן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵאחֵז
בָּהּ וַיֹּאמֶר: הַתְּנַעֲרִי, קוּמִי!

אָמַר לוֹ רַבִּי אַחָא, וְכֵן כָּל אוֹתָם בְּנֵי הֵיכַל
הַמֶּלֶךְ פּוֹתְחִים בְּלִשׁוֹן זֶה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב
(שם ט) קוּמִי אוּרִי כִּי בָא אוֹרְךָ, הֲרִי הַמֶּלֶךְ כָּאן,
וְדַאי שָׂאז הוּא הַכְּבוֹד שְׁלָהּ, וְשִׁמְחַת הַכָּל
כְּשֶׁהַמֶּלֶךְ מִתְפַּיֵּס עִמָּהּ. (כְּתוּב (מלכים-א א) וַתָּבֹא בַת שָׁבַע
אֶל הַמֶּלֶךְ הַחֲדָרָה, כְּמוֹ זֶה) בְּכָל אוֹתָן הַפְּעָמִים הִיא בָּאָה
אֶל הַמֶּלֶךְ וְעוֹמְדַת לִפְנָיו. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (מלכים-א א)
וַתָּבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְתַעֲמִד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. אָבֵל
בְּפַעַם הַזֶּה לֹא כֵן, אֲלֹא הַמֶּלֶךְ יֵלֵךְ אֵלֶיהָ וַיִּתְפַּיֵּס

עֲמָה וַיֵּשִׁיב אוֹתָהּ לְהִיכְלוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב הִנֵּה
מִלְכָּךְ יָבֵא לָךְ, וְדַאי, וְלֹא אֶת אֱלִיו. יָבֵא לָךְ,
לְפִיִּס אוֹתָךְ. יָבֵא לָךְ, לְהִקִּים אוֹתָךְ. יָבֵא לָךְ,
לְהַשְׁלִים אוֹתָךְ בְּכֹל. יָבֵא לָךְ, לְהַכְנִים אוֹתָךְ
לְהִיכְלוֹ וּלְהַזְדַּיֵּג עִמָּךְ זִוּוּג עוֹלָמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
וַאֲרַשְׁתִּיךָ לִי בְּאַמוֹנָה.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגַשׁ בָּהֶם רַבִּי אַבָּא. אָמְרוּ,
הֲרִי בַעַל הַחֲכָמָה בָּא, נִקְבֵּל פָּנֵי הַשְּׂכִינָה.
כְּשֶׁקָּרְבוּ אֵלָיו, הִשְׁתַּמֵּט מִהֶאָכַף שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב
עָלָיו, וַיֵּרֶד אֵלֵיהֶם.

פֶּתַח וְאָמַר (שמות יט) וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק
מְאֹד וְגו'. וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר, כָּאֵן נִחְלָקוּ
סִפְרֵי הָרֵאשׁוֹנִים, וְכֻלָּם בְּדִבְרֵי אֶחָד נִתְקַעוּ. יֵשׁ מִי
שֶׁאָמַר, קוֹל הַשֹּׁפָר – שָׁנִים. קוֹל – אֶחָד. הַשֹּׁפָר –
שָׁנִים. וְדִיק זֶה מְשָׁלָא כְּתוּב וַיְהִי הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ
וְחֹזֵק, אֲלֹא קוֹל הַשֹּׁפָר, קוֹל שִׁיּוּצָא מִהַשּׁוֹפָר,
שֶׁוֹדַאי נִקְרָא שּׁוֹפָר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כז) יִתְקַע
בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל, וְזֶהוּ שּׁוֹפָר גָּדוֹל שֶׁבּוּ יוֹצְאִים
הָעֶבְדִּים לְחֵירוֹת עוֹלָמִים, וְהֲרִי פֶרֶשׁוּהָ.

וַיֵּשׁ מִי שֶׁשּׁוֹנָה וּמְדִיק שֶׁהִכֵּל אֶחָד, מְשׁוּם
שְׁכָתוֹב קוֹל הַשֹּׁפָר, הַקּוֹל שֶׁנִּקְרָא שּׁוֹפָר.

וּמַנִּין לָנוּ שְׁנִקְרָא קוּל? מִמָּה שְׁכָתוּב (דברים ה) קוּל
גָּדוֹל וְלֹא יִסֵּף, וְהַקּוּל הַגָּדוֹל הַזֶּה נִקְרָא שׁוּפָר.
וְעַל כֵּן, קוּל הַשֹּׁפָר הוֹלִיךְ כָּתוּב. לֵאמֹן הוֹלִיךְ? אִם
תֹּאמַר לְהַר סִינַי אוֹ לְיִשְׂרָאֵל, אֲזִי יוֹרֵד הָיָה צָרִיךְ
לְהִיּוֹת! אֲלֵא הַתּוֹרָה יִצְאָה מִכָּאן. וּמִהַמָּקוֹם הַזֶּה,
שֶׁהוּא הַכָּלָל שֶׁל כָּל שְׂאֵר הַקּוּלוֹת, נִתְּנָה,
וּכְשִׁיסְתַּכְּלוּ בַּדְּבָרִים, הֵכֵל אֶחָד.

וְלִבֵּן הַלּוּחוֹת הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ רְשׁוּמִים מִהַמָּקוֹם
הַזֶּה, וְזֶהוּ סוּד הַדְּבָר, שְׁכָתוּב (שמות לב)
חֲרוּת עַל הַלְּחֹת. אֵל תִּקְרִי חֲרוּת אֲלֵא חֲרוּת,
חֲרוּת מִמָּשׁ, מָקוֹם שֶׁכָּל הַחֲרוּת תְּלוּיָה בּוֹ. וּבֹא
רְאֵה, אֵינִן לָךְ דְּבָר בַּתּוֹרָה שְׁאוּמְרִים כָּל הַחֲבָרִים
זֶה כֶּךָ וְזֶה כֶּךָ, שְׁלֵא הוֹלִיךְ הֵכֵל לְמָקוֹם אֶחָד
וּמִתְכַּנֵּס לְמַעֲיָן אֶחָד.

הוֹלִיךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאמַר (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלֹּכִים
אֶל הַיָּם, וְכָתוּב הֵכֵל הוֹלִיךְ אֶל מָקוֹם
אֶחָד. וְחֻזַּק מְאֹד – כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינוּ, כָּלִי מִחֻזִּיק
אַרְבָּעִים סָאָה. וְחֻזַּק מְאֹד – שְׁאִין לָךְ דְּבָר בַּתּוֹרָה
חָלָשׁ אוֹ שְׁבוּר, שֶׁכְּשֶׁתִּסְתַּכֵּל וְתִכְיֹר אוֹתוֹ, שְׁלֵא
תִמָּצֵא אוֹתוֹ חֻזַּק כְּפִטְיֵשׁ שֶׁשׁוּבֵר סְלָעִים. וְאִם זֶה
חָלָשׁ – זֶה מְמָד, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה, שְׁכָתוּב (דברים לב)

כי לא דְּבַר רַק הוא, וְאִם רַק הוא – מִכֶּם הוא.
וְעַל זֶה וְחִזַּק מְאֹד.

סדר הלימוד ליום יב אדר [יום 160 בשנה]

כְּתוּב, (שמות יט) מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל.
בְּמָקוֹם הַזֶּה נִכְלְלוּ דְּבָרִים עֲלִיּוֹנִים, הֲרִי
פִּרְשׁוּהָ וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל, בְּקוֹלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה,
בְּאוֹתוֹ קוֹל שְׁאוּחֵז בּוֹ מֹשֶׁה. כָּאֵן יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה,
שֶׁהֲרִי הַפּוֹךְ הִיא, שְׁכָתוּב (שם כ) וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים,
וְכֵאֵן כְּתוּב מֹשֶׁה יְדַבֵּר.

אֱלֹהִים יֵשׁ אוֹמְרִים, מִשּׁוּם שְׁכָתוּב וַיֹּאמְרוּ אֶל
מֹשֶׁה דַּבֵּר אֵתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאֵל יְדַבֵּר
עִמָּנוּ אֱלֹהִים. וְעַל זֶה מֹשֶׁה יְדַבֵּר, וְהָאֱלֹהִים
יַעֲנֶנּוּ. מִשּׁוּם שֶׁלֹּא נִמְצָא דְּבַר בַּתּוֹרָה מִפִּי מֹשֶׁה
לְבַדּוֹ, וְזֶהוּ שְׁבָאָרוּהָ – קִלְלוֹת שְׁבַמְשִׁנָּה תּוֹרָה,
מֹשֶׁה מִפִּי עֲצָמוֹ אָמַר אוֹתָן. מִעֲצָמוֹ לֹא שְׁנִינוּ,
אֶלָּא מִפִּי עֲצָמוֹ. הִלְלוּ מִפִּי הַגְּבוּרָה, וְהִלְלוּ מִפִּי
עֲצָמוֹ, מִפִּי אוֹתוֹ קוֹל שְׁאוּחֵז בּוֹ שֶׁנִּקְרָא כָּךְ.
וְהַדְּבַר יָפֵה.

וּבְסֵפֶר הָאֲגָדָה שֶׁל בֵּית רַב אוֹמְרִים, אֵף עַל גַּב
שְׁתּוֹרָה נֶאֱמָרָה כְּלָה מִפִּי הַגְּבוּרָה – מִפִּי
עֲצָמוֹ שֶׁל מֹשֶׁה כִּמוֹ כֵּן נֶאֱמָרָה. וּמִי הוּא? כִּמוֹ

קָלְלוֹת שְׁבַמְשָׁנָה תוֹרָה. וְאַחַר כֵּךְ נִכְלְלוּ בְּגִבּוֹרָה.
 זֶהוּ שְׁכָתוֹב מֹשֶׁה יִדְבֹּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל.
 מֹשֶׁה יִדְבֹּר – זֶה קוֹלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה. וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ
 בְּקוֹל – זו גִּבּוֹרָה שְׁמוּדָה לְאוֹתוֹ הַקּוֹל. זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל, בְּאוֹתוֹ קוֹל שֶׁל מֹשֶׁה. וְעַכְשָׁו
 מִי שֶׁפָּתַח בְּדִבְרֵי תוֹרָה, (אֲנַחְנוּ נַחֲזִיק תוֹדוֹת לוֹ. אֲמָרוּ נִשְׁב, וּמִי
 שֶׁפָּתַח) יִפְתָּח וַיֹּאמֶר. יֵשְׁבוּ.

פָּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, כְּתוֹב (ויקרא כב) וּבֵת כֹּהֵן כִּי
תִּהְיֶה אֱלֻמָּנָה וּגְרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וְגו'.
אֲשֶׁרִי חִלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִכָּל הָעַמִּים עוֹבְדֵי
עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהָרִי כְּשֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָעוֹלָם, לֹא בָּרָא אוֹתוֹ אֶלָּא בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל, כְּדִי
שִׁיקְבְּלוּ תוֹרָה בְּהַר סִינַי וַיִּטְהָרוּ בְּכָל, וַיִּמָּצְאוּ
צְדִיקִים לְפָנָיו.

בֹּא רֵא, כְּשֶׁהַשָּׁלֹם הָעוֹלָם הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ
שְׁלֹמֶעֱלָה, וְאוֹתוֹ אָדָם נִנְעֵץ בְּאַרְץ, וְרוֹמוֹ
מִגִּיעַ עַד קֶצֶה הַשָּׁמַיִם, רָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַשְׁלִים (לְהוֹצִיא) אֶת הַנִּשְׁמָה הַקָּדוּשָׁה מִמַּעֲלָה
לְמַטָּה, כְּדִי שִׁיתַּאֲחִז וַיִּתְקַשֵּׁר זֶה בְּזֶה. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (בראשית ב) וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָ
מִן הָאָדָמָה וְגו', לִהְיוֹת קָשׁוּר זֶה בְּזֶה, וַיִּמָּצֵא
שָׁלֹם כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וַיִּשְׁלִים וַיִּתְקַן עֲצָמוֹ כֵּךְ.

ומשום כִּךְ בָּרָא אוֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה, לְהִיּוֹת שְׁלָם.
 וּמִתִּי נִקְרָא אָדָם שְׁלָם כִּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה?
 בְּשַׁעַה שְׁמִזְדּוּג עִם בֵּת זוגוֹ בְּאַחֲדוֹת וּבְשִׁמְחָה
 וּבְרָצוֹן, וְיוֹצִיא מִמֶּנּוּ וּמִנִּקְבָּתוֹ בֶּן וּבַת. וְאִזּוֹ הוּא
 אָדָם שְׁלָם כִּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וּמִשְׁלָם הוּא לְמִטָּה,
 כִּמוֹ שֶׁהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְאִזּוֹ נִקְרָא (יִתְקַיֵּם)
 הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן עָלָיו.

ואדם שֶׁלֹא רוֹצֶה לְהִשְׁלָם אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
 לְמִטָּה, טוֹב לוֹ שֶׁלֹא נִבְרָא, שֶׁהָרִי אֵין לוֹ
 כָּלִל חֶלֶק בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. וּכְשִׁיּוֹצֵאת נִשְׁמָתוֹ מִמֶּנּוּ,
 לֹא נֶאֱחָזֶת בּוֹ כָּלִל, שֶׁהָרִי הַקָּטִין אֶת דִּיוֹקָן רַבּוֹנוֹ
 עַד שִׁיתְקַשֵּׁר (שִׁיחֹר) וַיִּתְקַן בְּכָל.

זהו שְׁכָתוֹב (ויקרא כב) וּבֵת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אֱלֻמָּנָה
 וּגְרוּשָׁה וְגו'. וּבֵת כֹּהֵן – זֶה הַנִּשְׁמָה
 הַקָּדוֹשָׁה שֶׁנִּקְרָאת בֵּת הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי פְּרִשּׁוּהָ
 שֶׁהַנִּשְׁמָה הַקָּדוֹשָׁה הִיא מִזְדּוּג שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 וְהַגְּבִירָה יוֹצֵאת. וּמִשּׁוּם כִּךְ, אֵיךְ שֶׁהַגּוֹף שְׁלֹמֶטָה
 הוּא מְזָכָר וּנְקֵבָה, אֵף כִּךְ הַנִּשְׁמָה לְמַעְלָה. כִּי
 תִהְיֶה אֱלֻמָּנָה, מֵאוֹתוֹ הַגּוֹף שֶׁהִזְדַּוְּגָה בּוֹ, וּמֵת.
 וּגְרוּשָׁה, שֶׁגִּרְשָׁה מֵאוֹתוֹ הַחֶלֶק שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקָּדוֹשׁ. וְכָל כִּךְ לָמָּה? מִשּׁוּם שֶׁזָּרַע אֵין לָהּ
 לְהִמָּצָא כִּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה וּלְהִתְקַשֵּׁר בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ.

וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מִי וְשָׁבָה? וְשָׁבָה סֵתָם,
 לְהַתְתֵּקֵן כְּמוֹ מִקֶּדֶם. וְאָז וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ –
 זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּנִעוּרֶיהָ – כְּבָרָא שׁוֹנָה.
 מִלָּחֶם אָבִיהָ תֹאכַל – לְהַתְעַנֵּג בְּעֵנָג שֶׁל הַמֶּלֶךְ.

מִכָּאן וְהִלָּאָה – (שם) וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ. מִי
 הוּא הַזֶּר? אוֹתוֹ שְׁלֹא (כְּבֹד) הֵקִים אֶת הַשֵּׁם
 הַקְדוּשׁ לְמִטָּה וְאֵין לוֹ בּוֹ חֵלֶק. לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ,
 אֵין בּוֹ חֵלֶק מִהֶעֱנָג שְׁלִמְעָלָה שְׁיֵשׁ בּוֹ אֲכִילָה,
 שְׁכָתוּב (שִׁיר ה) אָכְלוּ רַעִים, אֲכִילָה שְׁלִמְעָלָה הִיא
 הֶעֱנָג שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֶעֱנָג הַזֶּה שְׁרוּי
 בַּמָּקוֹם שְׁשְׁרוּי כַּאֲשֶׁר רִיחַ הַקָּרְבָן הִיָּה עוֹלָה.

בֹּא רֵאֶה, בְּשַׁעָה שְׁנִמְצָא מְזוֹן לְמִטָּה, נִמְצָא מְזוֹן
 לְמַעְלָה. לְמֶלֶךְ שֶׁתִּקֵּן אֶת סְעוּדָתוֹ וְלֹא תִקֵּן
 לְעַבְדָּיו. כְּשֶׁתִּקֵּן לְעַבְדָּיו, הוּא אָכַל אֶת סְעוּדָתוֹ,
 וְהֵם אָכְלוּ אֶת סְעוּדָתָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) אֲכִלְתִּי
 יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי – זֶה סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ. אָכְלוּ רַעִים
 שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים – זֶה סְעוּדָתָם מִרִּיחַ הַקָּרְבָן,
 כְּשֶׁרִיחַ הַקָּרְבָן הִיָּה עוֹלָה, וּמִשּׁוֹם כֵּן נִקְרָא רִיחַ
 נִיחֹחַ לֵה'. רִיחַ לְעַבְדָּיו, נִיחֹחַ לֵה'. (מִמָּקוֹם הֶעֱנָג שֶׁל
 הַעֲתִיק נִמְצָא) וְלִכֵּן סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ מִתְעַכְּבֶת, בְּגִלְל
 סְעוּדָתָם שֶׁל עַבְדָּיו. וּמִשּׁוֹם כֵּן יִשְׂרָאֵל מְפָרְנִיסִים

את אביהם שבשמים שנינו. ומסעודת המלך מי אוכל? אלא אותן נשמות הצדיקים.

עוד פתח ואמר (תהלים קלג) **הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.** אשריהם ישראל שלא נתן אותם הקדוש ברוך הוא לגדול או לשליח, אלא ישראל אחוזים בו, והוא אחוז בהם, ומחביבותם קרא להם הקדוש ברוך הוא עבדים, זהו שכתוב (ויקרא כה) **כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם.** אחר כך קרא להם בנים, זהו שכתוב בנים אתם לה' אלהיכם. אחר כך קרא להם אחים, זהו שכתוב למען אחי ורעי וגו'. ומשום שקרא להם אחים, רצה לשים את מדורו בהם ולא יסור מהם, ואז כתוב הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.

והפנוירה הקדושה כך אמר, **הנה מה טוב ומה נעים וגו', כמו שנאמר** (ויקרא כ) **ואיש אשר יקח את אחתו.** ובספרו של רב ייבא סבא, ואיש – זה הקדוש ברוך הוא. אשר יקח את אחתו – זו כנסת ישראל. וכל כך למה? חסד הוא, חסד הוא ודאי, והרי פרשוה. ולכן, הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד – הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל. גם – לרבות ישראל

שְׁלֵמֻטָּה, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, שְׁהָרִי בְּשַׁעָה שְׁכַנְסַת
 יִשְׂרָאֵל (בְּאַחַת הַבְּאֲחָדוֹת) בְּאַחַדוֹת עִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, יִשְׂרָאֵל שְׁלֵמֻטָּה שְׁרוּיִם בְּשִׁמְחָה גַם הֵם עִם
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשּׁוּם כֵּן כָּתוּב גַּם יָחִיד.
 וּבִסְפָרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, גַּם יָחִיד – לְרִבּוֹת
 צְדִיק. בָּהֶ, בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם זְנוּג אֶחָד, וְהַכֹּל
 דָּבָר אֶחָד.

וְשִׁנְיָנוּ בְּפִרְשֵׁת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה'
 אֶחָד, מֵהוּ אֶחָד? זֶה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
 שְׁאַחֲזָה בְּקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 זְנוּג שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה נִקְרָא אֶחָד. בְּמָקוֹם שֶׁהִנְקֵבָה
 שׁוּרָה, אֶחָד נִקְרָא. מָה הַטַּעַם? בְּגִלּוֹל שְׁזָכָר בְּלִי
 נְקֵבָה נִקְרָא חֲצִי גּוֹף, וְחֲצִי אֵינוֹ אֶחָד.
 וּכְשֶׁמִּתְחַבְּרִים כָּאֶחָד שְׁנֵי חֲצָאֵי גּוֹף, נַעֲשִׂים גּוֹף
 אֶחָד, וְאִזּוֹ נִקְרָא אֶחָד.

וְעַכְשָׁיו הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִקְרָא אֶחָד. וְסוּד
 הַדָּבָר – כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוֹת, וְהַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עָלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהַזְנוּג נִפְרַד,
 וְהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לֹא נִמְצָא שָׁלֵם וְלֹא נִקְרָא אֶחָד.
 וּמִתִּי יִקְרָא אֶחָד? בְּשַׁעָה שֶׁהִגְבִּירָה תִּמְצָא עִם
 הַמֶּלֶךְ וַיִּזְדוּגוּ כָּאֶחָד. זֶהוּ שְׁכָתוּב (עובדיה א) וְהִיתָה
 לְה' הַמְּלוּכָה. מִי הַמְּלוּכָה? זֶה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל

שְׁהַמְלָכוֹת קְשׁוּרָה בָּהּ, אָז (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא
יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשָׁמוֹ אֶחָד. וְעַל זֶה, הִנֵּה מָה טוֹב
וּמָה נְעִים שָׁבַת אַחִים גַּם יַחַד.

בַּשְּׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ. מִי שְׁמֶן הַטּוֹב? זֶה שְׁמֶן
מִשְׁחַת קֹדֶשׁ שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מִהֶעֱתִיק
הַקָּדוֹשׁ שְׁנִמְצָא בְּאוֹתוֹ נִהַר עֲלִיּוֹן, שְׁמִינִיק אֶת
הַבָּנִים לְהַדְלִיק מְנוֹרוֹת, וְאוֹתוֹ שְׁמֶן שׁוֹפֵעַ עַל
רֹאשׁ הַמֶּלֶךְ, וּמֵרָאשׁוֹ לְכָבוֹד שֶׁל הַזֶּקֶן הַקָּדוֹשׁ,
וּמִשָּׁם שׁוֹפֵעַ לְכָל אוֹתָם לְבוּשֵׁי כְבוֹד שְׁהַמֶּלֶךְ
מִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שְׁיֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו.
עַל פִּי מְדוּתָיו מִמֶּשׁ, וְאַלּוֹ הֵם כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ
שֶׁהֵשֵׁם הַקָּדוֹשׁ נִמְצָא בָּהֶם.

בֹּא רֵאָה, כָּל הַשֹּׁפֵעַ וְכָל שְׁמִיחַת הָעוֹלָמוֹת לֹא
יֹרְדִים לְבֶרֶךְ אֱלֹא עַל יְדֵי הַכְּתָרִים
הַקָּדוֹשִׁים הַלָּלוּ, שֶׁהֵם שָׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ,
וּמִשּׁוֹם כֵּךְ שְׁיֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו. עַל פִּי מְדוּתָיו
וְדָאִי, כָּמוֹ שְׁנֵאמַר (במדבר ד) עַל פִּי אֶהְרֵן וּבָנָיו
תִּהְיֶה. כֵּךְ עַל פִּי מְדוּתָיו יֹרֵד וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל
הָעוֹלָמוֹת, לְהַמְצִיא בְּרָכוֹת לְכֻלָּם. וּבֹא רֵאָה,
הַשְּׁמֶן הַטּוֹב הַזֶּה אֵינּוּ זָמִין, עַד אוֹתוֹ זָמֵן
שֶׁהַעֲבוּדָה שְׁלֵמָטָה הִיָּתָה עוֹלָה וְנִפְגָּשִׁים זֶה בָּזֶה.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (משלי כז) שְׁמֶן וּקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב. שְׁמֶן

לְמַעַלָּה וּקְטָרֶת לְמִטָּה, אָזִי זֶה שְׁמַחַת הַכֹּל. רַבִּי
 אָחָא וְרַבִּי יְהוּדָה זָקְפוּ יָדַיִם, וְהוּדוּ לְרַבִּי אָבָא.
 רַבִּי אָחָא פָּתַח (בראשית כ) וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל
 אַבְיִמֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה, וְכָתוּב וַיֹּאמֶר
 אֵלָיו הָאֱלֹהִים בַּחֲלֹם גַּם אֲנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בָתָם
 לְבָבְךָ עָשִׂיתָ זֹאת. וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל אַבְיִמֶלֶךְ הַזֶּה,
 מִה שׁוֹנָה בְּאֻמוֹת הָעוֹלָם וַיָּבֹא אֱלֹהִים, וְלִישְׂרָאֵל
 לֹא? (אֵלָּא זֶהוּ סוּד שֶׁל אֱלֹהִים אֲחֵרִים. וַיֵּשׁ לָךְ לְדַעַת שְׁהֶשֶׁם שֶׁל הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא (ישעיה נז) רָם וְנִשָּׂא שֹׁכֵן עַד וְקְדוּשׁ שְׁמוֹ,
 וְהוּא לְבַדּוֹ מֶלֶךְ עַל כָּל מֶה שְׁנִמְצָא, בֵּין לְמַעַלָּה
 בֵּין לְמִטָּה, וְהֵיכַל הַקְדוּשׁ שְׁלוֹ בְּאַמְצַע נִתְקַן,
 וְסָבִיבוּ יֵשׁ שְׁבָעִים כְּתָרִים, וּמֵהֶם נִמְשְׁכוּ שְׁבָעִים
 גְּדוּלִים, וְהִפְקְדוּ עַל שְׁבָעִים עַמֵּי הָעוֹלָם לְהִיּוֹת
 כָּל אֶחָד וָאֶחָד שׁוֹלֵט עַל עַמּוֹ וְעַל אֶרְצוֹ. וְהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן לִישְׂרָאֵל סוּד שֶׁל שְׁמוֹ לָהֶם בְּלִבָּד
 וְהוּא שׁוֹלֵט עַל יִשְׂרָאֵל וִירוּשָׁלַיִם זֶהוּ שְׁכָתוּב
 (דניאל ט') כִּי שְׁמִךְ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמְּךָ. וְאֵין
 לְעַם אֲחֵר חֵלֶק בּוֹ בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁכָתוּב (דברים
 כ"ד) וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְיָ נִקְרָא עָלֶיךָ.
 וְכָתוּב (מִכָּה ד') כִּי כָּל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם
 אֱלֹהֵיוֹ וְגו'. וְכָתוּב (דברים ל"ב) כִּי חֵלֶק יְיָ עַמּוֹ וְגו')
 אֵלָּא כֶּךָ שְׁנִינוּ, כָּל אֱלֹהִים שֶׁל כָּאן, אוֹתוֹ כַּח

גדול שִׁמְמָנָה עֲלֵיהֶם הָיָה, כְּמוֹ כֵּן – וַיָּבֹא אֱלֹהִים
אֶל בְּלָעַם לַיְלָה, אוֹתוֹ כַּחַ שְׂמִפְקָד עָלָיו.

וְאֵם תֹּאמֶר, וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּחֹלָם – כִּי
זֶה וַדָּאִי. גַּם אֲנֹכִי יִדְעֹתִי, לָמָּה כָּאן גַּם?
אֵלָּא שָׁבָא לְרַבּוֹת, שְׂאָף עַל גִּב שְׁלִמְעֵלָה מִמֶּנִּי
יְדוּעַ, גַּם אֲנֹכִי יִדְעֹתִי. וְאַחֲשֹׁף גַּם אֲנֹכִי – גַּם
לְרַבּוֹת – אוֹתָךְ מִחֲטֹי לִי. מִחֲטֹי חֹסֵר אֶל"ף
כְּתוּב. מָה אָמַר? מִשּׁוֹם שְׂחֻטָּא אֵינוֹ עוֹמֵד בְּכַח.

אַתָּא כִּי לְמִדְנֹו, בְּחֻטָּאֵי הָעַם שְׁלִמְטָה נִפְגָּם
לְמַעַלָּה. בְּחֻטָּאֵי הָעַם שְׁלִמְטָה מַעְבָּר
הַגְּדוֹל שְׁלָהֶם שְׁלִמְעֵלָה מִשְׁלִטוֹנֹו. זֶהוּ שְׂכַתּוּב
וְאַחֲשֹׁף גַּם אֲנֹכִי אוֹתָךְ, שְׂאָף עַל גִּב שְׁלִמְעֵלָה
מִמֶּנִּי תָלוֹי הִדְבָּר – גַּם אֲנֹכִי, לְרַבּוֹת לְעַצְמוֹ,
מִחֲטֹי לִי, כְּדִי שֶׁלֹּא יִמָּצְאוּ אֶצְלִי, כְּמוֹ הַמִּחֻט הַזֶּה
הַנְּעוּצָה בַּבֶּשֶׂר, שֶׁלֹּא תִגָּרַם לִי אֶתָּה בְּחֻטָּאָךְ
לְהַעֲבִיר אוֹתִי מִשְׁלִטוֹנִי וַיִּקְוְצוּ בִּי, שֶׁלֹּא תִקָּץ
אוֹתִי בְּמִחֻטָּךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כ) וְאִקָּץ בָּם, כְּמוֹ
הַקּוֹצִים הַלָּלוּ שֶׁנְּעוּצִים בַּבֶּשֶׂר. מָה מִשְׁמִיעַ?
מִשְׁמִיעַ שֶׁבְּחֻטָּאֵי בְּנֵי אָדָם נַעֲשִׂים פְּגָמִים
לְמַעַלָּה. מָה הוּא? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג)
וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם.

וַעֲלֵ כֵּן נִקְרַב קֶרְבֵּן, אֵיזָה קֶרְבֵּן? זֶה שְׁאִמְרָנוּ
שְׁכַתּוֹב, וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם. שְׁהָרִי
הַחֲטָא גֹוֶרֶם פְּרוּד בְּחֲטָאוֹ. הַקֶּרְבֵּן מִקְרַב אֶת
הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה
אַחֶר. בָּאוּ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יְהוּדָה וְהוֹדוּ לוֹ
לְרַבִּי אֲחָא.

פֶּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת ה'
בְּשִׁמְחָה וְגו'. עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה, כֹּף
לְמַדְנִי, שְׁכָל עֲבוֹדָה שְׁצָרִיךְ אָדָם לַעֲבֹד אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, צָרִיךְ בְּשִׁמְחָה וּבְרִצּוֹן הַלֵּב,
כִּדִּי שֶׁתִּמָּצֵא עֲבוֹדָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת. וְאִם תִּמָּר
שֶׁעֲבוֹדַת הַקֶּרְבֵּן כֹּף הִיא – אֵי אִפְשָׁר! שְׁהָרִי אוֹתוֹ
אָדָם שֶׁעָבַר עַל מִצְוֹת רַבּוֹנוֹ וְעַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה
וְשָׁב לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ, בְּאֵיזָה פָּנִים יַעֲמֹד לִפְנָיו? הָרִי
וְדָאֵי בְּרוּחַ שְׁבוּרָה, בְּרוּחַ עֲצוּבָה, אֵיפֹה
הַשְׁמִיחָה? אֵיפֹה הִרְנָנָה?

אַלְא שֵׁם שְׁנִינִי, אוֹתוֹ אָדָם שְׁחוּטָא לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ
וְעָבַר עַל מִצְוֹתָיו, וּבָא לְהַקְרִיב קֶרְבֵּן
וּלְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ בְּרוּחַ שְׁבוּרָה, צָרִיךְ לְהִמָּצֵא
בְּרוּחַ עֲצוּבָה. וְאִם הוּא בּוֹכָה, זֶה יָפָה מִהַכֹּל.
הָרִי שְׁמִיחָה וְהָרִי רִנָּה אֵין נִמְצָאִים. אֲלֹא בְּמָה
מִתְתַּקֵּן? בְּאוֹתָם כֹּהֲנִים וְלוֹוִים, שְׁהָרִי הֵם

משלימים שמחה ורננה בשבילו. השמחה מתקיימת בכהן, משום שהוא תמיד רחוק מן הדין, והכהנים צריכים תמיד להמציא בפנים מאירות, שמחים יותר מכל העם, שהרי הכתר שלו גורם הרננה בלויים, וכך זה, שהרי הלויים נמצאים תמיד על השיר, כמו שבארנו.

ואלו עומדים עליו, ובהם נשלמת העבודה לקדוש ברוך הוא. הכהן עומד עליו ומכון דברים בשמחה ובכרון, ליחד את השם הקדוש כראוי, והלויים בשיר. אז כתוב, דעו כי ה' הוא אלהים. זהו קרבן לקרב רחמים לדין, והכל מתבשר.

עכשו שלא נמצא קרבן, מי שחוטא לפני רבונו ושב אליו, ודאי במרירות הנפש, בעצב, בבכיה, ברוח שבורה, איך מקים שמחה ורננה? הרי אין הם נמצאים אצלו? אלא כך פרשוה, שתשבחות רבונו ושמחת התורה ורננות התורה, זוהי שמחה ורננה. והרי שנינו, ולא מתוך עצבות וכו', שלא יעמד אדם לפני רבונו בעצבות, והרי לא יכול, אז מה תקנתו?

אלא סוד הדבר, הרי שנינו, לעולם יכנס אדם שעור שני פתחים וכו', ויתפלל תפלתו.

זֶהוּ שְׁכָתוּב (משלי ח) לְשֹׁמֵר מְזוּזוֹת פֶּתְחֵי. הַחֲשֵׁבֶת
 שְׁנֵי פֶתְחִים? אֵלָא אָמַר, שְׁעוֹר שְׁנֵי פֶתְחִים. כָּאן
 רָמַז לְמָה שְׁאָמַר דָּוִד (תהלים כד), שָׂאוּ שְׁעָרִים
 רֹאשֵׁיכֶם. הֵם מְעוֹן וּמִכּוֹן, שֶׁהֵם לִפְנֵי וּלְפָנִים.
 רֹאשִׁית הַדְּרָגוֹת – חֶסֶד וּפֶחֶד, וְהֵם הַפֶּתְחִים שֶׁל
 הָעוֹלָם. עַל כֵּן צָרִיךְ אָדָם לְהִתְכּוֹן בַּתְּפִלָּתוֹ כְּנֶגֶד
 קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, וְיִתְפַּלֵּל
 תְּפִלָּתוֹ, וְאֵלֶּה הֵם שְׁעוֹר שְׁנֵי פֶתְחִים, שְׁנֵי כְּתָרִים.

וַיֵּשׁ שְׁשׁוּנָה כַּךְ: שְׁמִיחָה זֹו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
 וּשְׁמִיחָה הָרִי פֶרְשׁוּהָ, כְּכָתוּב (ישעיה נה) כִּי
 בְּשִׁמְחָה תֵצֵאוּ וְגו'. וְעֵתִידִים יִשְׂרָאֵל לָצֵאת
 מִהַגְלוֹת בְּשִׁמְחָה הַזֹּו, וּמִי זֹו? כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
 וְלָכֵן עָבְדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ויקרא טז)
 בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ, וְהָכֵל אֶחָד.

בְּאוֹ לִפְנֵי בְרִנָּה – זֹו הַשְּׁלֵמוֹת שְׁלָה. שֶׁל
 שְׁמִיחָה בָּלֵב, וּרְנָנָה בִּפֶּה. וְזוּהִי שְׁלֵמוֹת
 יִתְרָה. וְהַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַשְּׁמִיחָה הַזֹּו הָרִי יְדוּעָה
 וְנוֹדַעַת, וְזוּהוּ הַתְּקוּן שֶׁל הָאָדָם לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ, וְאִז
 – דָּעוּ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים. וְהָכֵל בָּא בְּדָבָר אֶחָד,
 שְׁצָרִיךְ אַחֵר כַּךְ לִיחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כְּרָאוּי
 וְלִקְשֹׁר זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת הָכֵל אֶחָד, וְזוּהִי עֲבוֹדַת

הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמְרוּ לוֹ רַבִּי אֲחָא וְרַבִּי אָבָא,
וַדָּאי כֵּךְ הוּא.

אֲשֵׁרִי חִלְקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
וַיּוֹדְעִים דְּרָכֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

קָמוּ וְהִלְכוּ אַחֲרֵי רַבִּי אָבָא שְׁלֹשָׁה מִיָּלִין.

פֶּתַח רַבִּי אָבָא וְאָמַר (תהלים ה) וַאֲנִי בֶּרֶב חֲסִדֶּךָ
אָבוֹא בֵּיתְךָ. כֵּךְ פִּרְשׁוּהָ, שְׁלֹא צָרִיךְ אָדָם
לְהַכְנִס לְבֵית הַכְּנָסֶת אֲלָא אִם נִמְלֵךְ בְּרֵאשׁוֹנָה
בְּאַבְרָהָם וַיִּצְחָק וַיַּעֲקֹב, מִשּׁוּם שֶׁהֵם תִּקְנוּ אֶת
הַתְּפִלָּה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַאֲנִי
בֶּרֶב חֲסִדֶּךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ. אָבוֹא בֵּיתְךָ – זֶה
אַבְרָהָם. אֲשַׁתְּחֹוה אֶל הַיָּכֹל קֹדֶשְׁךָ – זֶה יִצְחָק.
בִּירְאָתְךָ – זֶה יַעֲקֹב. (וַאֲנִי בֶּרֶב חֲסִדֶּךָ – זֶה יַעֲקֹב. אֲשַׁתְּחֹוה אֶל
הַיָּכֹל קֹדֶשְׁךָ – זֶה יִצְחָק) וְצָרִיךְ לְהַכְלִיל בַּתְּחִלָּה, וַיְכַנֵּס
לְבֵית הַכְּנָסֶת וַיִּתְּפִלֵּל תְּפִלָּתוֹ. אִזְ כָּתוּב (ישעיה מט)
וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְּפָאֵר.

אִם עָלָה קָרְבָּנוּ מִן הַבֶּקָר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָה
שׁוֹנָה מִן הַבֶּקָר לְעוֹלָה וּמִן הַצֹּאן לְעוֹלָה
וּמִן הָעוֹף לְעוֹלָה? אִם הֵכֵל אֶחָד, מִפְּנֵי מָה
שׁוֹנִים זֶה מִזֶּה, שֶׁהָרִי מֵהַכֹּל נַעֲשֶׂה דָבָר אֶחָד?
אֲלָא מִי שֶׁהִשְׁגִּיחַ יָדוֹ אֶת זֶה – מִקָּרִיב מִן הַבֶּקָר,

וְאִם לֹא יָכוֹל – אֶז מִן הַצֶּאֱן, וְאִם לֹא יָכוֹל – אֶז מִן הָעוֹף, שֶׁהָרִי כָּתוּב (ויקרא יד) וְאִם דֵּל הוּא וְאִין יָדוּ מִשְׁגָּת, שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵין מִטְרִיחַ עַל הָאָדָם יוֹתֵר בְּדָבָר שֶׁלֹּא יָכוֹל.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּמוֹ שֶׁהָיָה הַחֲטָא – כֶּךָ הָיָה מִקְרִיב. עֲשִׂיר, שֶׁלְּבוּ גַם בּוֹ לִפְעָמִים, הָיָה מִקְרִיב שׁוֹר, מִשּׁוּם שֶׁלְּבוּ חוֹשֵׁב יוֹתֵר לַחֲטָא לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ. הַבִּינּוֹנִי מִקְרִיב מִן הַצֶּאֱן, מִשּׁוּם שֶׁרְצוֹנוֹ אֵינוֹ גַם בּוֹ כֶּךָ לַחֲטָא. הָעֲנִי שֶׁלְּבוּ לֹא גַם בּוֹ, רְצוֹנוֹ נִמּוּךְ מִהַכֹּל, מִקְרִיב מֵאוֹתוֹ הַקֵּל מִהַכֹּל. וְנוֹדְעוֹ הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁלָּהֶם לְכֻלָּם, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד לְבָדָם, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵּן דִּינוֹ שֶׁל כֹּל אֶחָד וְאֶחָד בְּמִשְׁקַל יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאַל אֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן אָבִיו, אָמַר לוֹ, הָרִי שָׁנִינוּ שֶׁעַל שְׁלֹשָׁה חֲטָאֵי הָעוֹלָם הָרָעַב בָּא לָעוֹלָם, וְכֹל הַחֲטָאִים אֵינָם נִמְצָאִים אֶלָּא רַק בְּעֵשִׂירִים, מִשּׁוּם שֶׁלָּבָם גַם בָּהֶם, וְלֹא נִמְצָאִים בְּעֲנִיִּים. מָה הַדִּין? שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַהֲרֹג אֶת הָעֲנִיִּים וַיַּעֲמִיד אֶת הָעֵשִׂירִים?! שֶׁהָרִי מַעֲכָשׁוּ יוֹסִיפוּ לַחֲטָא לִפְנֵינוּ! אָמַר לוֹ, יָפָה שְׁאַלְתָּ, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, כְּשֶׁרוֹצֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַפְרֹעַ מִהַרְשָׁעִים

וּלְאַבְדָם מִן הָעוֹלָם, אֲזִי נוֹתֵן לָהֶם שְׁלוֹם
וּמִשְׁלִים לָהֶם בְּכָל.

אב"ל בא וּרְאָה שְׁכָל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא נִמְצְאִים
קְרוֹבִים לַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, כִּכְלִים הִלְלוּ שֶׁהוּא
מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, וּמִי הֵם? (תהלים נה) לֵב נִשְׁבֵּר
וְנִדְכָּה. (ישעיה נז) וְאֵת דִּכָּא וְשִׁפְל רֹוח. אֵלֹהִים הֵם כְּלִי
הַמֶּלֶךְ. וְכִשְׁנִמְצְאָת בַּצֵּרֶת בְּעוֹלָם וְהִרְעֵב וְהִדִּין
מִתְחַזְּקִים עַל הָעֲנִיִּים, אֲזִי בּוֹכִים וְגוֹעִים לִפְנֵי
הַמֶּלֶךְ, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִקְרֵב אוֹתָם יוֹתֵר
מִהַכֵּל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים כב) כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שָׁקַץ
עֲנוֹת עֲנִי. וְאֵז הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פּוֹקֵד עַל מֶה בֹּא
הִרְעֵב לְעוֹלָם. אוֹי לְאוֹתָם הִרְשָׁעִים שֶׁגָּרְמוּ לָזֶה.

בְּשֵׁמֶת עוֹרֵר הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁגִּיחַ בְּעוֹלָם עַל קוֹלוֹת
הָעֲנִיִּים, הִרְחֵמָן יִצְלִינוּ מֵהֶם
וּמַעֲלָבוֹנָם, אֵז כָּתוּב (שמות כב) שְׁמוֹעַ אֶשְׁמַע
צִעֲקָתוֹ. שְׁמוֹעַ אֶשְׁמַע – שְׁתִּי פְעָמִים, אַחַת
לְהַשְׁגִּיחַ עַל קוֹלָם, וְאַחַת לְהַפְרֵעַ מֵאוֹתָם
שֶׁגּוֹרְמִים לָהֶם אֵת זֶה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְשִׁמְעָתִי כִּי
חֲנוּן אָנִי וְחָרָה אַפִּי וְגו'. וְלִכֵּן בְּשַׁעָה שֶׁרַעֲב
נִמְצָא בְּעוֹלָם, אוֹי לְאוֹתָם הָעֲשִׁירִים הִרְשָׁעִים,
מִשּׁוּם קוֹלָם שֶׁל הָעֲנִיִּים לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בא וְרָאָה שְׁאוֹתוֹ קֶרְבֵּן שֶׁל הָעָנִי קֵל מֵהַכֹּל, מְשׁוּם שֶׁלְבוּ שָׁבוּר, וְאַף עַל גֵּב שֶׁחֹשֵׁב לַחֲטָא, זֶה עוֹבֵר מִמֶּנּוּ, שֶׁהָרִי דִי לוֹ בְּצַעְרוֹ וְשֶׁל אֲנָשִׁי בֵּיתוֹ. וְלִכֵּן כָּל קֶרְבֵּן וְקֶרְבֵּן, כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבִדּוֹ, כָּלֵם יְדוּעִים אֶצֶל הַכֹּהֵן.

מַעֲשֵׂה בְּאוֹתוֹ עָשִׂיר שֶׁהַקְּרִיב לִפְנֵי הַכֹּהֵן שְׁנֵי יוֹנִים. כְּשֶׁרָאָה אוֹתוֹ הַכֹּהֵן, אָמַר לוֹ, הַקֶּרְבֵּן הַזֶּה אֵינוֹ שֶׁלְךָ. הֵלֶךְ לְבֵיתוֹ וְהָיָה עָצוּב. אָמְרוּ לוֹ אֲחָיו, לָמָּה אַתָּה עָצוּב? אָמַר לָהֶם, שֶׁהַכֹּהֵן לֹא הַקְּרִיב אֶת קֶרְבָּנִי. אָמְרוּ לוֹ, וּמָה הוּא? אָמַר לָהֶם, שְׁנֵי יוֹנִים. אָמְרוּ לוֹ, וְהָרִי זֶה שֶׁל עָנִי, וְלֹא שֶׁלְךָ! שֶׁהָרִי כָּתוּב, וְאִם דֵּל הוּא וְאִין יָדוֹ מִשְׁנֵת וְגו', אֵלֹא הַקֶּרֶב קֶרְבָּנְךָ. אָמַר לָהֶם, וּמָה הוּא? אָמְרוּ לוֹ, שׂוֹר אֶחָד.

אָמַר לָהֶם, וּמָה כָּל כֶּךָ חֲמוּרָה מִחֲשֶׁבֶת הַחֲטָא? נִדְרָתִי שְׁלֹא אֶעֱלֶה עַל לְבִי מִחֲשֶׁבֶת חֲטָא. מִשֶּׁם וְהִלָּאָה מָה עָשָׂה? כָּל יוֹם הִתְעַסֵּק בְּסַחֲוֹרָה, וּבִלְיָלָה הָיָה יָשֵׁן. כְּשֶׁהִתְעוֹרֵר, הָיָה קוֹרֵא לְאֲחָיו, וְלִמְדוֹ אוֹתוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה, וְהָיָה לוֹמֵד עַד שִׁיעֲלָה הַיּוֹם, וְנִמְצָא שֶׁלְמַד תּוֹרָה, וְהָיוּ קוֹרְאִים לוֹ יְהוּדָה הָאֲחֵר. יוֹם אֶחָד פָּגַשׁ בּוֹ רַבִּי יִיסָא סָבָא, וְהָיָה מְפָרִישׁ נִכְסָיו, חֲצִי לַעֲנִיִּים וְחֲצִי לְסַחֲוֹרָה

עַל הַיָּם עִם אוֹתָם אֲנָשִׁים שְׁפוֹרְשִׁים לַיָּמִים, וְהָיָה
יוֹשֵׁב וְלוֹמַד תּוֹרָה.

פֶּתַח וְאָמַר (שמואל-א טו) וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל הַקִּינִי.
מִי הוּא הַקִּינִי? אֵלּוּ בְנֵי יִתְרוֹ, חָמִיו שֶׁל
מֹשֶׁה, שֶׁעָשׂוּ קֵץ בַּמִּדְבָּר כְּמוֹ הַדְּרוֹר הַזֶּה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים פב) וַדְּרוֹר קֵץ לָהּ, כְּדֵי לְלַמֵּד תּוֹרָה.
שְׁתוּרָה לֹא צָרִיכָה תַּפְנוּקִים וְלֹא סְחוּרָה, אֲלֵא
לַעֲמֹל בָּהּ יוֹמָם וְלַיְלָה. מִשּׁוֹם כֵּךְ נִסְעוּ לַמִּדְבָּר
מִהָעֶנֶג שֶׁל יְרִיחוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שופטים א) וּבְנֵי קִינִי
חָתָן מֹשֶׁה עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים וְגו'.

וְאַתָּה עָשִׂיתָ חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מִשּׁוֹם
שֶׁנֶּתַן לְמֹשֶׁה לְהַנּוֹת בְּבִיתוֹ, וּמֹשֶׁה הָיָה
כָּלֵל שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְעוֹד, מִשּׁוֹם שֶׁלָּמַד פְּרָשָׁה
אַחַת יוֹתֵר בַּתּוֹרָה, וּבָזָה עָשָׂה חֶסֶד עִם יִשְׂרָאֵל.

לָמָּה בָּא הַדְּבָר הַזֶּה כָּאֵן בַּמִּלְחָמָה עִמָּלֶק? אֲלֵא
אָמַר שָׂאוּל, כְּשִׁיצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
מִכָּל שָׂאֵר אֲמוֹת הָעוֹלָם לֹא הָיָה מִי שִׁיזְדוּג עִם
יִשְׂרָאֵל לְקַטְרֵג לָהֶם, אֲלֵא רַק עִמָּלֶק, וְהוּא עָשָׂה
רַע לְיִשְׂרָאֵל וְעָרַךְ בָּהֶם קָרֵב, וְאַתָּה הַקֹּדֶמֶת לָהֶם
שְׁלוֹם וְעָשִׂיתָ חֶסֶד עִם כָּלֶם, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ אֵין אַתָּה
כְּדַאי לְהִתְחַבֵּר עִמָּהֶם.

וְלֹא עוד, אֵלָא מַה כָּתוּב בִּיתְרוֹ? (שמות יח) וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה עִלָּה וּזְבָחִים לֵאלֹהִים, שֶׁהוּא הַקָּרִיב קָרְבֵּן לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבֹא לְהַתְגַּיֵּר. מַה זֶה אוֹמֵר? שֶׁקָּרְבָנוּ חָשׁוּב לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא הַקָּרִיב קָרְבֵּן לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּתוּב וַיִּבֹא אֶהְרֹן וְכָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל לֶחֶם עִם חֹתֵן מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים. לִפְנֵי הָאֱלֹהִים דְּוָקָא. מִכָּאן לְמַדְנּוּ, שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּקְרִיב קָרְבֵּן בְּרִצּוֹן הַלֵּב, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַדְמֵן לְעֲמָתוֹ.

בֹּא רֵאֵה, קָרְבֵּן הָעֲנִי חָשׁוּב לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהָרִי הוּא הַקָּרִיב שְׁנֵי קָרְבָנוֹת לִפְנֵינוּ, אֶחָד חֵלְבוֹ וְדָמוֹ, וְאֶחָד אוֹתוֹ שֶׁהַקָּרִיב. שֶׁהָרִי אֵין לוֹ לֶאֱכֹל, וְהוּא הֵבִיא קָרְבֵּן. קָרְבֵּן הָעֲנִי קֵל מֵהַכֹּל – שְׁנֵי תוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בָנֵי יוֹנָה, וְאִם לֹא – מַעֲט קָמַח, וּמִתְכַּפֵּר בּוֹ, וּבִאוֹתָהּ שְׁעָה מִכְרִיזִים וְאוֹמְרִים: כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנוֹת עָנִי. כָּל כֶּף לְמָה? כִּי קָרְבֵּן הָעֲנִי עֲדִיף מֵהַכֹּל, שֶׁהָרִי הוּא גֹרֵם לִי לֵהִיּוֹת בְּגוֹרְלוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא גֹרֵם לִי לֵהִיּוֹת בַּחֲלָק שֶׁל הַתּוֹרָה. מִשּׁוֹם כֶּף חֲלָקָתִי כָּל נִכְסֵי (חֲלָקָתִי נִכְסֵי, חֲצִי) לְעֲנִיִּים, שֶׁהָרִי הֵם גִּרְמוֹ לִי כָּל זֶה.

כְּמוֹ שֶׁהֶעֱנִי הִרְתִּיתָ חֲלָבוֹ וְדָמוֹ, כֶּךָ אוֹתוֹ הֶקְמַח מִרְתִּיחִים בְּשֶׁמֶן מִשְׁחָה. וְכֶךָ לְמַדְנוּ, שְׂאֵפְלוּ כָּל אָדָם מִקָּרִיב אֶת הַמִּנְחָה הַזֹּאת עַל הַמִּחְבֵּת וּמִנְחַת מִרְחָשֶׁת, מִשּׁוּם שֶׁכְּמוֹ שֶׁהִחָטָא הִרְתִּיתָ אֶת חֲלָבוֹ וְדָמוֹ בְּאֵשׁ הַיֵּצֶר הָרָע וְכָל אִיבָרָיו רָתְחוּ בְּאֵשׁ – כֶּךָ הִקְרַבְתָּ הַזֶּה כְּמוֹ כֵּן מִמֶּשׁ, וְעַקֵּר הִקְרַבְתָּ כְּמוֹ הַחָטָא, וְלִהְיוֹת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצוֹן לָבוֹ וְרוּחוֹ וְנִפְשׁוֹ, שֶׁזֶה חֲבִיב מֵהַכָּל לִפְנֵינוּ.

אֲשֶׁרִי חֲלָקְסָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים שְׂמִקְרִיבִים בְּכָל יוֹם יוֹם אֶת הִקְרַבְתָּ הַזֶּה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמָה הוּא? עֲצָמָם וְנִפְשָׁם שְׂמִקְרִיבִים לִפְנֵינוּ. וְאֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת אֶת הִקְרַבְתָּ הַזֶּה (מִמֶּשׁ), וְזֶה רוֹצֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְעַם כָּל זֶה, קָרַבְתָּ שֶׁל הַכָּל (מִמֶּשׁ) עֲדִיף, כְּדֵי שִׁיתְּבָרְכוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קלה) בְּרוּךְ ה' מִצִּיּוֹן שֶׁכֵּן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ. וְכִי מִצִּיּוֹן הוּא בְּרוּךְ? וְהִרִי מִהֲנִהר הָעֶמֶק הָעֲלִיּוֹן הוּא בְּרוּךְ! אֲלֹא בְּרוּךְ ה', כְּשֶׁמֵּאִירָה הַלְבָּנָה מֵאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ וּמִתְקַרְבִּים זֶה לָזוֹ, וְלֹא מוֹסֵר הָאוֹר הַזֶּה מִזֶּה. וְלִפְעָמִים שֶׁהַלְבָּנָה נִקְרָאת בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שֶׁהוּא נִקְרָא

יְהוָה, כִּךְ הִיא נִקְרֶאת יְהוָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית יט) וְה' הִמָּטִיר עַל סֹדֶם וְעַל עֲמֹרָה גִפְרִית וְאֵשׁ מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם. וְלֹא זֶה לְבִדּוֹ, אֲלֵא אֶפְלוּ שְׁלִיחַ אֶחָד לַפְעָמִים (מִמֶּשׁ) נִקְרָא בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ.

דְּבַר אַחֵר בְּרוּךְ ה' מְצִיּוֹן – מֵאִיזָה מְקוֹם נוֹדַע הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא בְּרוּךְ? חֲזַר וְאָמַר מְצִיּוֹן, מִמְּקוֹם שֶׁל צִיּוֹן נוֹדַע שֶׁהוּא בְּרוּךְ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁכָּתוּב (תהלים קלד) כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה וְגו'. אָמַר לוֹ רַבִּי יִיסָא, אֲשֶׁרִי חֲלָקְךָ שְׁזָכִיתָ לְכָל זֶה. אֲשֶׁרִי אוֹתָם שְׁעוֹסָקִים בַּתּוֹרָה. שְׁכָל מִי שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה כְּאִלוֹ אוֹחֵז בַּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם.

אַם זָבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רִקִּיעַ בַּתּוֹךְ הַמַּיִם וְגו'. בֹּא רְאֵה, בְּשַׁעַה שֶׁבָּרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם – בָּרָא שְׁבַעַה רִקִּיעִים לְמַעְלָה, בָּרָא שְׁבַע אֲרָצוֹת לְמַטָּה, שְׁבַעַה יָמִים, שְׁבַעַה נְהָרוֹת, שְׁבַעַה יָמִים, שְׁבַעַה שָׁבוּעוֹת, שְׁבַע שָׁנִים, שְׁבַע פְּעָמִים. שְׁבַעַה אֲלֵפֵי שָׁנִים יִהְיֶה הָעוֹלָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּשְׁבִיעֵי שֶׁל הַכֹּל.

שְׁבַעַה שְׁחָקִים (רְקִיעִים) לְמַעְלָה, וּבְכָל אֶחָד וְאֶחָד
כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת וְשִׁמְשִׁים וְשִׁמְשֻׁמִּים
בְּכָל רְקִיעַ וְרְקִיעַ. וּבְכָל מְאָלוֹ, מְרַכְבוֹת אֱלוֹ עַל
אֱלוֹ, לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת רַבּוֹנָם, וּבְכָל
הָרְקִיעִים יֵשׁ מְרַכְבוֹת וְשִׁמְשִׁים מְשֻׁנִּים זֶה מִזֶּה
אֱלוֹ עַל אֱלוֹ, מֵהֶם בְּשֵׁשׁ כְּנָפִים, וּמֵהֶם בְּאַרְבַּע
כְּנָפִים. מֵהֶם בְּאַרְבַּע פָּנִים, וּמֵהֶם בְּשֵׁתֵי פָנִים,
וּמֵהֶם בְּאַחַת. מֵהֶם אֵשׁ לוֹהֵט, וּמֵהֶם מַיִם. מֵהֶם
רוּחַ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים קד) עוֹשֶׂה מְלָאכָיו רוּחוֹת
מְשֻׁרְתָיו אֵשׁ לֵהט.

וְכָל הָרְקִיעִים אֱלוֹ עַל אֱלוֹ כְּגִלְדֵי בְּצָלִים, אֱלוֹ
לְמַטָּה וְאֱלוֹ לְמַעְלָה. וְכָל רְקִיעַ וְרְקִיעַ הוֹלֵךְ
וְרוֹעֵשׁ מֵאִמַּת רַבּוֹנָם. עַל פִּי נוֹסְעִים, וְעַל פִּי
עוֹמְדִים. וּמַעַל לְכָל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנוּשָׂא
הַכֹּל בְּחִילוֹ וְתַקְפוֹ. כְּמוֹ כֵּן שְׁבַע אֲרָצוֹת לְמַטָּה,
וְכָל בִּישׁוּב, פָּרַט שְׁאֵלָה עֲלִיוֹנִים וְאֵלָה
תַּחְתּוֹנִים. וְאַרְץ יִשְׂרָאֵל עֲלִיוֹנָה מֵהַכֹּל, וִירוּשָׁלַיִם
עֲלִיוֹנָה מְכָל יִשׁוּב.

וְחִבְרִינוֹ יוֹשְׁבֵי הָדְרוֹם רְאוּ בְּסִפְרֵי הַקְדָּמוֹנִים
וּבְסִפְרוֹ שֶׁל אָדָם, שֶׁכֶּךָ מְחַלְקִים כָּל
הָאֲרָצוֹת הָלָלוּ, שֶׁכָּל נִמְצָאִים לְמַטָּה כְּמוֹ אוֹתָם
הָרְקִיעִים שְׁלֹמַעְלָה, אֱלוֹ עַל אֱלוֹ וְאֱלוֹ עַל אֱלוֹ,

וּבֵין כָּל אֶרֶץ וְאֶרֶץ רְקִיעַ מִפְּרִיד בֵּין זֶה לָזֶה, וְלִכְן
כָּל הָאֲרָצוֹת מִפְּרָשׁוֹת בְּשִׁמוֹת, וּבִינֵיהֶן גֵּן עֵדֶן
וְגִיְהֵנָם, וַיֵּשׁ בֵּינֵיהֶן בְּרִיּוֹת מְשֻׁנוֹת אֱלֹהֵי מַאֲלוֹ,
כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה, מֵהֶן בְּשִׁתֵּי פָנִים וּמֵהֶן בְּאַרְבַּע
וּמֵהֶן בְּאַחַת, וּמִרְאָה שֶׁל אֱלֹהֵי אֵינוֹ כְּאֵלָה.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יֵצְאוּ מֵאָדָם,
(אֵינוֹ כָּךְ, שְׁלֹא) וְכִי יֵרֵד אָדָם הָרָאשׁוֹן לְכָל
הָאֲרָצוֹת וְהוֹלִיד בָּנִים? וְכַמָּה נָשִׁים הָיוּ לוֹ?
אֵלָּא אָדָם לֹא נִמְצָא אֵלָּא בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה
מִכָּלָם, שֶׁנִּקְרָא תֵּבֵל, כְּמוֹ שְׁאַמְרָנוּ, שְׁכַתוֹב (מִשְׁלִי
ח) (מִשְׁחָקָת בְּתֵבֵל אֶרֶץ) וַיֵּצֵאוּ לְתֵבֵל אֶרֶצוֹ. וְהַתֵּבֵל הַזֶּה
אֲחוּזָה בְּרְקִיעַ שְׁלִמְעֵלָה וְנֶאֱחָזֶת בְּשֵׁם הָעֲלִיּוֹן.
זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֹדֶק.
בְּצֹדֶק וְדָאִי. מִשּׁוֹם כָּךְ בָּנָיו שֶׁל אָדָם נִמְצְאִים
בְּאֶרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרָאת תֵּבֵל. וְהֵם עֲלִיּוֹנִים
עַל הַכָּל, כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה.

מִדָּה הַטַּעַם? כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה לְכָל הָרְקִיעִים יֵשׁ
רְקִיעַ עֲלִיּוֹן מִכָּלָם, וְלִמְעֵלָה נִמְצָא כְּסֹא
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כְּמִרְאָה אֵבָן
סִפִּיר דְּמוּת כְּסֵא וְעַל דְּמוּת הַכְּסֵא דְּמוּת כְּמִרְאָה
אָדָם עָלָיו מְלִמְעֵלָה. אֵף כֵּאֵן בְּתֵבֵל הַזֹּאת נִמְצָא

הַמֶּלֶךְ שֶׁל הַכֹּל, וּמִיָּהוּ? אָדָם, מֶה שֶׁלֹּא נִמְצָא
בְּכָל הַתַּחְתּוֹנִים.

וְאוֹתָם תַּחְתּוֹנִים מַאיִפָּה בָּאוּ? אֵלָּא מִהָאֲדָמָה
(מַעֲשֵׂן) שֶׁל הָאָרֶץ וְהַסִּיּוּעַ שֶׁל הָרָקִיעַ
שֶׁלֹּמַעֲלָה, יוֹצְאִים בְּרִיּוֹת מִשְׁנוֹת אֵלּוּ מֵאֵלּוּ, מִהֶם
בְּלִבּוֹשִׁים, מִהֶם בְּקַלְפוֹת, כְּתוּלָעִים הִלְלוּ
שְׁנִמְצָאוֹת בָּאָרֶץ, מִהֵן בְּקַלְפוֹת אֲדָמוֹת, שְׁחוּרוֹת
וּלְבָנוֹת, וּמִהֵן מְכָל הַגִּגִּנִּים. כֹּךְ כָּל הַבְּרִיּוֹת כְּמוֹ
כֵּן, וְלֹא נִמְצָאִים בְּקִיּוֹם, רַק עֶשֶׂר שָׁנִים (אוּ יוֹתֵר. ס"א
מַעֲט אוּ פָחוֹת מַעֲט).

וּבִסְפָּרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבֵא פִּרְשׁ יוֹתֵר, שֶׁהָרִי
כָּל הַיָּשׁוּב מִתַּגְלִיל בְּעָגוּל כְּמוֹ כְּדוֹר,
אֵלָּה לְמַטָּה וְאֵלּוּ לְמַעֲלָה, וְכָל אוֹתָן בְּרִיּוֹת
מִשְׁנוֹת בְּמִרְאִיָּהן מִשְׁנוֹי הָאֲוִיר כְּפִי כָּל מָקוֹם
וּמָקוֹם, וְעוֹמְדוֹת בְּקִיּוֹמָן כְּמוֹ שָׂאֵר בְּנֵי אָדָם.

וְלִבֵּן יֵשׁ מָקוֹם בִּישׁוּב, כְּשִׁמְאִיר לְאֵלָּה חֲשׂוּף
לְאֵלָּה, לְאֵלָּה יוֹם וּלְאֵלָּה לַיְלָה. וְיֵשׁ מָקוֹם
שֶׁכָּלוּ יוֹם, וְלֹא נִמְצָא בּוֹ לַיְלָה פָּרִט לְשַׁעָּה אַחַת
קִטְנָה. וְזֶה שֶׁאָמַר בְּסִפְרֵי הַקְּדָמוֹנִים, וּבִסְפָּרוֹ שֶׁל
אָדָם הָרֵאשׁוֹן כֹּךְ הוּא. שֶׁכֹּךְ כְּתוּב, (תהלים קלט)
אוֹדֶךָ עַל כִּי נִוְרָאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלָאִים מַעֲשֵׂיךָ.

וְכָתוּב (שם קד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂי ה'. וְלָכֵן הִכָּל יִפָּה.
וְסוּד זֶה נִמְסָר לְבַעֲלֵי הַחֲכָמָה, וְלֹא לְמַחֲלָקֵי
תַּחוּמִּים, מִשּׁוּם שֶׁהוּא סוּד עֶמֶק שֶׁל הַתּוֹרָה.

כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ בָּיָם, שֵׁשׁ בּוֹ כָּמָה בְּרִיּוֹת מִשְׁנוֹת זֶה
מִזֶּה. זֶהוּ שִׁפְתוֹב (שם) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרָחֵב
יָדִים שֵׁם רָמַשׁ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קְטָנוֹת עִם גְּדֻלוֹת
שֵׁם אֲנִיּוֹת יִהְיֶה לְוִיָּתָן וְגו'. וְהִכָּל תָּלוּי זֶה בָּזֶה
(וּמִתְקַשֵּׁר זֶה בָּזֶה), וְהִכָּל כְּמוֹ שֶׁלְמַעֲלָה. וּבְכָל
הָעוֹלָמוֹת אֵין שׁוֹלֵט בְּכָל, רַק אָדָם, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מַעֲלִיו.

סדר הלימוד ליום יג אדר [יום 161 בשנה]

רַבִּי נְהוֹרָאִי סָבָא פָּרַשׁ לָיִם הַגָּדוֹל, וְהַתְּרַעֵשׁ
הַיָּם, וְנֶאֱבְדּוּ כָּל אוֹתָם שֶׁהָיוּ בִּסְפִינָה,
וְהַתְּרַחֵשׁ לוֹ נֶס, וְיֵרַד בְּשִׁבְלִים יְדוּעִים לְלֵב הַיָּם,
וַיֵּצֵא תַחַת הַיָּם לִישׁוֹב אֶחָד, וְרָאָה מֵאוֹתָן
הַבְּרִיּוֹת כֵּלָן קְטָנוֹת, וְהָיוּ מִתְפַּלְלִים תְּפִלָּה, וְלֹא
יָדַע מָה אוֹמְרִים. הַתְּרַחֵשׁ לוֹ נֶס וַעֲלָה. אָמַר,
אֲשֶׁרִיָּהֶם הַצְדִּיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וַיּוֹדְעִים
נִסְתָּרֵי הַסּוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים. אוֹי לְאוֹתָם שֶׁחוֹלְקִים
עַל דְּבָרֵיהֶם וְלֹא מֵאֲמִינִים.

מאותו יום, כְּשֶׁהָיָה בָּא לְבֵית רַב וְאוֹמְרִים דְּבַר
תּוֹרָה, הָיָה בּוֹכָה. אָמְרוּ לוֹ, לָמָּה אַתָּה
בּוֹכָה? אָמַר לָהֶם, מִשּׁוּם שֶׁעֲבַרְתִּי עַל אֲמוּנַת
דְּבָרֵי חֲכָמִים, וּפְּוֹחַד מִהָדִין שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם (בראשית א).
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֵלֶּמְלָא אוֹתוֹ רָקִיעַ
שֶׁמִּפְרִיד בֵּין מַיִם הָעֲלִיוֹנִים לַמַּיִם הַתַּחְתּוֹנִים,
הָיְתָה מִחֻלְקַת בְּעוֹלָם מֵהֶם, אֲבָל הָרָקִיעַ הַזֶּה
עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, וְהָעוֹלָם אֵינוֹ מִתְקַיֵּם אֶלָּא
עַל שְׁלוֹם. בָּא רֵאָה, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא
שְׁלוֹם, הוּא שְׁלוֹם וּשְׁמוֹ שְׁלוֹם, וְהַכֹּל נִקְשֵׁר
בְּשְׁלוֹם. רַבִּי אַבָּא אָמַר, רְאִיתִי שֶׁהַשֵּׁם הָעֲלִיוֹן
הַקָּדוֹשׁ הַכֹּל הוּא שְׁלוֹם, וְהַכֹּל אֶחָד, וְהַדְּרָכִים
נִפְרָדוֹת לְצַד הַזֶּה וּלְצַד הַזֶּה.

יו"ד שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ קְשׁוּרָה בְּשִׁלְשָׁה קְשָׁרִים,
מִשּׁוּם זֶה הִי' הַזֹּו, קוּץ אֶחָד לְמַעְלָה, וְקוּץ
אֶחָד לְמַטָּה, וְאֶחָד בְּאֶמְצַע. מִשּׁוּם שֶׁשִּׁלְשָׁה
קְשָׁרִים הִשְׁתַּלְשְׁלוּ (הַתְקַשְּׁרוּ) בָּהּ, קוּץ אֶחָד לְמַעְלָה,
כְּתָר עֲלִיוֹן, שֶׁהוּא עֲלִיוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים,
הָרֹאשׁ שֶׁל כָּל הָרֹאשִׁים, וְהוּא עוֹמֵד עַל הַכֹּל.

קוּץ אֶחָד בְּאֶמְצַע, שֶׁהוּא רֹאשׁ אַחֵר. מִשּׁוּם
שֶׁהֵיוּ שְׁלֹשָׁה רֹאשִׁים, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד רֹאשׁ

לְבַדּוֹ. וְלִכְּנֵן הַקּוּץ שֶׁל הָאֲמִצָּע זֶהוּ רֹאשׁ אַחֵר
שִׁיּוּצָא מִהַקּוּץ שְׁלֹמֶעֱלָה, וְהוּא רֹאשׁ שֶׁל כָּל שְׂאֵר
הָרָאשִׁים שְׂיִבְנָה מִמֶּנּוּ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְהָרֹאשׁ הַזֶּה
הוּא נִסְתָּר שֶׁל הַכֹּל.

רֹאשׁ אַחֵר תַּחְתּוֹן, הוּא רֹאשׁ לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן,
וְהוּא מַעֲיֵן הַמִּים שֶׁכָּל הַנְּטִיעוֹת מְשָׁקוֹת
מִמֶּנּוּ. וְזֶהוּ י' בְּשִׁלְשָׁה קְשָׁרִים, וְלִכְּנֵן נִקְרָאת
שְׁלִשְׁלֹת, כְּמוֹ הַשְׁלִשְׁלֹת הַזֹּאת שֶׁנִּקְשְׁרָה זֶה בָּזֶה,
וְהַכֹּל אֶחָד.

שְׁנֵינּוּ בִּסְפָרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ, בְּשַׁעָה שֶׁהָרָאוּ לוֹ
חֻכְמַת הַסּוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְרָאָה אֶת
הָאֵילָן שֶׁל גֶּן עֵדֶן, הָרָאוּ לוֹ חֻכְמָה בְּסוּד עֲלִיוֹן,
וְרָאָה שֶׁכָּל הָעוֹלָמוֹת הָיוּ נִקְשָׁרִים זֶה בָּזֶה, שָׂאֵל
אוֹתָם עַל מָה קִיָּמִים? אָמְרוּ לוֹ, כָּלֶם עוֹמְדִים עַל
י', מִמֶּנָּה נִבְנוּ וְהַשְׁתַּלְשְׁלוּ (נִבְרָאוּ וְנִתְקַנּוּ), שְׁכַתּוֹב
(תהלים קד) כָּלֶם בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ. וְרָאָה שֶׁכָּלֶם
מְזוּדְעָזְעִים מֵאֵימַת רְבוּנָם, וְעַל שְׁמוֹ כָּלֶם נִקְרָאוּ.

וּבִסְפָרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֶה הַמֶּלֶךְ אָמַר, הַהֲגָעָה הִיא
בְּשִׁלְשְׁלֹת שֶׁל שְׁלֹשָׁה שְׁכָלוּלִים בְּדָבָק
וְקֶשֶׁר שֶׁל גּוּפוֹ. אֶחָד פֶּתַח (שְׁלֹמֹת) שֶׁל הַכֹּל, אֶחָד
סוֹתָם שְׁבִילִים, וְאֶחָד נֶהָר עֶמֶק.

אַחַר כֵּךְ פָּרַט בְּאוֹתִיּוֹת, (שֶׁל אֶלֶף) הַבֵּית בְּשִׁכְלוֹלוֹ
יִו"ד ה"א, הַבִּנְיָן שֶׁל הַכֹּל. (אֶחָד סְתוּם הַשְּׂבִילִים,
 וְאֶחָד נָהָר עֶמֶק לִכְל) שְׁלֵמוֹת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ י' רֹאשׁ שֶׁל
 הַכֹּל, אָב לִכְל. ו' הֵבֵן שֶׁהוּלִיד וַיֵּצֵא מִמֶּנּוּ, וּמִמֶּנּוּ
 נִמְצָא ד', בֵּת. הַגְּבִירָה שֶׁכֹּל הַדִּינִים (הַדִּינִים) בִּידֶיהָ
 נִמְצָאִים, טְמִירָה בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, (עֲלִיוֹנִים יוֹצְאִים,
 וְעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים) שְׁעֲלִיוֹנִים יוֹצְאִים, וְעֲלִיוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים נְזוּנִים מִמֶּנָּה. הָרִי יִו"ד שְׁלֵמוֹת הַכֹּל,
 וְהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ נִתְקַן בּוֹ, וְנִמְצָא נִסְתָּר בְּתוֹכוֹ.
אַחַר כֵּךְ יִו"ד הוֹצִיָּאָה הַכֹּל, וְשִׁלְשָׁה הַכֹּל
בְּקֶשֶׁר אֶחָד זֶה עִם זֶה. וְהָרִי בְּאֶרֶה
הַמְּנוּרָה הַקָּדוֹשָׁה, י' הוֹצִיָּאָה אוֹתוֹ הַנֶּהָר, שְׁכַתוֹב
בוֹ (בְּרֹאשִׁית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן.
(כְּמוֹ) זוֹ ה', סוּד הַבִּינָה, וְהִיא הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה.
וְאוֹתוֹ נָהָר מוֹצִיא שְׁנֵי בָנִים, כְּמוֹ שְׁנֵתִבְאָר,
וּמִמֶּנָּה נְזוּנִים. אַחֵר כֵּךְ יוֹצְאִים שְׁנֵי
בָּנִים, וְהִבֵּת נְזוּנִית מִבֶּן, זֶה ו', הָרִי בֶן הַמֶּלֶךְ הַזֶּה
שֶׁהִשְׁלוּם כָּלוּ שְׁלוֹ, סוּד שֶׁל תַּפְאֶרֶת. וְאַחֵר כֵּךְ
נִמְצָאָה ה' שְׁנֵתִבְאָר מִן ו', וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. (אַחֵר כֵּךְ
יוֹצְאִים שְׁנֵים, בֶּן וּבֵת. ו"ה זֶה בֶּן הַמֶּלֶךְ שֶׁשְׁלֵמוֹת הַכֹּל שְׁלוֹ. וְזוֹ ה' הִבֵּת נְזוּנָה
מִן ו', וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ) נִמְצָא שִׁי עֶקֶר וְשֶׁרֶשׁ וְשְׁלֵמוֹת הַכֹּל.
זֶהוּ מֵה שְׁכַתוֹב (מִשְׁלִי כב) בְּחֻכְמָה יְבֻנָּה בֵּית.

שְׁנֵינּוּ, עֲשֶׂרָה שְׁמוֹת הַשְּׁתִּכְלָלוֹ וַיֵּצְאוּ מֵהִי"ד
 הַזֶּה. י' שֶׁהִיא הָעֲשִׁירִית שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת.
 וְאֵת כָּלֶם הַכְּנִיסָה לְאוֹתוֹ נִהַר קָדוֹשׁ כְּשֶׁהִתְעַבְּרָה.
 וְעֲשֶׂרָה שְׁמוֹת נִסְתָּרִים בְּאַחַד. וְכָלֶם נִסְתָּרִים בִּי'.
 י' כּוֹלֶלֶת אוֹתָם. י' מוֹצִיָּאָה אוֹתָם. הוּא אָב לְכָל.
 אָב לְאַבּוֹת.

מִמְנוּ יֵצְאוּ (ובו יושבים) (בו עשר תבות) ו"ד. רָמַז לְעֲשֶׂרָה
 בְּחֻשְׁבוֹן. אוֹתִיּוֹת יו"ד כּוֹלֶלֶת לָהֶן ו"ד
 (י"ד), שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. ו"ד – זָכָר וּנְקֵבָה. דּוֹ קוֹרְאִים
 לָהֶם, שְׁנַיִם. וְלִכְּן אָדָם גִּבְרָא דּוֹ פְּרָצוּפִים, וְאוֹתָם
 פְּרָצוּפִים זָכָר וּנְקֵבָה הָיוּ כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. ו"ד
 מִמְעֵלָה לְמַטָּה. ד"ו מִמַּטָּה לְמַעֲלָה, וְהַכֹּל דְּבָר
 אַחֵד. י"ג מִדּוֹת הָרַחֲמִים תְּלוּיִים בּוֹ, וְעַל כֵּן יו"ד
 כּוֹלֵל ו"ד כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.

וּבֵא רָאָה, עֲשֶׂרָה שְׁמוֹת הֵם כְּנֶגֶד עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת.
 וּבִסְפָרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא הֵם שְׁמוֹנָה,
 וּשְׁתֵּי דְרָגוֹת כְּנֶגֶד שְׁנֵי רְקִיעִים. וּמִשְׁתַּנִּים
 הַשְּׁמוֹת, עֲשֶׂרָה, וְתִשְׁעָה, וְשְׁמוֹנָה, וְשִׁבְעָה.
הָרֵאשׁוֹן – י"ה, מִשּׁוּם שִׁי' כּוֹלֶלֶת ה', וְה'
 יוֹצֵאת מִי'. לִכְּן חֻכְמָה נִקְרָא י"ה.

הַשֵּׁנִי – יְהוָה (י"ו) שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים, מִשּׁוּם שֶׁאוֹתוֹ
 נִהַר רַחֲמִים, וּמִשּׁוּם שֶׁדִּינִים מִתְעוֹרְרִים

מִמֶּנּוּ, (אֱלֹהִים וְיֵצֵאוּ) כְּתוּבוֹת אוֹתִיּוֹת הַרְחָמִים עִם
נִקּוּד שֶׁל אֱלֹהִים, וְלֹא אֱלֹהִים דִּין.

הַשְׁלִישִׁי – אֵל, וְהוּא גְדֻלָּה, וְהוּא נִקְרָא
הָאֵל הַגָּדוֹל.

הַרְבִּיעִי – אֱלֹהִים, שְׁדִינִים מִתְעוֹרְרִים בּוֹ, וְהוּא
הַדִּין הַקָּשֶׁה.

הַחֲמִישִׁי – יְהוֹ"ה, הַכֶּלֶל שֶׁל כָּל שְׁלֵמוֹת
הָאֱמוּנָה, וְזֶהוּ רַחֲמִים בְּשְׁלֵמוֹת וְזֶהוּ
תַּפְאֶרֶת. שְׁשִׁי וְשְׁבִיעִי – צְבָאוֹת נִקְרָאִים.

הַשְּׁמִינִי – א"ל ח"י, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קלו) כִּי
שֵׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים וְגו'. וְזֶה
צְדִיק, שֶׁכָּל הַחַיִּים יוֹצְאִים מִשֵּׁם, וְנִקְרָא יְהוֹ"ה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כז) ה' צְדִיק יִבְחֶן. וְזֶהוּ ו' קֶטְנָה
שֶׁל הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ. מִשּׁוּם כֶּךָ ו'ו' שְׁנֵי ווִיִּם.

הַתְּשִׁיעִי – אֲדֹנָי, וְזוֹ מַלְכוּת הַקְדוּשָׁה שְׁדִינִים
יוֹצְאִים מִשֵּׁם לְעוֹלָם, וְזֶהוּ הַכֶּתֶר
הָאַחֲרוֹן שֶׁל כָּל הַשְּׁמוֹת. וְשֵׁם אֱהִי"ה, הַכֶּלֶל
וְהַנֶּסֶת שֶׁבְּרֵאשׁוֹנָה. וְזֶהוּ כֶּתֶר עֲלִיוֹן, הָרֹאשׁ שֶׁל
כָּל הָרֹאשִׁים, שְׁמוֹ נֶסֶת וְלֹא נִגְלָה, וְנִתְבָּאֵר.
וּבִסְפֵר הָאֲגָדָה, עֲשָׂרָה שְׁמוֹת כְּתוּבִים בְּגוֹן אַחֵר,
וְאֵנוּ לֹא שְׁנִינוּ כֶּךָ.

רבי אבא פתח, (שיר ד) **עורי צפון ובאי תימן**
הפיחי גני יזלו בשמיו יבא דודי לגנו
ויאכל פרי מגדיו. עורי צפון, אלו עולות
שנשחטות בצפון, משום שהן מחשבות בצפונות
הלב ובמקום הדין. משום שמחשבה נמצאת
בלילה, בזמן שהדין נמצא. רוח צפון נושבת
בחצות הלילה כשמתעוררים אנשים, וכנור דוד
מנגן מאליו, ומחשבות בני אדם מתעוררות.

ובאי תימן, אלו שלמים שנשחטים בדרום,
משום שהם השלום של הכל, שלום
העליונים והתחתונים. ואלו הם השלמות של
צדדי העולם, השלמות של הכל מצד האמונה.
ושלמים, משום שהם השלום של הכל, הבעלים
אוכלים מהם ונהנים מהם, שהרי שלום הוא לו
ולכל העולם בדרגה אחת. חטאות ואשמות
נאכלים לפהנים משום שהם עתידים לכפר
עליהם ולהעביר את חטאיהם. ומכל הקרבנות
אין חביבים לפני הקדוש ברוך הוא כמו שלמים,
משום שנמצא שלום בעליונים ובתחתונים.

ומיעל כלם קטרת, שהיא שלמה מהכל, ולא
באה על חטא ולא על אשם ולא על עון,
אלא על שמחה, כמו שנאמר (משלי כז) שמן

וּקְטַרְתַּ יִשְׁמַח לָב, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ. וְלִכְן קְטַרְתַּ לֹא
 קִרְבָּה אֲלֹא בְזִמְן שְׁשֻׁמֵּן קִרְבִּי, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שמות
 ל) וְהַקְטִיר עָלָיו אֶהְרֵן קְטַרְתַּ סְּמִים בִּבְקָר בִּבְקָר
 בְּהִטִּיבוֹ אֶת הַנִּירוֹת יִקְטִירָנָה. וְכָתוּב (שם)
 וּבְהַעֲלֹת אֶהְרֵן אֶת הַנִּירוֹת בֵּין הָעֲרֻפִּים
 יִקְטִירָנָה. מִשּׁוּם שְׁנִמְצָאִים שֻׁמֵּן וּקְטַרְתַּ כְּאַחַד.
 בֹּא רֵאֵה, שְׁלָמִים הוּא שְׁלוֹם בְּכָל, וּקְטָטָה
 וּקְטָרוּג לֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם. אֲבָל קְטַרְתַּ
 קוֹשֶׁרֶת אֶת קֶשֶׁר הָאֱמוּנָה.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כָּל עֲשֵׂרֶת הַשְּׁמוֹת כְּתוּבִים,
 וְאֲנִי שְׁנִינִי, שֶׁהָרֵאשׁוֹן אֶהְיָה, זֶה הַנִּסְתָּר
 הָעֵלְיוֹן, כְּמִי שֶׁאָמַר: אֲנִי מִי שְׁאֲנִי! וְלֹא נוֹדַע מִי
 הוּא. אַחֵר כֶּךָ אֲשֶׁר אֶהְיָה, אֲנִי שֶׁעֲתִיד לְהִתְגַּלּוֹת
 בְּאוֹתָם הַכְּתָרִים (הָאַחֲרִים), שֶׁהָרִי בְּרֵאשׁוֹנָה נִסְתָּר,
 וְאַחֵר כֶּךָ מִתְחִיל לְהִתְגַּלּוֹת, עַד שֶׁמִּגִּיעַ לְגִלּוֹי שֶׁל
 הַשֵּׁם (שֶׁל שְׁלֵמוֹת) הַקָּדוֹשׁ.

וְכָךְ כְּתוּב בְּמִשָּׁה, אֶהְיָה בְּרֵאשׁוֹנָה, הַנִּסְתָּר שֶׁל
 הַכֹּל, אֲנִי הוּא מִי שְׁאֲנִי. אַחֵר כֶּךָ אֲשֶׁר
 אֶהְיָה, אֲנִי עֲתִיד לְהִתְגַּלּוֹת. אַחֵר כֶּךָ אֶהְיָה
 אַחֲרוֹן, וְזֶה כְּשֶׁהָאֵם מִתְעַבְּרֶת וְעֵדִין הוּא נִסְתָּר.
 מָתִי מִתְגַּלֶּה? בְּזִמְן שְׁכָתוּב (שמות ג) לֵךְ וְאַסְפֹּתָ
 אֶת זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם

וְגו'. זו שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, וְכֵאן הוּא הַגְּלוּי וְהַקָּשֶׁר
שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ.

מִשּׁוּם כֵּן, הָרֹאשׁוֹן שֶׁל הַכֹּל – אֶהְיָה. הַשְּׁנִי –
יְהוָה. מִשּׁוּם שֶׁחֲכָמָה מוֹצִיָּאָה ה' וְנִסְתָּרֶת
בָּהּ, וְלֹא נִפְרֶדֶת מִמָּנָה לְעוֹלָמִים, וְהָרִי פֶרְשׁוּנָה
שְׁכָתוֹב, (בראשית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן, כְּמוֹ זֶה. ה.

וְכֵן לְמִדַּתִּי מֵאַבָּא, י' כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. אַחֵר כֵּן
י"ה, שֶׁלֹּא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים, י' מוֹצִיָּאָה ה',
כְּמוֹ זֶה ה' הָרִי י', וְאוֹתוֹ נָהָר שְׂיוֹצֵא מִמָּנוּ.
וְנִמְשָׁךְ מִמָּנוּ וּלְמַטָּה, שְׁנֵי בָנִים שְׂיוֹצֵאִים מֵהֶם.
מֵצֵד הָאֵב י' יוֹצֵא בֵן, שֶׁהָרִי אוֹחֵז בּוֹ בִּי, וְאוֹחֵז
בְּאוֹתוֹ נָהָר. וּמֵצֵד הָאֵם יוֹצֵאת בֵּת, שֶׁהִיא הַנָּהָר
הַתַּחְתּוֹן, וְהֵבֶן הַזֶּה נִמְשָׁךְ אַחֵר כֵּן וְיוֹצֵא מֵהֶם,
וְהוּא ו', וְזֶה יוֹרֵשׁ אֶת הָאֵב וְהָאֵם, וְנִקְשָׁרֶת בּוֹ
אֲמוּנַת הַכֹּל, וּמִמָּנוּ נְזוּנִית הַבֵּת, מֵאוֹתָהּ יֵרָשָׁה
שֶׁהוּא יוֹרֵשׁ.

וְלִבֵּן צָרִיךְ לִכְתֹּב אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ – י'
בְּרֹאשׁוֹנָה, קוֹץ אֶחָד לְמַעְלָה, וְקוֹץ אֶחָד
בְּאַמְצֵעַ, וְקוֹץ אֶחָד לְמַטָּה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר. אַחֵר
כֵּן יְהוָה, שְׂאִין נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה לְעוֹלָמִים. כְּמוֹ
כֵּן ה', כְּדִי שְׂיִמָּצְאוּ שְׁנֵיהֶם בְּשְׁלֵמוֹת הַכֹּל, אֵב

וְאִם בֶּן וּבֵת. כְּמוֹ כֵּן י"ה (ו"ה). הָרִי לָךְ כָּל
שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה.

אַחַר כִּךְ מִתְפַּשְׁטֵת הָאֲמוּנָה, וְיוֹצְאִים שְׁנֵי בָנִים
מִכָּלֵל אֶחָד בְּדַרְכֵיהֶם. הֵבֵן יוֹצֵא מִשְׁנֵיהֶם,
וְהוּא ו' שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. הֵבֵת יוֹצֵאת מִצַּד הָאֵם,
וְהִיא ה' אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְאִין נִשְׁלֶמֶת
אֲלָא עִם ו', מִשּׁוּם שֶׁמִּמֶּנּוּ הִיא נְזוּנִית, וְלִכֵּן צָרִיךְ
לְכַתֵּב ו' וְאַחַר כֵּךְ ה', כְּמוֹ זֶה ה', הָרִי ו' וְאוֹתָהּ
הַהִתְפַּשְׁטוֹת שְׁיוֹצֵאת מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ אוֹתוֹ נִהַר
שְׁיוֹצֵא מִי', מִשּׁוּם שֶׁמִּמֶּנּוּ נְזוּנִית. ו' הָרִי בֶּן
שְׁיוֹצֵא מִמֶּנּוּ לְמִטָּה.

וְהַדְּבָרִים הִלְלוּ בְּאֵר אוֹתָם אָבִי, וְהָרִי נִתְבָּאֵרו.
וְאֲנִי כְּשֶׁמִּגִּיעַ לְדְבָרִים הִלְלוּ, אוֹמֵר
אוֹתָם, מִשּׁוּם שֶׁצּוֹאֵת אָבִי כֵךְ. וְכֵךְ צָרִיךְ אָדָם
לְהִזָּהֵר בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, שֶׁיִּכְתֹּב אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
כְּמוֹ זֶה, וְזֶהוּ כְּרָאוּי. וְאִם לֹא, אֵינּוּ נִקְרָא שֵׁם
קָדוֹשׁ, וְנִקְרָא פָגוּם. וּמִי שֶׁפּוֹגֵם אֶת הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ, טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא.

הַשְּׁלִישִׁי – יִהְיֶה שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר,
רַחֲמִים, וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ דִין, וְזֶהוּ אוֹתוֹ
נִהַר שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדֶן.

הַרְבִּיעִי – אַל גְּדוֹל. וְהָרִי נֶאֱמַר, וְזוֹ גְדֻלָּה.

הַחֲמִישִׁי – אֱלֹהִים, וּבְכָל מְקוֹם הוּא גְבוּרָה.

הַשִּׁשִּׁי – יְהוָה, רַחֲמִים, שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, הָעֶקֶר
שֶׁל הַכֹּל. קֶשֶׁר הָאֱמוּנָה, אַחוּז לְכָל
הַצְדָדִים, וְזוֹ תַפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל.

הַשְּׁבִיעִי וְהַשְּׁמִינִי – צְבָאוֹת. וְלִכְן יְהוָה קְרוֹב
בְּכָל. אַחוּז בְּכָל הַצְדָדִים, לַפְעָמִים ה' **אֱלֹהִים**, שְׁהָרִי הֵם קְרוֹבִים תַּפְאֶרֶת לְגְבוּרָה.
לַפְעָמִים ה' צְבָאוֹת, שְׁהָרִי הֵם קְרוֹבִים תַּפְאֶרֶת
לְנִצָּח וְהוּד, שְׁנִקְרָאִים צְבָאוֹת. וְהָרִי נִתְבָּאֵר
שְׁנוּדָעִים דְּבָרֵי הַנְּבִיאִים הַנֶּאֱמָנִים מִפִּיהֶם,
כְּשֶׁאוֹמְרִים כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים, וּכְשֶׁאוֹמְרִים כֹּה
אָמַר ה' צְבָאוֹת, וְהֵיוּ יוֹדְעִים מֵאִזָּה מְקוֹם
בָּאִים הַדְּבָרִים.

הַתְּשִׁיעִי – (א"ל) שְׁדִי. שְׁאֵמַר לְעוֹלָם דִּי, שְׁהָרִי
דִּי סְפוּק הוּא. וְהַסְפוּק לֹא בֹא
לְעוֹלָם אֱלָא מִצְדִּיק שֶׁהוּא יְסוּד הָעוֹלָם, שְׁאֵמַר
לְעוֹלָם דִּי.

הַעֲשִׂירִי – אֲדֹנָי, שְׁהָרִי דִין הַמְּלָכוֹת דִּין וְדָאִי.
וְזֶה לְעֶרְךָ אֶת קְרִיבוֹת הַמֶּלֶךְ בְּעוֹלָם,
וְזוֹ גְבוּרָה תַּחְתּוֹנָה, וְזֶהוּ צֶדֶק.

וְאֵלֹוּ הֵם הָעֲשָׂרָה שְׁמוֹת שְׁבָהֶם נִקְרָא הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, קְשׁוּרִים זֶה בָּזֶה בְּיַחְוֹד שָׁלִים,
 וְאֵלֹוּ הֵם הַכְּתָרִים הַקָּדוֹשִׁים שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא
 נוֹדֵעַ בָּהֶם, וְהֵם שְׁמוֹ, וְהוּא הֵם. וּכְשֶׁנִּקְשְׁרִים
 כָּלֶם כְּאַחַד עַל רֵיחַ הַקְטָרֶת, אֲזִי נִקְרָאת קְטָרֶת,
 הַקָּשֶׁר שֶׁנִּקְשְׁרִים כְּאַחַד. אֲשֶׁרִי חָלַקְס שֶׁל
 הַצְּדִיקִים שִׁיּוּדָעִים אֶת דְּרָכֵי הַתּוֹרָה וַיּוֹדָעִים
 לְהַכִּיר בְּכָבוֹד רַבּוֹנָם, עָלֵיהֶם כָּתוּב (ישעיה טו) וּבָאוּ
 וַיֵּרְאוּ אֶת כְּבוֹדִי.

וְאֵם זִבְחַ שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ.
רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, כָּתוּב (במדבר ז) עֲשֹׂרָה עֲשֹׂרָה
 הַכֹּף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. עֲשֹׂרָה עֲשֹׂרָה, לָמָּה זֶה
 בָּא? אֵלֶּא עֲשֹׂרָה לְמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וְעֲשֹׂרָה לְמַתָּן
 תּוֹרָה. עֲשֹׂרָה מְאֻמְרוֹת בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וְעֲשֹׂרָה
 מְאֻמְרוֹת בְּמַתָּן תּוֹרָה. בְּמָה זֶה מְדַבֵּר? מַשּׁוּם
 שֶׁהָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלֶּא בְּשִׁבְלֵי הַתּוֹרָה, וְכָל זְמַן
 שִׁישְׁרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, הָעוֹלָם מְתַקֵּים. וְכָל
 זְמַן שִׁישְׁרָאֵל מְתַבְטְלִים מִהַתּוֹרָה, מָה כָּתוּב?
 (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וּלְיָלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם
 וְאֶרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.

בֹּא רְאֵה, עֲשֹׂרָה מְאֻמְרוֹת לְמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, כְּפִי
 שֶׁשְׁנִינוּ בַּעֲשֹׂרָה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם.

עֲשֶׂה מֵאֲמֹרֹת לְמִתֵּן תּוֹרָה, אֵלּוּ עֲשֶׂרֶת
הַדְּבָרוֹת. כָּתוּב (שמות ב) אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ. וְכָתוּב
בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, (בראשית א) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר.
אֲמוֹנֶת הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַזֶּה נִקְרָאת אוֹר,
שְׁכָתוּב (תהלים כז) ה' אוֹרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא וְגו'.

כָּתוּב (שמות כ) לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל
פָּנַי. וְכָתוּב בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, (בראשית א)
יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו'. יְהִי רָקִיעַ – אֵלּוּ
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם חֲלָקוֹ שֶׁל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׂאוּחִזִּים בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם. וְהֵינּוּ
הַסּוּד, שֶׁפַּעַם אַחַת שָׁאֵל רַבִּי יִיסָא סָבָא לְרַבִּי
אֶלְעָאי, אָמַר, הֲרִי אֶת שְׁאָר הָעַמִּים נָתַן הַקִּדּוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לַגְּדוּלִים מִמֶּנִּים שְׁלִיטִים, וְאֵת יִשְׂרָאֵל
בְּאִיזָה מְקוֹם נָתַן אוֹתָם? שֶׁלַח לוֹ, וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם. וַיִּפֹּה שֶׁלַח לוֹ.

בְּתוֹךְ הַמַּיִם, בֵּין דְּבוּרֵי הַתּוֹרָה. וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין
מַיִם לְמַיִם – בֵּין הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁנִּקְרָא בָּאֵר מַיִם חַיִּים, וּבֵין עֲבוּדָה זָרָה שֶׁנִּקְרָאת
(ירמיה ב) בְּאֶרֶת נִשְׁכָּרִים וְגו', שֶׁהֵם מַיִם הַמָּרִים,
מַיִם עֲכוּרִים, מְכַנְסִים, סְרוּחִים וּמְטַנְפִים, וְעַל כֵּן
יִשְׂרָאֵל הַקִּדּוּשִׁים מַבְדִּילִים בֵּין מַיִם לְמַיִם.

כתוב (שמות כ) לא תשא את שם ה' אלהיך

לשוא, וכתוב במעשה בראשית, (בראשית

א) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד. בא

וראה, כל מי שנשבע בשם הקדוש ברוך הוא

לשקר, כאלו הפריד את האם ממקומה למעלה,

והכתרים הקדושים אינם מתישבים במקומם,

כמו שנאמר (משלי טז) ונרגז מפריד אלוף. ואין

אלוף אלא הקדוש ברוך הוא. וכתוב יקוו המים

מתחת השמים אל מקום אחד, אל תשים פרוד

בגלל שבועת שקר. אל מקום אחד, כראוי

במקום אמת, ולא במקום אחר לשקר. ומה

השקר? הוא שהולכים המים למקום אחר

שאינו שלהם.

כתוב זכור את יום השבת לקדשו, וכתוב

במעשה בראשית, תדשא הארץ דשא

עשב. מתי מתגדלת הארץ הקדושה ומתעטרת

בעטרותיה? הוי אומר, ביום השבת, שהרי אז

מתחברת הכלה (הגבירה) עם המלך להוציא דשאים

וברכות לעולם.

כתוב כבד את אביך ואת אמך, וכתוב במעשה

בראשית, יהי מארת ברקיע השמים. מה

זה אומר? אלא אלו המאורות, זהו אביך ואמך.

אָבִיךָ זֶה הַשֶּׁמֶשׁ. אַמֶּךְ זֶה הַלְבָנָה. וְאֵין שֶׁמֶשׁ אֶלָּא
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוֹב (תהלים פד) כִּי שֶׁמֶשׁ וּמָגֶן
ה' אֱלֹהִים. וְאֵין לְבָנָה אֶלָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוֹב
(ישעיה ס) וִירְחָךְ לֹא יֵאָסֶף, וְעַל כֵּן הֵכֵל אֶחָד.

כָּתוֹב לֹא תִרְצַח, וְכָתוֹב בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית,
יִשְׂרָצוּ הַמֵּים שְׁרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה, וְאַתָּה אֵל
תִּהְיֶה אָדָם שֶׁנִּקְרָא כֶּךָ, שְׁכָתוֹב וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ
חַיָּה. וְאַל תִּהְיֶה כְּדָגִים הַלָּלוּ, שֶׁגְּדוּלִים בּוֹלְעִים
אֶת הַקִּטְנִים.

כָּתוֹב לֹא תִנְאָף, וְכָתוֹב בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית,
תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. מִכָּאן
לְמִדְּנוּ שֶׁלֹּא יִשְׁקַר אָדָם בְּאִשָּׁה אַחֶרֶת שְׂאִינָה בֵּת
זוּגוֹ, וְלִכֵּן כָּתוֹב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ,
שֶׁלֹּא תוֹלִיד אִשָּׁה אֶלָּא מִמִּינָהּ, וּמִיָּהּ מִינָהּ? זֶה
בֶּן זוּגָה.

כָּתוֹב לֹא תִגְנוֹב, וְכָתוֹב בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית,
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל
עֵשֶׂב זֶרַע זֶרַע. מֶה שֶׁנָּתַתִּי לָכֶם וְצִוִּיתִי לָכֶם, יִהְיֶה
לָכֶם, וְאַל תִּגְנוֹבוּ מֶה שֶׁהוּא שֶׁל אֲחֵר.

כָּתוֹב לֹא תַעֲנֶה בְּרַעְיוֹן עַד שֶׁקָּר, וְכָתוֹב
בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים

נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ. מִי שֶׁהוּא בְּדִיוֹקָן הַמֶּלֶךְ,
אֵל תַּעֲיִיד בּוֹ שָׁקֶר. וּמִי שֶׁמַּעֲיִיד שָׁקֶר בַּחֲבֵירוֹ,
כָּאֵלוֹ הָעִיד לְמַעֲלָה.

כְּתוּב לֹא תַחֲמַד אִשְׁתִּי רַעָף, וְכָתוּב בְּמַעֲשֵׂה
בְּרָאשִׁית, לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ
וְגו'. הָרִי בֵּת זִוְגָף כְּנִגְדָּךְ, וְלִכֵּן לֹא תַחֲמַד
אִשְׁתִּי רַעָף.

וְהֵינּוּ עֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת לְמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וְעֲשָׂרָה
מֵאֲמֵרוֹת לְמִתֵּן תּוֹרָה. וְהֵינּוּ שְׁכָתוּב (במדבר
ז) עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַכֹּף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. נִשְׁקְלוּ כָאֶחָד
בְּמִשְׁקַל אֶחָד, וּמִשּׁוֹם כֹּף עוֹמֵד הָעוֹלָם וְנִמְצָא בּוֹ
שָׁלוֹם. וְעַל כֵּן, אִם זָבַח שְׁלָמִים קָרְבָנוֹ, לְהַעֲמִיד
הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁמִכְפָּר עַל
מַצּוֹת עֲשֵׂה וְעַל מַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, כִּדִּי לְהַטִּיל
שָׁלוֹם עַל הַכֹּל.

כְּתוּב (איוב כה) הַמָּשֶׁל וּפָחַד עָמוֹ עֲשֵׂה שָׁלוֹם
בְּמִרוֹמָיו. הַפָּסוּק הַזֶּה פָּרְשֵׁהוּ הַחֲבָרִים.
אֲבָל הַמָּשֶׁל – זֶה אֲבָרָהֶם, שְׁכָתוּב בּוֹ (בראשית כג)
נָשִׂיא אֱלֹהִים אֶתָּה בְּתוֹכֵנוּ, וְכָתוּב (שם יב) וְאֲבָרְכָךְ
וְאֶגְדָּלְהָ שְׁמֶךָ. וּפָחַד – זֶה יִצְחָק, שְׁכָתוּב (שם לא)
וּפָחַד יִצְחָק הָיָה לִי. עֲשֵׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו – זֶה

יַעֲקֹב, שְׁכָתוֹב (מיכה ז) תִּתֵּן אֶמֶת לַיַּעֲקֹב, וְכָתוֹב
(זכריה ח) וְהָאֶמֶת וְהַשְּׁלוֹם אֶהְיֶה. שְׁאֶמֶת וְשְׁלוֹם
קְשׁוּרִים זֶה עִם זֶה, וְלִכֵּן הוּא שְׁלָמוֹת הַכֹּל.

וּשְׁלָמִים הוּא שְׁלָמוֹת, וְהַשְּׁלוֹם שֶׁל הַכֹּל. וּמִי
שֶׁמְקַרֵּיב שְׁלָמִים, מְרַבֵּה שְׁלוֹם
בְּעוֹלָם. יַעֲקֹב עָשָׂה שְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ, מְשׁוֹם
שֶׁאֲחִזְזוּ אֶת זֶה וְאֵת זֶה. וּשְׁלָמִים אֲחוּזִים בְּמַצּוֹת
עָשָׂה וּבְמַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, בִּצְדָה וּבִצְדָה הַזֶּה,
וְעַל כֵּן נִקְרָא שְׁלָמִים. וְסוּד הַדְּבָר – שְׁכָתוֹב
(בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, אִישׁ שָׁלֵם, שְׁלָם
לְמַעַלְהָ וְשָׁלֵם לְמַטָּה. דְּבָר אַחֵר הַמְּשָׁל (איוב כה) –
זֶה מִיכָאֵל. וּפָחַד – זֶה גְּבִרְיָאֵל. זֶה יְסוּדוֹ מִמֵּיִם,
וְזֶה יְסוּדוֹ מֵאֵשׁ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה שְׁלוֹם
בֵּינֵיהֶם, שְׁכָתוֹב (שם) עָשָׂה שְׁלוֹם בְּמִרוּמָיו.

רַבִּי אֲחָא אָמַר, כָּתוֹב (ויקרא ז) אִם עַל תּוֹדָה
יִקְרִיבֵנוּ וְהַקְרִיב עַל זִבְחַת הַתּוֹדָה וְגו'. מֶה
זֶה אוֹמֵר? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (שם ה) וְהַתּוֹדָה אֲשֶׁר חָטָא
עָלֶיהָ. עָלֶיהָ דּוֹקָא. וְעַל זֶה חֲלוֹת מִצּוֹת וְגו'.
וְחֲלוֹת מִצּוֹת, הֲרִי פִרְשׁוּהָ, וְעַל מֶה בָּאָה? מִצַּת
וְחֲלוֹת כָּתוֹב חֶסֶר, מְשׁוֹם שֶׁחָטָא עָלֶיהָ.

שָׁנָה רַבִּי חֲזִיָּא, כָּתוֹב עַל זִבְחַת תּוֹדַת שְׁלָמִיו, זו
שְׁלָמוֹת הַכֹּל. שְׁלָמִיו – שְׁנִיִּם. תּוֹדָה,

נודע. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, תּוֹדָה יָדוּעַ. שְׁלָמִיו
לָמָּה זֶה שְׁנִים? אָמַר לוֹ, שְׁנֵי וַיִּי"ם, וְי"ו שְׁהִינוּ
שְׁלָמִיו, הַשָּׁלוֹם שֶׁל הַכֹּל.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תּוֹדַת שְׁלָמִיו, שְׁמַטִּיל שָׁלוֹם
בְּכֹל, וּמַתְעוֹרְרִים רַחֲמִים בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת.
תּוֹדַת שְׁלָמִיו, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַה שָּׁאָמַר רַבִּי חֵיִיא
– יָפָה, שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכַת מֵאוֹתָם שְׁנִים,
שֶׁהֵם הַשָּׁלוֹם שֶׁל הַכֹּל. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, לָחֶם חֲמֵץ
הָרִי יָדוּעַ, וְהָרִי נִתְבָּאָר, כְּמוֹ שֶׁהָיָה חֲטָא, כִּךָּ הָיָה
מְקַרֵּיב בְּאוֹתוֹ גִּזְוֹן מִמֶּשׁ.

בֵּא רָאָה, חֲלַת מִצַּת חֶסֶד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּלוּלַת
בִּשְׁמֵן וּרְקִיקֵי מִצּוֹת מְשָׁחִים בִּשְׁמֵן. לָמָּה זֶה
רוּמָז? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָרִי הֵם (בראשית ג) לֵהֲט
הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת וְגו'. מְשֹׁם שֶׁכֻּלָּם הִתְמַנּוּ עַל
דְּרָכֵי בְנֵי אָדָם, עַל אוֹתָם שְׁעוֹבְרִים עַל מִצְוֹת
הַתּוֹרָה, וְעַל כֵּן הַכֹּל סֵלַת בְּלוּלָה בִּשְׁמֵן, לְהַמְשִׁיךְ
שֶׁמֶן מְשָׁחָה מִהַמָּקוֹם הָעֲלִיוֹן לַמָּטָה, וַיִּתְּבָרְכוּ
כֻּלָּם כְּאַחַד מֵאוֹתוֹ שֶׁמֶן מְשַׁחַת קֹדֶשׁ.

וְזָהוּ יֵין לְנֶסֶךְ, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ רְבִיעִית הַיֵּין. וּמָקוֹם
אַחַד (תְּלוּי) מָלֵא יֵין וְשֶׁמֶן וּמִים לְנֶסֶךְ, וְהָרִי
בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים, מִים לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּזֶן וְאֶת

כָּל אוֹתָן הַנְּטִיעוֹת. וְעַל כֵּן, יֵשׁ מִים וַיֵּשׁ מִים. יֵין,
יֵשׁ מָקוֹם שֶׁהוּא טוֹב, וַיֵּשׁ מָקוֹם שֶׁהוּא לְהַעֲנִישׁ,
שֶׁהוּא דֵין.

עַל כֵּן, מִי שְׁרוּאָה יֵין בְּחִלּוּמוֹ – יֵשׁ לְמִי שֶׁהוּא
טוֹב, וַיֵּשׁ לְמִי שֶׁהוּא דֵין. אִם תִּלְמִיד חָכֵם
הוּא, כָּתוּב (תהלים קד) וַיֵּין יִשְׁמַח לְבָב אָנוּשׁ.
וְכָתוּב, (שיר א) טוֹבִים דְּדִידָךְ מֵיֵין. זֶהוּ יֵין הַמְּשָׁמֵר
שְׂמֵשֶׁמֶח אֶת הַכֹּל. וְאִם לֹא – (משלי לא) תָּנוּ שָׂכָר
לְאוֹבֵד וַיֵּין לְמָרִי נָפֶשׁ. יֵשׁ יֵין אַחֵר שֶׁהוּא דֵין,
וְעַל כֵּן נֶאֱמָר לְהַקְרִיב אֶת הַדְּבָרִים הַלָּלוּ בְּקֶרְבָּנוּ,
כְּדֵי שֶׁיַּעֲבֹר הַדֵּין וַיִּתְעוֹרְרוּ רַחֲמִים. עוֹבֵר יֵין וְכֹא
יֵין, וְכֵן בְּכָל.

וַיִּשְׁמֵן אֵינוֹ סוֹר מִקֶּרְבָּנוֹת לְעוֹלָמִים, פָּרֹט לְמִנְחַת
קִנְאוֹת, שְׂכָתוֹב (במדבר ה) לֹא יִצָּק עָלָיו שָׁמֶן
וְגו'. שֶׁהָרִי כָּאֵן לֹא צָרִיכִים רַחֲמִים, שֶׁהָרִי הַכֹּל
דֵּין, שְׂכָתוֹב וְצָבְתָה בְּטָנָה וְנִפְלָה יִרְכָּה. וְכָתוּב
יִתֵּן ה' וְגו'. וְעַל זֶה, וְזֹאת תוֹרַת זִבְחַ הַשְּׁלָמִים
אִם עַל תּוֹדָה יִקְרִיבֵנוּ.

רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה יוֹשֵׁב לִפְנֵי רַבִּי יִצְחָק. קָמוּ
בַחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְלַמֵּד תּוֹרָה. פָּתַח רַבִּי
יִצְחָק וְאָמַר, (תהלים קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵּי

ה' וגו'. הפסוק הזה הרי פִּרְשׁוּהוּ הַחֲבָרִים וְהָרִי
נִתְבָּאֵר, אֲבָל הַשֵּׁבַח הַזֶּה הוּא שֶׁל כָּל בְּנֵי
הָאָמוּנָה, וּמִי הֵם בְּנֵי הָאָמוּנָה? אוֹתָם
שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וַיּוֹדְעִים לִיַּחַד אֶת הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ כְּרָאוּי. וְהַשֵּׁבַח שֶׁל אוֹתָם בְּנֵי הָאָמוּנָה,
אוֹתָם שֶׁעוֹמְדִים בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה
וְנִדְבָקִים בַּכִּנְסֵת יִשְׂרָאֵל לְשַׁבַּח אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּדַבְרֵי תּוֹרָה.

בא רֵאֵה, בְּשַׁעֲה שְׁאָדָם קָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לַעֲסֹק
בַּתּוֹרָה וְרוּחַ צֶפּוֹן מִתְעוֹרֶרֶת בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה,
אוֹתָהּ אֵילֵת עוֹמֶדֶת וּמִשְׁבַּחַת אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. וּבְשַׁעֲה שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת, כָּמָה אֲלָפִים וְכָמָה
רִבְבוֹת עוֹמְדִים עִמָּה בְּמִקּוֹמָם, וְכֹלָם מִתְחִילִים
לְשַׁבַּח אֶת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ.

אותו מִי שֶׁזָּכָה וְקָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לַעֲסֹק
בַּתּוֹרָה, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַשֵּׁיב לוֹ,
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּרָה, שִׁכְתוּב (שיר ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בִּגְגִינִים
חֲבָרִים מְקַשֵּׁיבִים לְקוֹלָהּ הַשְּׁמִיעֲנִי. וְכֹל אוֹתָם
אוֹכְלוּסִים שֶׁל מַעְלָה וְכֹל בְּנֵי הַתְּשַׁבַּחַת
שֶׁמְזַמְּרִים לְרַבּוֹנָם, כֻּלָּם שׁוֹכְכִים בְּשִׁבְלֵי
הַתְּשַׁבַּחַת שֶׁל אוֹתָם שֶׁעֲסָקוּ בַּתּוֹרָה, וּמְכַרְיִזִּים
וְאוֹמְרִים: (תהלים קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה'.

אַתֶּם בָּרַכְוּ אֶת ה', אַתֶּם שִׁבְחוּ אֶת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ,
אַתֶּם עֲטְרוּ אֶת הַמֶּלֶךְ.

וְאוֹתָהּ הָאֵילַת מִתְעַטֶּרֶת בְּאוֹתוֹ אָדָם, וְעוֹמֶדֶת
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְאוֹמֶרֶת: רֵאָה בְּאֵיזָה בֵּן
בָּאתִי לִפְנֶיךָ, בְּאֵיזָה בֵּן הִתְעוֹרַרְתִּי אֵלֶיךָ. וּמִי הֵם
שֶׁהִשְׁבַּח כָּלֹו שְׁלָהֶם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ? וְחוֹזֵר וְאוֹמֵר,
הָעוֹמְדִים בְּבֵית ה' בַּלִּילוֹת, אֵלֹו נִקְרְאִים עַבְדֵּי
ה', אֵלֹו רְאוּיִים לְבָרֵךְ אֶת הַמֶּלֶךְ, וּבִרְכָתָם בִּרְכָה,
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרַכְוּ אֶת ה'
וְגו'. אַתֶּם רְאוּיִים שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ יִתְבָּרֵךְ עַל
יְדֵיכֶם, וְהַבִּרְכָה שֶׁעַל יְדֵיכֶם בִּרְכָה הִיא.

שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ. מֵהוּ קֹדֶשׁ? הַמָּקוֹם הָעֲלִיּוֹן
שֶׁמַּעֲיֵן הַנִּחַל הָעֵמֶק יוֹצֵא מִמֶּנּוּ, שְׁכָתוֹב
וְנִהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת. וְעֵדֶן הוּא שֶׁנִּקְרָא קֹדֶשׁ
עֲלִיּוֹן, מִשּׁוּם כֶּךָ שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ. וְאָדָם שֶׁעוֹשֶׂה
כֵּן וְזוֹכֶה לָזֶה, מֵה מַכְרִיזִים עָלָיו? יְבָרַכְךָ ה'
מִצִּיּוֹן, אֶתְּהָ תְבָרֵךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמָּקוֹם
שֶׁנִּקְרָא קֹדֶשׁ עֲלִיּוֹן, וְהוּא יְבָרֵךְ אוֹתָךְ מִמָּקוֹם
שֶׁנִּקְרָא צִיּוֹן, שְׂאֵתְהָ וְהַגְבִּירָה תִּתְבָּרַכְוּ כָּאֶחָד.

כְּמוֹ שֶׁהַזִּוּג שְׁלָכֶם הִיָּה כְּאֶחָד לְשִׁבְחָ אֶת
הַמֶּלֶךְ, כֶּךָ מֵאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁמִּתְבָּרַכְתָּ כְּנֶסֶת

יִשְׂרָאֵל, מֵאוֹתוֹ מָקוֹם יִזְמִין לָךְ בְּרָכוֹת. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב יְבָרְכֶךָ ה' מִצִּיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם. מִי
הוּא טוֹב יְרוּשָׁלַם? אוֹתָן בְּרָכוֹת שִׁיּוּצָאוֹת לָהּ
מִהַמֶּלֶךְ עַל יְדֵי אוֹתָהּ דְּרַגַּת צַדִּיק הַקְדוּשָׁה. וְעַל
כֵּן, יְבָרְכֶךָ ה' מִצִּיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם, וְהַכֹּל
דְּבַר אֶחָד.

וְרָאָה בָּנִים לְבָנֶיךָ וְגו'. וְרָאָה בָּנִים לְבָנֶיךָ –
יְפֶה, מַה זֶה שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל? מַה צָרִיךְ
כָּאן עַל יִשְׂרָאֵל? אֵלָּא מְשׁוֹם שְׁמִרְבָּה שָׁלוֹם
לְמַעַלָּה, שְׁפָאֲשֶׁר הוּא זוֹכָה לְכֹל זֶה, מְרַבָּה שָׁלוֹם
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, סֶתֶם.
וְהַשָּׁלוֹם הוּא שְׁבָחָם שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים,
שְׁבַח הוּא שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְדַבְּרֵי תוֹרָה מְרַבִּים
שָׁלוֹם בָּעוֹלָם, שְׁכָתוֹב (שם כט) ה' עַז לַעֲמוֹ יִתֵּן ה'
יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם.

נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (שיר ב) עַד שִׁיִּפּוּחַ
הַיּוֹם וְנָסוּ הַצִּלְלִים וְגו'. כִּמָּה יֵשׁ לָהֶם לְבָנֵי
אָדָם לְהִזְהַר מִחֲטָאֵיהֶם שְׁלֹא לַחֲטָא לְפָנֵי רַבּוֹנָם,
שְׁהָרִי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יוֹצֵא כְרוּז וְקוֹרָא: הָעִירוּ בָנֵי
הָעוֹלָם אֶת לַבְּכֶם לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ! הָעִירוּ
לְהִזְהַר מִחֲטָאֵיכֶם! הָעִירוּ אֶת הַנְּשִׁמָּה הַקְדוּשָׁה
שֶׁנָּתַן בְּתוֹכְכֶם מִהַמָּקוֹם הָעֲלִיּוֹן הַקְדוּשׁ.

שִׁשְׁיָנִי, בַּשָּׁעָה שְׁמוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נִשְׁמָה לְהוֹרִידָה לְבָנֵי אָדָם, הוּא
 מַעֲיִד בָּהּ בְּכַמָּה יְעוּדִים, בְּכַמָּה עֲנָשִׁים, כְּדִי
 לְשַׁמֵּר אֶת מִצְוֹתָיו. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁמַעְבִּיר
 אוֹתָהּ בְּאֶלֶף וּשְׁמוֹנֶה עוֹלָמוֹת לְהַשְׁתַּעֲשַׁע,
 וּלְרֹאוֹת בָּהֶם אֶת כְּבוֹד אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים
 בַּתּוֹרָה. (יוצאת) וְעוֹמֶדֶת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלְבוֹשׁ נִכְבָּד,
 בְּדָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, בְּלְבוֹשׁ נִכְבָּד עֲלִיּוֹן
 מִסֵּתֶפֶלֶת בְּכְבוֹד הַמֶּלֶךְ בְּכָל יוֹם וּמַעֲטָר אוֹתָהּ
 בְּכַמָּה עֲטָרוֹת.

בַּשָּׁעָה שְׁמַגִּיעַ זְמַנָּה לָרֶדֶת לָעוֹלָם, הוּא
 עוֹשֶׂה מְדוּרָה בְּגֵן עֵדֶן שֶׁל הָאָרֶץ
 שְׁלֵשִׁים יָמִים, לְרֹאוֹת אֶת כְּבוֹד רַבּוֹנָם שֶׁל
 הַצַּדִּיקִים, וְעוֹלָה לְמִקְוָה לְמַעְלָה, וְאַחֵר כֶּף
 יוֹרֶדֶת לָעוֹלָם, וְהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ מַעֲטָר אוֹתָהּ
 בְּשֶׁבַע עֲטָרוֹת, עַד שֶׁבָּאָה וְנִכְנָסֶת לְתוֹךְ גּוֹף
 שֶׁל אָדָם. וְכִשְׁהִיא בְּגוֹף שֶׁל אָדָם וְחוֹטֵאת
 בָּעוֹלָם הַזֶּה וּמִתְעַסֶּקֶת בַּחֲשֵׁךְ שְׁלָה, הַתּוֹרָה
 תִּמְהָה עָלֶיהָ וְאוֹמְרָת: וַיְהִי כָּל הַכְּבוֹד הַזֶּה וְכָל
 הַשְּׁלָמוֹת שֶׁהַשָּׁלִים לִנְפֹשׁ הַזֶּה הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן
 וְהִיא חוֹטֵאת לִפְנֵיו! נֶפֶשׁ כִּי תִחַטָּא, מֶה הַדִּין
 הוּא שֶׁתִּחַטָּא?

אמר רבי יוסי, נפש כי תחטא, חזרנו לכתוב עד שיפוח היום. העצה לנפש הזו להזהר מחטאיה ותשוב להטהר – עד שיפוח היום, עד שלא יפוח היום של העולם הזה ויבא אותו היום הקשה שיתבענה המלך דין לצאת מהעולם הזה. ונסו הצללים – זהו סוד שאומרים בין החברים, שבשעה שמגיע זמנו של אדם לצאת מן העולם, צלם האדם מעבר ממנו. זהו שכתוב עד שיפוח היום, טרם שינשף היום לצאת מהעולם הזה. ונסו הצללים, שיעבר הצלם, ישוב לפני רבונו.

רבי אלעזר אמר, שני צלמים יש לאדם כשהוא בקיומו, אחד גדול ואחד קטן, שכתוב הצללים, שנים. וכשנמצאים כאחד, אזי האדם בקיומו. ועל זה כתוב ונסו הצללים. אזי צריך אדם להסתכל במעשיו ולתקנם לפני אדונו ויודה עליהם, משום שהקדוש ברוך הוא נקרא רחום וחנון, ומקבל את אותם ששבים לפניו.

וזהו עד שיפוח היום ונסו הצללים, שפיון שאותם צללים עברו ממנו והוא תפוס בקולר, זו תשובה, אבל לא כל כך מעלה כמו בזמן שהוא עומד בקיומו. ושלמה המלך מכריז

וְאוֹמֵר, (קהלת יב) וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךְ בְּיָמֶיךָ בַּחֲוֹרְתֶיךָ
עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה וְגו'.

וְעַל זֶה עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם, שְׁצָרֶיךָ אָדָם לְתַקֵּן
מַעֲשָׁיו. שְׁכַשְׁמֻגִּיעִים יָמָיו לְהַסְתִּילָק
מִהָעוֹלָם, הַקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תוֹהָה עָלָיו וְאוֹמֵר,
וְנִפְשׁ כִּי תַחֲטָא וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים, וְהָרִי הַשְׁבַּעְתִּי
אוֹתָהּ בַּשְּׁבוּעָה שֶׁל שְׁמִי שְׁלֹא לְשַׁקֵּר בִּי, וְהַעֲדַתִּי
בָּהּ כְּשִׁירְדָה לָעוֹלָם, וְהוּא עַד וְדָאִי, מִכַּמָּה
פְּעָמִים שֶׁהַעֲדַתִּי בָּהּ לְשֹׁמֵר מִצְוֹתַי. לָכֵן, הוֹאִיל
וְהָאָדָם הוּא עַד, בְּשַׁעָה שִׁישׁוּב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ – אוֹ
רָאָה אוֹ יָדַע. אוֹ רָאָה אוֹתָם חֲטָאִים שֶׁעָשָׂה
וְהַתְּבוּנָה בָּהֶם. אוֹ יָדַע בְּבִרְוֵר הַדְּבָר שֶׁעָבַר עַל
מִצְוֹת רַבּוֹנוֹ. אִם לֹא יִגִּיד – אִם לֹא יוֹדֵה עֲלֵיהֶם
לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ (מִה כְּתוּב) כְּשִׁיצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, וְנִשָּׂא
עֹנּוֹ. וְכְשִׁישָׂא עֹנּוֹ, אֵיךְ יִפְתָּחוּ לוֹ פֶּתַח וְאֵיךְ
יַעֲמִד לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ, וְעַל זֶה נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא כְּתוּב.
נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא. רַבִּי אַבְא פִּתַּח, (תהלים מד) כָּל זֹאת
בְּאַתְנָו וְלֹא שְׁכַחְנוּךָ וְלֹא שָׁקַנּוּ בְּבִרְיָתְךָ.
כָּל זֹאת בְּאַתְנָו, הִיא צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּל אֵלּוּ בָּאוּ
עָלֵינוּ! אֲלֹא כָּל הַדִּינִים שֶׁלְמַעַלָּה בָּאוּ עָלֵינוּ. וְלֹא
שְׁכַחְנוּךָ, וְלֹא שְׁכַחְנוּ דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ. מִכָּאֵן לְמִדְּנוּ,
כָּל מִי שֶׁשׁוֹנֶה דְּבָרֵי תוֹרָה וְלֹא רוֹצֵה לַעֲסֹק בָּהּ,

כָּאֵלּוּ שְׂכַח אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהָרִי כָּל
הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְלֹא שֶׁקִּנְנוּ בְּבְרִיתָךְ, שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּשְׁקַר בְּבְרִית
הַקָּדֹשׁ הַזֶּה שֶׁרְשׁוּמָה בּוֹ, כָּאֵלּוּ שֶׁמִּשְׁקַר
בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, מִשּׁוּם שֶׁשְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ רָשׁוּם
בְּאָדָם. וּמִקְרָא אַחֵר מוֹדֶה לְכָתוּב הַזֶּה, שֶׁכָּתוּב
(שם) אִם שִׁכַּחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וּנִפְרַשׁ כִּפִּינוּ לֹאֵל זָר.
אִם שִׁכַּחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא
שִׁכַּחְנוּךָ (וזוהי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא שֵׁם אֱלֹהֵינוּ). וּנִפְרַשׁ כִּפִּינוּ לֹאֵל
זָר, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא שֶׁקִּנְנוּ בְּבְרִיתָךְ. וְהַכֹּל דָּבָר
אַחֵד. מָה הַשִּׁקָּר כָּאֵן? שֶׁפֶּרֶשׁ כִּפְּיוֹ לְרִשּׁוֹת
אַחֲרֵת וּמִשְׁקַר בְּבְרִית הַזֶּה, וְלִכֵּן הַתּוֹרָה אוֹחֲזֶת
בָּזֶה. שֶׁכָּל מִי שֶׁשׁוּמֵר אֶת הַבְּרִית הַזֶּה כָּאֵלּוּ שֶׁמֶר
אֶת כָּל הַתּוֹרָה, וּמִי שֶׁמִּשְׁקַר בָּזֶה כָּאֵלּוּ מִשְׁקַר
בְּכָל הַתּוֹרָה.

סדר הלימוד ליום יד אדר [יום 162 בשנה]

בֹּא רֵאֶה, טָרָם שֶׁנִּמּוֹל אֲבָרָהָם הָרִי לֹא נֶאֱמַר
שֶׁהוּא שֶׁמֶר אֶת הַתּוֹרָה. כִּיּוֹן שֶׁנִּמּוֹל מָה
כָּתוּב? (בראשית כו) יַעֲקֹב אֲשֶׁר שָׁמַע אֲבָרָהָם בְּקִלִּי
וַיִּשְׁמַר מִשְׁמֵרָתִי מִצּוֹתֵי חֻקּוֹתַי וְתוֹרָתִי. וְהַכֹּל
מִשּׁוּם שֶׁנִּמּוֹל וְנִרְשָׁם בּוֹ הָרָשָׁם הַקָּדוֹשׁ וְשֶׁמֶר

אותו כְּרָאוּי, מַעֲלָה עָלָיו כְּאֵלּוּ שְׁמַר אֶת כָּל
הַתּוֹרָה. אֵף בִּיצְחָק כְּתוּב, (בראשית יז) וְאֵת בְּרִיתִי
אֲקִים אֶת יִצְחָק. וְעַל זֶה נִקְרְאת הַתּוֹרָה בְּרִית.

בא רֵאָה, מַשׁוּם שְׁיוֹסֵף שְׁמַר אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת וְלֹא
רָצָה לְשַׁקֵּר בָּהּ, זָכָה לְכָבוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּלְכָבוֹד בְּעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַשָּׂרָה אֶת שְׁמוֹ בְּתוֹכוֹ, שְׁכָתוּב (תהלים
פא) עֲדוֹת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ. וְזָכָה לְבִרְכַּת הָעוֹלָם הַזֶּה
וּלְבִרְכַּת הָעוֹלָם הַבָּא.

אמר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב (דברים לג) בְּכוֹר שׁוּרוֹ הָדָר
לוֹ וְגו'. מַשׁוּם שְׁיוֹסֵף שְׁמַר אֶת הַבְּרִית
הַזֹּאת, זָכָה בְּשׁוּר, שֶׁהוּא רֹאשׁוֹן לְקֶרְבֵּן. אָמַר לוֹ
רַבִּי יְהוּדָה, אִם כֵּן, לָמָּה הִתְבָּרַךְ בְּדָבָר שֶׁהוּא
שְׂמָאֵל? בִּימִין הָיָה צָרִיף, שֶׁהָרִי כְּתוּב (יחזקאל א)
וּפָנִי שׁוּר מִהַשְּׂמָאֵל. אָמַר לוֹ, כִּדִּי שְׂיָגֵן עַל
חֲטָאֵי יִרְבָּעָם.

אמר לוֹ, סוּד לְמַדְנֹו בְּכָתוּב הַזֶּה, שְׂכִינֹן שְׁיוֹסֵף
שְׁמַר אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת, שֶׁהַבְּרִית הַזֹּאת אֲחוּזָה
בְּשְׁתֵּי דָרְגוֹת, וְאוֹתָן שְׁתֵּי דָרְגוֹת לְמַעֲלָה נִקְרְאוּ
בְּשִׁמּוֹת. וְלְמַדְנֹו בְּפֶרֶשֶׁת פָּרָה אֲדָמָה, שֶׁהַפָּרָה
הַזֹּאת הִיא דָרְגָה אַחַת מֵאוֹתָן שְׁתֵּי דָרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת,

וְהַזוּג שֶׁל פָּרָה נִקְרָא שׁוֹר, וְזֶהוּ בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר
 לוֹ וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנָיו. הָדָר לוֹ וְדָאִי. וְלֹא כְּמוֹ
 הַשׁוֹר הַזֶּה שֶׁל הָעוֹלָם, אֲלָא וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנָיו.
 קָרַן עֲלִיּוֹנָה הִיא עַל כָּל הָאַחֲרוֹת, וְעַל כֵּן – בָּהֶם
 עֲמִים יִנְגַח יַחֲדָיו אֲפָסִי אֲרָץ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִשְׁמַע שֶׁכָּל מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת אוֹת
 הָרָשָׁם הַקְּדוֹשׁ, אוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
 נִקְשְׁרוֹת בּוֹ, לְשֹׁמֵר אוֹתוֹ בְּכָל וּלְעֹטְרוֹ בְּכָבוֹד
 עֲלִיּוֹן, וְלָכֵן זָכָה בְּשְׁתֵּי מַלְכוּת – אַחַת הוּא,
 וְאַחַת בְּנוֹ. שְׁכִיּוֹן שֶׁשְׁלֹמָה הַמֶּלֶךְ נִדְבַק בְּנָשִׁים
 נִכְרִיּוֹת, נִתְּנָה הַמַּלְכוּת לִירְבָעָם, וְלָכֵן הִבְרִית
 חֲבִיבָה מֵהַכָּל.

מִשּׁוּם כֵּן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאָדָם הַזֶּה שֶׁמוֹלִיד
 בֶּן, נִקְשֵׁר לְשִׁכְיָנָה, שֶׁהִיא הַפֶּתַח שֶׁל כָּל

הַפֶּתָחִים (וְהַתִּינּוֹק הַזֶּה שְׁנִמּוֹל, נִקְשֵׁר בְּשִׁכְיָנָה, שֶׁהִיא פֶּתַח שֶׁל כָּל
 הַכְּתָרִים) הָעֲלִיּוֹנִים, הַפֶּתַח שֶׁנִּקְשֵׁר בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ.
 (שְׁאֹמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן) וְאוֹתוֹ דָּם שְׁיֹצֵא מֵאוֹתוֹ תִּינּוֹק
 שְׁמוֹר לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְשַׁעָה
 שְׁמִתְעוֹרְרִים דִּינִים בָּעוֹלָם, מִשְׁגִּיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּאוֹתוֹ דָּם וּמַצִּיל אֶת הָעוֹלָם. וּמִשּׁוּם כֵּן
 כְּתוּב, (בְּרֵאשִׁית יז) וּבֶן שְׁמֹנֶת יָמִים יָמוּל לָכֶם כָּל

זָכַר. וְכָתוּב (תהלים ז) וְאִם בְּגִבּוֹרֶת שְׁמוֹנִים שָׁנָה.
וְהַכֹּל עוֹלָה בְּמִשְׁקָל אֶחָד.

שְׁנֵינּוּ, בְּאוֹתוֹ הָדָם זוֹכָה הָעוֹלָם לְהִתְבַּשֵּׁם
בְּחֶסֶד, וְכָל הָעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים,
שְׁכָתוּב (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וּלְיָלָה
חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְגו'. אִם לֹא בְרִיתִי מִיָּלָא,
אֲבָל לָמָּה יוֹמָם וּלְיָלָה?

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁנֵי כְּתָרִים מִתְאַחֲדִים
בְּאֶחָד וְהֵם הַפֶּתַח שֶׁל כָּל הַכְּתָרִים, וְשְׁנֵינּוּ,
אֶחָד דִּין וְאֶחָד רַחֲמִים, וּמִתְבַּשְׁמִים זֶה עִם זֶה,
זָכַר וּנְקָבָה. (וְשְׁנֵינּוּ, אֶחָד זָכַר וְאֶחָד נְקָבָה, אֶחָד דִּין וְאֶחָד רַחֲמִים).

בְּצֵד הַזָּכָר שְׂרוּי חֶסֶד, וּבְצֵד הַנְּקָבָה שְׂרוּי דִּין.
(וּמִשּׁוֹם כֶּף) אֶחָד לְבָן וְאֶחָד אָדָם. וְכַדִּי
לְהִתְבַּשֵּׁם זֶה עִם זֶה, (מִשּׁוֹם כֶּף) הֵם מִתְקַשְּׂרִים זֶה
בְּזֶה. וְהַבְּרִית הַזֹּאת אוֹחֶזֶת בָּהֶם בְּיוֹמָם וּלְיָלָה,
בְּדִין וְחֶסֶד. בְּדִין בְּרֹאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כֶּף שׁוֹרָה
בְּחֶסֶד, וּמִתְבַּשֵּׁם בְּכָל. וְזוֹהִי הַבְּרִית שֶׁנִּקְרָאת
יוֹמָם וּלְיָלָה, שְׂאוּחֶזֶת בְּשְׁנֵיהֶם.

וּמִי שֶׁזוֹכָה לְשָׁמֵר אֶת אוֹת הַבְּרִית הַזֹּאת כְּרֹאוּי
וְלֹא חוּטֵא בָּהּ כָּל יָמָיו, הוּא אוֹחֶז בְּיוֹמָם
וּלְיָלָה, וְזוֹכָה לְשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם

הָבָא. וְלִכְּן אֲבָרְהָם נִקְרָא שָׁלֵם, שְׁכָתוֹב (בראשית יז)
הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים. וְאִמְתִּי נִקְרָא שָׁלֵם?
כְּשֹׁכֶה בְּשִׁנְיָהֶם, בְּיוֹמָם וּלְיָלָה, שְׁכָתוֹב (תהלים מב)
יוֹמָם יֵצֵא ה' חֶסֶדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עָמִי. וּשְׁנִיָּהֶם
יֵרֶשׁ אֲבָרְהָם, וְלֹא הִתְקַיֵּם בּוֹ הַחֶסֶד בְּקִיּוֹם שָׁלֵם
עַד שְׁנִמּוֹל. כִּיּוֹן שְׁנִמּוֹל, הִתְקַיֵּם בּוֹ וְזָכָה
לְשִׁנְיָהֶם, וְנִקְרָא שָׁלֵם.

כְּמוֹ שְׁשִׁנְיָנוּ, שְׁכָתוֹב (בראשית יח) וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח
הָאֵהָל כָּחֵם הַיּוֹם. פֶּתַח הָאֵהָל, זֶהוּ הַכֶּתֶר
הָעֲשִׂירֵי שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שֶׁהִיא פֶּתַח לְכָל הַמְּשָׁכָן
הַקָּדוֹשׁ שֶׁל שְׁאֵר הַכֶּתֶרִים, וְדוֹד הַמֶּלֶךְ קוֹרָא (לְזֶה)
פֶּתַח (צֶדֶק), שְׁכָתוֹב (תהלים קיח) פֶּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק,
וְכָתוֹב זֶה הַשַּׁעַר לֵה'. כָּחֵם הַיּוֹם, כְּשִׁמְאִיר הָאוֹר
שֶׁל הַחֶסֶד, חֶלֶק גּוֹרְלוֹ, כְּמוֹ שִׁיֵּשֶׁב בָּזֶה – יֹשֵׁב
בָּזֶה. מְתִי הִתְקַיֵּמוּ בּוֹ? כְּשִׁנְיָנוּ, וְלִכְּן נִקְרָאת
בְּרִית יוֹמָם וּלְיָלָה. שְׁנִיָּנוּ, כָּתוֹב (שמות יב) וּפָסַח ה'
עַל הַפֶּתַח. מֶה זֶה וּפָסַח ה' עַל הַפֶּתַח? שְׁשׁוּרָה
עַל הַפֶּתַח הַזֶּה חֶסֶד לְהַתְּבָשֵׁם. וּמְשׁוֹם כֵּן, וְלֹא
יִתֵּן הַמְּשָׁחִית וְגו'.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָרִי שְׁנִיָּנוּ, כְּשֶׁהָגַר נִמּוֹל
וְנִכְנַס תַּחַת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה, הוּא נִקְרָא גֵר
צֶדֶק וְלֹא יוֹתֵר, גֵּר צֶדֶק וְדַאי, זֹכָה לְהַכְנִס

לְאוֹתוֹ כֶּתֶר שֶׁל צֶדֶק, וְאַתָּה אוֹמֵר יוֹמָם וּלְיָלָה
שֶׁזָּכּוּ לְשִׁנְיָהֶם?

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּנִי, אֵינוֹ דוֹמָה מִי
שֶׁבָּא מִשְׁרַשׁ קָדוֹשׁ וּמִגִּזְעַת אֱמֶת, לְמִי
שֶׁבָּא מִגִּזְעַת רַע וּמִשְׁרַשׁ שֶׁל גְּעָלִים רָעִים קָשִׁים.
בְּיִשְׂרָאֵל כָּתוּב בָּהֶם, (יִרְמְיָה ב) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ
שׁוֹרֵק כָּלֵה זָרַע אֱמֶת. בְּאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה
כָּתוּב, (יִחְזְקָאל כג) אֲשֶׁר בָּשָׂר חֲמוּרִים בָּשָׂרָם וְזִרְמַת
סוֹסִים זִרְמָתָם.

וּמִשּׁוּם כֵּן, יִשְׂרָאֵל קָדוֹשִׁים זָרַע שֶׁל אֱמֶת, גִּזְעַת
שֶׁהִתְבַּשְּׁמוּ בְּהַר סִינַי וּפָסְקָה מֵהֶם כָּל
הַזֹּהָמָה, כָּלֵם מִתְבַּשְּׁמִים, וְכָלֵם נִכְנָסִים בְּבִרְיַת
הַקָּדוֹשׁ שֶׁל יוֹמָם וּלְיָלָה לְהִיּוֹת שְׁלָמִים בְּכָל.
אֲבָל בְּאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה קָשָׁה לְהַעֲבִיר
מֵהֶם אֶת הַזֹּהָמָה, וְאֶפְלוּ עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת.
וּמִשּׁוּם כֵּן שְׁנִינוּ, טוֹב שֶׁבְּעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת
וְכוּ', וּמִשּׁוּם כֵּן גַּר צֶדֶק וְדָאִי.

שֶׁאָמַר רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, אֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה
זָרָה, טָרָם שֶׁנִּמְלְוּ שְׁרוּיִים הֵם בְּכִתְרִים
תַּחְתּוֹנִים שְׁאִינָם קָדוֹשִׁים, וְרוּחַ טְמֵאָה שׁוֹרָה
עֲלֵיהֶם. כִּיּוֹן שֶׁהִתְגַּדְּרוּ וְנִמְלְוּ, הֵם שׁוֹרִים בְּכֶתֶר

הַקְדוּשׁ (שֶׁל הַשְּׂכִינָה) שְׁשׁוּרָה עַל שְׁאָר הַכְּתָרִים
הַתַּחְתּוֹנִים, וְרוּחַ קְדוּשָׁה שׁוּרָה עֲלֵיהֶם. אָבֵל
יִשְׂרָאֵל, קְדוּשִׁים בְּנֵי קְדוּשִׁים שֶׁל גְּזָעִים
וְשָׂרָשִׁים, וְהַתְבַּשְּׁמוּ בְּהַר סִינַי, וְנִכְנְסוּ לְאַמוֹנָה
הַשְּׁלֵמָה הַקְדוּשָׁה בַּשָּׁעָה שְׁנִמּוּלִים, הֵם שׁוּרִים
בְּכֹל, שְׁכָתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם
חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם.

וְהָיָה כִּי יַחֲטֵא וְאַשֵּׁם וְהִשִּׁיב אֶת הַגְּזֻלָּה וְגו'.
רַבִּי יוֹסִי אָמַר, (ישעיה נד) כִּי מִי נָח זֹאת לִי
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבֵּר מִי נָח. הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה,
כְּתוּב (בראשית ז) וּמִי הַמְּבּוּל הָיוּ עַל הָאָרֶץ, וְכְתוּב
(שם ט) וְלֹא יִכָּרֵת כָּל בָּשָׂר עוֹד מִמִּי הַמְּבּוּל. כְּתוּב
מִי הַמְּבּוּל, וְלֹא מִי נָח, וְכֵאן כְּתוּב כִּימִי נָח זֹאת
לִי. זֹאת לִי?! הֵם לִי הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת!

אַלֵּא כִּךְ שְׁנִינוּ, כְּשֶׁצְדִּיקִים מְתַרְבִּים בְּעוֹלָם,
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁמַּח וּמִשְׁתַּבַּח בָּהֶם.
שְׁשֻׁנֵּנוּ, כְּשֶׁשָּׂרִי צְדִיק בְּעוֹלָם וְנִמְצָא בּוֹ,
כְּבִיכּוֹל הוּא מְטִיל שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, וְכֹל הָעוֹלָם
מִתְבָּרַךְ בְּגִלְלוֹ, וּמְטִיל שְׁלוֹם בְּפִמְלִיָּא שֶׁל מַעְלָה.
מִנֵּין לָנוּ? שְׁכָתוּב (ישעיה כז) אוֹ יַחֲזֹק בְּמַעְזֵי יַעֲשֶׂה
שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי. שְׁנֵי שְׁלוֹמוֹת כָּאן

לְמָה? אֵלָא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי – שְׁמִשְׁרָה זָכָר
וּנְקֵבָה. שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי – שְׁהָאֲבוֹת מִתְבָּרְכִים.

מַה יֵּשׁ בִּינִיָּהֶם? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁהָאֲבוֹת
מִתְבָּרְכִים, שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי, שְׁמִקְדִּים שְׁלוֹם
בְּכָל. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ שְׁלוֹם קוֹדֵם. יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי,
מָה הַטַּעַם לֹא הִקְדִּים כָּאֵן שְׁלוֹם? אֵלָא כְּדִי
שְׁיַעֲבֹר הַנַּחֲשׁ שְׁשֵׁרוּי בְּנִקְבָּה בְּרֵאשׁוֹנָה, וַיָּבֹא
הַזָּכָר לְשֵׁרוֹת בְּמִקְוָמוֹ, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ הִקְדִּים יַעֲשֶׂה,
וְאַחֲרֵי כֵךְ שְׁלוֹם.

שְׁנִינּוּ, בְּזִמְן שְׁצַדִּיק שְׁרוּי בְּעוֹלָם, הַדִּינִים לֹא
מִתְעוֹרְרִים וְלֹא שׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם,
מִשּׁוֹם שְׁאוֹתוֹ אִישׁ צַדִּיק הוּא אוֹת בְּעוֹלָם,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֶה בְּכַבּוּדוֹ, וְהָעוֹלָם
מִתְקַיֵּם בְּשִׁבְלֵו.

שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּזִמְן שְׁבָנִי הָעוֹלָם
נִמְצָאִים רְשָׁעִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, אוֹתוֹ הַצַּדִּיק שֶׁנִּמְצָא בְּעוֹלָם, (רוֹצֶה) הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר עִמּוֹ, כְּדִי שְׁיִבְקֶשׁ רַחֲמִים עַל
הָעוֹלָם וַיִּתְפָּיֵס עִמָּם. מָה עוֹשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא? מְדַבֵּר עִמּוֹ עַל אוֹתָם הָרְשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם.
אוֹמֵר לוֹ לְהִיטִיב עִמּוֹ לְבַדּוֹ וּלְהַשְׁמִיד אֶת כָּלָם.

מְהִי דְרָכּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ צְדִיק? עוֹזֵב אֶת שְׁלוֹ וְלוֹקֵחַ
אֶת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כְּדִי שְׂשִׁית־פַּיִס הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא עַמָּם.

מַנִּין לָנוּ? מַמְשֶׁה, שְׁאֵמֵר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
חֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל, (שְׁמוֹת לב) עָשׂוּ לָהֶם עֲגֹל
מִסֶּכָּה וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ וְגו'. עוֹד אָמַר לוֹ, הֲרָךְ מִמֶּנִּי
וְאֲשִׁמִּידֶם וְגו'. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר מֹשֶׁה, אִם
בְּשָׁבִיל כְּבוֹדִי יִשְׁמְדוּ יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם – טוֹב
לִי מוֹת, וְלֹא יֵאמְרוּ שְׁעֲזַבְתִּי אֶת זֶה שֶׁל כָּל
הָעוֹלָם בְּשָׁבִיל כְּבוֹדִי. מִיד – וַיַּחַל מֹשֶׁה אֶת פָּנָיו
ה' אֱלֹהָיו. וְהוֹשִׁיט עֲצָמוֹ לְמִיתָהּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת
בְּשָׁבִיל יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוֹב וְעֵתָהּ אִם תִּשָּׂא חֲטָאתָם
וְאִם אֵין מִחְנֵי נָא מִסִּפְרָךְ וְגו'. וְשִׁנִּינוּ, לֹא זֶה
מֹשֶׁה מִשָּׁם עַד שֶׁמָּחַל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב, וַיִּנָּחֶם ה' עַל הָרָעָה אֲשֶׁר
דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ. וְכָתוֹב, (בַּמִּדְבָּר יד) וַיֹּאמֶר ה'
סִלַּחְתִּי כְּדָבָרְךָ.

וַיֹּאמֶר בְּנַח כָּתוֹב, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנַח קֵץ כָּל בָּשָׂר
בָּא לְפָנָיו וְגו'. אָמַר לוֹ נַח, וְלִי מָה אַתָּה
עוֹשֶׂה? אָמַר לוֹ, וְהִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתָּךְ וְגו'
עֲשֵׂה לְךָ תִּבְתַּע עֲצֵי גִפְרִי. וְלֹא בִקֵּשׁ רַחֲמִים עַל
הָעוֹלָם, וַיִּרְדּוּ הַמַּיִם וְהִאֲבִידוּ אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם.

וּמִשּׁוּם כִּךָּ כָּתוּב מִי נָח. מִי נָח וַדַּאי, שֶׁבּוּ הֵם הָיוּ
תְּלוּיִים, שֶׁלֹּא בִקֵּשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם.

מִכָּאן אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֶה שֶׁכָּתוּב (בראשית ט)
וַיַּחַל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה. וַיַּחַל, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאמַר (במדבר ל) לֹא יַחַל דְּבָרוֹ, שֶׁנַּעֲשֶׂה חֵל.
אִישׁ הָאֲדָמָה, שֶׁבִּגְלָלוֹ הִשְׁמְדוּ בְּנֵי הָעוֹלָם, כִּי
לֹא בִקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. דְּבַר אַחֵר אִישׁ
הָאֲדָמָה – שֶׁבִּשְׁבִּילוֹ הִתְקַיְּמָה לְאַחֵר שֶׁהִשְׁמְדוּ
הָרָאוּשׁוֹנִים, שֶׁכָּתוּב לֹא אֶסֶף לְקַלֵּל עוֹד אֶת
הָאֲדָמָה בַּעֲבוּר הָאָדָם וְגו'.

שְׁנֵינּוּ, הֵם נִקְרְאוּ מִי נָח, שֶׁהוּא גֵרָם שֶׁנִּקְרְאוּ עַל
שְׁמוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֹאת לִי, מֶה זֶה
אוֹמֵר? אֵלָּא אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִי נָח גִּרְמוֹ
לִי שְׁאֲגִלָּה זֹאת בָּעוֹלָם, שֶׁכָּתוּב וַאֲנִי "זֹאת"
בְּרִיתִי אוֹתָם. "זֹאת" אוֹת הַבְּרִית וְגו'. אֶת קִשְׁתִּי
נִתַּתִּי בַּעֲנָן, כְּלוּמָר אֵין מִי שֶׁמִּשְׁגִּיחַ אֵלָּא לְכָבוֹד
שְׁמִי שֶׁרְמוּז בְּזֹאת. וּמִי גֵרָם לוֹ? מִי נָח.

מִכָּאן סִימֵן לְחֻסִּיד צְדִיק שֶׁלֹּא מִתְּגַלֶּה הַקִּשְׁתַּת
הַזֹּו בְּיָמָיו, וְלֹא צָרִיד הָעוֹלָם בְּיָמָיו לְאוֹת
הַזֹּאת. וּמִי הוּא? אוֹתוֹ שֶׁמִּבְּקֵשׁ רַחֲמִים עַל
הָעוֹלָם וְרָאוּי לְהִגָּן עָלָיו, כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן

יוחאי, שלא צריך העולם בימיו את האות הזאת, שהרי הוא היה אות סימן בעולם.

שלא היתה גזרה שנגזרה על העולם למעלה שלא מבטל אותה, והינו מה שכתוב (שמואל-ב כג) מושל באדם. הקדוש ברוך הוא מושל באדם. ומי מושל בקדוש ברוך הוא כביכול? צדיק. שהקדוש ברוך הוא גוזר, והוא מבטל.

כמו רבי שמעון בן יוחאי שיום אחד היה יושב על הדלת של שער (מערות) לוד, הרים עיניו וראה שהשמש מאירה, והסתירה אורה שלש פעמים. בינתיים נחשף האור, ונראה בשמש שחר וירק. אמר לו לרבי אלעזר בנו, בא אחרי בני, ונראה שהרי ודאי נגזרה גזרה למעלה, והקדוש ברוך הוא רוצה להודיע לי, שודאי שלשים יום תלוי אותו הדבר שנגזר למעלה, והקדוש ברוך הוא אינו עושה עד שמודיע לצדיקים. זהו שכתוב (עמוס ג) כי לא יעשה ה' אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים.

עד שהיו הולכים, נכנסו לאותו כרם. ראו נחש אחד שהיה בא, ופיו פתוח, (והיה לוחש בלשונו) ולוהט בארץ בעפר. נער בגדיו רבי שמעון והכה

יְדוּ בְּרֹאשׁ הַנִּנְחָשׁ, שְׂכַךְ הַנִּנְחָשׁ, הַנִּמְיָךְ אֶת פִּי
וְרָאָה לְשׁוֹנוֹ רוֹחֶשֶׁת. אָמַר לוֹ: נִחָשׁ נִחָשׁ, לֵךְ
וְאָמַר לְאוֹתוֹ הַנִּנְחָשׁ הָעֲלִיּוֹן שֶׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
יוֹחָאִי מְצוּי בְּעוֹלָם. הַכְּנִיס אֶת רֹאשׁוֹ לִנְקֵב שֶׁל
עֶפֶר אֶחָד, וְאָמַר: גּוֹזֵר אֲנִי, כְּשֵׁם שֶׁהִתְחַתָּן חֲזַר
לִנְקֵב הָעֶפֶר, כֵּךְ הָעֲלִיּוֹן יִחְזַר לִנְקֵב תְּהוֹם רַבָּה.

רַחֲשֵׁי רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּתַפְלָה. עַד שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְלִים,
שְׁמַעוּ קוֹל אֶחָד: מִמְּנֵי הַמּוֹת, הַכְּנִסוּ
לְמִקְוֵמְכֶם. הַמִּכּוֹת שֶׁל הַמִּשְׁחִיתִים לֹא שׁוֹרוֹת
בְּעוֹלָם, שֶׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי בִטֵּל אוֹתָן.
אֲשֶׁרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן, שֶׁרְבוּנָךְ רוּצָה בְּכַבּוּדְךָ עַל
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. בְּמַשֶּׁה כָּתוּב (שְׁמוֹת ל"ב) וַיַּחַל מֹשֶׁה
וְגו', שֶׁמִּשְׁמַע שְׁאָחָז אוֹתוֹ פָּרְגוּד, וְאַתָּה רַבִּי
שְׁמַעוֹן גּוֹזֵר, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם. הוּא גּוֹזֵר,
וְאַתָּה מְבַטֵּל.

בֵּין כֵּךְ רָאָה שֶׁהָאִיר הַשֶּׁמֶשׁ וְעָבַר אוֹתוֹ
הַשְּׁחֹר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָאִי שֶׁהָעוֹלָם
הַתְּבַשֵּׁם. נִכְנָס לְבֵיתוֹ וְדַרְשׁ, (תְּהִלִּים י"א) כִּי צָדִיק
ה' צְדָקוֹת אָהֵב יִשְׂרָאֵל יַחְזֹז פָּנִימוֹ. מַה הַטַּעַם כִּי
צָדִיק ה' צְדָקוֹת אָהֵב? מִשּׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל יַחְזֹז
פָּנִימוֹ. מַה זֶה פָּנִימוֹ? הַפָּנִים הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל כָּל

העולם, שְׁצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ עַל כָּל
מָה שְׁצָרִיכִים.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ, אִם כֵּן, הֲיָה צָרִיךְ
לִהְיוֹת יֵשֶׁר יַחְזֶה פָּנִימוֹ, אוֹ יִשְׁרִים יַחְזֹו.
מָה זֶה יֵשֶׁר יַחְזֹו? אָמַר לוֹ, סוּד עֲלִיּוֹן שְׁאוֹתָם יָמִי
קָדָם שֶׁל הָעֵתִיק הַקָּדוֹשׁ, נִסְתָּר כָּל הַנִּסְתָּרִים.
וַיְמִי עוֹלָם שֶׁל ז"א, שֶׁהֵם נִקְרָאִים פָּנִימוֹ, (שְׁהֵם)
רוֹאִים בְּדֶרֶךְ יֵשֶׁר מָה שְׁצָרִיךְ לִרְאוֹת.

שִׁשְׁנִינּוּ, בְּשַׁעָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגִּיחַ
בְּעוֹלָם וְרוֹאֶה שְׁכָשְׁרִים מַעֲשִׂיהֶם שֶׁל
בְּנֵי הָאָדָם לְמַטָּה, מִתְגַּלֶּה הָעֵתִיק הַקָּדוֹשׁ בְּזַעִיר
אֲנָפִין, וּמִסְתַּכָּלִים כָּל אוֹתָם הַפָּנִים בְּפָנִים
נִסְתָּרִים, וְכָלֵם מִתְבָּרְכִים. מָה הַטַּעַם
שֶׁמִּתְבָּרְכִים? מִשּׁוּם שֶׁמִּסְתַּכָּלִים אֵלּוֹ בְּאֵלּוֹ בְּדֶרֶךְ
יֵשֶׁר, שֶׁלֹּא סוֹטִים יְמִינָהּ וּשְׂמָאלָהּ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
יֵשֶׁר יַחְזֹו פָּנִימוֹ. וְכָלֵם מִתְבָּרְכִים וּמְשַׁקִּים זֶה אֶת
זֶה, עַד שֶׁמִּתְבָּרְכִים כָּל הָעוֹלָמוֹת. וְכָל הָעוֹלָמוֹת
נִמְצָאִים כְּאַחַד, וְאֵז נִקְרָא ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד.

וּבְשִׁחְטָאֵי הָעוֹלָם מִתְרַבִּים, נִסְתָּר הָעֵתִיק
הַקָּדוֹשׁ, וְאֵין מְשַׁגִּיחִים פָּנִים
בְּפָנִים, וְאֵז מִתְעוֹרְרִים הַדִּינִים בְּעוֹלָם, וְהַכִּסָּאוֹת

עולים, ועֲתִיק הַיָּמִים סָתוּם וְלֹא מִתְגַּלֶּה. זֶהוּ
שְׁכָתוּב (דניאל ז) הָיִיתִי רוֹאֶה עַד שֶׁהִכְסֵּאתָ הוֹרְמוֹ
וְעֲתִיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב. עַד שֶׁהִכְסֵּאתָ הוֹרְמוֹ,
שְׁאוֹתָם הַכְּתָרִים הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁמִּשְׁקִים אֶת כָּל
הָאֲחֵרִים לְהַעֲמִידָם בְּקִיּוּמָם. וּמִי הֵם? הָאֲבוֹת.
וְעֲתִיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב וְלֹא מִתְגַּלֶּה. וְאִזּוֹ מִהֶפְכִּים
הָרָשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם רַחֲמִים לָדִין.

שְׁנִינּוּ. מִצַּד הָאֵם יוֹצְאִים שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים,
הַקְּלָפוֹת שֶׁלָּהֶם, וְאוֹחֲזִים בַּמָּקַל שֶׁל
הַגְּבוּרָה, שׁוֹלְטִים עַל הָרַחֲמִים, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(במדבר טו) הַנוֹעָדִים עַל ה', עַל ה' מִמָּשׁ. וְאִזּוֹ
נִמְצְאִים הָעוֹלָמוֹת חֲסִרִּים, (קְשׁוּרִים) שְׂאִינָם
שְׁלֵמִים, וּמִתְעוֹרֶרֶת בְּכֻלָּם קִטְטָה.

וּבְשִׁבְנֵי אָדָם מְכַשִּׁירִים מַעֲשֵׂיהֶם לְמַטָּה, אֲזִי
מִתְבַּשְּׂמִים הַדִּינִים וְעוֹבְרִים,
וּמִתְעוֹרְרִים רַחֲמִים וְשׁוֹלְטִים עַל אוֹתוֹ הָרַע
שֶׁמִּתְעוֹרֵר מִן הַדִּין הַקָּשָׁה. וּכְשֶׁמִּתְעוֹרְרִים
רַחֲמִים, נִמְצְאִים שְׂמִיחָה וְנִחוּמִים, מַשּׁוּם
שֶׁשׁוֹלְטִים עַל אוֹתוֹ הָרַע. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּנָּחֶם ה'
עַל הָרָעָה. וַיִּנָּחֶם, מַשּׁוּם (שְׁשׁוֹלֵט עַל הָרָעָה) שֶׁנִּכְנָע
הַדִּין הַקָּשָׁה, וְשׁוֹלְטִים הָרַחֲמִים.

שְׁנִינּוּ, בַּשָּׁעָה שֶׁהַדִּינִים מִתְבַּשְּׂמִים וְשׁוֹלְטִים
 הָרַחֲמִים, כָּל כֶּתֶר וְכֶתֶר שָׁב לְקִיּוּמוֹ,
 וְכֻלָּם מִתְבָּרְכִים כָּאֶחָד. וְכִשְׁשָׁבִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 לְמִקּוּמוֹ וְכֻלָּם מִתְבָּרְכִים כָּאֶחָד, וְהָאֵם מִתְבַּשְּׂמַת
 בַּמִּפְתָּחוֹת הַחֲקוּקִים וְשָׁבִים לְצִדָּה, אֲזִי נִקְרָאת
 תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְהָעוֹלָם מִתְכַּפֵּר, שֶׁהָרִי הָאֵם
 יוֹשֶׁבֶת בְּשִׁמְחָה שְׁלֵמָה, שֶׁכְּתוּב אִם הַבְּנִים
 שִׁמְחָה, וְאֲזִי נִקְרָא יוֹם הַכְּפוּרִים, שֶׁכְּתוּב בּוֹ
 לְטִהַר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם. וְנִפְתָּחִים חֲמֻשִּׁים
 שַׁעְרִים שֶׁל צְדָדִים חֲקוּקִים.

שְׁנִינּוּ, כְּתוּב וְהָיָה כִּי יַחֲטֵא וְאָשֵׁם, מֶה זֶה כִּי
 יַחֲטֵא, וּלְבִסּוֹף וְאָשֵׁם? אֵלָּא כִּי שְׁנִינּוּ,
 כִּי יַחֲטֵא מֵאוֹתָם חֲטָאִים שֶׁנִּקְרְאוּ חֲטָא, שֶׁכְּתוּב
 מִכָּל חַטָּאת הָאָדָם. וְאָשֵׁם, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הָאָשֵׁם
 הַמוֹשֵׁב לֵה'. וְאָשֵׁם, וַיִּתְקַן. כְּלוּמַר, אִם יִתְקַן אֶת
 מַעֲשָׂיו, וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזֻלָּה אֲשֶׁר גָּזַל. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי, מִמַּשְׁמַע שֶׁכְּתוּב וְהָשִׁיב, לֹא כְּתוּב וַיִּשִּׁיב
 אֵלָּא וְהָשִׁיב, וְהָשִׁיב דּוּקָא.

שְׁנִינּוּ, בְּאַרְבַּע תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה הַקּוֹל נִפְסָק,
 וּמִתְעוֹרְרִים הַדִּינִים, וְהַתְּשׁוּבָה תְּלוּיָה
 עַד שֶׁמִּתְתַּקֵּן. וְכִשְׁהַדִּינִים מִתְעוֹרְרִים, יוֹצֵא קוֹל,
 וְאַרְבַּע זְוִיּוֹת (פְּעָמִים) הָעוֹלָם עוֹלִים וְיורְדִים. הַכְּרוֹז

קורא, ואין מי שישגיח ויתעורר. והקדוש ברוך הוא מזמן, אם ישובו – ישוב, ואם לא – (הכל ס"א הקול) נפסק, והדינים נעשים, ואז נקרא ויתעצב, ויתעצב בבתים החיצונים.

אמר רבי יהודה, שנינו, מיום שנחרב בית המקדש אין יום שלא נמצא בו כעס רע, מה הטעם? משום ששנינו, אמר רבי יודאי אמר רבי ייסא, נשבע הקדוש ברוך הוא שלא יכנס בירושלים של מעלה עד שיכנסו ישראל לירושלים של מטה. ומשום כך נמצאת רתחה בעולם.

אמר רבי יוסי, כתוב ערות אביך וערות אמן לא תגלה. וכתוב אמן היא לא תגלה ערותה. ושנינו, אמן היא ודאי. הרי אם גלה ערותה, למה צריך להשיב אותה? ודאי לתקן את מה שגלה.

ששנינו, כשמתגבר יצר הרע באדם, אינו מתגבר אלא באותן עריות, וכל החטאים אחוזים באותה ערוה. וכתוב לא תגלה. כשמתקן, מתקן כנגד אותו שגלה, וזו נקראת תשובה.

אמר רבי יצחק, כל חטאי העולם אחוזים (זה) בזה, עד שהאם מתגלה בגללם. וכשהיא מתגלה, כל אותם הבנים מתגלים (בשכילה). וכתוב לא תקח האם על הבנים. וכשמתתקן העולם למטה, הכל מתתקן, עד שעולה התקון לאם הקדושה ומתתקנת, ומתכסית ממה שהתגלתה. ומשום כך כתוב, אשרי נשוי פשע כסוי חטאה, ואז נקראת תשובה, תשובה ודאי. ואז נקרא יום הכפורים, כמו שכתוב מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו.

אמר רבי יהודה, מתי נקראת תשובה? כשהאם מתכסה ועומדת בשמחה על הבנים, שכתוב (תהלים קיג) אם הבנים שמחה. ושבה לקיום. ומי שהיה סגור, שב למקומו. וכלם שבים אחד לאחד, ומתברכים כל אחד ואחד, ואז נקראת תשובה (שלמה), תשובה סתם, להכליל הכל.

אמר רבי יצחק, כשמכשר העולם, כלו מכשר באחד. כתוב כי גדול מעל שמים חסדך. מעל שמים, שעולה למעלה מהמקום שנקרא שמים. ומי הוא. זו האם. והינו שנקראת תשובה. **רבי יהודה אומר, מדיק שכתוב מעל שמים.** אלמלא כתוב על שמים, משמע אותו

מָקוֹם שְׁעוֹמֵד עַל שָׁמַיִם וְלֹא יוֹתֵר. כִּיּוֹן
שָׁאֵמַר מֵעַל שָׁמַיִם, מִשְׁמַע אוֹתוֹ מָקוֹם שְׁעוֹמֵד
עַל הַשָּׁמַיִם לְמַעְלָה לְמַעְלָה. (רמב"ה? אָמַר, וְזֶהוּ

שְׁנִקְרָא תְּשׁוּבָה).

שְׁשִׁנְיָנוּ, בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁמִכְשָׁרִים הַמַּעֲשִׂים לְמִטָּה
וְהָאֵם בְּשִׁמְחָה, מִתְגַּלֶּה הָעֵתִיק
הַקָּדוֹשׁ, וְשָׁב הָאוֹר לְזַעִיר אֲנָפִין, וְאִזּוֹ הַכֹּל
בְּשִׁמְחָה, הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת, הַכֹּל נִמְצָאִים בְּבִרְכוֹת,
וְהִרְחַמְתִּים מִזְמָנִים, וְכֹל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (מִיכָה ז') יֵשׁוּב יִרְחַמְנוּ יִכְבֹּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ. מִי
יֵשׁוּב? יֵשׁוּב הָעֵתִיק הַקָּדוֹשׁ לְהַתְגַּלּוֹת בְּזַעִיר,
יֵשׁוּב לְהַתְגַּלּוֹת, שֶׁהִיא נִסְתָּר בְּרֹאשׁוֹנָה, וְהַכֹּל
נִקְרָא תְּשׁוּבָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַכֹּל בְּכֻלָּל, הַכֹּל סֶתֶם. וְכָתוּב
(דְּבָרִים יג') לְמַעַן יֵשׁוּב ה' מִחֶרֶן אָפּוֹ וְנָתַן לָךְ
רַחֲמִים. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַכֹּל הוּא וְדָאִי, וְהָרִי
בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן.

וְהַשִּׁיב אֶת הַגְּזֻלָּה. שֶׁם שָׁאֵלוּ הַחֲבֵרִים, מִפְּנֵי
מָה בְּגִזְלָה כָּתוּב וְהַשִּׁיב אֶת הַגְּזֻלָּה,
וְלֹא יוֹתֵר? אֵלֹא הָרִי בְּאַרְנוֹ, שֶׁזֶּה שֶׁם יִרְאֶה
הָעֲלִיּוֹנָה כְּמוֹ הַתַּחְתּוֹנָה, וְזֶה שְׁגוֹנֵב שֶׁם אֶת
הַיִּרְאָה הַתַּחְתּוֹנָה כְּנֻגָּדוֹ, וְלֹא הַיִּרְאָה הָעֲלִיּוֹנָה.

מה כתוב למעלה? נפש כי תחטא. כמו
שאמרנו, שהתורה והקדוש ברוך הוא
תמהים עליו ואומרים, נפש כי תחטא וגו'?
וכתוב נפש כי תמעל מעל וגו', או – נפש כי
תשבע וגו'. אמר רבי יצחק, כתוב נפש, ולא רוח,
ולא נשמה, וכאן גוף (רוח) ונפש, שנאמר והיה כי
יחטא ואשם והשיב את הגזלה. מי שרוצה לתקן
את מעשיו, כמו שאמרנו והשיב. מי זה והשיב?
אלא כמי שיתקן מעשים, כדי שישלב מעינות
המים למקומם להשקות את הנטיעות, שהרי
הוא גרם בחטאיו למנוע מהם. ועל זה – והשיב
את הגזלה וגו', כמו שנתבאר.

רבי אבא היה יושב לפני רבי שמעון. נכנס רבי
אלעזר בנו. אמר רבי שמעון, כתוב (תהלים צב)
צדיק כתמר יפרח וגו'. צדיק כתמר, מה זה
כתמר? שהרי מכל האילנות של העולם, אין מי
שמתעבב לפרח כמו תמר שעולה לשבעים
שנים. מה הטעם כתמר? אלא אף על גב
שהכתוב מעיד, החברים כלם אין רוצים לגלות.
אבל צדיק כתמר יפרח, זה נאמר על גלות בבל,
שהרי לא שבה שכינה למקומה אלא לסוף
שבעים שנה. זהו שכתוב (ירמיה כט) כי לפי מלאת

לְכַבֵּל שִׁבְעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם. וְזֶהוּ צַדִּיק
כְּתָמָר יִפְרָח, שְׁעוּלָה זָכָר וּנְקֵבָה לְשִׁבְעִים שָׁנָה.
צַדִּיק – זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים
יא) כִּי צַדִּיק ה' צִדְקוֹת אָהֵב. וְכָתוֹב (שמות ה) ה'
הַצַּדִּיק. וְכָתוֹב (ישעיה ג) אָמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב.

כְּאֶרְזוּ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה. מַה זֶה אֶרֶז? זֶה הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוֹב בְּחֹר כְּאֶרְזִים. (שׁוֹשֵׁב עַל
כֶּסֶּא שֶׁל יַעֲקֹב הַשָּׁלֵם) בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה, בְּלִבְנוֹן וְדָאִי, וְזֶהוּ
הַעֲדָן שְׁלֹמֶעֱלָה, שְׁעָלִיו כָּתוֹב (שם סד) עֵין לֹא
רָאתָה אֱלֹהִים זּוֹלָתָהּ. וְהָאֶרֶז הַזֶּה בָּאוֹתוֹ מְקוֹם
עֲלִיּוֹן יִשְׁגָּה.

וְזֶה בַּגְּלוּת הָאֲחֵרוֹנָה הוּא כְּמוֹ הָאֶרֶז הַזֶּה
שְׁמַתְעֵכָּב לַעֲלוֹת. וּמַשְׁעָה שְׁעוּלָה עַד
שְׁעוּמָד בְּקִיּוּמוֹ הוּא יוֹם, וּתְחִלַּת הַיּוֹם הָאֲחֵר עַד
שְׁעוּשָׁה עַל בָּאוֹר הַיּוֹם. וְהָאֶרֶז לֹא עוֹלָה אֶלָּא
בְּעֵדוֹן שֶׁל הַמַּיִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (במדבר כד) כְּאֶרְזִים
עַלֵּי מַיִם. כִּף אֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה. שְׁמֶשׁ יוֹצֵא
הַמַּעַיִן וְהַנֶּהָר שֶׁל הַמַּיִם לְהַשְׁקוֹת. וְאֶרֶז זֶה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוֹב (שיר ה) בְּחֹר כְּאֶרְזִים.

שְׁתוּלִים בְּבֵית ה' – לְזַמְנוּ שֶׁל מֶלֶךְ הַמַּשִּׁיחַ.
בְּחֲצֹרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ – בְּתַחֲתֵית

הַמֵּתִים. עוֹד יִנּוּבּוֹן בְּשִׁיבָה – בְּאוֹתוֹ יוֹם
שֶׁהָעוֹלָם יִמָּצָא חָרֵב. דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ –
לְאַחַר שִׁפְתוֹב (ישעיה 10) הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ
הַחֲדָשָׁה. וְאִזּוּ, (תהלים קד) יִשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו כְּתוֹב.
וְכָל כֶּף לָמָּה? (תהלים צב) לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר ה' צוּרֵי וְלֹא
עוֹלָתָהּ בּוֹ.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (משלי טז) אִישׁ תִּהְפֹּכֹת יִשְׁלַח
מִדּוֹן וְנִרְגָּן מִפָּרִיד אֶלּוֹף. אִישׁ תִּהְפֹּכֹת
יִשְׁלַח מִדּוֹן, כָּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, הִרְשָׁעִים עוֹשִׂים פָּגָם
לְמַעֲלָה. וְנִרְגָּן מִפָּרִיד אֶלּוֹף, מִפָּרִיד אֶלּוּפּוֹ שֶׁל
עוֹלָם, וְזֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

דִּבֶּר אַחֲרָיִם אִישׁ תִּהְפֹּכֹת יִשְׁלַח מִדּוֹן – מֶה זֶה
יִשְׁלַח? יִשְׁלַח אֶת אוֹתָן נְטִיעוֹת. מִדּוֹן –
שְׁיוֹנָקִים מִן הַצֵּד שֶׁל הַדִּין. וְנִרְגָּן מִפָּרִיד אֶלּוֹף,
כָּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, שֶׁהִרְשָׁעִים עוֹשִׂים פָּגָם לְמַעֲלָה.
מִפָּרִיד – שֶׁהִיחֹד לֹא נִמָּצָא, מִפָּרִיד אֶת הַגְּבִירָה
מִהַמֶּלֶךְ, וְאֶת הַמֶּלֶךְ מִהַגְּבִירָה. וּמִשּׁוּם כֶּף לֹא
נִקְרָא אֶחָד, שְׁאֶחָד אֵינוֹ נִקְרָא אֶלָּא כְּשֶׁהֵם בְּזוּוג
אֶחָד. אוֹי לְאוֹתָם הִרְשָׁעִים שְׁעוֹשִׂים פְּרוּד
לְמַעֲלָה. אֲשֶׁרִי הַצִּדִּיקִים שְׁמַעְמִידִים אֶת הַקִּיּוֹם
שֶׁלְמַעֲלָה, וְאֲשֶׁרִי בְּעָלִי הַתְּשׁוּבָה שְׁמִשְׁכִּיבִים
הַכֹּל לְמִקּוֹמָם.

וַעֲלֵ זֶה שְׁנִינוּ, הַמָּקוֹם שֶׁבַעֲלִי תְּשׁוּבָה יוֹשְׁבִים,
צַדִּיקִים גְּמוּרִים לֹא יוֹשְׁבִים בּוֹ. מָה הַטַּעַם?
אֲלֹא הֵם הִתְתַּקְּנוּ בַּמָּקוֹם עַלְיוֹן בַּמָּקוֹם
שֶׁהִשְׁקָאת הַגֶּן נִמְצְאת מִשָּׁם. וְזוֹהִי תְּשׁוּבָה, וְעַל
זֶה נִקְרָאִים בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה. וְאֵלּוּ מִתְתַּקְּנִים בַּמָּקוֹם
אֲחֵר שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק.

וַעֲלֵ זֶה אֵלֶּה יוֹשְׁבִים בַּמָּקוֹם עַלְיוֹן, וְאֵלֶּה
יוֹשְׁבִים בַּמָּקוֹם קָטָן. מָה הַטַּעַם? אֵלּוּ
מְשִׁיבִים מִים לַמָּקוֹמָם מִהַמָּקוֹם הָעַלְיוֹן שֶׁל
הַנֶּהָר הָעֶמֶק, עַד אוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק.
וְצַדִּיקִים גְּמוּרִים מְשַׁפִּיעִים מֵאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁהֵם
יוֹשְׁבִים לְעוֹלָם הַזֶּה. וְעַל כֵּן אֵלּוּ עַלְיוֹנִים
וְאֵלּוּ תַּחְתּוֹנִים. אֲשֶׁרִי חֲלַקְם שֶׁל בַּעֲלֵי
הַתְּשׁוּבָה, וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְם שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁבִּגְלָלָם
הָעוֹמֵד עוֹמֵד.

זֶהוּ שֶׁכָּתוּב, וְהָיָה כִּי יַחֲטֵא וְאָשֵׁם וְגו'. מָה כָּתוּב
לְמַעַלָּה? אוֹ מִצָּא אֲבֹדָה וְכַחַשׁ בָּהּ וְגו',
שֶׁהָרִי בִשְׁבִיל זֶה מִסְתַּלֵּק הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִהַכֹּל. כְּבִיכּוֹל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִמְצָא
בַּמָּקוֹמוֹ, שֶׁהָרִי כִנֶּסֶת יִשְׂרָאֵל נִפְרָדָה מִמָּקוֹמָהּ.
זֶהוּ שֶׁכָּתוּב אֲבֹדָה הָאֱמוּנָה. מָה זֶה הָאֱמוּנָה? זֶה
כִּנֶּסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאֱמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת.

אֲבָדָה הָאֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עַל מָה אֲבָדָה
הָאָרֶץ, וְהַכֹּל אֶחָד.

וְהָיָה בְּאַרְנוֹ אֲבָדָה, וְלֹא נֶאֱבַדְתָּ, וְלֹא אֲבֹדָה.
כְּמוֹ כֵּן הִצְדִּיק אֲבָד. אֲבוֹד אוֹ נֶאֱבַד
לֹא כְּתוּב, אֲלָא אֲבָד. זֶהוּ שְׁכָתוּב אֲבָדָה
הָאֲמוּנָה, בְּשִׁבְלֵי כֶף – וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזֻלָּה אוֹ
אֶת הָאֲבָדָה וְגו'.

רַעֲיָא מִהֵימָנָא (רוּעָה הַנֶּאֱמָן)

אָמַר הָרוּעָה הַנֶּאֱמָן, מְקוֹמוֹת יֵשׁ בְּגִיּהָנָם
רְשׁוּמִים לְמַחֲלֵי שְׁכָתוֹת בְּפֶרֶהֶסְיָא, וְלֹא
חוּזָרִים בְּתִשׁוּבָה מֵאוֹתוֹ חֲלוּל, וּמִמְנִים עֲלֵיהֶם.
וְאִף כֶּף יֵשׁ מְקוֹמוֹת בְּגִיּהָנָם לְאוֹתָם שְׁמַגְלִים
עֲרִיּוֹת, וְלְאוֹתָם שְׁמַגְלִים פָּנִים בְּתוֹרָה שְׁלֹא
כְּהִלָּכָה, וְלְאוֹתָם שְׁשׁוּפְכִים דָּם נָקִי, וְלְאוֹתָם
שְׁנִשְׁבָּעִים לְשֹׁקֵר, וְלְאוֹתָם שְׁשׁוּכְכִים עִם נִדָּה אוֹ
בֵּת אֵל נֶכֶר אוֹ זוֹנָה אוֹ שְׁפָחָה. וְאִף כֶּף לְמִי
שֶׁעוֹבֵר עַל שֵׁם"ה לֹא תַעֲשֶׂה.

לְכַל חֲטָא יֵשׁ מְקוֹם בְּגִיּהָנָם, וּמִמְנָה עָלָיו.
וְשִׁטָּן יֵצֵר הָרַע שְׁלוֹ מִמְנָה עַל כָּל
הַחֲטָאִים וְהַמְקוֹמוֹת וְהַמְנִים שְׁלוֹ. וְאִם חוּזֵר
בְּתִשׁוּבָה, מָה כְּתוּב? מַחֲיִיתִי כְּעַב פִּשְׁעִיךָ, נִמְחוּ

הַרְשׁוּמִים שֶׁל הַרְשָׁעִים שֶׁל הַמָּקוֹם שֶׁל הַגִּיהֶנֶם
מִכָּל חָטָא וְחָטָא.

וַיֵּשׁ חָטָאִים רְשׁוּמִים לְמַעְלָה, וְלֹא לְמַטָּה. וַיֵּשׁ
שְׂרָשׁוּמִים לְמַטָּה וְלֹא לְמַעְלָה, וַיֵּשׁ
שְׂרָשׁוּמִים לְמַטָּה וּלְמַעְלָה. נִמְחוּ לְמַטָּה – נִמְחוּ
לְמַעְלָה, אַחֵר שְׁחֹזַר בְּתִשְׁבּוּכָה. וְעוֹד בְּאֵרוֹ בְּעֲלֵי
הַמִּשְׁנָה, רָשָׁע – עֲוֹנוֹתָיו חֲקוּקִים לוֹ עַל
עֲצָמוֹתָיו. צָדִיק – זְכוֹתָיו חֲקוּקִים לוֹ עַל
עֲצָמוֹתָיו. לָמָּה? כְּדֵי לִהְיוֹת רְשׁוּמִים בֵּין בְּעֲלֵי
הַחָטָאִים שֶׁלָּהֶם לְהוֹדֵעַ בָּהֶם, וְקוֹל יוֹצֵא עָלֵיו:
זֶהוּ רָשָׁע, יִשְׁרְפוּ עֲצָמוֹתָיו בְּגִיהֶנֶם.

וּבִאֲרָנוּ, נִשְׁמוֹת שֶׁל רָשָׁעִים הֵן הֵן הַמִּזִּיקִים
בְּעוֹלָם. וְהֵדִין שֶׁלָּהֶם בְּאֵרוֹ עֲלֵיהֶם
בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁנִּשְׁמָתָם נִשְׂרָפָת וְנִעֲשִׂית אֶפֶר
תַּחַת כְּפוֹת רִגְלֵי הַצַּדִּיקִים. וּבִמָּה נִשְׂרָפִים? בְּאֵשׁ
הַכֶּסֶּא, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דְּנִיאל ז') כְּרִסְיָה שְׁבִיבִין דִּי-נֹר
גְּלִגְלוּהִי נֹר דָּלֵק. (וְנִהַר דִּינֹר שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא) מֵאַרְבַּע חִיּוֹת
שֶׁל אֵשׁ שְׂסוּבִּבִּים אֶת כֶּסֶּא הַדִּין, שֶׁהוּא אֲדָנִי,
דִּין שֶׁל הַמַּלְכוּת דִּין.

וְאוֹתוֹ נִהַר נֶאֱמַר בּוֹ, (שם) נִהַר דִּינֹר שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא
מִלְּפָנָיו. נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים טוֹבִלוֹת

וְנִטְהָרוֹת בּוֹ, וְנִשְׁמֹת הָרָשָׁעִים נִדּוּנִים בּוֹ,
 וּבּוֹעָרִים לְפָנָיו כָּמוֹ קֵשׁ לְפָנָי אֵשׁ, וְהִינוּ אֵשׁ
 אוֹכֵלֶת אֵשׁ. יְהוֹ"ה הוּא חֲמָה. וְנִרְתִּיקוּ – אֲדַנְי
 וְהִינוּ הַסּוּד שֶׁפֶּרְשׁוּהוּ, לַעֲתִיד לָבֹא מוֹצִיא
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲמָה מִנִּרְתִּיקָה; צְדִיקִים
 מִתְרַפְּאִין בָּהּ, וּרָשָׁעִים נִדּוּנִים בָּהּ.

וּמִהַחֲיוֹת שֶׁל כֶּסֶּא הַדִּין הִיָּה יוֹרֵד אֲרִיָּה שֶׁל
 אֵשׁ לֶאֱכֹל אֶת הַקִּרְבָּנוֹת, אוֹתָם
 הַמִּמְנִים עַל כָּל אֵיבָר שֶׁחָטָא מִחֻבֵּל קִטְגוֹר אֶחָד,
 כָּמוֹ שֶׁבְּאֲרוּהָ, עֲשֵׂה עֲבֵרָה אַחַת – קָנָה לוֹ קִטְגוֹר
 אֶחָד. וּמִיד שִׁיּוּרְדָת אֵשׁ שֶׁל גְּבוּהָ וְשׁוֹרְפֶת אֶת
 אוֹתָם אֵיבָרִים וּפְדָרִים וְאִמּוּרִים שֶׁל פָּרִים
 וּכְבָשִׁים וְעִתּוּדִים וְעִזִּים, יְהוֹ"ה שִׁיּוּרֵד כְּאֲרִיָּה
 שֶׁל אֵשׁ לְשׂוֹרֵף אוֹתָם, נִשְׂרָפִים הָאֵיבָרִים שְׁלֵהֶם,
 נִשְׂרָפִים הַמִּשְׁחִיתִים שֶׁמִּמְנִים עֲלֵיהֶם, וּמִתְכַּפְּרִים
 חָטְאֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם אֵיבָרֵי הַשְּׂכִינָה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן מִתְקַרְבוֹת הַחַיּוֹת הַמִּמְנּוֹת עַל
 הַזִּכִּיּוֹת, שֶׁהֵם מִכֶּסֶּא הָרַחֲמִים, שֶׁהִיא
 תְּשׁוּבָה, הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה. וּבְמָה מִתְקַרְבִּים? בְּשֵׁם
 יְהוֹ"ה שֶׁנִּכְנָס בָּהֶם. וּמִשּׁוֹם זֶה הַקֶּרֶבֶן לִיהוֹ"ה.
 שָׂאִין מִי שֶׁיְכוּל לְקַרֵּב חַיּוֹת וְיִסּוּדוֹת לְהַכְנִיס
 שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם אֶלֶּא שְׁמוֹ, שֶׁמִּקְרֵב בְּשְׁמוֹ מִים

לֹאֵשׁ, וְלֹא מִכְּבִּים זֶה אֶת זֶה, וּמִקָּרֵב רוּחַ לְעָפָר
וְלֹא מִפְּרִיד אוֹתוֹ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן, אֱלוֹ הַשְּׁלָמִים, חַיּוֹת וְיִסּוּדוֹת,
וְנִקְרָאִים קִדְּשִׁים, שְׁאִין טַמְאִים
בִּינֵיהֶם. וְעוֹד, שְׁלָמִים זֶה ה' הָאֲחֵרוֹנָה, שֶׁהִיא
שְׁלֵמוֹתוֹ שֶׁל הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי בְּכָל הַהֲוִיּוֹת
שְׁכָלוֹלוֹת בּוֹ, לְכָל שֵׁשֶׁת הַצְּדָדִים שָׁלוֹ, שֶׁהֵן
שֵׁשׁ סְפִירוֹת.

וְסוּד הַדְּבָר – חֲתָם רוּם וּפָנָה לְמַעְלָה, בִּיה"ו,
לְיָמִין שֶׁל חֶסֶד. בְּהו"י, לְשִׁמְאֵל שֶׁל
גְּבוּרָה. וְהו"י, בְּעֲמוּד הָאֲמָצְעִי. יו"ה בְּנִצָּח. בְּהוּד
הי"ו. בִּיסוּד וי"ה. הָאֵילָן שְׁאוּחַז אֶת כָּלָם –
תְּפִאֶרֶת. עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי. וּמִשּׁוּם כֵּן הַמָּקוֹם שֶׁיִּפְּל
הָעֵץ, שָׁם יֵה"ו. וְאֵף כֵּן בְּכָל הַוְיָה, ה' אֲחֵרוֹנָה
שְׁלָמִים לָהּ, וְלְכָל הַהֲוִיּוֹת שְׁאֲחוּזִים בָּהּ. כְּמוֹ זֶה,
יֵה"ו עִם ה' – יְהוָה. הו"י עִם ה' – הַוְיָה. וְהו"י
עִם ה' – וְהִי"ה. וְאֵף כֵּן שְׁאֵר הַהֲוִיּוֹת.

וְהֵם חו"י אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁשֶׁת הַצְּדָדִים שְׁכָלוֹלִים
בְּצִדִּיק חַי הָעוֹלָמִים, וְעִם ה' נַעֲשֶׂה חִי"ה.
וְסוּד הַדְּבָר הִיא ה', כְּמוֹ תִּבְתַּן נֹחַ שְׁכָנָס בָּהּ בְּכָל
מִין וּמִין, שֶׁהֵם שְׁנַיִם שְׁנַיִם שְׁבָעָה שְׁבָעָה לְקַרְבָּן.

שְׁנַיִם שְׁנַיִם – אַרְבָּעָה. שְׁבַעַה שְׁבַעַה – אַרְבָּעָה
עָשָׂר. הָרִי יִי. וְתִבָּה ה', בָּה נִשְׁלַמַת חַיָּה.

(פֶּתַח וְאָמַר, בָּאתִי לִגְנֵי וְגו') וְהַצְדִּיק כּוֹלֵל שֵׁשׁ דְּרָגוֹת,
וּמִשּׁוּם כֶּךָ תִּקְנֵנוּ לְפֶתַח בּוֹ חִלּוּם בְּשִׁלְשָׁה
שְׁלֹמֹת, בְּשִׁלְשָׁה פְּדִינֹת, שֶׁהוּא ו', בְּחֻשְׁבוֹן ו'.
וְהוּא הַסֵּלֶם שֶׁל חִלּוּם יַעֲקֹב, כּוֹלֵל שֵׁשׁ סְפִירוֹת.
מִצָּב אֲרָצָה – שְׂכִינָה תַּחְתּוֹנָה, וְזוֹ ה' הַתַּחְתּוֹנָה.
וְרֹאשׁוֹ – זֶה י', בּוֹ הוּא צְדִיק שְׁבִיעִי. מִגִּיעַ
הַשְּׂמִימָה – זֶה הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, וְזוֹ ה' הָעֲלִיּוֹנָה,
שֶׁמִּצַּד הַחִלּוּם ה' שׁוֹלֵט עַל י', שֶׁהוּא רֹאשׁ
הַסֵּלֶם, הִי מִן אֱלֹהִים. וּמִשּׁוּם כֶּךָ, וְהִנֵּה מִלְאָכֵי
אֱלֹהִים עֲלִים וְגו', וְלֹא מִלְאָכֵי יְהוָה.

הַאוֹתִיּוֹת כְּסֻדְרָן עוֹלוֹת בְּחִלָּם, שֶׁהוּא כְּתוּב
עַל אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵתַפְּשֻׁטוֹת
שְׁלֵהֵן מִחֻכְמָה עַד הַמְּלָכוֹת הַקְּדוּשָׁה. מִשּׁוּם
שֶׁחֻכְמָה הִיא י', בִּינָה ה', שֵׁשׁ סְפִירוֹת ו',
מְלָכוֹת ה' אַחֲרוֹנָה. חִלָּם כְּתוּב עַל כָּל הַאוֹתִיּוֹת.

(ע"כ רעיא מהימנא).

סדר הלימוד ליום טו אדר [יום 163 בשנה]

אם הִכְהֵן הַמַּשִּׁיחַ יַחְטָא לְאַשְׁמַת הָעָם. רַבִּי אַבָּא
פֶּתַח, (שִׁיר א') הִגִּידָה לִי שֶׁאַהֲבָה נִפְשֵׁי וְגו', אִם

לֹא תִדְעִי לָךְ הַיָּפָה בְּנָשִׁים צָאִי לָךְ וְגו'. אֵת
הַפְּסוּקִים הֵלְלוּ בְּאֵרוֹ הַחֲבֵרִים בְּמִשְׁחָה בְּשָׁעָה
שְׁהִיָּה עוֹלָה מִן הָעוֹלָם, שְׁאָמַר (במדבר כז) יִפְקֹד ה'
אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכָל בָּשָׂר וְגו', אֲשֶׁר יֵצֵא לִפְנֵיהֶם
וְגו'. וְשִׁנִּינוּ שָׁזָה נֹאמַר עַל הַגְּלוּת.

ובא רֵאָה, הַפְּסוּקִים הֵלְלוּ אֲמָרָה אוֹתָם כְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל לַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ. הַגִּידָה לִי שְׁאֵהָבָה
נִפְשִׁי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ג) אֵת שְׁאֵהָבָה נִפְשִׁי
רֵאִיתָם. וְלַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ נֹאמַר, אַתָּה שְׁאֵהָבָה
נִפְשִׁי אֵיכָה תִרְעָה.

בספרו שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אוֹמַר, כָּל זְמַן
שֶׁכְּנִסְת יִשְׂרָאֵל נִמְצְאָת עִם הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כְּכִיכּוֹל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁלְמוֹת,
וְרוּעָה בְּרִצּוֹן אוֹתוֹ (וְאֵת הָאֲחֵרִים הוּא זֵן) אֵת עֲצֻמוֹ
מֵאוֹתָה יְנִיקַת הַחֶלֶב (שֶׁל הַמֶּלֶךְ) שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה,
וּמֵאוֹתָה יְנִיקָה שֶׁהוּא יוֹנֵק, מִשְׁקָה אֵת כָּל שְׂאֵר
הָאֲחֵרִים וּמִיִּנִיק אוֹתָם. וְלִמְדָנוּ שְׁאָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, כָּל זְמַן שֶׁכְּנִסְת יִשְׂרָאֵל נִמְצְאָת עִם
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁלְמוֹת,
בְּשִׁמְחָה, שְׁרוּיּוֹת בּוֹ בְּרֻכּוֹת וְיוֹצְאוֹת מִמֶּנּוּ לְכָל
שְׂאֵר הָאֲחֵרִים, וְכָל זְמַן שֶׁאֵין כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל

נמצאת עם הקדוש ברוך הוא, כפיכול הברכות
נמנעות ממנו ומכל שאר האחרים.

וסוד הדבר – בכל מקום שאין נמצאים זכר
ונקבה, אין ברכות שורות עליו, ולכן
הקדוש ברוך הוא גועה ובוכה, כמו שנאמר (ירמיה
כח) **שאג ישאג על נוהו. ומה הוא אומר? אוי**
שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי וכו'.

ובשעה שכנסת ישראל יצאה לגלות, אמרה
לפניו: הגידה לי שמהבה נפשי. אתה
אהוב נפשי, אתה שכל אהבת נפשי בך, איכה
תרעה? איך תזון את עצמך מעמק הנחל שלא
פוסק, איך תזון את עצמך מהאור של העדן
העליון. איכה תרביץ בצהרים, איך תזון את כל
אלו האחרים שנשקים ממך תמיד?

ואני הייתי נזונית ממך בכל יום, ונשקית
ומשקה את כל אותם התחתונים, וישראל
נזונו בי, ועכשו שלמה אהיה כעטיה, איך אהיה
מתעטפת בלי ברכות, כשיצטרכו אותן ברכות
ולא ימצאו בידי. על עדרי חבריה, איך אעמד
עליהם ולא אהיה רועה להם וזנה אותם. עדרי
חבריה – אלו הם ישראל שהם בני האבות, שהם
המרכבה הקדושה למעלה.

אָמַר לָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: תַּעֲזָבִי אֶת אֶת שְׁלִי, שְׁהָרִי שְׁלִי הוּא דָּבָר נִסְתָּר מִלְּהוֹדֵעַ. אֲבָל – אִם לֹא תִדְעִי לָךְ, לַעֲצֹמָה, הָרִי לָךְ עֲצָה. הִיפָּה בְּנָשִׁים, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הֵנָּה יָפָה רַעֲיָתִי. צְאִי לָךְ בְּעֶקְבֵי הַצֹּאן – אֵלֶּה הֵם הַצַּדִּיקִים שֶׁהֵם נִדְּשִׁים בֵּין הָעֶקְבִּים, וּבִשְׁבִילָם נָתַן לָךְ כֹּחַ לַעֲמֹד. (וְעַם כָּל זֶה) וְרַעֲיָ אֶת גְּדִיתֶיךָ עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרָעִים – אֵלֶּה הֵם תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן שֶׁהָעוֹלָם מְתַקֵּם בְּשִׁבְלֵם, וְנוֹתְנִים כֹּחַ לַכִּנְסֵת יִשְׂרָאֵל בַּגְּלוּת. מִשְׁכְּנוֹת הָרָעִים – אֵלֶּה בְּתֵי רַבֵּן, מְקוֹם בֵּית הַמְּדֻרָּשׁ שֶׁתָּמִיד נִמְצָאָת בָּהֶם הַתּוֹרָה.

דְּבַר אַחֵר אִם לֹא תִדְעִי לָךְ הִיפָּה בְּנָשִׁים וְגו' – בָּא רָאָה, בְּשַׁעַה שֶׁצַּדִּיקִים נִמְצָאִים בְּעוֹלָם, וְאוֹתָם תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן נִמְצָאִים וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, יְכוּלָּה כִּנְסֵת יִשְׂרָאֵל לַעֲמֹד עִמָּם בַּגְּלוּת. וְאִם לֹא, כְּכִיכּוֹל הִיא וְהֵם אֵין יְכוּלִּים לְהִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם. וְאִם נִמְצָאִים צַדִּיקִים, הֵם נִתְפָּסִים בְּרָאשׁוֹנָה. וְאִם לֹא, אוֹתָם הַגָּדִיִּים שֶׁהָעוֹלָם מְתַקֵּם בְּשִׁבְלֵם נִתְפָּסִים בְּרָאשׁוֹנָה, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַלֵּק אוֹתָם מִן הָעוֹלָם, אֵף עַל גַּב שְׂאִין נִמְצָא בָּהֶם חֲטָא. וְלֹא זֶה בְּלִבְדּוֹ, אֲלָא מִרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת כִּנְסֵת יִשְׂרָאֵל וְגוֹלָה לַגְּלוּת.

זֶהוּ שְׁכָתוֹב, אִם הִכְהֵן הַמְּשִׁיחַ יַחְטָא לְאַשְׁמַת
הָעָם. לָמָּה יַחְטָא? לְאַשְׁמַת הָעָם. מִשּׁוּם
חַטָּאי הָעוֹלָם שֶׁגָּרְמוּ אֶת זֶה, לְאַשְׁמַת הָעָם וְדָאִי,
וְלֹא לְאַשְׁמַתוֹ. יַחְטָא – יִגְרַע טוֹבוֹ וְדִין דִּין בְּכָל,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-א א) וְהֵייתִי אֲנִי וּבְנֵי שְׁלֹמֹה
חַטָּאִים. דְּבָר אַחֵר אִם הִכְהֵן הַמְּשִׁיחַ – זֶה הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כְּפִי שְׁאֵמְרָנוּ. יַחְטָא – יַחְסֹר מִכְּנֻסַּת
יִשְׂרָאֵל וּמִהָעוֹלָם, שֶׁלֹּא נוֹתֵן לָהֶם סְפוּק הַבְּרָכוֹת.
לָמָּה? זֶהוּ לְאַשְׁמַת הָעָם וְדָאִי, זֶה בְּשִׁבִּיל הַחַטָּא
שֶׁל הָעָם.

אם הִכְהֵן הַמְּשִׁיחַ יַחְטָא. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (שמות
לב) זִכֹּר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ,
הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה. כִּךְ הָיָה צָרִיךְ לִכְתֹּב: זִכֹּר
לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל. מַה זֶה לְיִצְחָק? אֵלֶּא
כִּךְ שְׁנִינוּ, בְּכָל מְקוֹם הַשְּׁמָאֵל נִכְלָל בִּימִין, וְהוּא
בְּכָלֹל שֶׁל הַיְּמִין. שֶׁהַיְּמִין הַזֶּה מִתְקֵן לְעוֹלָמִים
לְהַכְלִיל בּוֹ אֶת הַשְּׁמָאֵל, וְעַל כֵּן לֹא חָלַק, כְּדִי
לְהַכְלִיל אוֹתוֹ בְּאַבְרָהָם. וּמִשּׁוּם כִּךְ לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק (דברים) כָּלֹל אַחֵד. (אבל) וּלְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי הוּא
אוֹחֵז בְּכֻנְפָּיו (בְּכַתְּפָיו) אֶת שְׁנֵיהֶם, וְהוּא שָׁלֵם בְּכָל.
אִשָּׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בֶּךָ. שְׁבוּעָה נִשְׁבַּע הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְאַבוֹת, בְּאַבוֹת שְׁלֹמֹעֲלָה, זֶהוּ

שְׁכָתוֹב אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ, בְּאוֹתָם שְׁלֹמֶעָלָה
 בְּאוֹתָם שְׁשׁוּרִים בְּךָ. וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבֵּה אֶת
 זֶרְעֶכֶם וְגו'. אֲשֶׁר אֶמְרָתִי, אֲשֶׁר אֶמְרָתְּ הָיָה צָרִיךְ
 לְהִיּוֹת! אֵלָּא הֶקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר כֵּךְ לְאַבּוֹת
 פַּעַם וּפַעַמִּים. אֲשֶׁר אֶמְרָתִי – שְׁרָצִיתִי בְּרָצוֹן
 נִפְשִׁי, שֶׁהָרִי אֲמִירָה זֶהוּ רָצוֹן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (מלכים-א
 ח) אֲדֹנָי אֶמַר לְשָׁכֵן בְּעֶרְפֶּל. וְעוֹד מָה תֹאמַר נִפְשֶׁךָ
 וְאַעֲשֵׂה לָּךְ.

וְנִתְּלוּ לְעֵלָם, מַה זֶה לְעֵלָם? הָעוֹלָם שְׁלֹמֶעָלָה
 שְׁאַחוּזָה בּוֹ אוֹתָהּ אֶרֶץ, וְנִזְוִינִית מֵאוֹתוֹ
 עוֹלָם. וְאִם הָאֶרֶץ הַזֹּאת מִתְגַּרֶשֶׁת, מִמָּה זֶה?
 לְאַשְׁמַת הָעָם הוּא נִהְיָה.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אִם הִכְהִין הַמְּשִׁיחַ יַחֲטֵא – זֶה
 הִכְהִין שְׁלֹמֶטָה, שֶׁנִּתְתַּקֵּן לְעִבּוּדָה וְנִמְצָא בּוֹ
 חֲטָא, זֶה וְדַאי קוֹרֶה לְאַשְׁמַת הָעָם. אוֹי לְאוֹתָם
 שְׁסוּמָכִים עָלָיו. כְּמוֹ כֵּן שְׁלִיחַ צְבוּר שֶׁנִּמְצָא בּוֹ
 חֲטָא, (מִשּׁוֹם שֶׁהָעָם לֹא נִמְצְאוּ צְדִיקִים לִפְנֵי הֶקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא) אוֹי
 לְאוֹתָם שְׁסוּמָכִים עָלָיו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְכָל
 שֶׁכֵּן הִכְהִין, שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל, וְהָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים,
 כֻּלָּם מֵאַחָדִים (מַחֲכִים) וּמִצָּפִים לְהִתְבָּרֵךְ עַל יָדוֹ.

שֶׁהָרִי שְׁנִינוּ, בְּשַׁעָה שֶׁהִכְהִין מִתְחִיל לְכוֹן
 דְּבָרִים וּלְהִקְרִיב קֶרֶבֶן עָלָיו, הַכֹּל

נמצאים בברכה ובשמחה. הימין מתחיל להתעורר, השמאל נכלל לימין, והכל נקשר ונאחז זה עם זה, וכלם מתברכים באחד. נמצא שעל ידי הכהן מתברכים העליונים והתחתונים, והרי פרשה. ומשום כך צריך להקריב קרבן עליו, כדי שיתכפר חטאו.

אמר רבי יוסי, הרי שנינו שעל ידי הכהן מתכפר חטאו של אדם כש מקריב קרבן. עכשו כשהוא חוטא, מי מקריב עליו ומי יכפר עליו? אם תאמר שהוא מקריב על נפשו – הרי הוא התקלקל, ואינו כדאי שיתברכו עליו עליונים ותחתונים. התחתונים לא יתברכו על ידו, כל שכן העליונים. אמר רבי יהודה, ולא? והרי כתוב (ויקרא טז) וכפר בעדו ובעד ביתו. למה צריך לכפר עליו? משום שהוא חטא, יכפר על עצמו, שכתוב וכפר בעדו.

אמר רבי חייא, הרי ידוע באיזה מקום נקשר הכהן הגדול ובאיזה מקום נקשר כהן אחר. ואותו שנקרא סגן ידוע. משום כך כהן מקריב את קרבנו בראשונה, ומעלה אותו עד אותו מקום שנקשר בו. ואחר שהכהן עלה לאותו מקום, לא מעכבים אותו לעלות למקומו

וּלְכַפֵּר עַל חֲטָאוֹ. וְלִכְן אַחֵר מִקְרִיב עָלָיו אֶת
 קָרְבָּנוֹ. כִּיּוֹן שְׂאֵחַר הוּא הַמִּקְרִיב, וְלֹא מִסְתַּפְּקִים
 כָּל כֶּךָ עַל יָדוֹ, אַחֵר כֶּךָ הוּא מִקְרִיב, וְאוֹתָם
 הַעֲלִינִים, כֻּלָּם מִתְחַבְּרִים לְכַפֵּר אֶת חֲטָאוֹ,
 וְהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ מְסַכֵּם עַל יָדָם. כִּמוֹ כֵּן הַמִּתְפַּלֵּל
 וְטָעָה, יַעֲמֵד אַחֵר תַּחֲתָיו.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא הָיוּ יוֹשְׁבִים. אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר, רָאִיתִי אֶת אַבָּא בְיוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה
 יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׂאִינוֹ רוֹצֶה לִשְׁמַע תְּפִלָּה מִכָּל
 אָדָם, אֲלֹא אִם עָמַד עָלָיו שְׁלֹשָׁה יָמִים קֹדֶם לְטַהֵר
 אוֹתוֹ. שְׂרַבִּי שָׁמַעוֹן הָיָה אוֹמֵר כֶּךָ: בְּתַפִּלַּת
 הָאָדָם הַזֶּה שְׂאִנִּי מְטַהֵר, מִתְכַּפֵּר הָעוֹלָם. וְכָל
 שָׂכֵן בְּתַקִּיעַת הַשּׁוֹפָר שְׂאִינוֹ מְקַבֵּל תְּקִיעָה שֶׁל
 אָדָם שְׂאִינוֹ חָכֵם לְתַקַּע בְּסוּד הַתְּקִיעָה.

שְׁשַׁנִּינוּ, רַבִּי יִיסָא סָבָא אוֹמֵר, הַתְּקִיעוֹת הִלָּלוּ
 כְּסֻדְרָן. הָרֵאשׁוֹנָה כְּלוּלָה מֵהַכֹּל.
 הַשְּׁנִיָּה – אַחַת כְּסֻדְרָן וְאַחַת כְּסֻדְרָן, גְּבוּרָה גְדוּלָּה
 בִּינִיָּהם. שְׁלִישִׁית – אַחַת כָּאֵן וְאַחַת כָּאֵן, וּגְבוּרָה
 בִּינִיָּהם. הַשְּׁבִיעִי עוֹלָה, וְהַתְּרוּעָה יוֹרֶדֶת. אַחַת
 קָשָׁה וְאַחַת רַפָּה. וְהָרִי פֶרְשׁוּהָ. וְהֵן עֶשֶׂר. וְהֵן
 תִּשְׁעָה. כָּלֵל אֶחָד שֶׁל הַכֹּל.

וביום הזה מתעטר יצחק, והוא הראש לאבות.
 ביום הזה כתוב, (ישעיה לג) פָּחַדוּ בְּצִיּוֹן
 חֲטָאִים. ביום הזה יצחק נַעֲקֵד, וַעֲקֵד הַכֹּל, וְשָׂרָה
 מַדְבֶּרֶת (מִלֵּלֶת), וְקוֹל שׁוֹפֵר חֲזָק מְאֹד. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ
 שֶׁל מִי שְׁעוֹבֵר בִּינֵיהֶם וְנִצֵּל מֵהֶם. אָמַר רַבִּי אַבָּא,
 מִשּׁוּם כֶּךָ קוֹרְאִים פֶּרֶשֶׁת יִצְחָק בַּיּוֹם הַזֶּה, שְׂבִיּוֹם
 הַזֶּה נַעֲקֵד יִצְחָק לַמָּטָה וְנִקְשָׁר בָּאוֹתוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה.
 (בְּאַבְרָהָם) מָתִי נִקְשָׁר? בְּשַׁעָה שְׁכָתוֹב (בראשית כב)
 וַיַּעֲקֹד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וְגו'.

אמר רבי אלעזר, ביום הזה מעטר יצחק את
אברהם, שכתוב והאלהים נסה את
אברהם. מה זה נסה? כמו שנאמר (ישעיה מט) ואל
עמים ארים נסי. (שמות יז) ויקרא שמו ה' נסי. מה
בא להשמיענו? משום שהימין נתקן ונשלם. זהו
שכתוב והאלהים נסה את אברהם. והאלהים
בדיוק. וזהו (בראשית לא) ופחד יצחק.

רבי אבא אמר, כתוב (תהלים עה) כי אלהים שופט
זה ישפיל וזה ירים. כי אלהים שופט,
אלמלא שעבר הדין של יצחק במקום שיעקב
שורה (ונרפא) והתכסה (ורוחץ) (והתבשם) שם, אוי
לעולם שיפגש בדינו. וסוד הדבר – (ישעיה סו) כי
באש ה' נשפט. וזוהי התבשמות של העולם.

וְכִיּוֹן שְׁנִכְנַס לְמָקוֹמוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, וַיַּעֲקֹב אוֹחֲזוֹ בּוֹ,
אֲזִי הָאֵשׁ שׁוֹכֶכֶת וְהַגָּחִלִּים מִצְטַנְנִים.
לְאָדָם שֶׁהָיָה רוֹגֵז, וְחָגַר וְשָׁם עָלָיו כְּלֵי זִין, וַיִּצָּא
מִרְגֵּז לַהֲרֹג אֲנָשִׁים. חָכָם אֶחָד עָמַד עַל הַפֶּתַח
וְאָחֲזוֹ בּוֹ. אָמַר: אֲלֵמָּלָא לֹא הִחֲזִיק בִּי וְתַפְס
אוֹתִי, הֲרִי הָיָה נִמְצָא הָרֵג שֶׁל אֲנָשִׁים. בְּעוֹד
שֶׁהִחֲזִיקוּ זֶה בְּזֶה וְאָחֲזוּ זֶה בְּזֶה, הַצְטַנֵּן רָגְזוּ עַל
שִׁיָּצָא לַהֲרֹג. יִצָּא לְהוֹכִיחַ – מִי סוֹבֵל אֶת הָרֵגוֹ
וְחֹזֵק הַדִּין שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם? הֵיכָּה אוֹמֵר, זֶה שֶׁעָמַד
עַל הַפֶּתַח.

כִּף אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל: בְּנִי, אֵל
תִּפְחָדּוֹ, הֲרִי אֲנִי עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח, אֲבָל
הַזְדַּרְזוּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְתָנוּ לִי כַח. בָּמָה? בַּשּׁוּפָר.
שָׂאֵם נִמְצָא קוֹל הַשּׁוּפָר כְּרָאוּי וּמְכֻנָּים בּוֹ
לְמַטָּה, אוֹתוֹ הַקּוֹל עוֹלָה, וְבוֹ מִתְעַטְרִים הָאֲבוֹת,
וְעוֹמְדִים בְּמִשְׁכְּנֵנוֹ שֶׁל יַעֲקֹב. וְלָכֵן צָרִיךְ לְהַזְהִיר
בַּשּׁוּפָר וּלְדַעַת אֶת אוֹתוֹ הַקּוֹל וּלְכוּן בּוֹ.

וְאֵין לָךְ קוֹל בַּשּׁוּפָר שֶׁלֹּא עוֹלָה רָקִיעַ אֶחָד, וְכָל
אוֹתָם הָאוֹכְלוֹסִים שֶׁל אוֹתוֹ רָקִיעַ, נוֹתְנִים
מָקוֹם לְאוֹתוֹ קוֹל. וּמָה אוֹמְרִים? (יוֹאֵל ב) 'וְה' נָתַן
קוֹלוֹ לְפָנַי חִילוֹ וְגו'. וְעוֹמֵד אוֹתוֹ הַקּוֹל בְּאוֹתוֹ
הָרָקִיעַ, עַד שֶׁבָּא קוֹל אַחֵר, וְנוֹעֵדוֹ (וְהַתְעוֹרְרוֹ) יַחֲדוֹ,

ועולים בזווג לרקיע אחר. ועל זה שנינו, יש קול שמעלה קול, ומה הוא? אותו הקול של תקיעתם של ישראל שלמטה.

וביין שמתחברים כל הקולות הללו שלמטה ועולים לאותו רקיע עליון שהמלך הקדוש שורה בו, מתעטרים (נועדים) כלם לפני המלך, ואז הכסאות עולים, וכסא אחר של יעקב עומד ומתתקן.

ועל זה מצאנו בספרו של רב המנונא סבא באותן תפלות של ראש השנה שהיה אומר, התפלה וקול השופר (שאיתו קול) שמוציא אותו הצדיק, שנמצא מרוחו ונפשו באותו השופר של אותו הקול שעולה למעלה. ובאותו יום עומדים ונמצאים מקטרגים למעלה. וכשעולה אותו קול השופר, כלם נדחים לפניו ולא יכולים לעמד. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים לכוון את הרצון לפני רבונם ויודעים לתקן עולם ביום הזה בקול שופר. ועל זה כתוב, (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה. יודעי, ולא תוקעי.

ביום הזה צריך העם להסתכל באדם שלם מכל, שיודע את דרכי המלך הקדוש, שיודע

בְּכָבוֹד הַמֶּלֶךְ שִׁיבְקֶשׁ עֲלֵיהֶם בְּקֶשֶׁה בַּיּוֹם הַזֶּה,
וּלְזִמֵּן קוֹל שׁוֹפָר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, בְּכוֹנֶת הָלֵב,
בְּחֻמָּה, בְּרָצוֹן וּבְשִׁלְמוֹת, כְּדִי שִׁיסְתַּלַּק הַדִּין עַל
יָדוֹ מִן הָעוֹלָם. אוֹי לְאוֹתָם שֶׁהִשְׁלִיחַ שְׁלָהֶם לֹא
נִמְצָא כְּרָאוֹי, שֶׁהָרִי חֲטָאֵי הָעוֹלָם (הָעַם) בָּאִים
לְהִזְכֹּר בַּגָּלוּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב, אִם הִכְהֵן הַמַּשִּׁיחַ
יַחֲטֵא – שֶׁהוּא שְׁלִיחָם שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל – לְאַשְׁמֵת
הָעַם הוּא, מִשּׁוֹם שֶׁהַדִּין שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם.

וּבְשֶׁהִשְׁלִיחַ הוּא צָדִיק כְּרָאוֹי, אֲשֶׁרִי הָעַם,
שֶׁכָּל הַדִּינִים מִסְתַּלְקִים מֵהֶם
עַל יָדוֹ, כָּל שֶׁכֵּן הִכְהֵן שְׁעָלָיו מִתְבָּרְכִים
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְעַל זֶה, כִּהֵן וְלֹאֵי טָרֵם שִׁיעֵלָה
לְעִבּוּדָה, בּוֹדְקִים אַחֲרָיו, וְיִוָּדְעִים דְּרָכָיו
וּמַעֲשָׂיו. וְאִם לֹא, אֵינוֹ עוֹלָה לְעִבּוּדָה, וְכֵן
בְּסִנְהֶדְרִין כְּדִי לְדוֹן דִּין.

וְאִם נִמְצָא כְּרָאוֹי, נוֹתְנִים עָלָיו חֲמֻרוֹת הַמִּקְדָּשׁ.
וְאִם לֹא, אֵינוֹ עוֹלָה לְעִבּוּדָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב,
(דְּבָרִים לג) וְלִלְוִי אָמַר תִּמְיָדָה וְאוֹרִיָּדָה לְאִישׁ חֲסִידָדָה.
מִפְּנֵי מָה זָכָה (אֶהְרֹן) לְאוֹרִים וּלְתַמִּים וּלְעִבְד
עִבּוּדָה? הֵי אֹמֵר, אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ וְגו'. הָאֹמֵר

לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רָאִיתִיו וְגו'. וְכִיּוֹן שֶׁנִּמְצָאוּ
בַּדְּרָגוֹת הַלָּלוּ, אִזּוּ – יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לִיעֶקֶב וְגו',
יְשִׁימוּ קְטוֹרֶה וְגו'. לְשִׁכַּךְ אֶת הַרְגֵז וּלְזַמֵּן שָׁלוֹם.
וְכָלִיל עַל מִזְבֵּחַךְ, כִּדִּי שֶׁהַכֹּל יִתְבַּשְּׂמוּ וְיִמָּצְאוּ
בְּרָכוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, אִזּוּ – בְּרַךְ ה' חִילוֹ וְגו'.

וְאִם כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ וְנַעֲלִם וְגו'. רַבִּי
שָׁמְעוֹן פָּתַח, (ישעיה לב) נָשִׁים שֶׁאֲנָנוֹת קִמְנָה
שֶׁמֶעֱנָה קוֹלִי וְגו'. כִּמָּה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם לְהִתְבּוֹנֵן
בְּכְבוֹד רְבוּנוֹ, כִּדִּי שִׁימָצָא בְּרִיָּה שְׁלֵמָה לִפְנֵי
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁכַאֲשֶׁר בָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת הָאָדָם, הוּא בָּרָא אוֹתוֹ שָׁלֵם, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמָר (קהלת ז) אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם יֵשֶׁר
וְגו'. אֶת הָאָדָם – זָכָר וְנִקְבָּה. וְנִקְבָּה נִכְלָלָת
בְּזָכָר, וְאִזּוּ כְּתוּב יֵשֶׁר. אַחֲרַי כֶּךָ – וְהֵמָּה בִקְשׁוּ
חֲשִׁבֹנוֹת רַבִּים.

בֵּא רֵאָה, מִנְקֵב תְּהוֹם רַבָּה נִמְצָאת רוּחַ נִקְבָּה,
רוּחַ שֶׁל כָּל הָרוּחוֹת, וּבְאֲרָנוּ שֶׁשָּׂמָה לִילִית,
וְהִיא נִמְצָאָה לְרֵאשׁוֹנָה אֶצֶל אָדָם. וּבִשְׁעָה
שֶׁנִּבְרָא אָדָם וְנִשְׁלַם גּוּפוֹ, הִזְדַּמְּנוּ עַל אוֹתוֹ הַגּוֹף
אֶלֶף רוּחוֹת מִצַּד הַשְּׂמָאל. זֶה רָצָה לְהַכְנִס בּוֹ,
וְזֶה רָצָה לְהַכְנִס בּוֹ, וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים. עַד שֶׁגָּעַר
בָּהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָדָם הָיָה שׁוֹכֵב גּוֹף

בְּלִי רוּחַ, וּמֵרָאֵהוּ הִיָּה יִרְקָה, וְכָל אוֹתָן רוּחוֹת
סוֹבְבוֹת אוֹתוֹ.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה יָרַד עָנָן אֶחָד וְדָחָה (וְזָרַק) אֶת כָּל
אוֹתָן הָרוּחוֹת, וּבִשְׁעָה הַזֹּאת כָּתוּב,
(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה.
וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, שֶׁנִּקְבָּה מִתְעַבְּרָת מִן הַזָּכָר מִן אוֹתָהּ
נֶפֶשׁ שֶׁל אָדָם, וְהִיא מוֹצִיָּאָה אוֹתָהּ הָרוּחַ לְנֶשֶׁב
אוֹתָהּ בְּאָדָם, כְּלוּלָה מִשְׁנֵי צִדָּדִים כָּרְאוּ. זֶהוּ
שֶׁכָּתוּב (שם ב) וַיִּפָּח בְּאַפּוֹ נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם
לְנֶפֶשׁ חַיָּה. לְנֶפֶשׁ חַיָּה מִמֶּשׁ. וּמִי שֶׁמִּסְתַּפֵּק בְּזֶה,
כִּי אֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם הַחַיָּה הַזֹּאת הִיא הַחַיָּה הַתַּחְתּוֹנָה,
אוֹ הַחַיָּה שֶׁשְּׁמָהּ יִשְׂרָאֵל, אוֹ מֵהַנִּקְבָּה.
אָבֵל לֹא כָתוּב לְנֶפֶשׁ הַחַיָּה, אֲלָא לְנֶפֶשׁ חַיָּה
סָתָם, שֶׁמִּשְׁמַע הַכָּל.

וּבִשְׁעֵמֶד אָדָם, הִיָּתָה נִקְבָּתוֹ תְּקוּעָה בְּצִדּוֹ,
וְאוֹתָהּ הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה שָׁבוּ הִיָּתָה
מִתְפַּשְּׁטָה לְצַד הַזֶּה וְלְצַד הַזֶּה, וְהִיָּתָה מְסִפִּיקָה
לְזֶה וְלְזֶה, מִשּׁוּם שֶׁכֶּךָ נִכְלָלָה. אַחֵר כֶּךָ נִסָּר
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, וְתִקֵּן אֶת נִקְבָּתוֹ.
זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם) וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֹּלַע וְגו'.
אֶת הַצֹּלַע, הָרִי בְּאַרְנוֹ, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא מד)

וּלְצַלַּע הַמִּשְׁכָּן. וַיְבִיֵּאֶה אֶל הָאָדָם, בְּתַקוּנֶיהָ כְּמוֹ
כָּלָה לַחֲפָה.

בִּיּוֹן שְׂרָאָתָה לִילִית כָּךְ, בְּרָחָה, וְהִיא בְּכַרְפֵּי
הַיָּם, וְעַד עַכְשָׁיו הִיא מְזַמֶּנֶת לְהִרְעֵ לְבַנֵּי
הָעוֹלָם. וּכְשֶׁעֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחֲרִיב אֶת
רוּמֵי הָרִשְׁעָה וְשִׁתְחָרֵב לְעוֹלָמִים, הוּא יַעֲלֶה אֶת
לִילִית הַזֶּה, וַיֵּשִׁים אוֹתָהּ בְּחֶרֶבֶן הַזֶּה, מִשּׁוּם
שֶׁהִיא חֶרֶבֶנוּ שֶׁל הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (ישעיה לד) אֶךְ
שָׁם הִרְגִיעָה לִילִית וּמָצְאָה לָהּ מְנוּחַ.

וּבִסְפָּרֵי הָרֵאשׁוֹנִים אָמְרוּ, שֶׁהִיא בְּרָחָה מִן
הָאָדָם מִקֵּדָם לָכֵן, אֲבָל אָנוּ לֹא שְׁנִינוּ
כָּךְ, מִשּׁוּם שֶׁהָרִי נִקְבָּה זֶה נִמְצְאָה עִמּוֹ, אֲבָל טָרָם
שֶׁקָּמָה הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת (שְׁהָרִי נִקְבָּה זֶה לֹא נִמְצְאָה עִמּוֹ, אֲבָל טָרָם שֶׁתִּקְנָה
הַנִּקְבָּה הַזֹּאת) עִם אָדָם כְּרָאוּי, הִיתָה מְזֻדְּגָת עִמּוֹ,
וּכְשֶׁזֶּה תִּקְנָה עִמּוֹ כְּרָאוּי, הִיא בְּרָחָה לָיִם, וּמְזַמֶּנֶת
לְהַזִּיק לְבַנֵּי הָעוֹלָם.

הִרְפּוּאָה לָזֶה – בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁאָדָם מְזֻדְּגָ עִם
אִשְׁתּוֹ, יִכּוֹן לְבוֹ בְּקִדְשֵׁת רְבוּנוֹ וַיֹּאמֶר
כָּךְ: הָעֵטוּפָה בְּסִדִּין הַזְּדִמְנָה, מִתְּרַת מִתְּרַת, אֵל
תְּכַנְסִי וְאֵל תִּצְאִי, לֹא שֶׁלָךְ וְלֹא בְּחִלְקֶךָ. שׁוּבִי
שׁוּבִי, הַיָּם רֹעֵשׁ, הַגְּלִים שֶׁלוֹ קוֹרְאִים לָךְ, בְּחִלְקֶךָ
קְדוֹשׁ אֲנִי אַחֲזֶה, וּבְקִדְשֵׁת הַמֶּלֶךְ הַתַּעֲטָפְתִּי.

וְלִכְפֹּת אֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת אֶשְׁתּוֹ עַד שְׁעָה אַחַת,
 וְכֵן בְּכָל פַּעַם, עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים
 לְקְלִיטָה, שְׁכָל הַרְכָּבָה שְׁאִין קוֹלֶטֶת לְשִׁלְשָׁה
 יָמִים, שׁוֹב אֵין קוֹלֶטֶת. וּבִסְפָּר שְׁהֵנִיחַ אֲשַׁמְדָּאִי
 לְשִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ, אֹמֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם. וְאָמַר,
 שְׁלֹאֲחֵר שְׁסִים אֶת הַמַּעֲשֶׂה, יִשְׁפָּךְ מִים צְלוּלִים
 סָבִיב מִטָּתוֹ, וְזוֹ שְׁמִירָה שֶׁל הַכֹּל. (אֲחֵר כֶּף)

מִי שְׁמִינִיקָה תִּינוּק, לֹא תִזְדַּוֵּג עִם אָדָם אֶלָּא
 בְּשַׁעָה שְׁהֵתִינוּק יָשָׁן. וְאַחֲרֵי כֵן אֶל תִּנְיִק
 אוֹתוֹ עַד שְׁעָה אַחַת, כָּמוֹ שְׁנֵי מִילִין, אוֹ מִיל
 אֶחָד, אִם לֹא יִכּוֹלָה בְּשָׁבִיל צֶעַר הֵתִינוּק בְּזִמָּן
 שֶׁהוּא בּוֹכָה. וּבִזָּה לֹא יִפְחַד מִמָּנָה לְעוֹלָמִים.

אַשְׁרֵי הַצְּדִיקִים שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלִמֵּד
 אוֹתָם סוּדוֹת עֲמָקִים שְׁלֹמַעְלָה וּלְמַטָּה,
 וְהַכֹּל בְּשָׁבִיל הַתּוֹרָה, שְׁהֵרִי מִי שְׁמַתְעִסֵּק
 בַּתּוֹרָה, מִתְעַטֵּר בְּעֲטָרוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ,
 שְׁהֵרִי הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קָדוֹשׁ, וּמִי שְׁמַתְעִסֵּק בָּהּ
 נִרְשָׁם וּמִתְעַטֵּר בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְאִזּוֹ יוֹדֵעַ דְּרָכִים
 נִסְתָּרוֹת וְסוּדוֹת עֲמָקִים שְׁלֹמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְלֹא
 פּוֹחַד לְעוֹלָמִים.

בֹּא רֵאֵה, בְּאוֹתוֹ יוֹם נִצָּטְווּ עַל עֵץ אֶחָד וְעִבְרוּ
 עַל מִצּוֹת רַבּוֹנָם, וּבִגְלָל שֶׁהָאִשָּׁה חָטְאָה

בְּרֵאשׁוֹנָה וּבָא עָלֶיהָ אוֹתוֹ הַנֶּחֱשׁ, כְּתוּב (בראשית ג)
וְהוּא יִמְשַׁל בֶּן. מִכָּאן וְהִלָּאָה, בְּכָל הַפְּעָמִים
שְׂאֲנָשִׁים נִמְצְאִים רְשָׁעִים לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא, הֵרִי בְּאֲרָנוּ שְׁאוֹתָן נָשִׁים (שְׁלֹמֶעֱלָה) שְׁמֻצָּד
הַדִּין הַקָּשָׁה מְזַמְּנֹת לְשֹׁלֵט עָלֵיהֶם, מֻצָּד הַדִּין
הַקָּשָׁה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה ג) עֲמִי נִגְשָׁיו מְעוֹלָל
וְנָשִׁים מְשָׁלוּ בוֹ. נָשִׁים מְשָׁלוּ בוֹ וְדָאִי.

וְאֵלֶּה נִקְרְאוֹת לַהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת, לֹא שֶׁהֵם
חֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת, אֲלָא לַהֵט מֵאוֹתָהּ חֶרֶב,
שְׁנִקְרָא (ויקרא כו) חֶרֶב נִקְמַת נֶקֶם בְּרִית, (ישעיה לד)
חֶרֶב לַה' מִלֵּאָה דָם. וְאוֹתוֹ לַהֵט הַחֶרֶב
הַמִּתְהַפֶּכֶת, לַפְּעָמִים גְּבָרִים וְלַפְּעָמִים נִקְבוֹת,
וְהֵרִי בְּאֲרָנוּ.

אִי לְעוֹלָם כְּשְׁאוֹתָן נָשִׁים שׁוֹלְטוֹת בְּעוֹלָם.
כְּשִׁרְאָה הַנְּבִיא שִׁיִּשְׂרָאֵל מְעַקְּמִים אֶת
דְּרָכֵיהֶם וְהֵם נִמְצְאִים בַּחֲטָאִים לִפְנֵי רַבּוֹנָם, אִזּוֹ
אָמַר: נָשִׁים שְׂאֲנָנוֹת, אִיךְ אֶתֶּן שְׂאֲנָנוֹת? אִיךְ
אֶתֶּן יוֹשְׁבוֹת שְׁלֹא לְהִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם?! קִמְנָה.
וּבְמָקוֹם אַחֵר בְּאֲרָנוּ אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, וְהֵרִי
פִּרְשׁוּהוּ הַחֲבָרִים.

אֲבָל לֹא נֶאֱמַר, אֲלָא כִּמוֹ שְׁמֻצָּאֲנוּ בְּדַבְּרוּרָה,
שְׁכָתוּב (שופטים ה) הִיא שִׁפְטָה אֶת יִשְׂרָאֵל

בַּעַת הַהִיא. וְעַל כֵּן שָׁנִינוּ, אוֹי לְאָדָם שְׂאֵשׁ
מִבְּרַכַּת לוֹ בְּשִׁלְחָנוֹ. כִּךְ דְּבוּרָה, הִיא שִׁפְטָה אֶת
יִשְׂרָאֵל בַּעַת הַהִיא – אוֹי לְדוֹר שְׁלֹא נִמְצָא בָּהֶם
מִי שִׁידוֹן אֶת הָעַם אֲלֹא רַק נִקְבָּה אַחַת.

בא רֵאָה, שְׁתֵּי נָשִׁים הֵן שֶׁנִּמְצְאוּ בְּעוֹלָם
וְאוֹמְרוֹת תִּשְׁבַּחְתּוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא, שֶׁכָּל הַגְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יֹאמְרוּ כְּזוֹ. וּמִי
הֵן? דְּבוּרָה וְחַנָּה. חַנָּה אָמְרָה (שְׁמוּאֵל-א ב) אֵין
קְדוֹשׁ כֵּה' כִּי אֵין בְּלִתֵּי, וְכָל שְׂאֵר הַפְּסוּקִים.
שְׁהִיא פִּתְחָה אֶת פֶּתַח הָאֱמוּנָה לְעוֹלָם, כְּמוֹ:
מִקֵּים מֵעַפָּר דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן, הָרִי
הַפֶּתַח שֶׁל הָאֱמוּנָה. לְהוֹשִׁיב עִם נְדִיבִים, הָרִי
הָאֱמוּנָה שֶׁלֹּא מֵעַלָּה, בְּמָקוֹם שֶׁשְׂרוּיִים הָאֲבוֹת.
מִי הַנְּדִיבִים? אֵלוֹ הָאֲבוֹת, כִּפְתּוּב (תהלים מז)
נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ.

דבר אַחֵר לְהוֹשִׁיב עִם נְדִיבִים – נִבְּאָה עַל
שְׁמוּאֵל, שֶׁהוא עֲתִיד לִהְיוֹת שְׁקוּל עִם
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, שִׁכְתּוּב (שם צט) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו
וּשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ. וְכִסָּא כְבוֹד יִנְחִלֵם, מִי
יִנְחִלֵם? זֶה שְׁמוּאֵל, שֶׁהוֹרִישׁ כְּבוֹד הַמַּלְכוּת
לְשְׁנֵי מַלְכִּים. דְּבַר אַחֵר וְכִסָּא כְבוֹד יִנְחִלֵם – זֶה

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהוֹרִישׁ אֶת כִּסְאוֹ לַעֲבָדָיו.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְכִסֵּא כְבוֹד יִנְחִלָם.

ה' יַחְתּוּ מְרִיבּוֹ, מְרָבּוֹ חֶסֶד, מֶה זֶה אוֹמֵר? אֵלָּא
מְרִיבּוֹ שְׁנִינוּ, מְרִיב ו', וְזֶה הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ,
וְסוֹד הַחֲכָמָה נֶאֱמַר כָּאן, בְּשַׁעָה שְׁהַדִּינִים
מִתְעוֹרְרִים וְהַשְׁלִיטִים שׁוֹלְטִים עַל הָרַחֲמִים,
וְהָרַחֲמִים נִכְנָעִים, וּבְשַׁעָה שְׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִתְבָּרֵךְ מִמַּעַן הַנִּחַל, אֲזִי גּוֹבְרִים הָרַחֲמִים
וְנִכְנָעִים הַדִּינִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב, ה' יַחְתּוּ מְרִיבּוֹ,
מְרִיב ו'.

עָלֵינוּ בְּשָׁמַיִם יָרַעַם. עָלוּ, מֶה זֶה עָלוּ? בְּשַׁעָה
שֶׁהֵטַל שָׁל הָעֵתִיק הַקְדוֹשׁ שׁוֹרָה עָלָיו,
וּמִמֶּלֶא אֶת רֹאשׁוֹ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא שָׁמַיִם,
אֲזִי יָרַעַם, יִשְׁבֵּר אֶת כַּחַם וְתִקְפֹּם שָׁל הַדִּינִים
הַקָּשִׁים. וְיִתֵּן עֵז לְמַלְכוֹ – זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְיִרַם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ – זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁנִקְרָא קֶרֶן
הַיּוֹבֵל, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. מְשִׁיחוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מְשִׁיחַ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, מְשׁוּם כֶּךָ קֶרֶן מְשִׁיחוֹ, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

דְּבוֹרָה שְׁכָאָה לְשִׁבְחָה אֶת שְׁבַח הַמֶּלֶךְ
הַקְדוֹשׁ: ה' בְּצִאתָךְ מִשְׁעִיר בְּצַעֲדֶךָ
מִשְׁדָּה אָדוּם. מְלִמֵּד שְׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַזְמִין

אֶת כָּל שְׂאֵר הָעַמִּים לְקַבֵּל תּוֹרָה, וְלֹא רָצוּ. וְכִי
 לֹא הָיָה גָלוּי לִפְנֵינוּ שֶׁלֹּא רוֹצִים? אֲלֵא שֶׁלֹּא
 יִהְיֶה לָהֶם פְּתֻחוֹן פֶּה, שְׁאֵל־מָלֵא הָיָה נוֹתֵן לָהֶם
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַתּוֹרָה, הָיוּ שׁוֹמְרִים
 אוֹתָהּ. וְכָל אוֹתָם פְּסוּקִים שְׁאֵמְרָה דְּבוּרָה, הַכֹּל
 הֵם בְּסוּד הַחֲכָמָה, עַד אוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁשִּׁבְּחָהּ אֶת
 עֲצָמָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר עַד שֶׁקָּמְתִי דְּבוּרָה שֶׁקָּמְתִי אִם
 בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי בָּאֵרוֹ שֶׁהִסְתַּלֵּקָה מִמֶּנָּה רוּחַ
 הַקָּדֵשׁ. וּמִשּׁוּם כֵּךְ, עוֹרֵי עוֹרֵי דְּבוּרָה עוֹרֵי עוֹרֵי
 דְּבָרֵי שִׁיר.

וְכָל זֶה כְּשֶׁנִּמְצְאוּ הַגְּבֻרִים בַּחֲטָא, וְאִינֶם כְּדָאִים
 לְהַשְׁרוֹת עֲלֵיהֶם רוּחַ הַקָּדֵשׁ וְדָאִי.

וְאִם כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ וְגו', כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ
 בַּהוֹרָאָה שֶׁטַעוּ בָּהּ. אֲבָל וְאִם כָּל עֵדֶת
 יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ, וְאִם כָּל יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ הָיָה צָרִיךְ
 לְהִיּוֹת! מַה זֶּה כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל? אֲלֵא אוֹתָם (כָּלם)
 שֶׁנִּמְצְאִים בִּירוּשָׁלַיִם, שֶׁהָרִי מִשָּׁם יוֹצֵאת תּוֹרָה
 לְכָל הָעָם, וְאִם אוֹתָם שֶׁהָיוּ שָׁם טוֹעִים, אִזּוֹ כָּל
 יִשְׂרָאֵל טוֹעִים, וְשִׁנִּינוּ, שֶׁכִּיוֵּן שֶׁשָּׁם טוֹעִים, כָּל
 הָעָם טוֹעִים, מִשּׁוּם שֶׁכָּל־ם נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם.
 וְנַעֲלֵם דְּבָר מַעֲיֵנִי הַקָּהֵל – עֵינֵי הַקָּהֵל אֵלּוֹ
 הַסִּנְהֶדְרִין, אֵלּוֹ הֵם שֶׁמִּמֶּנִּים עַל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום טז אדר [יום 164 בשנה]

רביא מהימנא

מצוה זו להביא קרבן על סנהדרין גדולה שטעו, תנאים ואמוראים שבעים סנהדרין גדולה היו, ומשה עליהם. ושבעים סנהדרין קטנה היו, ואהרן עליהם. ומשום כך אמרו בעלי המשנה, שמשה היה שושבין המלך וזו תפארת, משם סנהדרין גדולה. אהרן שושבין הגבירה, וזו מלכות, ה"א קטנה קוראים לה, כמו (בראשית כט) אַעבֹדְךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתוֹךְ הַקָּטָנָה. ועל שמה נקראת סנהדרין קטנה.

ומשם היו יודעים סנהדרין שבעים לשון, שהן שבעים פנים לתורה, שיש שבעים לשון מצד של המלכות הרשעה וכו', הכל בפרוד. זהו שכתוב מאלה נפרדו איי הגוים בארצותם ללשונותם. כל שבעים הלשון בפרוד זה מזה.

אבל בתורה, שבעים פנים לתורה בלשון אחת. וזה יסוד. ו' הלכה אחת, חכמה קטנה – מלכות, שבה שבעים לשון כחשבון סוד, מן יסוד. ויסוד הוא לשון הקדש, סוד המרכבה,

בשבעים קתדראות, עליהם נאמר, כל העונה
אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו, קורעים לו
גזר דינו של שבעים שנה. לשון אחד, היא
שבעים לשון על מדה קטנה של חכמה קטנה,
שהיא י' על מדה קטנה. על חכמה קטנה שהיא
י', על מדה קטנה של חכמה ב', שתי שפתיים
שבהן דעת ותבונה, בהן נשלמו שבעים ושתיים.

(ע"כ רעיא מהימנא).

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. עד
שהיו הולכים, אמר רבי יוסי לרבי חייא,
נשתדל בדברי תורה, בדברי עתיק הימים. פתח
רבי חייא ואמר, (תהלים לב) חטאתי אודיעך וגו',
מכאן למדנו, שכל אדם שמכסה את חטאיו
ואינו מפרש אותם לפני הקדוש ברוך הוא
ויבקש עליהם רחמים, לא נותנים לו לפתח פתח
של תשובה, משום שהוא מתבייש (מכסה) ממנו.
ואם הוא מפרש אותם לפני הקדוש ברוך הוא,
הקדוש ברוך הוא חס עליו, ויתגברו הרחמים
על הדין.

וכ"ל שכן אם הוא בוכה, שהרי כל הפתחים
הסתומים הוא פותח, ותפלתו מתקבלת.
ועל זה פרישת חטאיו, כבוד הוא למלך להגביר

רחמים על דין. ועל זה כתוב, זבח תודה
 יכבדנני. מה זה יכבדנני? שני כבודים הם, אחד
 למעלה ואחד למטה. אחד בעולם הזה ואחד
 בעולם הבא.

הפסוק הזה קשה בכל, ברב דברים, שהרי
 באודה עלי פשעי מספיק, מה זה
 חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי, ואחר כך אודה
 עלי פשעי לה? ועוד, שהרי אודה עלי פשעי
 לה, לך הִיא צריך להיות!

אף דוד, את כל דבריו הוא אמר ברוח הקדש,
 ואמר את זה למלכות השמים, משום
 שהוא שליח מהתחתונים אל העליונים,
 ומעליונים אל התחתונים, ומי שרוצה את המלך,
 הוא מודיע לה בראשונה. ועל כן חטאתי
 אודיעך, (למלכות השמים אמר) ועוני לא כסיתי, מצדיקו
 של עולם. אמרתי אודה עלי פשעי לה' – זהו
 המלך הקדוש שכל השלום שלו, והשלום
 שצריך אדם להכניס לפניו – בהודאה. שהרי כך
 נקרכים שלמים בהודאה, שכתוב על זבח תודת
 שלמיו. ואתה נשאת עון חטאתי סלה. זה
 למעלה למעלה, המקום שהעתיק הקדוש שריו.
 משום כך הפסוק הזה אויז בכל.

כְּמוֹ זֶה מִי שֶׁמִּבְקֵשׁ בְּקִשְׁתּוֹ לַמֶּלֶךְ, צָרִיךְ לִיחַד
 אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ בְּרִצּוֹנוֹ, מִמַּטָּה לְמַעְלָה
 וּמִמַּעְלָה לְמַטָּה, וְלִקְשֹׁר הַכֹּל בְּקִשְׁרֵי אֶחָד,
 וּבְאוֹתוֹ קֶשֶׁר נִמְצָא בְּקִשְׁתּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִי
 הֶחָכֵם לְבַקֵּשׁ בְּקִשְׁתּוֹ כְּמוֹ דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא הָיָה
 שׁוֹמֵר אֶת פֶּתַח הַמֶּלֶךְ? אָמַר לוֹ רַבִּי חֵיִיא, וְדַאי
 כֵּךְ הוּא, וְעַל כֵּן הִתּוֹרָה לְמַדָּה אוֹתָנוּ אֶת דְּרָכֵי
 הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ כְּדִי שְׂגִדַּע לָלֶכֶת אַחֲרָיו, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יג) אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ וְגו'.

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר, (ירמיה לא) כֹּה אָמַר ה' קוֹל
 בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְכִי וְגו'. כֹּה אָמַר ה', הָרִי
 פִּרְשׁוּהָ, בְּכָל מָקוֹם שֶׁנִּבְיָא מִתְחִיל לְדַבֵּר, הָיוּ
 דְּבָרִים נּוֹדְעִים, וְכֵאן כֹּה אָמַר ה' הִזֵּה, הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וְמָה אָמַר? קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע.

כֵּךְ שֶׁנִּינוּ, שֶׁבְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 לְמַטָּה וְיִשְׂרָאֵל הָלְכוּ לְגָלוּת, רַחֲמִים עַל
 צִוְּאֵרֵיהֶם וִידֵיהֶם מִהֲדָקוֹת לְאַחֹר, וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל
 גִּרְשָׁה מִבֵּית הַמֶּלֶךְ לָלֶכֶת אַחֲרֵיהֶם, בְּשָׁעָה
 שִׁירְדָּה אִמְרָה: אֵלֶךְ בְּרֹאשׁוֹנָה וְאַבְכָּה עַל מְדוּרִי,
 וְעַל בְּנֵי, וְעַל בְּעָלִי. כְּשִׁירְדָּה, רָאֲתָה אֶת מְקוֹמָהּ
 חָרֵב, וְכִמָּה דָם שֶׁל חֲסִידִים שְׁפוּף בְּתוֹכוֹ,
 וְהֵחִיל הַקָּדוֹשׁ וְהַבֵּית נִשְׂרָף בָּאֵשׁ.

אז הרימה קול, ורעשו עליונים ותחתונים,
והקול הגיע למעלה עד למקום שהמלך
שרוי בו, ורצה המלך להחזיר את העולם לתהו
ובהו, עד שיֵרדו כמה אוכלוסים וכמה מחנות
כנגדה, ולא קבלה תנחומים מהם. זהו שכתוב,
קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה
על בניה מאנה להנחם על בניה, שלא קבלה
מהם תנחומים. כי איננו, משום שהמלך הקדוש
היה עולה למעלה למעלה ולא נמצא בתוכה.
זהו שכתוב כי איננו, ולא כתוב כי אינם.

אמר לו רבי חייא, מה זה רחל מבכה על בניה?
אמר לו, למדנו שהיא כנסת ישראל, וזו
אשתו של יעקב ודאי, שכתוב ויאֵהב יעקב את
רחל. וכתוב (בראשית כט) ורחל עקרה. וכתוב שם,
(תהלים קיג) מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה.

דבר אחר כי איננו, כמו שנאמר, (בראשית לט) איננו
גדול בבית וגו'. איננו – שהרי הסתלק
למעלה והתרחק מהכל. איננו – בזווג עמה.
איננו – שימצא שמו הגדול.

אמר רבי חייא, מאיזה מקום התחילה לגלות?
אמר לו, מבית המקדש, ששם שרתה,

וְאַחַר כֶּף סוּבְכָה בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אַחֲרַי כֶּף
 כְּשִׁיצָאָה מִן הָאֶרֶץ, עֲמִידָה עַל הַמִּדְבָּר וַיִּשְׁבַּח שָׁם
 שְׁלֹשָׁה יָמִים, הִנְהִיגָה אֶת אוֹכְלוּסִיָּהּ וּמַחֲנוּתִיהָ
 (וַיִּשְׁבּוּתֶיהָ) וְתוֹשְׁבֵיהָ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ, וְקִרְאָה עָלֶיהָ
 אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד וְגו'. בָּכוּ רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מִהָאֶרֶץ וְלֹא
 נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַד שְׁכַל יִשְׂרָאֵל
 נִמְצְאוּ חֲזִיבִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְעַד שֶׁמִּנְהִיגֵי הָעוֹלָם
 נִמְצְאוּ חֲזִיבִים בְּרֹאשׁוֹנָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה ג) עָמִי
 מֵאֲשָׁרֶיךָ מִתְעִים וְדֶרֶךְ אֲרֻחֲתֶיךָ בִלְעוּ. שְׁפִיזוֹן
 שְׂרָאשֵׁי הָעָם הוֹלְכִים בְּרָשָׁע, כָּל הָעָם נִמְשָׁכִים
 אַחֲרֵיהֶם. רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר מִכָּאן, וְאִם כָּל עֲדַת
 יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ – בַּמָּה זֶה הָיָה? מִשּׁוּם שֶׁנֶּעְלָם דְּבַר
 מַעֲיָנִי הַקָּהֵל, שְׁעֵינִי הָעָם הֵם רְאִשֵּׁיהֶם, שְׁכַל
 הָעָם נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם.

הֵלְכוּ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים רָאוּ מָקוֹם אֶחָד מְדֻשָּׁן
 בַּעֲשָׂבִים וְנִהַר מִיָּם זוֹרֵם בּוֹ. יָשְׁבוּ. עַד
 שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים, פָּרַח עוֹף אֶחָד וְרָחַשׁ לִפְנֵיהֶם.
 אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, נָקוּם מִכָּאן, שְׂוֹדָאֵי חוּצְבֵי הָרִים
 (שׂוֹדָדִים) נִמְצְאִים כָּאן. קָמוּ וְהִלְכוּ. עַד שֶׁהִחֲזִירוּ
 רְאִשֵּׁיהֶם, רָאוּ אוֹתָם לִסְטִים שָׂרְצִים אַחֲרֵיהֶם.
 הִתְרַחֲשׁ לָהֶם נִס וּנְמָצְאוּ לִפְנֵיהֶם סֵלַע אֶחָד וְבוֹ

מַעֲרָה אַחַת. נִכְנְסוּ לָשֵׁם וַיֵּשְׁבוּ כָּל אוֹתוֹ יוֹם
וְכָל הַלַּיְלָה.

פֶּתַח רַבִּי חִיָּא וְאָמַר, (ירמיה ל) וְאַתָּה אֵל תִּירָא
עַבְדִּי יַעֲקֹב וְגו', כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעַךָ מֵרַחוּק.
מֵרַחוּק?! מִקְּרוֹב הָיָה צָרִיךְ לִהְיוֹת! וְהָרִי בָּאָרו
אֶת הַפֶּסוּק הַזֶּה, מֵרַחוּק – כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְשָׁבוּ
מֵאֶרֶץ מִרְחָק. אֲבָל מֵרַחוּק, כָּאוֹתוֹ שֶׁכָּתוּב (שם לא)
מֵרַחוּק ה' נִרְאָה לִי. וְכָתוּב (משלי לא) מִמִּרְחָק תִּבְיָא
לַחֲמָה. וּמִי הִיא? עֵמֶק הַנַּחַל, הַמָּקוֹם שָׁאוֹתוֹ נָהָר
יוֹצֵא וְזוֹרֵם. וְשָׁב יַעֲקֹב, כִּיּוֹן שֶׁכָּתוּב אֵל תִּירָא
עַבְדִּי יַעֲקֹב, מֵהוּ וְשָׁב יַעֲקֹב? אֵלָּא כָּמוֹ שֶׁשְּׁנִינּוּ,
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, כָּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (תהלים י) לָמָּה ה' תַּעֲמֹד בְּרַחוּק, וּמֵאוֹתוֹ
מָקוֹם רַחוּק – הִנְנִי מוֹשִׁיעַךָ.

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב – לְמָקוֹמוֹ (לְכַסְאוֹ), לְהַזְדַּוֵּג עִם כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. וְשָׁקֵט – זֶה יְסוֹד. וְשֶׁאֵינָן –
לְהַשְׁרוֹת דִּיּוּרוֹ בָּהּ. וְאֵין מַחְרִיד – מֵיִצְחָק. כָּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כז) וַיַּחְרֵד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדוּלָּה,
וְעַל זֶה כָּתוּב (בראשית לא) וּפָתַח יִצְחָק.
וּכְשֶׁמֶתְעוֹרֵר אוֹתוֹ הַפָּתַח, מִסְתַּלֵּק הַיְסוֹד
לְמָקוֹם אַחֵר. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה לג) פָּתְחוּ בְּצִיּוֹן
חֲטָאִים. בְּצִיּוֹן דּוֹקָא. וְעַל זֶה וְאֵין מַחְרִיד.

וְעַכְשָׁיו הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵצִיל אוֹתָנוּ מִרְחוּק
וְהִסְתִּיר אוֹתָנוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה בְּהַשְׁקָט וּבִשְׁלֹוֹה,
וְאֵין מַחְרִיד מֵהַכֹּל. שְׁפֹשֶׁה־קְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹשֶׂה נֶס, בְּכֹל הוּא עוֹשֶׂה.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (שופטים ד) וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרַק אִם
תִּלְכִּי עִמִּי וְהִלַּכְתִּי וְגו', מַה זֶה אוֹמֵר? אֵלָּא
אָמַר בָּרַק, הוֹאִיל וְרוּחַ הַקְדְּשָׁה שׁוֹרָה עָלֶיהָ,
בְּזִכּוֹתֶיהָ אֲנִצֵּל וְלֹא יִשָּׁרָה עָלַי נֶזֶק. וּמַה בָּרַק
סָמוּךְ עַל אֲשֶׁה לְהַנְצִיל בְּגִלְלָהּ – אָנוּ, שֶׁהַתּוֹרָה
עִמָּנוּ, שֶׁהִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ, עַל אַחַת
בְּמָה וּכְמָה.

יֵשְׁבוּ בְּתוֹךְ אוֹתָהּ הַמַּעֲרָה כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם,
וּכְשִׁירַד הַלַּיְלָה, הָאִירָה הַלְּבָנָה בַּמַּעֲרָה.
עָבְרוּ שְׁנֵי סוֹחָרִים וַחֲמוּרִיָּהֶם טְעוּנִים מֵיִין
וּמִמָּאֲכָל לַעֲצָמָם, נָחוּ עַל מְטַעֲנָם, וְאוֹמְרִים זֶה
לָזֶה: נָלוֹן כָּאן, נִתֵּן אֲכָל וּמִשְׁתָּה לַחֲמוּרִים, וְאָנוּ
נִכְנָס לַמַּעֲרָה הַזֹּאת. אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ: טָרָם שְׁנִכְנָס,
תֹּאמַר לִי הַפֶּסוּק הַזֶּה שְׁאִינוּ מֵיִשֵּׁב.

אָמַר לוֹ: מַה הוּא? אָמַר לוֹ: דָּבָר אֶחָד, שֶׁכָּתוּב
(תהלים נב) אוֹדֶךָ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וְגו'. מַהוּ
כִּי עָשִׂיתָ וְלֹא כָתוּב מָה? וְכָתוּב כִּי טוֹב נִגִּד

חֲסִידֶיךָ, וְכִי לְאַחַר אֵינוֹ טוֹב? לֹא הִיא בִידּוֹ?
אָמַר: אוֹי לְסַחֲרֹתֵנוּ שְׁעִזְבָנוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא בְּגִלְגָּלָה. רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי שֶׁהֵיוּ יוֹשְׁבִים
בַּמַּעֲרָה שְׁמֹחוּ. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא לְרַבִּי יוֹסִי, וְלֹא
אָמַרְתִּי לָךְ שְׁכַשְׁעוּשָׁה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נֵס, בְּכָל
הוא עוֹשֶׂה? יֵצֵאוּ.

בְּשִׁיעָאוֹ, הַקָּדִים רַבִּי חֲזִיָּא וּפְתַח, (ישעיה נז) שְׁלוֹם
שְׁלוֹם לְרַחוּק. שְׁנֵי שְׁלוֹמוֹת כָּאן,
אֶחָד לְרַחוּק וְאֶחָד לְקָרוֹב, וְהַכֹּל אֶחָד. לְרַחוּק –
שְׁנַעֲשֶׂה קָרוֹב. (ועוד לְרַחוּק) זֶהוּ בַּעֲלֵי הַתְּשׁוּבָה,
שֶׁקֶדֶם הִיא רַחוּק, וְעַכְשָׁיו הוּא קָרוֹב. וְעוֹד רַחוּק
– כְּשֶׁאֵדָם מִתְּרַחֵק מִהַתּוֹרָה, רַחוּק הוּא מִהַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. וּמִי שֶׁקָּרוֹב לַתּוֹרָה, מְקָרֵב אוֹתוֹ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמּוֹ, וְעַכְשָׁיו הִתְחַבְּרוּ עִמָּנוּ
וְתִכְנְסוּ לַמַּעֲרָה. בָּאוּ אוֹתָם סוֹחְרִים וְהִשְׁתַּתְּפוּ
עִמָּם. שִׁחְרְרוּ אֶת הַמֶּשֶׁא מִחֲמוּרֵיהֶם וְתִקְּנוּ לָהֶם
אָכֵל, וַיֵּצֵאוּ כָּלֶם לְפִי הַמַּעֲרָה.

אָמַר אֶחָד מִהַסּוֹחְרִים: יֹאמְרוּ לָנוּ בַּעֲלֵי הַתּוֹרָה
אֶת הַפֶּסוּק הַזֶּה, אוֹדֶךָ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ
וְאַקְנֶה וְגו'. כִּי עָשִׂיתָ, מֶה זֶה כִּי עָשִׂיתָ, וְלֹא
כָּתוּב מָה? וְכָתוּב כִּי טוֹב נִגְדַּח חֲסִידֶיךָ, וְכִי לְגִבִּי
אַחַר אֵינוֹ כִּי טוֹב?

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, כִּי עָשִׂיתָ וְדָאִי. וּמָה עָשִׂיתָ?
לְעוֹלָם. שֶׁבִּגְלָל זֶה הָעוֹלָם שָׁעָשָׂה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִתְקִין אוֹתוֹ, מוֹדָה אָדָם
לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם. וְאַקְוָה שְׂמֶךְ כִּי טוֹב
נִגְדַּח חֲסִידֶיךָ, כֹּף זֶה וְדָאִי, כְּנֶגֶד אוֹתָם צְדִיקִים,
שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא טוֹב, וְלֹא כְּנֶגֶד
הַרְשָׁעִים שֶׁמִּבְזִים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם וְאֵינָם עוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה. אָמַר לוֹ, זֶה יָפָה, אֲבָל שְׂמַעְתִּי דְּבַר
מֵאַחֲרֵי הַכְּתָל, וְאַנִּי פוֹחַד לְגִלּוֹת. אָמְרוּ לוֹ רַבִּי
חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי, אָמַר דְּבַרְךָ, שְׁתוֹרָה אֵינָה יִרְשָׁה
לְמָקוֹם אֶחָד.

אָמַר לָהֶם, יוֹם אֶחָד הָיִיתִי הוֹלֵךְ לְלוֹד
וְנִכְנַסְתִּי לְעִיר, וְסַמַּכְתִּי אֶת עַצְמִי אַחֵר
כְּתָל אֶחָד, וְרַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי הָיָה בְּאוֹתוֹ
הַבֵּית, וְשְׂמַעְתִּי מִפִּיו אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, אוֹדֶךָ
לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ. אוֹדֶךָ, דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם (לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא) אָמְרוּ עַל אוֹתוֹ עוֹלָם
אַחֲרוֹן, שֶׁהוּא עָשָׂה שְׂדֵדוֹד הַמֶּלֶךְ אַחֲזוֹ בּוֹ
בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וּבּוֹ יִרַשׁ אֶת הַמְּלָכוֹת. וְאַקְוָה
שְׂמֶךְ כִּי טוֹב – זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּיחּוּד
שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא טוֹב. מְתִי נִקְרָא טוֹב?
נִגְדַּח חֲסִידֶיךָ. מִי הֵם חֲסִידֶיךָ?

אָלֵא יֵשׁ חֶסֶד וְיֵשׁ חֶסֶד, וְאֵלּוּ נִקְרְאוּ חֲסִדֵי דָּוִד
הַנֶּאֱמָנִים. וְכַשְּׁחֲסִדֵי דָּוִד הִלְלוּ מִתְמַלְאִים
מֵאוֹתוֹ טוֹב שְׁשׁוּפֶעַ שֶׁל הָעֵתִיק הַקָּדוֹשׁ, אָזִי
נִקְרָא הִיסוּד טוֹב, אָזִי נִמְצָא לָהֶם טוֹב. שֶׁהָרִי כְּמוֹ
שֶׁנִּמְצָא שֶׁהוּא בּוֹ, כִּךָּ הוּא מִבֶּשֶׁם אֶת הָעוֹלָם
הָאַחֲרוֹן הַזֶּה, וְהַכֹּל נִמְצָא בִּבְרָכָה, וְעַל כֵּן דָּוִד
הָיָה מִחֻפָּה לַדְּרָגָה הַזֹּאת שֶׁמֵּאִירָה לְעוֹלָם הַזֶּה
שֶׁהוּא אַחוּז בָּהּ.

הַדְּבָרִים הִלְלוּ, כִּךָּ שָׁמַעְתִּי אוֹתָם, אֵלֵא שְׁלֵא
יִדְעָתִי מֶה זֶה. בָּאוּ רַבֵּי חֲזִיָּא וְרַבֵּי
יוֹסִי וְנִשְׁקוּ אוֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ. אָמַר רַבֵּי חֲזִיָּא, מִי
מִכֶּסֶה עֵינָיו בְּעַפְרָא, רַבֵּי שָׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, שְׁאַתָּה
בְּמִקוֹמְךָ וְאַתָּה מַרְעִישׁ הָהָרִים הָעֲלִיוֹנִים, וְאַפְלוּ
צַפְרֵי הַשָּׁמַיִם וְכָלֶם שְׁמַחִים בְּדַבּוּרֶיךָ. אוֹי לְעוֹלָם
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה כְּשֶׁתִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ, הָרִי שֶׁדָּבַר אַחֵר
שָׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בִּפְסוּק שְׁכַתוֹב
(דְּנִיָּאל ט) וְעָתָה שָׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל תְּפִלָּת עַבְדְּךָ וְאֵל
תַּחֲנוּנָיו וְגו' לְמַעַן אֲדַנִּי. וְאָמַר כִּךָּ, אִם הָשֵׁם הַזֶּה
מַעֲלָה (לְמַעֲלָה) מֵהַכֹּל – יָפָה הוּא. שֶׁכִּךָּ אוֹמְרִים,
עוֹשֶׂה לְמַעַן הַמֶּלֶךְ. אָבֵל הָשֵׁם הַזֶּה הָרִי יָדוּעַ
שֶׁהוּא מְקוֹם שֶׁל בֵּית דִּין, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵא דִין

לְעוֹלָם. מִי רָאָה שְׁאוּמְרִים לְמֶלֶךְ עֲשֶׂה לְמַעַן
עֲבֹדָךְ, אוּ בְשִׁבִּיל דָּבָר קָטָן מִמֶּךָ?

אַלֵּא כִּךְ צָרִיךְ, שֶׁהַשֵּׁם הַזֶּה מְתַקֵּן אֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ
וּבֵית הַמֶּמְקָדָשׁ לְמַטָּה, וְזֶה אַחֲזוּ בָּזָה,
מִשּׁוּם שֶׁנִּקְשָׁר זֶה בָּזָה. וְכִשֶּׁהַמֶּמְקָדָשׁ לְמַטָּה עוֹמֵד
בְּמִקְוָמוֹ, הַשֵּׁם הַזֶּה לְמַעְלָה עוֹמֵד בְּמִקְוָמוֹ, וְזֶהוּ
כְּמִי שְׁאוּמֵר לְמֶלֶךְ: בָּנָה אֶת הַבַּיִת הַזֶּה וְאֵת
הַהִיכָל הַזֶּה כְּדִי שֶׁהַגְּבִירָה לֹא תִמָּצָא יוֹשֶׁבֶת
מִחוּץ לְהִיכָלָהּ. אֵף כָּאֵן – וְהָאֵר פְּנִיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ
הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדֹנָי. מָה הַטַּעַם לְמַעַן אֲדֹנָי? שֶׁלֹּא
יִמָּצָא מִחוּץ לְמִדּוּרוֹ.

תְּמַהוּ רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי, וְשִׁמְחוּ בְּאוֹתוֹ לִילָה.
אַחֵר שֶׁאָכְלוּ, פָּתַח חֲבֵרוֹ הַסּוֹחֵר וְאָמַר,
אֲמַר לְפָנֶיהֶם דָּבָר אֶחָד שֶׁהַתַּעֲסָקָתִי בּוֹ הַיּוֹם
הַזֶּה, הַפְּסוּקָה הַזֶּה שֶׁכָּתוּב (תהלים סג) מִזְמוֹר לְדָוִד
בְּהִיּוֹתוֹ בְּמִדְבַּר יְהוּדָה. דָּוִד אָמַר שִׁירָה כְּשֶׁהָיָה
בוֹרַח מִחֲמִיו, לָמָּה אָמַר אֱלֹהִים אֵלַי אַתָּה
אֲשַׁחֲרֶךְ צִמְאָה לָךְ נִפְשִׁי וְגו' אֱלֹהִים אֵלַי אַתָּה,
שֶׁהָיָה בְּגִבּוֹרָה אַחֲזָה תָּמִיד. אֲשַׁחֲרֶךְ, וְכִי אֵיךְ
יָכַל דָּוִד לְשַׁחַר אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְץ
רְחוֹקָה, וְגֵרָשׁ מֵהָאָרֶץ שָׁבָה שְׂרוּיָה הַשְּׂכִינָה?

אָאָאָ, אָף עַל גַּב שְׁגֵרֶשׁ מַשָּׁם, לֹא עֲזַב אֶת שְׁלוֹ
 לְשַׁחַר אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֲנִי
 שָׁמַעְתִּי, אֲשַׁחֲרֶךָ – כְּמִי שְׂאוֹמֵר, אֵלֶיךָ לְהִרְאוֹת
 לְפָנֶיךָ, רַק שְׁלֹא יִכְלָתִי. כֵּן אֲשַׁחֲרֶךָ, רַק שְׂאֲנִי
 מִחוּץ לַמָּקוֹם שֶׁשָּׁם שׁוֹרָה שְׂכִינָה. צְמָאָה לְךָ
 נַפְשִׁי, שֶׁהָרִי נַפְשִׁי וְגוֹפִי מִשְׁתַּוְּקָקִים אֵלֶיךָ
 לְהִרְאוֹת לְפָנֶיךָ, וְלֹא יִכְלָתִי, כִּי אֲנִי בְּאֶרֶץ צִיָּה
 וְעֵיף בְּלִי מַיִם, שֶׁהָרִי אֶרֶץ צִיָּה וְעֵיף נִקְרָא מִחוּץ
 לַמָּקוֹם שֶׁשׁוֹרָה שְׂכִינָה, מִשּׁוּם שֶׁמַּיִם חַיִּים אֵין
 מִצּוּיִים כָּאֵן. וּמִי הֵם הַמַּיִם הַחַיִּים? זֶה שְׂכִינָה,
 שֶׁכָּתוּב בָּהּ (בראשית כז) בְּאֵר מַיִם חַיִּים, וְעַל זֶה אֶרֶץ
 צִיָּה וְעֵיף בְּלִי מַיִם כָּתוּב.

אָמְרוּ רַבֵּי חֲיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי, וְדַאי שֶׁהִדְרֶךָ תִּקְיָנָה
 לְפָנֶינוּ. נִכְנָסוּ לַמַּעְרָה וַיִּשְׁנּוּ. בַּחֲצוֹת
 הַלַּיְלָה שָׁמְעוּ אֶת קוֹל חַיּוֹת הַמִּדְבָּר שֶׁנוֹהֲמוֹת.
 הִתְעוֹרְרוּ. אָמַר רַבֵּי חֲיִיא, הָרִי עַתָּה הִיא לְסִיעַ
 לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ. אָמְרוּ, כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד יֹאמַר דְּבַר מִמָּה שֶׁשָּׁמַע וַיִּדַּע בַּתּוֹרָה.
 יֵשְׁבוּ כָלֶם.

פֶּתַח רַבֵּי חֲיִיא וְאָמַר, (תהלים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת
 הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד. מִי זֶה אֵילַת הַשַּׁחַר?
 זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאת (משלי ה) אֵילַת אֲהָבִים

וַיַּעַל חֵן. וְכִי אֵילַת הַשָּׁחַר, וְלֹא בְּכָל הַיּוֹם? אֵלָּא אֵילַת, מֵאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁחַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ו') כְּשָׁחַר נִכּוֹן מִצָּאוּ. וְדוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה עַל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי לֹא אָמְרָה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל אֵת זֶה (שֶׁנִּקְרָא אֵילַת אֶהְבִּים וַיַּעַל חֵן, וְהָיָה בָּהּ מֵאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁחַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ו') כְּשָׁחַר נִכּוֹן מִצָּאוּ, וְדוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה עַל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל), מִשְׁמַע שֶׁכָּתוּב עַל אֵילַת הַשָּׁחַר.

בא רְאֵה, בְּשַׁעַה שִׁיּוּרֵד הַלַּיְלָה, פִּתְחִים הַסְּתוּמִּים שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים נִמְצְאִים (שׁוֹכְכִים), וְכָל אוֹתָם רְחוּקִים מִתְּעוֹרְרִים וְהוֹלְכִים וְשָׁטִים בְּכָל הָעוֹלָם, וּמַחְזִירִים עַל גּוֹפּוֹת בְּנֵי אָדָם וְסוֹבְבִים לְמִקְוֵמוֹתֵיהֶם וּלְמִטּוֹתֵיהֶם, וְרוֹאִים אֵת דִּיוּקֵן הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ וּפּוֹחֲדִים, שֶׁהָרִי הַתַּחֲזִקוּ בְּמִטּוֹתֵיהֶם בְּדַבְּרֵי הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. וּבְנֵי אָדָם, נִשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת כָּל אַחַת וְאַחַת כְּרָאוּי לָהּ, וְהָרִי פֶּרְשׁוּהָ. אֲשֶׁרִי חֵלְקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁנִּשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת לְמַעְלָה וְלֹא מִתְּעַכְּבוֹת בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁלֹּא צָרִיךְ.

כְּשֶׁנֶּחֱלָק הַלַּיְלָה, הַכְּרוֹז עוֹמֵד וּמִכְרִיז, וְנִפְתָּחִים הַפִּתְחִים. אֲזִי רוֹחַ אַחַת שֶׁל צָפוֹן מִתְּעוֹרֶרֶת וּמִקִּישָׁה בְּכַנּוֹר דָּוִד, וּמִנְגִּין

מֵאֱלֹו, וּמִשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ, וְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן.

אֲשֵׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מִי שֶׁמְתַעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ זְמַן
וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְכָל מִי שֶׁעוֹמֵד בְּאוֹתוֹ
זְמַן וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, נִקְרָא חֲבֵרוֹ שֶׁל הַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ
הוּא וּכְנִסֵּת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שָׁאֲלוּ נִקְרָאִים
אֲחִים וְרַעִים שָׁלוֹ, שִׁכְתוֹב (תהלים קפב) לְמַעַן אֲחִי
וְרַעִי אֲדַבֵּרָה נָא שְׁלוֹם בֵּין. וְנִקְרָאִים חֲבֵרִים שֶׁל
הַמְּלָאכִים הָעֲלִיוֹנִים וְהַמַּחֲנוֹת הָעֲלִיוֹנִים, שִׁכְתוֹב
(שיר ח) חֲבֵרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךְ.

בְּשַׁבָּא הַיּוֹם, הַכְּרוֹז עוֹמֵד וּמִכְרִיז, וּפְתָחִים שֶׁל
צַד דָּרוֹם נִפְתָּחִים, וּמְתַעוֹרְרִים כּוֹכְבִים
וּמִזְלוֹת, וּפְתָחֵי הָרַחֲמִים נִפְתָּחִים, וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב
וּמִקְבֵּל תְּשֻׁבָּחוֹת. אֲזִי כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל נוֹטֶלֶת אֶת
אוֹתָם דְּבָרִים וְעוֹלָה, וְכָל אוֹתָם חֲבֵרִים אֲחוּזִים
בְּכִנּוּפֶיהָ, וְדַבְּרִיהֶם בָּאִים וְשׁוֹרִים בְּחִיק הַמֶּלֶךְ. אֲזִי
מְצִנָּה הַמֶּלֶךְ לְכַתֵּב אֶת כָּל אוֹתָם הַדְּבָרִים.

וּבִסְפָּר כְּתוּבִים כָּל אוֹתָם בְּנֵי הַיְכָלוֹ, וְחוּט שֶׁל
חֶסֶד נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם, שֶׁמֵּאוֹתוֹ חוּט
מִתַּעֲטֵר אָדָם בַּעֲטֻרַת הַמֶּלֶךְ, וּמִמֶּנּוּ פּוֹחֲדִים
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. הוּא נִכְנָס לְכָל שַׁעֲרֵי הַמֶּלֶךְ,

וְאִין מִי שְׁיִמְחָה בִּידּוֹ. וְאַפְלוּ בְּזִמָּן שְׁבַעֲלֵי הַדִּין
 עוֹמְדִים לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם, אִין דָּנִים עָלָיו דִּין,
 מִשּׁוּם שֶׁהָרִי נִרְשָׁם בְּרִשָּׁם שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שְׁנוּדַע
 שֶׁהוּא מֵהִיכַל הַמֶּלֶךְ, וְלִכֵּן לֹא דָנִים עָלָיו דִּין.
 אֲשָׁרִי חֲלָקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה,
 וְכָל שָׁכֵן בְּזִמָּן שֶׁהַמֶּלֶךְ תֹּאב לְדַבְּרֵי תּוֹרָה.

בא וְרָאָה סוּד הַדְּבָר, אִין עוֹמְדָת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲלֹא בַּתּוֹרָה, וְכָל זִמָּן שִׁישְׁרָאֵל
 בְּאַרְץ הַתַּעֲסָקוֹ בַּתּוֹרָה, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הִיתָה
 שְׂרוּיָה עִמָּהֶם. כְּשֶׁהִתְבַּטְּלוּ מִדַּבְּרֵי תּוֹרָה, לֹא
 יָכְלָה לַעֲמֹד עִמָּהֶם שְׂעָה אַחַת. מִשּׁוּם כֵּךְ, בְּשַׁעָה
 שְׁכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרֶרֶת לַמֶּלֶךְ בַּתּוֹרָה, מִתְחַזֵּק
 כֹּחָה, וְהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ שְׂמֵחַ לְקַבֵּל אוֹתָהּ.

וכף זִמָּן שְׁכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בָּאָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְאִין
 הַתּוֹרָה נִמְצְאָת עִמָּהּ, כְּבִיכּוֹל תִּשָּׁשׁ כֹּחָה.
 אוֹי לְאוֹתָם שְׂמֵחַ לִישִׁים אֶת הַכֹּחַ שֶׁלְמַעְלָה.
 מִשּׁוּם כֵּךְ אֲשָׁרִי אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְכָל
 שָׁכֵן בְּאוֹתָהּ שְׂעָה שְׁצָרִיף לְהִשְׁתַּתֵּף עִם כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל. אֲזִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא עָלָיו, (ישעיה
 מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.
רבי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר, (שם כא) מִשָּׂא דוֹמָה אֵלַי קָרָא
 מִשְׁעִיר שִׁמְר מַה מְלִילָה שִׁמְר מַה מְלִיל.

אֶת הַפֶּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוֹ הַחֲבָרִים בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת.
אֲבָל מִשָּׂא דוֹמָה, כָּל הַפְּעָמִים שִׁישְׁרָאֵל נִמְצָאוּ
בְּגִלוֹת, נוֹדַע הַזְמַן וְהַקֵּץ שֶׁלָּהֶם, וְזַמַּן וְקֵץ שֶׁל
אוֹתָהּ גִּלוֹת. וְגִלוֹת אֲדוּם הוּא מִשָּׂא דוֹמָה, שֶׁלֹּא
הִתְגַּלָּה וְלֹא נוֹדַע כְּאוֹתָן הָאַחֲרוֹת.

הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, אֵלֵי קְרָא מִשְׁעִיר.
קוֹל שְׁמַעְתִּי בְּגִלוֹת שְׁעִיר, אוֹתָם
שֶׁדְּחוּקִים בִּינֵיהֶם, אוֹתָם שְׁשׁוּכְבִים בַּעֲפָר. וְמָה
הֵם אוֹמְרִים? שִׁמְר מָה מְלִילָה שִׁמְר מָה מְלִיל.
הֵם תּוֹבְעִים אוֹתִי עַל הַגְּבִירָה, מָה עָשִׂיתִי
מִהַגְּבִירָה שְׁלִי.

אֲזֵי הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַנֵּס אֶת הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ
וְאוֹמֵר: רְאוּ בְנֵי אֱהוֹבִי, שְׁהֵם דְּחוּקִים
בְּגִלוֹת וְעוֹזְבִים אֶת הַצֶּעַר שֶׁלָּהֶם וּמִבְקָשִׁים מִמֶּנִּי
עַל הַגְּבִירָה, וְאוֹמְרִים: שִׁמְר – אֵתָה שְׁנִקְרָא
שׁוֹמֵר, אֵיפֹה הַשְּׁמִירָה שְׁלָךְ? אֵיפֹה הַשְּׁמִירָה שְׁלִי
בִּיתָךְ? מָה מְלִילָה – מָה עָשִׂיתָ מְלִילָה, כִּךְ שְׁמִירָתְךָ
אוֹתָהּ?! מָה מְלִיל? שְׁהֲרִי לַפְּעָמִים נִקְרָאת לִילָה
וְלַפְּעָמִים נִקְרָאת לִיל. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת יב) לִיל
שְׁמִירִים הוּא, וְכָתוּב הוּא הַלִּילָה הַזֶּה.

אֲזֵי הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשִׁיב לָהֶם: הֲרִי שְׁמִירָתִי
נִמְצָאת, שְׁהֲרִי אֲנִי עֲתִיד לְקַבֵּל אוֹתָהּ

וּלְהַמְצֵא עֲמָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב אָמַר שְׁמַר, אוֹתוֹ
שְׁשׁוּמַר אֶת הַבֵּית, אֶתָּא בְּקָר וְגַם לִילָה, שְׁהָרִי
בַּהֲתַחֲלָה הַסְתַּלַּק לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהַעֲלָה אֶת
אוֹתוֹ (מָקוֹם) בְּקָר שְׁמֻזְמָן אֶצְלוֹ תָּמִיד. עֲכָשׁוּ אֶתָּא
בְּקָר, וְהָרִי הוּא מְזֻמָּן לְהִתְחַבֵּר עִם הַלִּילָה. וְגַם
לִילָה, הָרִי הִיא זְמִינָה, אֲבָל בְּגַלְלָכֶם מִתְּעַכְּבִים.
וְאִם אַתֶּם רוֹצִים אֶת זֶה, עַל מָה אַתֶּם
מִתְּעַכְּבִים? שָׁבוּ. שׁוּבוּ בְּתֻשׁוּכָה. אֲזִי
אֶתִּיו, בָּאוּ אֵלַי, וְנִהְיָה כָּלֵנוּ בְּמַדּוּר אֶחָד, וְכָלֵנוּ
נָשׁוּב לְמָקוֹמֵנוּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב, (דְּבָרִים ל) וְשָׁב ה'
אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתָךְ, וְהָשִׁיב לֹא נֹאמַר, אֲלֹא
וְשָׁב. פְּעָמִים וְשָׁב וְשָׁב כְּתוֹב כָּאֵן. אֲלֹא אֶחָד
לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וְאֶחָד לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב וְשָׁב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתָךְ, וְשָׁב וְקִבְּצָךְ
מִכָּל הָעַמִּים.

פֶּתַח אוֹתוֹ סוֹחֵר וְאָמַר, (אִיּוֹב לח) בָּרֵן יָחִיד
כְּכִבִּי בְּקָר וַיִּרְיֵעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. בָּא
רָאָה, כְּשֶׁהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְהִשְׁתַּעֲשֹׁעַ עִם
הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן, כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם הִתְחַתּוֹן
(הַעֲלִיּוֹן), וְכָל הָעֲלִיּוֹנִים וְהִתְחַתּוֹנִים מִתְּעוֹרְרִים
כְּנֻגָּדוֹ, וְכָל הָאֵילָנוֹת שְׁבִגְן עֵדֶן פּוֹתְחִים
בְּשִׁבְחָ כְּנֻגָּדוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א טז) אֲזִי

יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי ה' כִּי בָא. וְאֶפְלוּ עוֹפוֹת הָאָרֶץ, כָּל־מִן רוּחַ שִׁים שָׁבַח לִפְנֵינוּ. אֲזִי יוֹצֵאת שְׁלֵהֶבֶת וּמִכָּה בְּכִנְפֵי הַתְּרַנְגּוּל, וְהוּא קוֹרֵא וּמְשַׁבַּח אֶת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, וְקוֹרֵא לְבָנֵי אָדָם שֶׁיִּשְׁתַּדְּלוּ בַתּוֹרָה וּבְשִׁבְחוֹ שֶׁל אֲדוֹנָם וּבַעֲבוּדָתוֹ. אֲשֶׁרִי חֵלְקָם שֶׁל מִי שְׁעוּמָדִים מִמְטוּתֵיהֶם לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה.

בְּשֵׁבַע הַבֶּקֶר, פִּתְחֵי הַדְּרוֹם נִפְתָּחִים, וְשַׁעֲרֵי רְפוּאָה יוֹצְאִים לְעוֹלָם, וְרוּחַ הַמְּזֻרַח מִתְעוֹרֶרֶת, וְנִמְצָאִים רַחֲמִים, וְכָל אוֹתָם כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת שְׁמַמָּנִים תַּחַת שְׁלִטוֹנוֹ שֶׁל הַבֶּקֶר הַזֶּה, כָּל־מִן פּוֹתְחִים בְּשִׁבְח וּמְשַׁבְּחִים לַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב בְּרֵן יָחִיד כִּכְבִּי בֶקֶר וַיִּרְעִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מָה עוֹשִׂים כָּאֵן בְּנֵי אֱלֹהִים, שֶׁהֵם מְזַמְּנִים תְּרוּעָה בַּבֶּקֶר הַזֶּה? וְהִרִי כָּל הַדִּינִים הָעֶבְרוּ בְּזִמָּן שֶׁחֹסֵד מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם? אֵלֹא וַיִּרְעִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים, הִרִי נִשְׁבֵּר תִּקְּף הַדִּינִים הַקָּשִׁים, נִשְׁבֵּר כָּחֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כד) רָעָה הַתְּרַעֶצָה הָאָרֶץ.

וּכְל' כָּף, מִשּׁוּם שֶׁהַבֶּקֶר הַזֶּה הִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם, וְאַבְרָהָם מִתְעוֹרֵר וּבָא לְנִטֵּעַ אֶשֶׁל בְּבֹאֵר

שָׁבַע. אֶת הַדָּבָר הַזֶּה כִּךְ שָׁמַעְתִּי, בִּבְאֵר שָׁבַע
וַדַּאי, וְכָתוּב וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם ה' אֵל עוֹלָם.

פֶּתַח חֲבֵרוֹ הַסּוֹחֵר וְאָמַר, הַבֶּקֶר אֹר וְהָאֲנָשִׁים
שָׁלְחוּ וְגו'. מַה זֶה הַבֶּקֶר אֹר? כִּךְ לְמַדְנוּ,
מַה זֶה בֶּקֶר? אֵלָּא בְּזִמְנָא שָׁבָא הַבֶּקֶר וְהַדִּינִים
עוֹבְרִים וְחֹסֵד רוֹצֵה לְהַתְּעוֹרֵר, כָּל אוֹתָם שָׁבָאִים
מִהֲצַד הַזֶּה, מִבִּקְרִים (פּוֹקְדִים) אֶת מְקוֹמוֹתֵיהֶם לְזִמְנָא
בְּרָכוֹת לְעוֹלָם. וְזֶהוּ הַבֶּקֶר אֹר, שֶׁהָרִי הִרְחֵמִים
מִתִּישְׁבִּים לְעוֹלָם, וְהַחֹסֵד בָּא אַחֲרָיו, אֲזִי הוּא
בֶּקֶר אֹר. וְכָתוּב, וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב.

בֹּא רֵאֶה, הַכֹּל הוּא בְּדֶרֶגוֹת יְדוּעוֹת. הַלִּילָה –
הָרִי יְדוּעַ. בֶּקֶר אֹר – הָרִי יְדוּעַ, וְהוּא דֶּרֶגָה
עֲלִיוֹנָה שְׁנִמְצָאת בּוֹ תְּמִיד. מִתִּי? כְּשֶׁמְאִירָה
הַשֶּׁמֶשׁ. הַשֶּׁמֶשׁ יְדוּעַ, וְהִיא דֶּרֶגָה עֲלִיוֹנָה
שְׁמִבְשֻׁמַּת אֶת הַכֹּל וּמְאִירָה לְכֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(תְּהִלִּים פד) כִּי שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן ה' אֱלֹהִים. וְהַבֶּקֶר אֹר
הַזֶּה מְאִיר מִהַשֶּׁמֶשׁ, וְזֶהוּ מְאִיר לְלִילָה, וְלִכְן
הַכֹּל תְּלוּי זֶה בְּזֶה. וְהַבֶּקֶר אֹר הַזֶּה, כְּשֶׁהוּא
מִתְּעוֹרֵר, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְאַחֲדִים בְּאַחֲדוּת
וּבְשִׁמְחָה, וְהֵם נִמְצָאִים בְּעוֹלָם. וְכַעַת הָרִי מְאִיר
הַיּוֹם, עַת רְצוֹן הִיא לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ.

תיקון הכללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדָוִד עַבְדּוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
 וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירֹת וּתְשַׁבְּחוֹת שֶׁתִּפֶּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
 מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא בָּאלוֹ אֲמָרם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
 הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
 תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתִיּוֹתֵיהֶם וּנְקֻדּוֹתֵיהֶם
 וְטַעֲמֵיהֶם וְהַשְׁמֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מֵרָאשֵׁי תְבוּת
 וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
 וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוּחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִּים
 אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשָּׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
 בְּאַהֲבָה וְאַחֻזָּה וְרַעוּת וּמִשָּׁם יִמָּשֶׁךְ לָנוּ שִׁפְעַת לְנַפְשׁ
 רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהֲרָנוּ מֵעֲוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
 וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסִּלַּחְתָּ לְדָוִד שֶׁאָמַר מִזְמוֹרִים אֵלּוֹ
 לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי הָעֶבֶר חַטָּאתֶךָ
 לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֶדֶם זְמַנּוֹ עַד
 מְלֹאֶת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֶּן שְׁנוֹכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
 וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יָגֵן עָלֵינוּ וּבְעֶדְנוּ
 שֶׁתֵּאֲרִיךְ אַפָּךְ עַד שׁוֹבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתַּנֵּת חֲנֻם חֲנֻנוּ כְּדִכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן
וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֶׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
שִׁירָה בְּעוֹלָם הִזָּה כִּךְ נִזְכָּה לֹאמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׂבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אֲמִירַת
תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבֻצַּלַת הַשְּׁרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
בְּגִילַת וְרֵגֶן כְּבוֹד הַלְבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סָלָה:

תְּרִינִי מִזְמָן אֶת פִּי לַהֲדוּת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
לֵשֶׁם יְחִוֵּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינָתָה בְּדַחִילוֹ
וְרַחֲמֵינוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

תְּרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלָיו
לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּם שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל
הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּם שׁוֹכְנֵי עֶפְרָה קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּה, וּבִפְרֹט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגַא שְׂגֻלָּה תַקּוֹן זֶה זְכוּתָם
יִגֵּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוּ בְּרִנָּה לִיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי יֵאָהֲדוּנְהִי נִרְיָעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נִרְיָע לֹא: כִּי אֵל
גָּדוֹל יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי וּמִלְךָ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֹּ « מִכְתָּם לְדוֹד, שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אָמְרַת
לִיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי, אֲדַנִּי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל־עֲלִיד:

ג לקדושים אשר-בארץ הָמָה, ואֲדִירִי, כָּל-חֲפָצֵי-בָם:
 ד יִרְבוּ עֲצָבוֹתָם, אַחֵר מִהָרוּ, בַּל-אֶסִּיף נִסְפֵיהֶם מִדָּם,
 וּבַל-אֶשָּׂא אֶת-שְׁמוֹתָם עַל-שַׁפְּתַי: ה יְהוָה יֵאֱהֹדֶנִהי
 מִנֵּת-חֶלְקִי וְכוּסִי, אֶתָּה תוֹמִיד גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נָפְלוּ-לִי
 בְּנַעֲמִים, אֶף-נִחַלְתָּ שְׁפָרָה עָלַי: ז אֲבָרַךְ אֶת-יְהוָה
 יֵאֱהֹדֶנִהי אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אֶף-לֵילוֹת יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי: ח שְׁוִיתִי
 יְהוָה יֵאֱהֹדֶנִהי לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי מִיְמִינִי בַל-אֶמוּט: ט לָכֵן
 שָׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף-בְּשָׂרִי יִשְׁכֵּן לְבִטָּח: י כִּי
 לֹא-תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא-תֵתֶן חֲסִידְךָ חֲסִידֶיךָ לְרָאוֹת
 שַׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֵרַח חַיִּים, שִׁבַּע שְׁמַחוֹת אֶת-פָּנֶיךָ,
 נַעֲמֹת בִּמְיֻנְךָ נָצַח:

לב א לָדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי-פֶשַׁע, כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרִי-אָדָם לֹא יַחֲשֹׁב יְהוָה יֵאֱהֹדֶנִהי לוֹ עוֹן,
 ואֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי-הִחַרְשָׁתִּי בָּלוּ עֲצָמִי, בְּשִׂאֲגָתִי
 כָּל-הַיּוֹם: ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֹּד עָלַי יָדְךָ, נִהַפְּךָ
 לְשֹׂדֵי, בְּחִרְבֵּנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעָךָ, וְעוֹנִי
 לֹא-כִסִּיתִי, אָמַרְתִּי אוֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה יֵאֱהֹדֶנִהי,
 וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל-חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לַעֲת מִצָּא, רַק לְשֹׁטֵף מִים רַבִּים אֱלֹהֵי
 לֹא יִגְיעוּ: ז אֶתָּה סֵתֵר לִי, מִצָּר תִּצְרֵנִי, רָנִי פֶלֶט
 תִּסּוּבְּבֵנִי סָלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ, וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ-זוֹ תִּלְךָ,

אִיעָצָה עָלַיךְ עֵינַי: ט אֶל-תְּהִי כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הָבִין,
בְּמַתְגַּוְרְסֵן עֲדִיו לְבָלוּם, בַּל קָרַב אֵלַיךְ: י רַבִּים
מִכְּאוּבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֶסֶד
יְסוּבְכֶנּוּ: יא שְׂמַחוּ בַּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי, וְגִילוּ צַדִּיקִים,
וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא * לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל,
בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי: ג יְהוָה
יֵאָהֲדוּנְהִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאָשֶׁר כ' בְּאַרְצֵן, וְאֶל-
תַּתְנִיחוּ בְּנִפְשׁ אִיבִיו: ד יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי יִסְעֲדֶנּוּ עַל-עֵרֶשׁ
דָּוִי, כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּ בַחֲלִיו: ה אֲנִי-אִמְרָתִי יְהוָה
יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי-חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ
רַע לִי, מִתִּי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֹאוֹת, שָׂוֵא
יְדַבֵּר, לָבוֹ יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלִי
יִתְלַחֲשׁוּ כָּל-שֹׁנְאֵי, עָלִי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר-כְּלִיעַל
יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם-אִישׁ שְׁלוּמִי
אֲשֶׁר-בִּטַּחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְדִּיל עָלִי עֶקֶב:
יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֹמָה לָהֶם:
יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חַפְצָתָּ בִּי, כִּי לֹא-יִרְעֶה אוֹיְבִי עָלַי:
יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכָּתָּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לִפְנֵיךְ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
אָמֵן וְאָמֵן:

מב » לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי-קָרַח: ^ב כְּאֵיל תַּעְרַג
 עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם, בֵּן נִפְשֵׁי תַעְרַג אֱלֹהִים:
^ג צִמְאָה נִפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לֹאֵל חָו, מְתִי אָבּוֹא וְאַרְאָה
 פָּנַי אֱלֹהִים: ^ד הִיתָה-לִּי דְמַעְתִּי לֶחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה,
 בְּאֹמַר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֶיךָ: ^ה אֵלֶּה אֲזַכָּרָה
 וְאֶשְׁכָּח עָלַי נִפְשִׁי, כִּי אֶעֱכַר בְּסֶף, אֲדֹדִם עַד-בֵּית
 אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגִג: ^ו מִה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי
 נִפְשִׁי וְתִהְיֶה עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲדֹנּוּ
 יִשְׁוּעוֹת פָּנָיו: ^ז אֱלֹהִי, עָלַי נִפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחָח, עַל-בֵּן
 אֲזַכָּרָךְ מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מִהַר מִצְעָר: ^ח תִּהְיוּם-
 אֶל-תִּהְיוּם קוֹרָא, לְקוֹל צִנּוּרֶיךָ, כָּל-מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי
 עֲבֹרוּ: ^ט יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה יִאֲהַדּוּנֵהִי חֶסֶדּוֹ, וּבְלִילָהּ
 שִׁירָה עָמִי, תִּפְלָה לֹאֵל חַיִּי: ^י אֲמַרְהָ לֹאֵל סִלְעִי,
 לָמָּה שְׂכַחְתָּנִי, לָמָּה-קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אֹיִב: ^{יא} בְּרִצַּח
 בְּעִצְמוֹתַי, חֲרַפּוֹנִי צוֹרְרִי, בְּאֹמַרְם אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵיזָה
 אֱלֹהֶיךָ: ^{יב} מִה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי נִפְשִׁי, וּמִה-תִּהְיֶה עָלַי,
 הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲדֹנּוּ יִשְׁוּעַת, פָּנַי וְאֱלֹהִי:

נב » לְמִנְצַח אֶל-תִּשְׁחַח, לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת-הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ^ב הִצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
 מִמִּתְקוֹמְמִי תִשְׁגְּבֵנִי: ^ג הִצִּילֵנִי מִפְּעָלִי אָוֶן, וּמֵאֲנָשִׁי
 דְּמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ^ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנִפְשִׁי, יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעִי וְלֹא-חַטָּאתִי יְהוָה יִאֱהוֹנֶנִּי: ה בְּלִי-עוֹן
 יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנוּ, עוֹרָה לְקִרְאָתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יִאֱהוֹנֶנִּי-אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תַּחֲזֹן כָּל-בְּגָדֵי אֹן סֵלָה: ז יֵשׁוּבוּ לְעֶרְב,
 יִהְיוּ בְּכָלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעִיו בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יִאֱהוֹנֶנִּי
 תִּשְׁחַק-לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי חֲסֵדוֹ כ', יִקְדָּמֵנִי,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשֶׁרְרִי: יב אֶל-תַּהֲרִגֶם פֶּן-יִשְׁכְּחוּ עָמִי,
 הִנֵּיעֵמוּ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּנְנוֹ אֲדָנִי: יג חֲטָאת-פִּימוֹ,
 דַּבַּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וַיִּמְאֲלָה וַיִּמְכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַּחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיֵּשְׁבוּ לְעֶרְב יִהְיוּ בְּכָלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנִּיעוֹן יִנְעוֹן כ' לְאָכֵל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלִּינוּ: יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבָקֶר חֲסִדָּךְ,
 כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנָּב לִי וּמְנוֹם, בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזוּ אֱלֹהֵי
 אֲשֻׁמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמַנְצָח עַל-יְדוּתוֹן יִדִּיתוֹן כ' לְאַסְף מְזִמּוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:
 ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדָנִי דִרְשֵׁתִי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תַפּוּג,
 מֵאֲנָה הַנָּחַם נִפְשִׁי: ד אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַתְּעַטֵּף רוּחִי סֵלָה: ^ה אֶחָזֶת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
אֲדַבֵּר: ^ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ^ז אֶזְכְּרָה
נִגְיַנְתִּי בַלִּילָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיַּחֲפֹשׂ רוּחִי:
^ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרָצוֹת עוֹד: ^ט הָאִפֶּס
לְנֹצַח חֲסִדּוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדֹר וָדֹר: ^י הִשְׁכַּח חֲנוּת אֵל,
אִם-קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: ^{יא} וְאֲמַר חֲלוֹתִי הִיא, שָׁנוֹת
יָמַי עָלְיוֹן: ^{יב} אֶזְכּוֹר אֲזִכִּיר ^כ מַעֲלִילִיָּהּ, כִּי-אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם
פִּלְאָהּ: ^{יג} וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבַעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
^{יד} אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דִּרְכָּהּ, מִי־אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: ^{טו} אַתָּה
הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא, הוֹדַעַת בְּעַמּוּם עֲזָךְ: ^{טז} גָּאֻלְתָּ בְּזוֹרַע
עֲמָךְ, בְּגִי־יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סֵלָה: ^{יז} רָאוּךְ מַיִם אֱלֹהִים, רָאוּךְ
מַיִם יַחִילוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: ^{יח} זָרְמוּ מַיִם עֲבוֹת, קוֹל
נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: ^{יט} קוֹל רַעֲמָךְ בַּגִּלְגָּל,
הֵאִירוּ בְּרָקִים תִּבֵּל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: ^כ בָּיִם דִּרְכָּהּ,
וַשְׁבִּילָהּ וּשְׁבִילֶיהָ ^כ בְּמַיִם רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְּעוּ:
^{כא} נָחִיתָ כִּצְאוֹן עֲמָךְ, בִּיד-מִשָּׁה וְאַהֲרֹן:

צ ^א תִּפְלָה לְמִשָּׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מַעֲזֵן אַתָּה
הֵייתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר: ^ב בְּמַרְם הָרִים יִלְדוּ, וַתַּחֲוִילֵל
אָרֶץ וַתִּבֵּל, וּמַעֲזוֹלִם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ^ג תֵּשֵׁב אֲנוֹשׁ
עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי-אָדָם: ^ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
בְּעֵינֶיךָ כִּיּוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוֹרָה בַּלִּילָה:

ה זרמַתם שְׁנָה יְהוּ, בְּבִקְרָה כְּחֻצִיר יַחְלֹף: ו בְּבִקְרָה יִצְיִן
 וְחֹלֶף, לְעֶרֶב יְמוּלֵל וְיִבֶּשׁ: ז בִּי־כְלִינוּ בְּאַפָּךְ, וּבְחֻמַּתְךָ
 נִבְהַלְנוּ: ח שְׁתָּה שֵׁת כ' עֲוֹנֹתֵינוּ לְגִגְדֶּךָ, עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר
 פָּנֶיךָ: ט כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כְּלִינוּ שְׁגִינוּ כְּמוֹ־
 הֶגֶה: י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֹת
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרַהֲבָם עֲמָל וְאֹן, בִּי־גו חֵיש וְנִעְפָּה:
 יא מִי־יֹדַע עֵז אָפָּךְ, וּכִירָאֲתָךְ עִבְרַתְךָ: יב לְמִנּוֹת יְמֵינוּ
 בֶּן הַדָּעַ, וְנִבְא לְכָב חֻכְמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה־יֵי יֵהוּדֵנוּ
 עַד־מָתִי, וְהִנָּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שְׁבָעֵנוּ בְּבִקְרָה חֲסִדְךָ,
 וְנִרְנָנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יְמֵינוּ: טו שְׁמַחְנוּ בִּימּוֹת עֲנִיתָנוּ,
 שְׁנוֹת רֵאִינוּ רָעָה: טז יִרְאָה אֶל־עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּה, וְהִדְרֶךְ
 עַל־בְּנֵיהֶם: יז וְיְהִי נָעַם אֲדֹנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה:

קָה א הוֹדוּ לִיהוָה־יֵי יֵהוּדֵנוּ קִרְאוּ בְּשִׁמוֹ, הוֹדִיעוּ
 בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוֹ־לוֹ זִמְרוֹ־לוֹ, שִׁיחוּ
 בְּכָל־נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב
 מִבְּקִשֵּׁי יְהוָה־יֵי יֵהוּדֵנוּ: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה־יֵי יֵהוּדֵנוּ וְעֵזוֹ,
 בְּקִשׁוּ פָּנָיו תָּמִיד: ה זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה, מִפְּתֵיו
 וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו: ו זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוֹ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
 ז הוּא יְהוָה־יֵי יֵהוּדֵנוּ אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו:
 ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דָּבָר צִוָּה לְאַלְפֵי דוֹר: ט אֲשֶׁר בָּרַת

אֶת־אֲבָרָהֶם, וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן,
 חֲבֹל נַחֲלָתְכֶם: יב בְּהֵיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר, כְּמַעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתֶּהֱלְכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אֲחֵר:
 יד לֹא־הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל־תִּגְזְעוּ בְּמִשְׁחִי, וּלְנִבְיָאֵי אֶל־תִּרְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל־הָאָרֶץ, כָּל־מִטְהַלֵּחַ לֶחֶם שָׁבָר: יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לַעֲבֹד גִּמְכָר יוֹסֵף: יח עָנוּ בְּכָבֵל רִגְלוֹ רַגְלוֹ כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד־עַתָּה בֹּא־דְבָרוֹ, אִמְרַת יְהוָה יאהרונחי
 צִרְפָּתָהּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ, מִשֵּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
 כא שָׁמוֹ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשֵּׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לְאַסֹּר שָׂרָיו
 בְּנִפְשׁוֹ, וּזְקִנָיו יַחֲבִם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפְּרֹ אֶת־עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשָׂנֵא עַמּוֹ, לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו: כו שָׁלַח
 מֹשֶׁה עֲבָדוֹ, אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שָׁמוּ־בָם דְּבָרֵי
 אֱתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ,
 וּלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ דְּבָרָיו כ': כט הִפְךָ אֶת־מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת־דֹּגְתָם: ל שָׂרֵץ אֲרָצָם צִפְרָדַיִם, בְּחֻדְרֵי
 מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב, בָּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיָּה, גִּפְגָּפָם
 וַתֵּאֱנָתָם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיֵּלֶק, וַאֲזַן מִסָּפֶר: ^ל וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ, וַיֹּאכַל
פְּרֵי אֲדָמָתָם: ^{לו} וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ, רֵאשִׁית לְכָל-
אוֹנֶם: ^{לז} וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וַאֲזַן בְּשִׁבְטָיו כֹּזֵל:
^{לח} שָׁמַח מִצָּרִים בְּצִאתָם, כִּי-נָפַל פֶּחָדִם עֲלֵיהֶם:
^{לט} פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה, וְאֵשׁ, לְהָאִיר לַיְלָה: ^מ שָׁאֵל וַיָּבֵא
עֲלָיו שְׁלוֹ כ', וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁפִּיעַם: ^{מא} פָּתַח צוּר, וַיּוֹצִי
מִיָּם, הֶלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: ^{מב} כִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קָדְשׁוֹ,
אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: ^{מג} וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרָנָה
אֶת-בְּחִירָיו: ^{מד} וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצּוֹת גּוֹזִים, וַעֲמַל לְאֻמִּים
יִירָשׁוּ: ^{מה} בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלז א על נהרות בבֵּל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-בְּכִינוּ בְּזִכְרָנוּ
אֶת-צִיּוֹן: ^ב עַל-עֲרֻכִּים בְּתוֹכָהּ, תָּלִינוּ בְּנֻרוֹתֵינוּ:
^ג כִּי שָׁם שְׁאֵלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר-יְשׁוּעָה, וְתוֹלְלֵינוּ שְׁמִיחָה,
שִׁירוֹ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ^ד אִיךָ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר-יְהוָה־
יֵאֱהֻדוּנָהּ, עַל אֲדָמַת גִּבֹּר: ^ה אִם-אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם,
תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ^ו תִּדְבֹּק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֶזְכְּרֶנּוּ,
אִם-לֹא אֶעֱלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחָתִי: ^ז זָכַר
יְהוָה־יֵאֱהֻדוּנָהּ לִבְנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֻמִּים
עָרוּ עָרוּ עַד הַיָּסוֹד בָּהּ: ^ח בַּת-בָּבֶל הִשְׁדּוּדָהּ, אֲשֶׁרִי
שִׁישְׁלָם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלָתָ לָנוּ: ^ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
וְנִפֹּץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ « הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֲזוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרֹב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבָּל וּבְנֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַף
 וּמַחֹל, הַלְלוּהוּ בַּמִּנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנִּשְׁמָה תְּהִלָּל יְיָ,
 הַלְלוּ-יְיָ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בָּשׁוּב יְהוָה־יֵי יֵאֱהֲרֹנְהִי
 שְׁבוּת עַמּוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה־יֵי יֵאֱהֲרֹנְהִי מְעֹזָם בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה־יֵי יֵאֱהֲרֹנְהִי וַיַּפְלִטֵם וַיַּפְלִטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בּוֹ:

רבנו שֶׁל עוֹלָם, עֲלֵת הָעֲלֹת וְסִפַּת כָּל הַסְּבוּת, אֲנִתָּ
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כָּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנָּה, דְּלִית
 מִחֲשָׁבָה תְּפִיסָא בְּךָ כָּלָל, וְלָךְ דּוּמְיָה תְּהִלָּה, וּמִרְמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וְתְהִלָּה. אוֹתָךְ אֲדַרְשׁ, אוֹתָךְ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֹר חֲתִירָה דְּרָךְ כְּבוֹשָׁה מֵאַתָּה, דְּרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בְּמָקוֹם שְׁאֵנִי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לָךְ, יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת, וּבְדֶרֶךְ וּנְתִיב הַזֶּה
 תֹּאִיר עָלַי אוֹרְךָ, לְהַחֲזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מְבַחַר הַבְּרוּאִים,
 לְבִלִּי לַחֲשֹׁב בְּמַחֲשַׁבְתִּי שׁוּם מִחֲשַׁבַת חִוִּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדבק במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. וממצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלו אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 רמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושנים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
וְתַדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
יאמר וְתַחַזִּירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּפַךְ כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
בְּדֶרֶךְ, וְתַשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתֵּנּוּ לַחַן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
יֵאָהֲדוּנָהי, שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

ויש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֶרֶכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב כֹּאֲשֶׁר רָאִים מַחֲנֶה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵם:

ג' פעמים

וַיִּסָּעוּ וַיְהִי חֶמֶת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קוִיֵּיתִי
יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי:

ג' פעמים

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי
פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ: יֵשָׂא יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי פָּנָיו
אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם:

ג' פעמים

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מַלְאָךְ לִפְנֶיךָ לְשֹׁמְרֶךָ בְּדֶרֶךְ וְלִהְבִּיאָךְ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכֵּנִתִּי:

ג' פעמים

חַמְלָאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנֶּעְרִים,
וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתֵי, אֲבָרָהם

וַיַּצְחֶק, וַיִּדְּגוּ לְרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

ג' פעמים

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לכל הישועות.
כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיד מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רְבוּנוּ
שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׁאֲנִי עוֹמֵד/ת כֹּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לָךְ.
וְכָל מִי שְׁאֲנִי אוֹמֵר יְהִי כֹאֵן וּכְאֶפֶס לַעֲמֵת כְּמֵה שְׁאֲנִי
בְּאֶמֶת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.
כִּי הַכֹּל מִמֶּךָ, הַכֹּל נָתַתָּ לִי בְּחֵן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִּי, תְּמוּכָתָּ בִּי,
הוֹשַׁעְתָּ אוֹתִי הַצַּלְתָּ אוֹתִי, שְׁמַחְתָּ אוֹתִי רִיפֵאתָ אוֹתִי,
שְׂמַרְתָּ עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׁאַתָּה אֶתִּי תָמִיד.

תּוֹדָה שְׁאַתָּה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת
מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכֹחַ לְהִתְפַּלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִּי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לָךְ
תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכָל רָגַע וְרָגַע.
תּוֹדָה עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה שְׁאֲנִי נוֹשֵׁם/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודע/ת שכל מה
שמוציא ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיוחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדקדקת ומשלמות, כמו
שרך מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודע/ת להעריך
את הטוב,

כי רק כשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכתי את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צו"ח ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומרה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוֹי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

חֲרִינִי מִקָּשֶׁר עֲצָמִי בְּלִימוֹד הַקְדוֹשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְדִּיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוֹשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּנּוּ. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דָּוִד הַמְּלֶכֶךְ
עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' ה') כִּי הָיִיתָ מַחֲסֶה לִּי מִגְדֹּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגִידָה בְּאַהֲלָךְ עוֹלָמִים אֲחֶסֶה בְּסֶתֶר
בְּנִפְיָךְ סֵלָה. וְאַזְכֶּה שְׁבִלִימוֹדִינוּ זֶה יִהְיוּ שְׁפָתוֹתֶיהֶם
דּוֹכְבוֹת בְּקָבֶר, לְמַעַן שָׁמוּ בְּאַהֲבָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְרָא
הַזוּהַר, יִפְקֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עַבְדֶּיךָ פִּעְלֶךָ וְהִדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
בּוֹנֵנָה, וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ בּוֹנֵנָה (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה

מהאר"י זלה"ה

רבוּן העוֹלָמִים וְאֲדֹנֵי הָאֲדוֹנִים. אֵב הַרְחָמִים
וְהַסְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה
יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִידָה וּבְהַשְׁתַּחֲוָיָה,
שֶׁקִּבְּרָתָנוּ לְתוֹרָתְךָ וְלַעֲבוּדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנָתַתָּ לָנוּ
חֵלֶק בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה. מָה אָנוּ, מָה חַיֵּינוּ,
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כְּזֶה. עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ שֶׁתִּמְחַל וְתִסָּלַח לְכָל חַטֹּאתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵל יְהִי עֲזוּתֵינוּ מִבְּדִילִים בֵּינֵינוּ לְבֵינֶךָ.
וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּכַוֵּן אֶת לִבֵּנוּ לְיִרְאָתְךָ וְאֶהְבְּתָךְ,
וְתִקְשִׁיב אָזְנְךָ לְדִבְרֵינוּ אֱלֹהִי, וְתִפְתָּח לִבֵּנוּ הָעֵרֶל
בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ. וַיְהִי לַמוֹדֵנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֶי כִּסֵּא
כְּבוֹדְךָ כְּרִיחַ נִיחוּחַ. וְתִאֲצִיל עָלֵינוּ אוֹר מְקוֹר נִשְׁמָתָנוּ
בְּכָל בְּחִינוֹתֵינוּ. וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוּצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְדוּשִׁים
אֲשֶׁר עַל יָדָם גָּלִיתָ דְּבָרֶיךָ אֱלֹהִי בְּעוֹלָם. וּזְכוֹתָם וּזְכוֹת
אֲבוֹתָם וּזְכוֹת תּוֹרָתָם וְתַמִּימוֹתָם וְקִדְשָׁתָם יַעֲמִד לָנוּ
לְבַל גִּפְשָׁל בְּדִבְרִים אֵלֹהִי. וּבְזְכוֹתָם תִּתֵּן עֵינֵינוּ בְּמָה
שָׂאֵנוּ לִזְמָדִים. כִּמְאֹמֶר נָעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, גַּל עֵינֵי
וְאִבִּטָּה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ. יְהִי לְרְצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן
לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ צוּרֵי וְגֹאֲלֵי. כִּי יְהוָה

יֵאֱהֹדְנֵהוּ יִתֵּן חֲכָמָה, מִפִּי דַעַת וְתִבְנוּנָה:

רבוֹן עֲלֵמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתָּרְתָּא
וְגַלִּי רְזִיָּא. יְהֵא רַעְוָא מִן קַדְמָךְ לְאַסְפָּרָא
מַלִּין בְּפּוּמָנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכָתוּב, וְאַנְכִי
אַהֲיָה עִם פִּיד וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
בְּכִסּוּפָא קַדְמָךְ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלָאִין דְּאוּרִיתָא
מְפּוּמָא דְּרִישָׁא דְּמַתִּיבְתָּא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
אֲמֵן, סְלָה:

וְנִתְּהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת-הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה
לְאַרְבַּעַה רָאשִׁים: וְהַמִּשְׁבָּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר
הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל-עֵינֵי
וְאַבְיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרְתֶךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הֲרִינִי מְקַבֵּל עָלִי מַצּוֹת עֲשֵׂה שָׁל וְאַהֲבָת לְרַעְךָ
כְּמוֹךְ, וְהֲרִינִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּנַפְשֵׁי וּמַאֲדֵי, וְהֲרִינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר
הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פ"ב (וְכַאֵן יִפְרֹט בְּקִשְׁתּוֹ) [לְרַפּוּאָת...]
[יְשׁוּעָת ...] [לְבָנִים ...] הַשֵּׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחֲזִקְהוּ
[וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרַפּוּאָת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
וְשֵׁם"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שָׁאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאֲרִיךְ יָמָיו
וְשָׁנוּתָיו בְּנְעִימִים] [וְיִוְשִׁיעָהוּ בְּדַבֵּר יְשׁוּעָה
וְרַחֲמִים ...] אֲמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתֵי
שְׂמִינְתֵּינִים בְּנוֹ עֵתָה מִקְרָא שְׁפָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְגִמְעַ שְׁמִים וְלִיסַד אֶרֶץ",
לְהַעֲלוֹת לְרוּמָם וּלְתַקֵּן הָרִיסוֹת וְחֲרָבוֹת הַשְׂכִּינָה
הַקְדוּשָׁה לְקִשּׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנוֹ
יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקִים בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא
שְׁפָתוֹב "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָּנָה בְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה
יְהִיָּה שְׁבַע־עֶשְׂרִים בְּאֹרֶךְ שְׁבַע־עֶשְׂרֵת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁב־י
הַקְדוּשׁ וּבְנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתָם בֶּן עֲזִיחָה, יַעֲמֹד לָנוּ
לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנִבְרָא עַד סוּפּוֹ בְּרָצוֹנוֹ וּבְרָצוֹן
יִרְאִיו. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתָנוּ עֲסוּקִים בְּחֲכָמָה הַזֹּאת, עַל יָדָהּ
תִּתְקַרֵּב הַגָּאוּלָּה, וְיִשְׁוַעְתָּהּ מְהֵרָה תַּצְמִיחַ, לְעַלּוֹי
שְׂכִינָתָ עֲזוּנוֹ בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקְוִים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁפָתוֹב
"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹרֶךְ", וְיִזְרַח עֲלֵינוּ אֹרֶךְ יְהוָה
יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחֲרָ וּשְׁמוֹ
אַחֲרָ, אֲמֵן נִצַּח סֶלָה וְעַד. (נִסְחַת הַתַּפִּלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנוֹ הַקְדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵי שְׂמִינְתֵּינִי לְלִמּוּד וּלְהַגּוֹת בְּסִפְרֵי הַקְדוּשׁ
הַזֶּה וְיִהְיֶה עֲלֵיָאָה, וְזִכּוֹת הַתַּנְאִים הַקְדוּשִׁים שֶׁלְּמִדְּנוּ
תּוֹרָתָם יַעֲמֹד לָנוּ וּלְזִרְעֵנוּ וְנִזְכֶּה לְהַבְטִיחַ הַנְּבִיא

(ישעיה נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבֵי פִשְׁעַ בֵּיעֶקֶב נֹאֵם יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּכֶם אָמַר יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר שִׁמְתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַעַךָ וּמִפִּי זֶרַע זֶרַעַךָ אָמַר יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִתְקַיֵּים בָּנוּ הַנְּבוּאָה (ישעיה נא, מז) וְאֲשִׁים דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֶי בְּסִיתֶיךָ לְנִטְעַ שְׁמַיִם וְלִיסֹד אָרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָה. וּבִרְפַת מֹשֶׁה רַעֲיָא מְהִימָנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידָן, יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי בְּדָד יִנְחֶנּוּ וְאִין עֲמּוּ אֵל גָּבֵר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבָנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בְּאַמֶּת בְּאֵמֶר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. (סוד ה')

אַלְהֵינוּ וְאֵלֵהִי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמַטִּיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ [עָלֵינוּ] בְּהִמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלָּל אֲבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנָךְ. בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבִתְחֻלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנוֹ. וְהִרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּתַקּוּנוֹ. וְהִשָּׁב שְׁכִינָתְךָ לְתוֹכּוֹ, וְהִשָּׁב כְּהָנִים לְעִבּוּדָתָם וְלוֹוִיִּם לְדוּכָּנָם לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמִלֵּאָה הָאָרֶץ דַּעָה אֶת יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי לִירְאָה וּלְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן. (סי"ת)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג" מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם אֶת־ר יב"ש, וְזֶהוּ נָהָר יַיִרֵב וַיִּבֶשׁ,
(שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶּשׁ וְהִיא
יִבֶּשֶׁה, צוֹנְחִים הַבָּנִים לְמַטָּה בִּיחּוּד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל, וְאִין קוֹל וְאִין עוֹנָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (משלי א כח) אֵין
יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נבְּרָא כָּלֵל בְּעוֹלָם

וְכִךְ מִי שֶׁגוֹרֵם שְׁתַּסְתַּלַּק קְבָלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׁבַעַל
פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְגוֹרֵם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בָהֶן,
וְאוֹמְרִים שְׂאִין אֵלָּא פֶּשֶׁט בִּתּוֹרָה וּבִתְלִמּוּד, בּוֹדֵאי
כְּבָלוֹ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲנֵן מֵאוֹתוֹ נָהָר וּמֵאוֹתוֹ גֶּן. אוֹי
לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְּרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
שְׁבַכְתָּב וְתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבָלוֹ הַחֲזוֹר
הָעוֹלָם לְתוֹהוֹ וְבוֹהוֹ, וְגוֹרֵם עֲנִי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום זוה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם תִּדְרָשׁ הָאָרֶץ דְּרָשׁ וְכו' (בראשית א יא),
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָבָא, וְהִירִי קָרָא לוֹ יִבֶּשֶׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה
לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה
המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ,
ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים,
זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לַיַבֶּשֶׁה אֶרֶץ וּלַמִּקְנֶה
הַמַּיִם קָרָא יַמִּים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב
בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים
ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו
הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו
ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד
הוציא למינהו את כל אחד כראוי. עץ פרי - זה
תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד כראוי
(כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמטו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה
צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה,
שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה
ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו
בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו
החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל
אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את
המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תִּרְ"י, שֵׁם שֶׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּרֵ"א שֶׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שִׁבְתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמַר (שמות לא): "וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאן שַׁבָּת, כְּגַד
 הַשְׂכִּינָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַתְּחִתּוֹנָה. "לְדִרְתָּם", מֵהוּ
 לְדִרְתָּם? אֵלָּא זָכָא הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָּהֶם דִּירָה בְּשַׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְתֵי הַלֵּב, וּמִתְפַּנֶּה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׂשׂוּרִים שְׁנִיָּהִם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אוֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּגַד שְׁתֵּי כָלִיּוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹד, בָּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סָבָא - עֲמוּד הָאֱמָצְעִי - תְּפֹאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּ'ן" (בראשית
 ב'). וְנִהַר, יֵשׁ נִהַר וַיֵּשׁ נִהַר, יֵשׁ נִהַר הַנִּקְרָא נִהַר פְּלָגִיו,
 וַיֵּשׁ נִהַר הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֶן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמַר
 (ישעיה סד) "עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ", זֶה הַנִּהַר
 הוּא אוֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אוֹת א', וְעוֹכֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכָמָה וְאֱמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שָׁנָה, וּמִגִּיעַ עַד צְדִיק - יְסוֹד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגָנָה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְׂכִּינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וְכֵּן
הוּא מִי שֶׁשׁוּמֵר דִּירָה לְשַׁבָּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שֶׁלֹא יִתְקַרֵּב
שָׁם עֵצֶב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמָּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגִּיהֶנֶם,
שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת ל"ה): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדָאִי, שֶׁכָּל מִי
שֶׁכּוֹעֵם בָּאֵלּוּ מְדַלִּיק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגִּיהֶנֶם. אֲרַבְעִים
מְלָאכוֹת חֹסֵר אַחַת, הֵן בְּנֵגֵד אֲרַבְעִים מְלָקִיּוֹת חֹסֵר
אַחַת בְּשַׁבָּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחֹהָה,
וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבִגְלָל זֶה אָמְרוּ בְּעָלֵי
הַמִּשְׁנָה אֵין לֹקִין בְּשַׁבָּת, שֶׁאֵלּוּ הַמְּלָאכוֹת הֵן נִחְשָׁבוֹת
לְיִשְׂרָאֵל בְּנֵגֵד מְלָקִיּוֹת. יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת שְׁתֵּים, הֵם
עֲקִירָה וְהִנָּחָה, שֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבֵת אַחַת, מִי שֶׁעוֹקֵר
חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמַנִּיחַ אוֹתוֹ מִחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמִרְשׁוֹתוֹ,
בָּאֵלּוּ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ
אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכָרִיָּה. מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעֻקּוֹר
נִשְׁמָתוֹ מִרְשׁוֹת שְׁלָה וּמַנִּיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
מָרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּעְקְרוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
וְגָלוּ לְאֶרֶץ נְכָרִיָּה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הָרָבִים, וְכֵן הוּא מִי
שֶׁמּוֹעֵל בָּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שֶׁלּוֹ וּמַעְבִּיר כַּח לְרִשׁוֹת
נְכָרִיָּה. שַׁבְּתָא"י הוּא טַחּוּל, חֶמ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמָרָה,
שַׁבְּתָא"י עָלָיו נֶאֱמַר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
בּוֹ אֲבָל נִחְשִׁים וְעֻקְרִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעֶרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנֵי בָּבֶל, וְהִרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְּבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֵאֲשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מָקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבִרָהָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבֵרְתִּי אֲנִי בְּרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּיִךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ", נֵעַל מִטְנֶפֶךָ שֶׁל טָפָה סְרוּחָה, כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמֶרֶת הַשְּׂכִינָה: "פְּשִׁמְתִּי אֶת בִּתְנִיתִי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצִיתִי אֶת רִגְלֵי אֵיכָכָה אִטְנִפֶם", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלִבוֹשִׁים, בִּגְדֵי וּבִמְאָכָלִים, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֹּדֶשׁ, וְכָל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת, וְכָל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכָל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (ותיקון"י תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדור רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישין, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וְאָמֵר. רַבּוֹן הָעוֹלָמִים שְׂאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחִשְׁבוֹן הַמִּסְפָּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים, נֶעְלָם מֵעַל כָּל נִעְלָמִים. וְאִין מַחְשָׁבָה אוֹ תַּפְסִיסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שְׁהוּצָאָת וְגִלְיָת עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׂאִינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מִתְכַּסֶּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוּשֶׁר אוֹתָם וּמִיחַד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שֶׁמִּבְדִּיל וּמִפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלּוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נִחְשָׁב לוֹ כְּאֵלּוּ הוּא מִפְרִיד בְּךָ. וְאֵלּוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסִדְרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שְׁמַנְהִיג לָהֶם. וְאִין מִי שֶׁמִּנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צֶדֶד שְׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנָתָ לָהֶם, שְׂמֵהֶם פּוֹרְחִים נִשְׁמוֹת לְבַנֵּי אָדָם, וְכַמָּה גּוֹפִים תִּקְנָתָ לָהֶם, שְׁנִקְרְאוּ גּוֹפִים כָּלִפִּי הַלְבוּשִׁים שְׁמַכְסִּים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרְאִים בְּתִקּוֹן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנֻגַּד הַגּוֹף. נִצְח וְהוּד כְּנֻגַּד שְׁנֵי רִגְלִים. יְסוֹד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נִקְרְאת פֶּה, תוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֲכָמָה הִיא הַמַּחֲ, הִיא הַמַּחְשָׁבָה שְׁבַפְנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבָהּ הַלֵּב מִבִּין, וְעַל אֵלּוּ שְׁנֵיהֶם [הַחֲכָמָה וְהַבִּינָה] נֶאֱמָר, הַנִּסְתָּרוֹת לֹא אֱלֻקֵּינוּ. כְּתָר עֲלִיּוֹן, הוּא כְּתָר מַלְכוּת, וְעֲלִיו נֶאֱמָר מַגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובך אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנקראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף בדרך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקופה וחזקה לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

אִיךָ מִתְנַהֵג הָעוֹלָם אָבֵל לֹא שָׁיֵשׁ לְךָ צָדֵק הַיְדוּעַ שֶׁהוּא דִין
וְלֹא מִשְׁפָּט הַיְדוּעַ שֶׁהוּא רַחֲמִים, וְלֹא מִכָּל אֱלוֹ הַמַּדּוֹת כָּלֵל.

קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְיִתְחַדְּשׁוּ סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים עַל יְדֶךָ שֶׁהָרִי
רְשׁוֹת נִתְּנָה לְךָ לְגִלּוֹת רָזִים נִסְתָּרִים עַל יְדֶיךָ, מִה שֶׁלֹּא
נִתֵּן רְשׁוֹת לְגִלּוֹת לְשׁוֹם בֶּן אָדָם עַד עֵתָה. קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח
וְאָמַר: לְךָ ה' הַנְּהַגוֹת הַגְּדוֹלָה, חֶסֶד וְהַגְּבוּרָה, וְהַתְּפָאֶרֶת,
וְהַנִּצָּח, וְהַהוּד. כִּי כָל – יְסוֹד, בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. לְךָ ה' הַמַּמְלָכָה
– מַלְכוּת. וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכָל לְרֹאשׁ. עֲלִיּוֹנִים שְׁמַעוּ, אֱלוֹ יִשְׁנֵי
חֲבֵרוֹן, וְהַרְעֵה הַנֶּאֱמָן, הַתְּעוֹרְרוּ מִשְׁנִתְכֶּם. "הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ
שׁוֹכְנֵי עֵפְרָיִם", הֵם אֱלוֹ אוֹתָם הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם מַחֲלֵק הַשְּׂכִינָה
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ, "אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עֹר", וְאִינִם קְרוּיִים מֵתִים אֲלֵא
יִשְׁנִים, וּבִשְׁבִיל זֶה נֶאֱמַר בָּהֶם, "הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ" וְגו', מִשֶּׁהָ
הַרְעֵה הַנֶּאֱמָן, אֵתָהּ וְהָאֲבוֹת. הַתְּעוֹרְרוּ לְשִׁמְחָה וּלְעוֹרֵר אֶת
הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא יִשְׁנָה בְּגִלּוֹת, שֶׁעַד עֵתָה, הַצַּדִּיקִים כָּלֵם
רְדוּמִים, וְשִׁנָּה בְּעִינֵיהֶם. מִיד נִתְּנָה הַשְּׂכִינָה שְׁלֹשׁ קוֹלוֹת,
לְנֶגֶד הַרְעֵה הַנֶּאֱמָן, וְאוֹמֶרֶת לוֹ: קוּם הַרְעֵה הַנֶּאֱמָן. שֶׁהָרִי
עָלֶיךָ נֶאֱמַר "קוֹל דּוֹדֵי דּוּפֶק", אֲצִלִּי בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שְׁלוֹ,
וַיֹּאמֶר בָּהֶם בְּכַחֲסָם, פִּתְחֵי לִי אֲחוֹתִי רַעֲיָתִי יוֹנָתִי תַמְתִּי".
שֶׁהָרִי כְּתוּב: "תָּם עֲוֹנְךָ בֵּת צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהִגְלוֹתֶךָ" שֶׁהָרִי
רֹאשִׁי מִלֵּא טַל וּמִדְּעוּעַ מִלֵּא טַל? אֲלֵא אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אֵת הַשְּׂכִינָה חֲשֵׁבֶתָ, שְׁמִיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁעָלִיתִי
לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה, וְעָלִיתִי לִישׁוּבִי – יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל
מַעְלָה? אֵין זֶה כֶּף, שֶׁבְּאַמֶּת לֹא עָלִיתִי לְבֵיתִי כָּל זְמַן שֶׁאֵת
בְּגָלוֹת! הָרִי לְךָ סִימָן, "שְׂרָאשִׁי נִמְלֵא טַל" וְהֵא הִיא הַשְּׂכִינָה
בְּגָלוֹת, הַשְּׁלֵמוֹת שְׁלֵה וְהַחַיִּים שְׁלֵה הוּא בְּסוּד טַל, וְזֶה הוּא
סוּד אוֹת יו"ד אוֹת ה"א אוֹת נא"ו וְאוֹת ה"א הִיא הַשְּׂכִינָה
שֶׁאִינָה בְּחֲשָׁבוֹן ט"ל, אֲלֵא אוֹת יוֹד אוֹת הָא וְאוֹת נא"ו עָלִים
הָאוֹתִיּוֹת לְחֲשָׁבוֹן ט"ל, שֶׁהֵשֵׁם הַזֶּה מִמֶּלֶא אֶת הַשְּׂכִינָה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חזן, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שפאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הפה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הפה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לדרך אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקיים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

